

BEVEZETŐ

Tamás evangéliuma a keresőhöz szól

A kereső nem tűri meg a hazugságot sem kívül, sem belül

A kereső a legtisztább önismeretre törekszik

A kereső megmarad a szeretetben

A nem kereső számára ez az evangélium titkos, rejtett, értelmetlen.

A kereső számára ez az evangélium felfedi magát és beavatja a keresőt.

Nyitott szívvel és tiszta lélekkel olvassuk Tamás evangéliumát. Ahhoz, hogy be tudjuk fogadni, valóban **minden(!) tradíciótól meg kell szabadulnunk**. Amit eddig tanultunk, azt ne féljünk felülbírálni és akár teljesen újraértelmezni.

A kanonizált evangéliumok

Jézus nevét és tanításait a Bibliából ismerjük, ezen belül is annak újszövetségi részéből. Az alábbiakban nézzük át nagyon röviden az Újszövetséget és annak fejezeteit. Tamás evangéliumának értelmezése közben szükségünk lesz ezekre az ismeretekre. Nem vallásos elfogultsággal, hanem nyílt és őszinte érdeklődéssel vizsgáljuk majd az Újszövetség tartalmát; az igazságra törekszünk és nem a tradíciók megtartására. **Tamás 2 A kereső ne hagyja abba a keresést, amíg nem talál...** Keresni azonban csak tiszta szívvel, igazságban lehet. Mi is ezt fogjuk tenni.

Az Újszövetség első négy könyve tartalmazza a kanonizált evangéliumokat. E könyvek szerzőit evangélistáknak nevezzük. Az evangélium görög eredetű szó, jelentése örömhír. Az evangéliumok Jézus életét és tanításait írják le. A négy kánoni evangélium (Máté, Márk, Lukács és János) i.sz. 70 és 110 között keletkezett (lásd még később, az evangélisták bemutatásakor). Az elnevezésüket i.sz. 180 körül kapták, korábban név nélkül hivatkoztak a bennük lévő szövegekre. A kanonizált evangéliumok eredeti nyelve a koiné görög, ami a görög egyik korai nyelvjárása.

A bibliai korban keletkezett kánonba fel nem vett iratokat a katolikusok nevezték el apokrifeknek (jelentése: elrejtett, titkos). Ami nem került be a kánonba, azt nem volt szabad nyilvánosan olvasni; a másolásuk és a terjesztésük is tiltott volt. Az egyház igyekezett minden apokrif iratot megsemmisíteni, ezért rejtegetni kellett azokat. Tamás evangéliuma is apokrif.

Márk evangéliuma a legkorábbi a négy kánoni evangélium közül. I.sz. 70 körül készült. Máté és Lukács ezt használta forrásként. Ezen kívül a mai kutatók véleménye szerint Máténak és Lukácsnak volt még egy közös forrása, amit Q* dokumentumnak hívunk. Máté, Márk és Lukács evangéliumait szinoptikusoknak nevezzük, hasonló szerkezeti és tartalmi felépítésük miatt.

** Az egybetűs elnevezés a német Quelle (forrás) szó rövidítése. A Q egy feltételezett őskeresztény irat elnevezése, amelynek létezésére közvetlen bizonyíték nincs, a biblikus teológusok azonban csaknem egyöntetűen vélelmezik egykori létezését. A szó, amelyre utal, a görög előtagú Logionquelle (vagy többesszámban: Logienquelle) kifejezés. A logion szó „mondás”-t jelent, és e speciális értelemben Jézus feljegyzett mondásaira vonatkozik. A Q eszerint egy olyan I. századi iratot jelöl, amely a feltételezések szerint listaszerűen összegyűjtötte Jézus mondásait. A dokumentum létezését a biblikus teológia a szinoptikusok által írt evangéliumok vizsgálata során következtette ki. A Q-ra vonatkozó hipotézis alapja, hogy Máté és Lukács evangéliuma számos olyan közös (olykor betűről betűre megegyező) elemet tartalmaz, amelyet a forráskritika egy közös eredetre vezet vissza, amely azonban nyilvánvalóan nem az egyébként közös forrás Márk evangéliuma. E Márktól független, egymással megegyező részek szinte kizárólag Jézus-logionokból állnak. Ezek gyűjteménye lehetett ez a bizonyos szöveggyűjtemény, amelyet az utókor a Q névvel jelölt.*

Források: Daniel J. Harrington: Evangélium Szent Máté szerint, Fred Howard: Lukács, a történész, Magyar katolikus lexikon: szinoptikus kérdés ([wikipedia.org/wiki/Q_teologia](https://www.wikipedia.org/wiki/Q_teologia))

Összefoglalásként

- Azokat az evangéliumokat, amelyek a mai Újszövetségben nem szerepelnek, apokrifeknek nevezzük.
- Az Újszövetségben lévő négy evangélium kanonizált (más néven kánoni). Ezek: Máté, Márk, Lukács és János szerinti evangéliumok.
- Máté, Márk és Lukács evangéliumait nevezzük szinoptikusoknak, mert szerkezetükben és mondanivalójukban igen hasonlóak egymáshoz.
- Márk evangéliuma a legkorábbi.
- Máté és Lukács felhasználta Márk írását a saját evangéliumuk szerkesztésekor.
- Máté és Lukács felhasználta még a Q forrást is.

Kanonizálás

Az evangéliumok szövegei sok megpróbáltatáson mentek keresztül. Jézus történetei és tanításai hosszú évekig előszóban terjedtek. Nincs pontos forrásunk arról, hogy a kanonizált és apokrif evangéliumokat kik jegyezték le először, hányszor írták át és fordították más nyelvekre. Elfogadott szokás volt a korai kereszténység idejében, hogy a papiruszok másolása közben az írnok saját belátása szerint módosította az írásokat.

A kezdetekben különböző keresztény csoportok a saját ízlésük szerint fordították és írták újra az eredeti jézusi tanításokat. A csoportok nem tudtak megegyezni abban, hogy melyik evangéliumot használják gyülekezeteikben és hogyan értelmezzék azokat. A régi keresztény iratok gyorsan terjedtek, de ezzel együtt a tartalmuk is folyamatosan változott. Túlzás nélkül állítható, hogy ahány keresztény gyülekezet volt, annyi fajta evangélium létezett. Az evangéliumok összerendezésének szükségességét először Pál vetette fel, aki egy zsidó-keresztény vallásba kívánta szervezni a korai keresztény gyülekezeteket, és e küzdelmes munkát saját hivatásának tekintette (lásd később).

A korai egyházatyák már a II. században megkezdték az evangéliumok és különböző apostoli levelek összerendezését, összhangba hozását, más néven a kanonizálást. Az összhangot nehéz volt megtalálni. Sok irat használhatatlan volt, mások teljesen értelmetlennek tűntek, megint mások szöges ellentétben álltak egymással. Kezdetben szavazással választották ki a négy legjobbnak tűnő evangéliumot, levelezéseket és egyéb írásokat. A keresztény irányzatok közül a Pál által hirdetett zsidó-keresztény terjedt el leginkább és később az egyház is ezt fogadta el. Ez az irányzat határozza meg az akkori és a mai Újszövetség tartalmát is.

Az ószövetségi és újszövetségi kánon kialakulása az egyházban egy folyamat volt, mely 382-ben zárult le a Római Zsinaton, Damasus (366-384) pápaságának az idején. Azonban a kanonizálás kisebb-nagyobb mértékben folytatódott egészen az 1500-as évek végéig.

A kanonizálás kezdetben pozitív törekvés volt, az egyház erejének növekedtével azonban az egyházatyák vérszemet kaptak; hozzáadtak és elvettek az evangéliumok tartalmából ama szent cél érdekében, hogy a legnagyobb hatalomra tehessenek szert. Előfordult, hogy csak egy-egy szót módosítottak vagy szúrtak a mondatokba, de attól sem riadtak vissza, hogy teljes bekezdéseket illesszenek be bizonyos helyekre. Tetteikre azt a magyarázatot adták, hogy ezen módosítások végzésével a Szentlélek *sugalmazását* követték.

A négy kánoni evangélium szerzői

Máté

Máté eredetileg vámszedőként dolgozott; emiatt a zsidók megvetették, bár maga is zsidó volt. Jézussal találkozáskor felhagyott a munkájával, és tanítványnak szegődött. Jézus halála után Etiópiába ment és ott hirdette az evangéliumot. I.sz. 60 körül vértanúhalált halt. A Máté szerinti evangélium szerzője nem Máté apostol*.

** A korai keresztény hagyomány szerint Máté evangéliuma „héberül” lett megírva (arámiul, amely Júdea nyelve volt) Máté apostol, a vámszedő és Jézus tanítványa által ^[1], a mai tudósok viszont elutasítják ezt a feltételezést, és szerintük nem valószínű, hogy az evangéliumot egy szemtanú írta^[2]*

Hierapoliszi Papiasz (kb. 60-120) - aki az apostolok közül senkit sem ismert,^[3] - úgy hitte, hogy Máté összegyűjtötte Jézus héber nyelvű tanításait, amit aztán mások lefordítottak.^[4] Papiasz leírása viszont nem felel meg annak, amit az evangéliumról ismerünk: valószínűleg görögül lett megírva, se arámiul, se nem héberül; a görög Márk evangéliumán és a hipotetikus Q dokumentumon alapszik, nem pedig beszédek gyűjteményén.^[5]

Habár a szerző ismeretlen, az evangélium belső tanúságai azt sugallják, hogy az egy zsidó férfi volt, aki egy hellenizált városban élt, valószínűleg a szíriai Antiókiában^[6] akinek munkássága i. sz. 70 és 100 közé tehető.^[7]

(forrás: wikipedia.org/wiki/A_Biblia_írói)

1: Dennis C. Duling, Gospel of Matthew, in Aune, David E., (ed) "The Blackwell companion to the New Testament" (Blackwell Publishing, 2010), p. 298,

2: "Matthew, Gospel acc. to St." Cross, F. L., ed.

3. Magyar katolikus lexikon.

4. Dennis C. Duling, Gospel of Matthew, in Aune, David E., (ed) "The Blackwell companion to the New Testament" (Blackwell Publishing, 2010), pp. 301–302

5. Dennis C. Duling, Gospel of Matthew, in Aune, David E., (ed) "The Blackwell companion to the New Testament" (Blackwell Publishing, 2010), p.302

6. Dennis C. Duling, Gospel of Matthew, in Aune, David E., (ed) "The Blackwell companion to the New Testament" (Blackwell Publishing, 2010), pp. 302–303.

7. Ehrman 2004, p. 110 and Harris 1985 both specify a range c. 80–85; Gundry 1982, Hagner 1993, and Blomberg 1992 argue for a date before 70.

A legtöbb keresztény kitart amellett, hogy a ma ismert Máté szerinti evangéliumot maga Máté apostol fogalmazta. Azonban ez az állítás ellentmondásokba ütközik. Tudomásunk szerint Máté három esztendő teltével Jézussal és ez idő alatt számtalan olyan beszélgetésről és történetről tudhatott, amely nem szerepel Márk evangéliumában. Miért van az mégis, hogy könyve Márk nyomdokaiban halad, olykor szó szerinti egyezést mutatva, de kiegészítve azt néhány olyan résszel, amely a későbbi egyház erejét táplálja? Miért van az, hogy Máté írása több mint 60 helyen hivatkozik az ószövetségi próféták jóvendöléseire? (Az 52. logionban láthatjuk majd, hogy Jézus a róla szóló próféciákat teljes mértékben elutasítja.)

Könyvünkben többször találkozhatunk majd olyan elemekkel, amelyek bizonyítják, hogy a későbbi egyházatyák leginkább ebbe az írásba rakták saját betoldásaikat, és ezt módosították a legtöbb helyen. A három szinoptikus evangélium közül a Máté szerinti készült legkésőbb.

Márk

Márk fiatalon, i.sz. 44 körül Péter apostol mellé szegődött. Kísérője és tolmácsa lett. Jézust nem ismerte személyesen. Péter beszédeit i.sz. 50 és 60 között kezdte feljegyezni, majd később az evangéliumát – melynek központi szereplője Péter lett – nagyrészt a jegyzetek alapján készítette el, i.sz. 68-73 között*. Evangéliuma a pogány keresztényekhez szól, nem a zsidókhoz. Márk az egyiptomi kopt ortodox egyház megalapítója. A legendák szerint a pogányok ölték meg, nem sokkal az evangélium elkészítése után.

** Forrás: Raymond E. Brown. An Introduction to the New Testament*

Lukács

Lukács evangéliumának keletkezési ideje i.sz. 70-85 körülre tehető. Lukácsot Pál térítette meg, akinek Lukács később írnoke és nagy rajongója lett. Pált elkísérte a Földközi-tenger környékén végzett missziós útjaira. Ő maga soha nem találkozott a Mesterrel. Amit tudott, azt Márk evangéliumából, Páltól, szóbeszédéből és a feltételezett „Q” forrásból szerezte. Foglalkozása szerint orvos volt. Péter és Pál halála után bejárta Itáliát, Galliát, Dalmáciát, Makedoniát. Pál nyomdokait követve ő is szigorú börtben és vezeklésben élt. 84 éves korában Patrasban, Achája városában vértanúhalált halt. Evangéliumában több helyen a rendelkezésére álló forrásokból saját kerettörténeteket alkotott.

János

János halász volt, majd Mátéhoz hasonlóan Jézus tanítványa, és apostol lett, nyilvános működésének, kereszthalálának és feltámadásának is tanúja volt.

János evangéliuma nem tartozik a szinoptikusok közé. János nem nevezi meg magát az evangéliumban, azonban sok utalás található benne a „szertett tanítvány”-ra, aki az ókeresztény hagyomány szerint János apostol, az evangélium írója. A szerző többször utal arra, hogy akiknek a könyv készült, azok már ismerik az evangéliumokat. Az írás gyülekezetek számára készült, lelki táplálékul, i.sz. 90 és 110 között. Legtöbb kutató állítása szerint több rétegből összeszerkesztett mű. Nem zsidó-keresztény írás, nem foglalkozik Jézus származásával és nem keres kapcsolatot az ószövetségi írásokkal. János evangéliumát egy korai keresztény közösség rakta össze és szervezte egységbe, minden bizonnyal felhasználva János elbeszéléseit.

Igényesebb mű, mint a szinoptikusoké; filozofikusan, elgondolkodva jár körbe egy-egy témát, majd megpróbálja azt egyértelművé tenni. A fogalmakat igyekezik tisztázni minden olyan esetben, amelyben Jézus jelképesen beszél:

János 2:19 Jézus így felelt nekik: „Romboljátok le ezt a templomot, és három nap alatt felépítem.” **János 2:20** Ezt mondták rá a zsidók: „Negyvenhat esztendeig épült ez a templom, és te három nap alatt felépítetted?” **János 2:21** Ő azonban testének templomáról beszélt. **János 2:22** Amikor azután feltámadt a halálból, visszaemlékeztek tanítványai arra, hogy ezt mondta, és hittek az Írásnak és a beszédnek, amelyet Jézus mondott.

A szeretetet és a szellemet hirdeti; a szívünkhöz szól és nem a racionális elménkhez. Megsejteti velünk az Egység fogalmát:

János 14:20 Azon a napon megtudjátok, hogy én az Atyámban vagyok, ti énbennem, én pedig tibennetek.

A kanonizált Újszövetség további részei

Érdemes felfigyelnünk arra, hogy a **kanonizált Újszövetségben nincs egyetlen olyan rész sem, amit olyasvalaki jegyzett volna fel, aki személyesen hallotta Jézus tanításait.** Ezen állítás bizonyításaként most nézzük át az Újszövetség további részeit, amelyek az evangéliumok után sorrendben következnek.

Apostolok cselekedetei

A könyv az egyház történetének kezdetéről és elterjedéséről szól. Keletkezési ideje i.sz. 90 körülre tehető, görög nyelven íródott. Szerzője azonos a harmadik evangélistával, Lukáccsal, aki Pállal járta végig Kis-Ázsia és Görögország nagy részét, így a Pálról szóló információi megbízhatónak tekinthetők. Sok helyen beszél többes szám első személyben, ami arra utal, hogy ő akkor éppen Pál társaságában volt. Itt kell megjegyeznünk, hogy sem Lukács, sem pedig az ő tanítója, Pál, nem találkozott személyesen Jézussal.

Az Apostolok Cselekedetei egy zsidó-keresztény szemléletű írás, amely végig azt sugallja, hogy a jehovai útról nem kell letérni, elég az írásokat kiegészíteni Jézus személyével. A zsidók történeteiről és istenéről szóló írásokat ugyanúgy terjeszteni kell, mint korábban, de néhány új kifejezéssel (Jézus Krisztus, Lélek, Atya) kibővítve azokat. Jézus a Messiás, aki beteljesítette a róla szóló jövendöléseket. Ennek bizonyításaként sokszor idézi a próféták szavait. Minden erővel igyekezik életben tartani és terjeszteni a régi zsidó tanokat. Sem az apostolok cselekedeteiben, sem a levelezéseikben nincsenek Jézustól származó idézetek, de a zsidó írásokból annál több részletet találunk. Erre példaként álljon itt az Apostolok Cselekedeteiből az István vértanúról szóló rész:

Istvánt a főpap elé hurcolják és megkérdezik tőle, igaz-e a vád ellene, mely szerint azt állítja, hogy a názáreti Jézus lerombolja ezt a helyet, és megváltoztatja azokat a szokásokat, amelyeket

Mózes hagyott rájuk. Válaszképpen István egy terjedelmes ószövetségi beszédbe kezd. Ábrahámmal indul a 7:2-ben, ezután a történet szála tovább szövődik. A 7:20-ban megszületik Mózes, az ő kalandjait olvashatjuk a 7:45-ig. Ezután István megemlíti Dávid és Salamon királyokat, majd a történet végéhez közeledve a 7:49-ben Izrael istene az eget a „trónusának”, a földet pedig a „zsámolyának” nevezi. Ekkor István a 7:51-ben röviden szól még a Szentlélekről, majd megfeddi a nagytanács papjait a 7:51-7:53-ban, amiért azok minden igaz prófétát lemészároltak. Végül Istvánt elviszik és megkövezik.

Ha figyelmesen végigolvassuk ezt a részt az Apostolok Cselekedeteiben, észrevehetjük, hogy egy gyorstalpaló zsidóságtanfolyam lett beleágyazva, amely közel egy teljes fejezetet tesz ki. István védőbeszédében az Apcsel 7:51-nél vonja le a konklúziót: Ezek a körülmetéletlen szívű és fülű emberek atyáikhoz hasonlóan a Szentlélek ellen szegülnek; üldözik és megölik azokat, akik megjövendölik az Igaznak eljövételét.

István vértanú munkásságáról az Apostolok Cselekedeteiben rendkívül szűkszavú leírást találunk, de az is csak olyan általánosságokat közöl, amelyekből semmi (!) konkrétumot nem tudunk meg. „Nagy csodákat és csodálatos jeleket tett az emberek között”, „Nem tudtak szembeszállni azzal a bölcsességgel és szellemmel, amellyel ő beszélt”. Ennyi információnk van István tanításairól. Ez igen érdekes, mert a főtanács tagjai között ott ült Saul rabbi is, aki később a Pál nevet vette fel (Pál apostol), így ennél jóval többet kellett tudnia Istvánról.

Lukács, aki Pál első embere, még az István ellen felhozott vádakban sem közöl részleteket azok valódi okáról:

Apcsel 6:11 Ekkor pénzt adtak néhány embernek, hogy mondják ezt: „Hallottuk Istvánt, amikor Mózeset és Istent szidta, és káromkodott!”.

Lukács interpretálása alapján István hithű zsidó és ezzel együtt keresztény volt, aki nem ment szembe a zsidó írásokkal és zsidó értéktudattal, sőt védőbeszédében is úgy beszél a zsidóságról, mint a kiválasztott népről. *Azonban a farizeusok közül sokan gonosz utakon járnak: félremagyarázzák az írásokat, az igaz prófétákat megöletik, így Jézust is, aki pedig a megjövendölt Messiás.*

A továbbiakban szeretnék az Apostolok Cselekedeteiből még egy fejezetet bemutatni, amely a korai Péter által vezetett gyülekezet életébe enged bepillantást az Apcsel 4:34 és Apcsel 5:11 közötti részekben. A történet tanulsága a lukácsi szándék szerint az, hogy a hazugság és a képmutatás utálatos dolog Isten szemében. Azonban itt – ahogy az Ószövetségben megszokhattuk – jehovai kegyetlen megtorlással találkozhatunk, amelyet az apostolok szánalom nélkül végignéznek, Péter pedig asszisztál is hozzá. Első olvasásra szemet szúrhat a gyülekezet kapzsisága, azonban se pro, se kontra nem kapzsiságról vagy pénzbehajtásról, hanem „a javak közössé tételéről” szól a történet.

Apcsel 4:34 Nem volt közöttük egyetlen szűkölködő sem, mert akiknek földjük vagy házuk volt, eladták azokat, az eladott javak árát pedig elhozták, **Apcsel 4:35** és letették az apostolok lába elé, azután széosztották mindenkinek úgy, ahogyan szüksége volt rá. **Apcsel 4:36** József például, akinek az apostolok a Barnabás melléknevet adták, ami azt jelenti: Vigasztalás fia, egy ciprusi származású lévita, **Apcsel 4:37** mivel földje volt, szintén eladta, elhozta a pénzt, és letette az apostolok lába elé.

Apcsel 5:1 Egy ember, név szerint Anániás, feleségével, Szafirával együtt eladott egy birtokot, **Apcsel 5:2** és árából feleségének tudtával félretett magának, egy részét pedig elvitte, és az apostolok lába elé tette. **Apcsel 5:3** Péter azonban így szólt: „Anániás, miért szállta meg a Sátán a szívedet, hogy hazudj a Szentléleknek, és félretegyél magadnak a föld árából? **Apcsel 5:4** Ha megmaradt volna, nem neked maradt volna-e meg, és miután eladtad, nem te rendelkeztl-e az árával? Mi indította szívedet ilyen cselekedetre? Nem embereknek hazudtl, hanem az Istennek.” **Apcsel 5:5** Amint meghallotta Anániás ezeket a szavakat, összeesett, és meghalt. Erre nagy félelem szállta meg mindazokat, akik ezt hallották. **Apcsel 5:6** Az ifjak pedig felálltak és betakarták őt, majd kivitték és eltemették. **Apcsel 5:7** Mintegy három óra múlva a felesége is bement, mit sem tudva a történetéről.

Ezt követően elvárhatnánk, hogy Péter közölje a szörnyű hírt az asszonnyal és részvétet nyilvánítsion. Azonban a leírtak szerint nem ez történt.

Apcsel 5:8 Péter megkérdezte tőle: „Mondd meg nekem, ennyiért adtátok-e el a földet?” Ő így felelt: „Úgy van, ennyiért.” **Apcsel 5:9** Péter erre így szólt hozzá: „Miért egyeztetek meg abban, hogy megkísértitek az Úr Lelkét? Íme, azok, akik a férjedet eltemették, az ajtó előtt állnak, és kivisznek téged.” **Apcsel 5:10** Az asszony pedig azonnal összeesett a lába előtt, és meghalt. Amikor bejöttek az ifjak, halva találták, kivitték őt is, és eltemették a férje mellé. **Apcsel 5:11** Erre nagy félelem szállta meg az egész gyülekezetet és mindazokat, akik hallották ezeket.

Az apostolok vezetőjével, Péterrel az Apostolok cselekedeteinek 15. fejezetében találkozunk utoljára, amikor felszólal azért, hogy a pogányoknak ne legyen kötelező a zsidók szokásait felvenni ahhoz, hogy keresztényekké válhassanak. Ezután a stafétabotot átveszi Pál, és innentől kezdve ő válik az Apostolok Cselekedeteinek főszereplőjévé.

Az apostolok levelei

Az Újszövetség következő szakaszaiban az apostolok leveleit találjuk. Elsőként Pál 14 levelét, majd Jakab, Péter I, Péter II, János I, János II, János III, végül pedig Júdás apostol leveleit. Az alábbiakban felsoroljuk azokat az érveket, amelyek alapján arra a meggyőződésre jutottunk, hogy az Újszövetségben lévő levelezések egyikét sem apostolok írták.

Pál levelei

Pál 14 igen terjedelmes levelét tartalmazza a kanonizált Újszövetség, mely a teljes apostoli levelezések több mint kétharmadát teszi ki. Több páli levél eredetét próbálták már megcáfolni, de mindeddig sikertelenül. A hamisítás indokolatlan is lenne, hisz Pál pontosan azt írta le, amire az zsidó-keresztény egyháznak szüksége volt. Pál sosem volt Jézus tanítványa, nem is találkozottak, s mint tudjuk, Pál tanításai zsidó – és nem jézusi – alapokra épülnek.

Jakab levele

Tartalma: *„A Jakab-levél a világtól való elfordulásnak és a bölcsesség megelégsének szükségességéből indul ki, majd ezt követi a tettekben megnyilatkozó hit dicsérete. Ez utóbbi ad erőt a nyelv vétkeinek és kísértéseinek megfékezésére és azoknak a földi hívságoknak az elkerülésére, amelyek példáuliként a szerző a kapzsiságot, a szertelenséget, a csak evilági

okosságot, a gazdagság sóvárgását és a világias lelkiületet hozza fel, hogy végül türelemre, állhatatosságra és imádságra intse olvasóit a bűnöktől való szabadulás reményében.”

** Forrás: Dér Katalin, Horváth Pál: Bibliaismeret, 1990*

A hagyomány szerint a levelet „Jakab, az igaz” írta, aki Jézus testvére volt (nem a tanítvány Jakab) és Jézus távozása után Jeruzsálemben hirdette az evangéliumot, majd ő lett Jeruzsálem első püspöke. I.sz. 62-ben halt meg. (Jakabról részletesebb leírást a 12. logion magyarázatánál találunk). A szerző Jakabnak nevezi magát, aki az Istennek és az Úr Jézus Krisztusnak a szolgája. A legtöbb mai kutató szerint a levél szerzője egy hellenizmusban és zsidóságban egyaránt jártas keresztény, aki Jakab neve alatt írta a levelet. Hogy valóban nem lehet a mű szerzője „Jakab, az igaz”, annak bizonyítékai röviden a következők: A levél kitűnő görög stílusban íródott. Csak a IV. században fogadták el a kánonba, mert hitelességét már korábban is többen kétségbe vonták. Több jel utal Pál utáni időpontokra, amikor Jakab már nem élt. Hiányzik a keresztény tanítás törvényhez és szertartásokhoz való szigorú ragaszkodása, mely Jakabtól, mint jeruzsálemi püspöktől elvárható lett volna.

Péter I. levele

Tartalma: Megváltás, igehirdetés, az üldöztetések és a megpróbáltatások türelemmel viselése, engedelmisség. Megváltás Jézus által. A gyülekezeti vezetők bátorítása.

A szerző Péternek, Jézus Krisztus apostolának vallja magát. Érvek a hitelesség ellen: A levél görög stílusa és az ószövetségi idézetek nem származhattak Pétertől. A levél fogalmazásában arra utal, hogy a szerző nem ismerte személyesen Jézust. Az üldözések, amelyeket említ, Domitianus korára utalnak, ami jóval Péter halála után, az I. század végén történt. Erős függőséget mutat Pál írásaival. Péter nem ismerhette a kisázsiai címeket. Az egyházak, amelyeket megszólított a levelében, nem léteztek még Péter idejében.

Péter II. levele

A szerző Péternek, Jézus Krisztus szolgájának és apostolának vallja magát. Stílusa emelkedettebb, mint az I. levél szerzőéjé. Hitelességét a kezdetektől többen kétségbe vonják. Ennek indokai: Kitűnő görög nyelve és gondolkodási stílusa inkább egy II. századi emberre vall. A levélben támadja azokat a tévtanítókat, akik tagadják Krisztus második eljövetelét, mert az túl sokáig várat magára, azonban az apostolok idejében ezek a „tévtanítók” még nem jelentek meg. Megemlíti Pál leveleinek a gyűjteményét, amely nem létezett még az I. század vége előtt. Hitelességét gyengíti, hogy Júdás levelét felhasználja és szinte szó szerint másolja a tartalmát a saját levelébe.

János I., II. és III. levele

I. levél tartalma: Bűnösségünk megvallása, a szeretet gyakorlása, a világtól való elfordulás, Antikrisztus, óvás a hamis tanítóktól. A levél jellege egy idős, egyszerű, ugyanakkor tisztalelkű ember szerzőségére utal.

1. János 4:18 A szeretetben nincs félelem, sőt a teljes szeretet kiűzi a félelmet; mert a félelem gyötrellemmel jár, aki pedig fél, nem lett tökéletessé a szeretetben. **1. János 4:19** Mi tehát azért szeretünk, mert ő előbb szeretett minket. **1 János 4:20** Ha valaki azt mondja: „Szeretem Istent”, a testvérét viszont gyűlöli, az hazug, mert aki nem szereti a testvérét, akit lát, nem szeretheti Istent, akit nem lát.

Értékes gondolatok, a levelet a naiv szeretet hatja át. Az Újszövetségben János evangéliuma után ez a második olyan írás, amely nem zsidó-keresztény szerző munkája. A még kiforratlan Szentháromság-tan is megjelenik a levélben:

1. János 5:8 a Lélek, a víz, a vér; és ez a három egy.

A mű szerzőjéről semmit nem tudunk, bár stílusa kétségtelenül hasonló a János evangélium szerzőjéhez: ő is körbejár egy-egy témát, és igyekszik precízen és félreérthetetlenül fogalmazni. Ugyanakkor emelkedettségben nem közelíti meg János evangéliumának szintjét. Írásában éretlenségre utal, hogy éles határt húz a bocsánatos és a halálos bűnt elkövető emberek között:

1. János 5:16 Ha valaki látja, hogy a testvére nem halálos bűnt követ el, könyörögjön érte, és életet fog adni annak, aki nem halálos bűnt követ el. Van halálos bűn: nem az ilyen esetre mondom, hogy könyörögjön. **1. János 5:17** Minden gonoszság bűn, de van nem halálos bűn is.

János II. levele alig néhány sor, ebben a szerző presbiternek mondja magát. A címzett az „Úrnő”, akiről a levél alapján csak azt tudjuk kideríteni, hogy gyermekei vannak. A levél figyelmezteti az Úrnőt, hogy óvakodjon a tévtanítóktól, valamint közli, hogy hamarosan személyesen találkoznak.

A III. levél szerzője valószínűleg ugyanaz a presbiter, aki a II. levelet is írta. Ez a levél is nagyon rövid. Egy Gájusz nevű emberhez szól. Óva inti őt a törtető Diotrefésztől, aki a közösségük tagja. Majd gyorsan búcsút mond a közeli találkozás reményében.

Mindhárom levél szerzője gyermekeinek nevezi a közösség tagjait. Amennyiben az első szerző azonos azzal, aki a második és a harmadik levelet írta, bizonyosan bemutatkozott volna az írás elején legalább a „presbiter” szó erejéig. Talán megnevezte magát, de később elkallódott vagy az egyházatyák tüntették el az első bekezdést a kanonizálás során. Hogy e három levél szerzője miért lenne éppen János apostol, arra nincs ésszerű magyarázat.

Júdás levele

A levél szerzője Júdásnéként mutatkozik be, aki Jakab testvére és Jézus szolgálója. Általában Júdás apostollal azonosítják őt, aki nem azonos az áruló Júdással. Az Újszövetségben nehéz kiigazodni az azonos nevű apostolok és Jézus testvérei között. Ahhoz, hogy tisztább képet kapjunk, mindenekelőtt fel kell sorolnunk Jézus fiútestvéreinek és apostolainak a neveit:

Máté evangéliumából tudjuk meg Jézus négy fiútestvérének a nevét: **Máté 13:55** Hát nem az ács fia ő? Tudjuk, hogy anyját Máriának hívják, testvérei pedig Jakab, József, Simon és Júdás...

Jézus 12 apostola pedig:

1. Simon, aki a Péter nevet kapta (az ő testvére András)
2. András (Simon Péter testvére)
3. Jakab (Zebedeus fia, János testvére, ő az idősebb Jakab)
4. János (Zebedeus fia, Jakab testvére)
5. Fülöp
6. Bertalan
7. Tamás
8. Máté (a vámszedő)
9. Jakab (Alfeus fia, az ifjabb Jakab)
10. Júdás Tádé, más néven Taddeus
11. Simon a Kananeus (zélóta)
12. Júdás az iskarióti (aki elárulta Jézust)

Mivel a katolikus egyház tagadja, hogy Jézusnak voltak testvérei, nehéz dolgunk van akkor, amikor el szeretnénk dönteni, hogy Júdás Tádé apostol azonos-e Jézus testvérével. A 12. logion tárgyalásánál az „igaz Jakab”-ról szóló részben ki fogjuk deríteni, hogy Jézus testvére nem azonos sem az ifjabbik, sem az idősebbik Jakab apostollal.

Júdás levelének bemutatkozásában azt olvashatjuk, hogy ő Jakab testvére, ami azt jelenti, hogy egyben Jézus testvére is, tehát nem lehet azonos Júdás Tádé apostollal. Ha azonos lenne, talán a neve mellé odarakta volna a Taddeus jelzőt is, ami megkülönbözteti őt az iskarióti Júdástól.

Ez a levél is zsidó-keresztény írás, mely a tévtanítók ellen int minket. Az I. század végén keletkezhetett. *„Urunk apostolairól” úgy beszél, mintha ők a régmúlt alakjai volnának, az „egyszer s mindenkorra szóló hit” fogalmazás a kora-katolikus írásokra jellemző. Kitűnő görög stílusban íródott, a szerző figyelemre méltó ismeretekről tesz tanúságot a legkülönbözőbb témákban (Mózes mennybemenetele, Énok ismerete, apostoli jóslatok).

** Forrásként felhasználva: biblia-tarsulat.hu Júdás levele c. dokumentum*

Az apostoli levelezések eredetiségének vitatásáról számtalan tanulmány jelent már meg. Mi csak érintőlegesen említettünk meg néhány bizonyítékot, mert ha valóban belemélyednénk a témába, akkor több kötetnyi könyvet teleírhatnánk e témával kapcsolatban. Történelmi hátterek ismerete nélkül is, a saját logikánkra támaszkodva hamar észrevehetjük, hogy a levelek legtöbbször már élő zsidó-keresztény gyülekezetekhez szólnak, és Jézus nevére hivatkozva óva intenek bennünket minden olyan tanítástól, amelyet nem ők terjesztenek.

Jelenések könyve

Nehezen érthető, szimbolikus nyelven írt mű, i.sz. 81 és 96 között készült. A szerző Jánosnak nevezi magát, aki Jézus szolgálja és próféta. Száműzetésben él Patmosz szigetén és kötőrekes kényszermunkát végez, amikor az Ázsiában lévő hét gyülekezethez írja a leveleit a látomásairól. Az írás héber-görög nyelvű, ebből (és némi ószövetségi ismeretből) arra lehet következtetni, hogy a szerző Palesztinából származó zsidó-keresztény. Nem valószínű, hogy ő Jézus tanítványa lett volna. A Jelenések könyve a legelterjedtebb nézetek szerint a világ végének látomásait írja le. Isten az embert szolgának nevezi, ahogy az ószövetségi írások is:

Jelenések 22:6 És ezt mondta nekem: „Ezek az igék megbízhatók és igazak, mert az Úr, a próféták lelkének Istene küldte el angyalát, hogy közölje szolgálóival mindezt, aminek hamarosan meg kell történnie.”

Az Ószövetség kegyetlen istenének fenyegetései töltik ki a mű legnagyobb részét:

Jelenések 18:8 „Ezért egyetlen napon jönnek rá a csapások: halál, gyász és éhínség; és tűzzel fogják megégetni, mert erős Úr az Isten, aki megítéli őt.”

Bár vannak, akik a szimbólumok jelentéseit a mai napig próbálják megfejteni, sokan úgy vélik, hogy az egész látomás-sorozat valamely hallucinogén szer hatásának volt köszönhető, az egyház pedig azért választotta be a kanonizált Bibliába a Jelenések könyvét, mert ezzel is táplálni tudja a hívők szolgaságérzetét és a félelmét.

Pál munkássága

Saul zsidó származású és vallású, római polgárjoggal rendelkező férfi, Garmaliél rabbi tanítványa volt. A Saul név a Pál zsidó megfelelője. Ő mindkét nevet használta: a zsidóknak Saul volt, a nem zsidóknak pedig Pál. Nem változtatta meg a nevét a damaszkuszi látomás után, egyszerűen csak arról volt szó, hogy a nem zsidók Pálnak szólították őt. A 13. apostolként lett népszerű keresztény körökben, de itt meg kell jegyeznünk, hogy ezzel a címmel önmagát tüntette ki. Jézus sem életében, sem Pál látomásában nem nevezte őt apostolnak. Az alábbi idézetben olvashatjuk a híres pálfordulás történetét:

Apcsel 9:1 Saul pedig az Úr tanítványai elleni fenyegetéstől és öldökléstől lihegve elment a főpaphoz, **Apcsel 9:2** és leveleket kért tőle Damaszkuszba a zsinagógákhoz, hogy ha talál olyanokat, akik az Úr útjának hívei, akár férfiakat, akár nőket, megkötözve vihesse azokat Jeruzsálembe. **Apcsel 9:3** Útközben azonban, amikor éppen Damaszkuszhoz közeledett, hirtelen mennyei fény villant fel körülötte, **Apcsel 9:4** és amint a földre esett, hallotta, hogy egy hang így szólt hozzá: „Saul, Saul, miért üldözöl engem?” **Apcsel 9:5** Ő pedig megkérdezte: „Ki vagy, Uram?” Az így válaszolt: „Én vagyok Jézus, akit te üldözöl. **Apcsel 9:6** De kelj fel, menj be a városba, és ott megmondják neked, mit kell tenned.” **Apcsel 9:7** A vele utazó férfiak pedig szótlanként álltak, mert hallották ugyan a hangot, de senkit sem láttak.

Saul erős kétségbeesést érzett arra, hogy a kereszténység futótűzként való terjedését megfékezze. És itt álljunk meg egy percre: Miért üldözte Saul olyan elszántan a keresztényeket? Mi volt az, amivel a kereszténység terjedése árthatott a zsidó vallásnak? A válasz egyértelmű: Jézus tanítása. Mert Jézus egy radikálisan új szemléletet hozott a világba: *Az értékeinket belül találjuk*

meg és nem a külsőségekben. Az Atya mindenkit szeret és mindenkiben jelen van. Egyenlők vagyunk, származástól függetlenül. A rangok és egyházi méltóságok egy hamis világhoz tartoznak... Ez volt a probléma. Az ilyen nézetek túlságosan is veszélyesek a farizeusokra, írástudókra, főpapokra és magára a zsidó vallásra nézve is. Ez ellen tenni kell valamit. Fény gyúlt az emberekben és ezt a fényt nem lehet már kioltani. Ha egy keresztényt elpusztítunk, kettő másik nő a helyébe. Egyre több, korábban hithű zsidó vált kereszténnyé. A papság tehát kétségtelenül nagy bajban volt!

Próbáljunk most egy kicsit a dolgok mögé nézni. Nézzük meg Pált emberi vonatkozásában. Hithű és lelkes zsidó, akinek minden porcikájában az eszme lángja ég. Ő nem ismer félmegoldásokat.

Az Apostolok cselekedeteit Lukács jegyezte le, aki Pál írnoke és nagy rajongója volt. Ebből az írásból tudjuk, hogy Pál balesetet szenvedett a damaszkuszi úton, amikor éppen a keresztények rajtaütésére készült. Nem feltételezünk rosszindulatot vagy aljasságot Pál részéről és nem állítjuk, hogy Pál fejében ilyen gondolatok fordultak volna meg: *„Ha az ellenséget nem tudod legyőzni, állj az élükre és irányítsd őket a saját szándékaid szerint”*. Annyi bizonyos, hogy Pálnak a betegsége idején volt három teljes napja arra, hogy gondolkodjon (Három napra elveszítette a látását, gyenge volt a szervezete és tehetetlenné vált).

Pál kereszténynek vallotta magát, de szíve mélyén mindig is zsidó maradt. Megpróbálta megmagyarázni önmagának és másoknak is a zsidósághoz való ragaszkodását.

1. Korintus 9:20 A zsidóknak olyanná lettem, mint aki zsidó, hogy megnyerjem a zsidókat; a törvény uralma alatt levőknek, mint a törvény uralma alatt levő - pedig én magam nem vagyok a törvény uralma alatt -, hogy megnyerjem a törvény uralma alatt levőket.

Ellentétesen Jézus tanításaival, nem volt képes felülbírálni azt a meggyőződését hogy a zsidó volt és maradt is a kiválasztott nép.

Róma 3:1 Mi akkor a zsidó előnye, vagy mi a körülmetélés haszna? **Róma 3:2** Minden szempontból sok. Elsősorban az, hogy Isten rájuk bízta ígét. **Róma 3:3** Mi következik azonban ebből? Ha egyesek hűtlenné váltak, vajon az ő hűtlenségük megszünteti-e Isten hűségét? **Róma 3:4** Szó sincs róla! Sőt azt kell mondanunk: igaz az Isten, az emberek pedig valamennyien hazugok, amint meg van írva: Igaznak kell bizonyulnod beszédeidben, és győznöd kell, amikor perelnek veled.

Pál, hogy minél többet megtarthasson a régi vallásából, egyesíteni akarta a keresztény közösségeket és egy nagy, judeo-keresztény vallás létrehozása volt a célja. Ezért is gyomlálta oly szorgosan a „*vad hajtásokat*”. A keresztények figyelmét igyekezett magára vonni és elnyerni elismerésüket. Tanult írástudó és jó szónok lévén ezt könnyűszerrel meg tudta tenni. A keresztények maguk közé fogadták őt, ő pedig nagy erővel megkezdte a munkáját. Rendkívül szívós, hajthatatlan, törekvő karrieristaként hamar vezető pozícióba került a kevésbé művelt tanítványok között.

1. Korintus 9:24 Nem tudjátok-e, hogy akik versenypályán futnak, mindnyájan futnak ugyan, de csak egy nyeri el a versenydíjat? Úgy fussatok, hogy elnyerjétek.

Jézus soha nem nevezte ki őt apostolának, mert soha nem is találkoztak egymással. Mégis Pál lett a legaktívabb és leghíresebb apostol mindnyájuk közül: Az Apostolok cselekedeteinek 28

fejezetéből 17 Pál életével foglalkozik. Az apostolok levelezéseinek több mint kétharmad részét Pál levelei teszik ki.

Számos alkalommal idézte az *írásokat* tanításaiban és a levelezéseiben. A próféták Messiásról szóló jövendöléseinek beteljesüléseként mutatta be Jézust és a kort, amelyben a kereszténység született. Ezzel erőteljesen összekapcsolta a két – ideológiájában teljesen eltérő – világnézetet: a zsidó vallást és a kereszténységet. A keresztények ezt nem szívesen fogadták, sokakban ellenérzéseket keltett és megpróbálták elpártolni tőle. Nem akarták elfogadni a zsidó vallással átszótt, kereszténynek nevezett erőszakos tanításokat. Pál azonban nem tűrte az ellenvéleményt senkitől, még a mennyei angyaloktól sem:

Galata 1:6 Csodálkozom, hogy attól, aki Krisztus kegyelme által elhívott titeket, ilyen hamar más evangéliumhoz pártoltok; **Galata 1:7** pedig nincsen más. De egyesek megzavartak titeket, és el akarják ferdíteni a Krisztus evangéliumát. **Galata 1:8** Viszont ha még mi magunk, vagy egy mennyből való angyal hirdetne is nektek evangéliumot azonkívül, amit mi hirdetünk, átkozott legyen! **Galata 1:9** Amint már korábban is megmondtuk, most ismét mondom: ha valaki nektek más evangéliumot hirdet, azonkívül, amelyet elfogadtatok, átkozott legyen!

A „korábban is megmondtuk” kijelentést többes számban tette, pedig az apostolok nem szórtak átkokat. Ez rejtett önvédelem, és azt sugallja, hogy nincs egyedül, nem az ő személyes gondolata az átok, amelyet azokra mond ki, akik nem osztják a véleményét.

Saját evangéliumot hirdetett, melyben nem tűrt ellentmondást: **Tim II 2:8** Gondolj Jézus Krisztusra, Dávid sarjára, aki feltámadt a halottak közül, mint ahogy hirdeti az én evangéliumom, **Tim II 2:9** amelyért a bilincseket is beleértve úgy szenvedek, mint egy gonosztevő.

Pálra jellemző a hosszas, körülményes gondolkodás és önkifejezés. Amit valójában akar, azt mindig leírja, de a terepet nagy odafigyeléssel kipárnázza és körülbástyázza, hogy ne keltsen felháborodást, önmaga számára pedig ne hagyjon támadási felületet. A következő idézetben nyájas szavak közé rejti a zsidók felsőbbrendűségéről szóló véleményét.

Róma 1:15 Azért szívem szerint kész vagyok az evangéliumot hirdetni nektek is, akik Rómában vagytok. **Róma 1:16** Mert nem szégyellem az evangéliumot, hiszen Isten ereje az, minden hívőnek üdvösségére, elsőként zsidónak, de görögnek is, **Róma 1:17** mert Isten a maga igazságát nyilatkoztatja ki benne hitből hitbe, ahogyan meg van írva: „Az igaz ember pedig hitből fog élni.”

Pál önmagát az apostolok fölé emelte. Az alábbi idézetben is észrevehetjük a gondos fogalmazást. Egyik mondatában önmagát a legkisebbnek nevezi, majd ezután kimondja, hogy ő az, aki a legtöbbet dolgozott közülük, majd saját kiemelkedőségét lefedi egy szerénység-paláttal, miszerint mindez Isten kegyelme.

1. Korintus 15:9 Mert én vagyok a legkisebb az apostolok között. Sőt, nem is vagyok méltó, hogy apostolnak nevezzenek, mert üldöztem Isten gyülekezetét. **1. Korintus 15:10** Isten kegyelme által mégis azzá lettem, aki vagyok. **Elmondhatom, hogy irántam való kegyelmét nem pocskoltam el, sőt, sokkal többet dolgoztam, mint a többi apostolok.** Valójában nem is én tettem mindezt, hanem Istennek velem lévő kegyelme.

Jogot formált magának arra, hogy bármikor rendre utasítsa Jézus apostolait, ha ő ennek szükségét érzi.

Galata 2:9 És amikor Jakab és Kéfás (más néven Péter) meg János, akiket oszlopoknak tekintenek, felismerték a nekem adott kegyelmet, megállapodásul kezecskét adtak nekem és Barnabásnak, hogy mi a pogányokhoz menjünk, ők pedig a körülmetéltekhez. **Galata 2:10** Csak azt kérték, hogy emlékezzünk meg a szegényekről: ez az, amit én igyekeztem is megtenni.

Galata 2:11 Amikor pedig Kéfás Antiókiába jött, nyíltan szembeszálltam vele, mivel okot adott arra, hogy megfeddjem. **Galata 2:12** Mielőtt ugyanis odajöttek néhányan Jakabtól, együtt evett a pogányokkal. Amikor pedig azok megérkeztek, visszahúzódtam és elkülönültem, mert félt a zsidó származású testvérektől. **Galata 2:13** Képmutatón módton viselkedtem vele együtt a többi zsidó is, úgyhogy képmutatásukba még Barnabás is belesodródott. **Galata 2:14** De amikor láttam, hogy nem az evangélium igazságának megfelelő egyenes úton járnak, mindnyájuk előtt ezt mondtam Kéfásnak: „Ha te zsidó létedre pogány módra és nem zsidó módra élsz, hogyan kényszerítheted a pogányokat, hogy zsidó szokás szerint éljenek?”

Hogy megértsük a fentieket: Péter először volt Antiókiában, együtt evett a pogányokkal. Voltak ott a társaságban zsidók is, akiket Péter tanított az evangéliumra. Amikor Jakab („Jakab, az igaz”, lásd majd a 12. logionban) küldöttsége megérkezett, Péter felállt az asztaluktól és arrébb ment. Nem volt szükség itt a botránnyra és magyarázkodásokra, ezt inkább kihagyta, és igyekezett békében fogadni az új vendégeket. Pál ezt gyávaságnak és képmutatásnak nevezte, Pétert nyilvánosan megszégyenítette, majd mindezeket megírta a Galátabelieknek is. A levélben néhány sorral lejjebb önmagáról beszél szinte teátrális szavakkal:

Galata 2:19 Mert én meghaltam a törvény által a törvénynek, hogy Istennek éljek. **Galata 2:20** Krisztussal együtt keresztre vagyok feszítve: többé tehát nem én élek, hanem Krisztus él bennem; azt az életet pedig, amelyet most testben élek, az Isten Fiában való hitben élem, aki szeretett engem, és önmagát adta értem. **Galata 2:21** Nem vetem el Isten kegyelmét: mert ha a törvény által van a megigazulás, akkor Krisztus hiába halt meg.

Pétert képmutatónak nevezte, ugyanakkor saját külsőséges tetteit nem tartotta képmutatásnak. Az Apostolok Cselekedetei 15. fejezete szerint nem értett egyet azzal, hogy a pogányból lett keresztényeket körülmetéeljék, a 16. fejezetben azonban egy Timóteus nevű ifjút saját kezűleg körülmetélt a „zsidókra való tekintettel” (Lásd még 53. logion).

Pál levelezéseiben bőven találhatunk még hangzatos, idézetekbe illő gondolatokat, melyek azt bizonyítják, hogy valóban jó szónok volt.

1. Korintus 3:16 Nem tudjátok, hogy ti Isten temploma vagytok, és az Isten Lelke bennetek lakik?

Pál nevéhez fűződik a „Szeretet himnusza” néven elhíresült vallomás is, ami a szeretet fontosságáról szól. Ezt olvasva úgy gondolhatjuk, hogy Pál pontosan tudta és átérezte Jézus legfontosabb tanításának a fontosságát.

1. Korintus 13:1 Ha emberek vagy angyalok nyelvén szólok is, szeretet pedig nincs bennem, olyanná lettem, mint a zengő érc vagy pengő cimbalom. **1. Korintus 13:2** És ha prófétálni is tudok, ha minden titkot ismerek is, és minden bölcsességnek birtokában vagyok, és ha teljes hitem van is, úgyhogy hegyeket mozdíthatok el, szeretet pedig nincs bennem: semmi vagyok. **1. Korintus 13:3** És ha szétszatom az egész vagyonomat, és testem tűzhalálra szánom, szeretet pedig nincs bennem: semmi hasznom abból. **1. Korintus 13:4** A szeretet türelmes, jóságos; a szeretet nem irigykedik, a szeretet nem kérkedik, nem fuvalkodik fel. **1. Korintus 13:5** Nem viselkedik bántóan, nem keresi a maga hasznát, nem gerjed haragra, nem rója fel a rosszat. **1. Korintus 13:6** Nem örül a hamisságnak, de együtt örül az igazsággal. **1. Korintus 13:7** Mindent elfedez, mindent hisz, mindent remél, mindent eltűr. **1. Korintus 13:8** A szeretet soha el nem múlik. De legyen bár prófétálás: el fog töröltetni; legyen nyelveken való

szólás: meg fog szünni; legyen ismeret: el fog töröltetni. **1. Korintus 13:9** Mert töredékes az ismeretünk és töredékes a prófétálásunk. **1. Korintus 13:10** Amikor pedig eljön a tökéletes, eltöröltetik a töredékes. **1. Korintus 13:11** Amikor gyermek voltam, úgy szóltam, mint gyermek, úgy éreztem, mint gyermek, úgy gondolkodtam, mint gyermek; amikor pedig férfivá lettem, elhagytam a gyermeki dolgokat. **1. Korintus 13:12** Mert most tükör által homályosan látunk, akkor pedig színről színre; most töredékes az ismeretem, akkor pedig úgy fogok ismerni, ahogyan engem is megismert az Isten. **1. Korintus 13:13** Most azért megmarad a hit, a remény, a szeretet, e három; ezek közül pedig a legnagyobb a szeretet.

A megható vallomás és az utána való gondolatok után azonban a levél végére visszatér a mi régi Pálunk:

1. Korintus 16:22 Ha valaki nem szereti az Urat, legyen átkozott! Marana tha! **1. Korintus 16:23** Az Úr Jézus kegyelme veletek!

Bárhogy is vélekedünk Pálról, és akár elfogadjuk, akár nem a róla szóló kritikákat: tény, hogy munkássága erősen hozzájárult ahhoz, hogy az Ószövetség is kanonizálva lett és a zsidóknak a bosszúállásról elhíresült istene bekerült a keresztény Bibliába. Az V. század végére Jehova és a jézusi Atya már egy és ugyanaz a személy, más néven a mindent teremtő Isten. A legtöbb mai keresztény egyház hitrendszerébe beletartoznak az Ószövetség tanai.

Az egyház tanításai

A katolikus egyház ördögi tetteiről a legfanatikusabb hívőknek is tudomásuk van, még ha kerülik is a témát és megpróbálnak nem foglalkozni vele. Ezért most ezekbe a részletekbe nem megyünk bele. Célunk az, hogy a szentnek nevezett Újszövetségi írás hitelességét vizsgáljuk meg. Joggal tarthatjuk felháborítónak, ha Jézus szájába adnak olyan mondatokat, amelyek szöges ellentétben állnak a küldetésével, és az Ószövetség istenéhez hasonlóan jutalmat vagy büntetést ígérve, a félelmünkre alapozva kényszeríti ki belőlünk az engedelmességet. Hogy ezt a korabeli püspökök valóban megtették, arra az egyik bizonyíték Máté evangéliumának 13. fejezete, ahol a magvetőről szóló példabeszédet is találjuk. Jézus a mennyek országáról mond hasonlatokat, és ezek közé csúsztatta be az egyház a végítélet fenyegetését, az engedetlenek büntetését: a pokol tüzes kemencéjét. A 8. logion értelmezésekor erre részletesebben kitérünk. Amikor Tamás evangéliumát végignézzük és párhuzamot keresünk a szinoptikus evangéliumokban található írásokkal, óhatatlanul is lépten-nyomon ellentétekbe fogunk botlani. Az Apostolok Cselekedeteire, az apostolinak nevezett levelezésekre és a Jelenések Könyvére a továbbiakban nem térünk ki, mert azok nem Jézusról szólnak, hanem Pálról és a korai keresztény egyházzal. Péter „pápai” kinevezését a 13. logionban tárgyaljuk majd meg.

Bevezetőnk egyházzal szóló részének végén két jól ismert lukácsi idézetet szeretnék bemutatni bizonyítékként arra, hogy a kanonizált evangéliumok tele vannak szórva félrevezetésekkel és így önellentmondásba kerülnek egymással. Olvassuk ezt el, nem olyan hosszú.

Lukács 6:27 „Nektek azonban, akik hallgattok engem, ezt mondom: szeressétek ellenségeiteket, tegyetek jót azokkal, akik gyűlölnék titeket; **Lukács 6:28** áldjátok azokat, akik átkoznak, és imádkozzatok azokért, akik bántalmaznak titeket. **Lukács 6:29** Aki arcul üt, annak tartsd oda a másik arcodat is, és aki elveszi felsőruhádát, attól alsóruhádát se tagadd meg. **Lukács 6:30** Mindenkinnek, aki kér tőled, adj, és

attól, aki elveszi a tiedet, ne követeld vissza. **Lukács 6:31** És amint szeretnétek, hogy az emberek veletek bánjanak, ti is úgy bánjatok velük." **Lukács 6:32** „Ha azokat szeretitek, akik szeretnek titeket, mi a jutalmatok? Hiszen a bűnösök is szeretik azokat, akik őket szeretik. **Lukács 6:33** És ha azokkal tesztek jót, akik veletek jót tesznek, mi a jutalmatok? Hiszen a bűnösök is ugyanezt teszik. **Lukács 6:34** És ha azoknak adtok kölcsönt, akiktől reméletek, hogy visszkapjátok, mi a jutalmatok? Bűnösök is adnak kölcsönt bűnösöknek, hogy visszkapják azt, ami jár nekik. **Lukács 6:35** Ti azonban szeressétek ellenségeiteket, tegyetek jót, és adjatok kölcsön, semmit sem várva érte: nagy lesz akkor a jutalmatok, és a Magasságos fiai lesztek, mert ő jóságos a hálátlanok és gonoszok iránt.”

Lukács 16:19 Volt egy gazdag ember, aki bíborba és patyolatba öltözött, és nap mint nap fényes lakomát rendezett. **Lukács 16:20** Volt egy Lázár nevű koldus is, aki ott feküdt a gazdag előtt, fekélyekkel tele, **Lukács 16:21** és azt kívánta, hogy bárcsak jóllakhatna a gazdag asztaláról lehulló morzsákkal; de csak a kutyák jöttek hozzá, és nyaldosták a sebeit. **Lukács 16:22** Történt pedig, hogy meghalt a koldus, és felvitték az angyalok Ábrahám kebelére. Meghalt a gazdag is, és eltemették. **Lukács 16:23** Amint ez a pokolban kínok között gyötrődve felemelte a tekintetét, látta távolról Ábrahámot és kebelén Lázárt. **Lukács 16:24** Ekkor felkiáltott: Atyám, Ábrahám, könyörülj rajtam, és küldd el Lázárt, hogy ujjá hegyét mártsa vízbe, és hűsítse meg a nyelvemet, mert igen gyötrődöm e lángban. **Lukács 16:25** De Ábrahám így válaszolt: Fiam, jusson eszedbe, hogy te megkaptad javaidat életedben, éppen úgy, mint Lázár a rosszat. Ő most itt vigasztalódik, te pedig gyötrödsz. **Lukács 16:26** Ezen felül még közöttünk és közöttetek nagy szakadék is tátong, hogy akik innen át akarnak menni hozzátok, ne mehessenek, se onnan ide át ne jöhessen senki. **Lukács 16:27** Ő pedig így szólt: Akkor arra kérek, atyám, hogy küldd el őt apám házához; **Lukács 16:28** mert van öt testvérem, beszéljen a lelkükre, nehogy ők is ide kerüljenek, a gyötrelem helyére. **Lukács 16:29** Ábrahám így válaszolt: Van Mózesük, és vannak prófétáik, hallgassanak azokra! **Lukács 16:30** De az erre ezt mondta: Nem úgy, atyám, Ábrahám, hanem ha a halottak közül megy valaki hozzájuk, akkor megtérnek. **Lukács 16:31** Ábrahám ezt felelte: Ha Mózesre és a prófétákra nem hallgatnak, az sem győzi meg őket, ha valaki feltámad a halottak közül.”

Megjegyzés: észrevehetjük e második történetben, hogy ez a pokolra való gonosz fajzat mégiscsak mutatott némi önzetlenséget akkor, amikor tudta, hogy neki már nem kegyelmez meg senki. Figyelmeztetni akarta a testvéreit, nehogy hasonló sorsra jussanak, mint ő.

Tegyük fel magunknak a következő kérdéseket: A Lázár nevű koldus, miközben tudja, hogy a másik ember a kínok kínját éli át a pokolban, hogy képes Ábrahám kebelén nagy boldogságban pihenni? Vagy ez a kötelező „szeresd ellenségeidet is” tanítás a túlvilágon már nem lesz érvényes? Akkor pedig miféle szeretetről szóló komédiát kell az embernek végigjátszania? Parancsra szerettem, a mennyországban pedig ezt a parancsot feloldották és most már egyáltalán nem érdekel az a másik ember, végre kiélhetem a bosszúvágyamat és örülhetek a szenvedésének. Mindezt lelkiismeret-furdalás nélkül, mert Isten jobban tudja, mint én, hogy mikor kit kötelező nekem szeretni. Ne legyünk képmutató farizeusok! Ha valaki hívő kereszténynek tartja magát, olvassa el tiszta szívvel a Bibliát és ne csak beszéljen annak szentségéről. Olvassa végig és merjen őszinte lenni saját magához!

Jézus élete

Jézus életéről keveset tudunk. A kanonizált evangéliumokban található néhány történetet, de sajnos ezeket nem tekinthetjük abszolút igazságnak. Az előző részben végignéztük az Újszövetséget és már akkor szembesülnünk kellett néhány problémával. A továbbiakban a Bibliai leírások hitelességét még inkább meg kell majd vizsgálnunk. Tamás evangéliuma ezen a ponton segíthetne nekünk, azonban a tamási logionok csak Jézus beszédeit tartalmazzák, életéről és tetteiről szinte semmit nem közölnek velünk. Nem tudjuk meg Tamástól, hogy Jézus mikor hova vándorolt, volt-e felesége és börtölt-e időnként. A születéséről, annak körülményeiről sem kapunk információt ugyanúgy, ahogy kereszthaláláról és a feltámadásáról sem. A magánélete el van zárva előlünk.

A keresztények közül többen úgy vélik, hogy ismerik Jézus születésének a történetét, azonban a kanonizált Újszövetségben az erről szóló történetek eltérnek egymástól. A hírnök angyal, Gábrriel, Máté evangéliuma szerint József álmában jelent meg, és Józseffel közölte a hírt a gyermek fogantatásáról, míg Lukács szerint az angyal Máriához ment el személyesen és Máriával beszélt. Mária az angyaltól tudta meg, hogy rokona, az időződő Erzsébet, aki egész életében meddő volt, szintén várandós és immár 6 hónapja hordozza méhében a későbbi Keresztelő Jánost.

Máté és Lukács elbeszélése azonban nem csak a szeplőtelen fogantatás leírásában tér el egymástól, hanem Jézus születésének történetében is.

Lukács 2:1 Történt pedig azokban a napokban, hogy Augustus császár rendeletet adott ki: írják össze az egész földet. **Lukács 2:2** Ez az első összeírás akkor történt, amikor Szíriában Cirénius volt a helytartó.

Quirinus Kr. u. 6-ban lett helytartó Szíriában. Josephus Flavius korabeli történetíró szerint i.sz. 6-ban valóban volt egy nagy népszámlálás.

Máté 2:1 Amikor Jézus megszületett a júdeai Betlehemben Heródes király idejében, bölcsek érkeztek napkeletről Jeruzsálembe, **Máté 2:2** és ezt kérdezték: „Hol van a zsidók királya, aki most született? Mert láttuk az ő csillagát, amikor feltűnt, és eljöttünk, hogy imádjuk őt.”

Heródes Kr. e. 4-ben halt meg. A két elbeszélés ideje között tehát legalább 10 év a különbség. További eltérés a két evangéliumi rész között, hogy míg Máté szerint Jézus egy házban született és napkeleti bölcsek látogatták meg őt, addig Lukács evangéliumában Mária egy istállóban szülte meg gyermekét és, jászolba fektette őt. A látogatók pedig pásztorok és angyalok voltak.

Jézus születésének a napját december 25-én ünnepeljük. A Bibliában ez a dátum nem szerepel. Ha Lukács evangéliumát tekintjük, a születés dátumát inkább tavaszra vagy őszi kellene tennünk, ugyanis Palesztinában a téli éjszakák túl hidegek voltak, és semmiképpen nem őrizhettek decemberben nyáját a pásztorok szabad ég alatt, főleg éjszaka nem.

Lukács 2:8 Pásztorok tanyáztak azon a vidéken a szabad ég alatt, és örködtek éjszaka a nyájuk mellett.

A téli napforduló az akkori római naptár szerint december 25-re esik. (Nálunk ez december 21.) Ezen a napon van a Nap a legközelebb a Földhöz, ezért ez egy különleges csillagászati dátum. Tekinthejtük a fényt, a világosságot és a Nap ünnepének is. Jézus születésének napját a római

katolikus egyház választotta ki. Érveik közé tartozott az, hogy a világ tavasszal jött létre, így Jézus is csak tavasszal foganhatott.

Érdekeség: Egyes mítoszok szerint Mithrász perzsa napisten december 25-én született egy szűztől.

Máté és Lukács evangéliuma szerint Jézus Betlehemben született, így beteljesült Mikeás próféta jövendölése.

Mikeás próféta könyve 5:1 Te pedig, efráta Betlehem, bár a legkisebb vagy Júda nemzetségei között, mégis belőled származik az, aki uralkodni fog Izráelen. Származása visszanyúlik a hajdankorba, a távoli múltba”

Jézus ifjúkoráról a kanonizált evangéliumok közül csak Lukács tesz említést.

Lukács 2:40 A gyermek pedig növekedett és erősödött, megtelt bölcsességgel, és az Isten kegyelme volt rajta. **Lukács 2:41** Szülei évenként elmentek Jeruzsálembe a húsvét ünnepére. **Lukács 2:42** Amikor tizenkét éves lett, szintén felmentek Jeruzsálembe az ünnepi szokás szerint. **Lukács 2:43** Miután pedig elteltek az ünnepnapok, és hazafelé indultak, a gyermek Jézus ott maradt Jeruzsálemben. Szülei azonban ezt nem vették észre. **Lukács 2:44** Mivel azt hitték, hogy az útítársaik körében van, elmentek egy napi járóföldre, és csak akkor kezdték keresni a rokonok és az ismerősök között. **Lukács 2:45** De mivel nem találták, visszatértek Jeruzsálembe, és ott keresték tovább. **Lukács 2:46** Három nap múlva találták meg a templomban, amint a tanítómesterek körében ült, hallgatta és kérdezte őket, **Lukács 2:47** és mindenki, aki hallotta, csodálkozott értelmén és feleletein. **Lukács 2:48** Amikor szülei meglátták, megdöbbentek, anyja pedig így szólt hozzá: „Gyermekem, miért tetted ezt velünk? Íme, apád és én nagy bánattal kerestünk téged.” **Lukács 2:49** Mire ő így válaszolt: „Miért kerestetek engem? Nem tudtátok, hogy az én Atyám házában kell lennem?” **Lukács 2:50** Ők azonban a nekik adott választ nem értették. **Lukács 2:51** Jézus ezután elindult velük, elment Názáretbe, és engedelmeskedett nekik. Anyja mindezeket a szavakat megőrizte szívében, **Lukács 2:52** Jézus pedig gyarapodott bölcsességben, testben, Isten és emberek előtt való kedvességben.

Ezután Jézus már felnőtt, 30 körüli férfi, aki olyan tudással és bölcsességgel rendelkezik, amelyhez hasonlóval azóta sem találkoztunk. Egyes feltételezések szerint Jézus fiatal korában egy karavánnal Indiába ment és ott szerezte meg tudásának alapjait, azonban erről nincsenek bizonyítékaink. Jézus egyik pillanatról a másikra változott meg és vált bölcs mesterré. Máté evangéliumában az erről szóló leírás is erre enged következtetni. Az emberek, akik ismerték őt, meglepődtek és elámultak a tudásán.

Máté 13:54 Elment hazájába, és tanította őket a zsinagógában, és álmélkodva ezt mondták: „Honnan van ebben ez a bölcsesség és ez a csodátevő erő? **Máté 13:55** Hát nem az ács fia ez? Nem Máriának hívják-e az anyját, testvéreit meg Jakabnak, Józsefnek, Simonnak és Júdásnak? **Máté 13:56** Nem közöttünk élnek-e nővérei is mind? Ugyan honnan van benne mindez?”

Elképzeltető, hogy Jézus 30 éves kora környékén egy különleges tapasztalatot élt meg. Talán egy olyan testen kívüli vagy halálközeli élménye volt, amelyben találkozott az Élő Szeretettel, akit később Atyának nevezett el. Jézus kiemelkedő intelligenciája és bölcsessége révén ebben a megtapasztalásban a legmélyebb szintig jutott el. Határozott és biztos tudásra tett szert a magasabb világgal kapcsolatban.

Önmagát nem nevezte istennek. Tamás evangéliumában, mint azt később látni fogjuk, azokra a kérdésekre, hogy ki ő és honnan jött, mindig kerülő választ adott. Az emberek többsége képtelen elhinni bármit is, ami meghaladja a saját tudatát, a vallásának pedig ellentmond. Azért, ha egy kicsit elgondoljuk erről a témáról, megfigyelhetjük, hogy a Bibliában önmagát „Emberfiának” nevezi, minket pedig a testvéreinek tart. Bár tett utalásokat arra a világra, ahonnan jött, de ezekből a hallgatósága nem sokat értett. „Az én országom nem e világból való”.

Az Újszövetség úgy mutatja be Jézust, mint egy magányos fiúistent, akinek egyetlen életcélja az emberiség megváltása, magánélete pedig egyszerűen nem létezik. Apokrif iratokban azonban olyan történetekkel (vagy elejtett mondatokkal, töredékekkel) találkozhatunk, amelyek leírják, hogy Jézusnak Magdolna a kedvese, sőt a felesége volt.

Tudomásunk szerint Jézust 33 éves korában keresztre feszítették. Ez a tett az emberiség egyik legnagyobb szégyene. Pál szerint Jézus Krisztus kereszthalálával váltotta meg az emberiség bűneit.

Zsid 7:26 Mert ilyen főpapra volt szükségünk, aki szent, ártatlan, szeplőtlen, a bűnösöktől elkülönített, és az eget fölé emeltetett. **Zsid 7:27** Neki nincs szüksége arra, mint a főpapoknak, hogy naponta mutasson be áldozatot, előbb a saját bűneiért, azután a nép bűneiért. Mert ő ezt egyszer s mindenkorra megcselekedte, amikor önmagát adta áldozatul.

Galatea 1:3 Kegyelem nektek és békesség Istentől, a mi Atyánktól és a mi Urunk Jézus Krisztustól, **Galatea 1:4** aki önmagát adta bűneinkért, hogy kiszabadítson minket a jelenlegi gonosz világból Istennek, a mi Atyánknak akarata szerint.

János evangéliumában Keresztelő János Jézust Isten (áldozati) Bárányának nevezi.

János 1:29 Másnap János látta, hogy Jézus hozzá jön, és így szólt: Íme, az Isten Báránya, aki elveszi a világ bűnét!

Igen nehéz magunkévá tenni azt a tanítást, hogy az Örök Abszolút Egy, akit Atyának nevezünk, és aki által mindannyian létezőnk, alkalmazkodva a Föld bolygó néhány ezer évvel ezelőtti zsidó szokásaihoz, áldozatot mutatott be saját maga részére önmaga fiának meggyilkolásával. Azonban a tradícióknak hatalmas az erejük: legyőzve minden józan ész és ítélőképességet, elhitetik velünk, hogy valóban így történt. A bevezető legelső oldalán azt kértem, szabaduljunk meg a tradícióktól. E nélkül nem haladhatunk tovább, nem fejlődhetünk; egyhelyben toporgunk. Tamás evangéliumát értelmetlen és felesleges tanulmányoznunk, ha abban hiszünk, hogy Jézus azért halt meg, hogy a mi bűneinket megváltsa. Azonban Jézus valóban értünk és miattunk halt meg. A tanításai, melyeket az élete árán adott át nekünk, megismertettek minket az igazsággal.

János 8:31 Így szólt akkor Jézus azokhoz a zsidókhoz, akik hittek benne: Ha ti megtartjátok az én ígémet, valóban tanítványaim vagytok; **János 8:32** megismeritek az igazságot, és az igazság megszabadít titeket.

Tamás 69a Jézus mondta: Boldogok azok, akiket bár üldöznek a szívükben, de ismerik az Atya igazságát.

Az igazság kimondása azonban sokszor veszélyes dolog: az életünkkel fizethetünk érte. Jézus a zsidók vallását elutasította, megvetette, és ennek többször hangot is adott. Az ő tanításában nem volt kiválasztott nép: mindenki egyenlő, bárhová is született. A farizeusok és írástudók képmutatók, akik sötétségbe taszítják az embereket. Tudta, hogy emiatt meg fogják őt ölni, és ezt felvállalta. Életét adta azért, hogy megismerjük az Atya igazságát.

Ami az utókornak megmaradt

Közel 2000 év telt el azóta, hogy Jézus a földön járt. Világosságot hozott, de az emberiségre sötétség borult. Köszönhetjük ezt annak a vallásnak, amit az ember a jézusi tanításokból csinált. Vajon van esélyünk arra, hogy visszataláljunk arra az útra, amit ő hirdetett? Úgy gondolom, mindenképpen van. Igaz emberek mindig éltek ezen a bolygón, tértől és időtől függetlenül. A Forrással, avagy a Teremtővel való kapcsolatunkról már ősidők óta tudunk, melynek megtapasztalása által mi magunk is a Szeretet (az Élő) részévé válunk. Ezt az ősi tudást elevenítette fel bennünk Jézus ittléte alatt és ezt egészítette ki saját lényével. A világ azonban tovább haladt anélkül, hogy a valódi üzenetet megértette és befogadta volna.

Az emberiség Jézus szavait átértelmezte és egy olyan istenképet alkotott, amely szolgaságot hirdet szabad akarat helyett. Az egyház istene a jókat a mennybe küldi, a rosszakat pedig kárhozatra. Végérvényesen meghatározza az ember sorsát és kizárja a tapasztalatból szerzett fejlődés lehetőségét.

Tamás evangéliumát nem írta át a Katolikus Egyház és nem módosították lelkes keresztény vagy gnosztikus közösségek sem, mert közel húsz évszázadon keresztül egy agyagkorsóban pihent, megvédve minden emberi beavatkozástól.

Tamás 43 „... Amit mondom nektek, azokból nem ismeritek meg, hogy ki vagyok én?”

Tamás evangéliuma nem a Mester életéről szól, hanem a tanításairól. Az érettség azt jelenti, hogy különbséget tudunk tenni lényeges és lényegtelen között. Felismerjük, hogy a külsőségek eltávolítanak a belső igazságtól, mert hazugságsággal borítják be azt. Ha éretté akarunk válni, meg kell értenünk, hogy a vallás a felszín. Külsőség. Bármilyen vallásunk lehet, bárhogy képzelhetjük el Istent. A hitünk (Istenben, az Univerzumban, Önmagunkban) belül van. Ha ragaszkodunk a vallásunkhoz és annak dogmáihoz, nem fogunk eljutni az igazsághoz. Nem a vallás van a megértésünkért. A megértésünk alakítja a vallásunkat. Ha eljutunk a Forráshoz, Jézus valódi üzenetéhez, akkor már nem lesz szükségünk vallásra. A vallás egy *mankó*, ami segít járni, ha gyengék a lábaink. De ha már megerősödünk, a mankó akadályoz a haladásban.

Véleményem szerint azonban igazán megerősödni mankó nélkül, saját erőből lehet. De ez keveseknek sikerül. Ne feledjük: mindaddig sánták maradunk, amíg a mankót használjuk. Tamás evangéliuma nem szól vallásról. Az általunk nem érzékelt szellemit csak megérezhetjük, de ez a megézésünk tapasztalássá válhat. Ez a tapasztalás pedig erősebb minden fizikai tapasztalásnál.

A megtapasztaláshoz tehát nem külső „*evilági*” bizonyítékok kellenek. A forrásunk bennünk van. Régebben sokat gondolkodtam azon, hogy vajon miért nincs semmilyen bizonyítékunk Jézussal kapcsolatban. A Jézusról szóló újszövetségi történetek tele vannak ellentmondással, és utánajárva a dolgoknak, majd ezeket végiggondolva bizony arra a következtetésre juthatunk, hogy Jézus életéből a tanításain kívül szinte minden csak találgatás. A tanításairól sem tudjuk, hogy vajon valóban úgy szóltak-e eredetileg, mint ahogy most olvassuk azokat. Jézus nem írta le azt, amiről beszélt. Semmink nem maradt, ami bizonyíthatná, hogy Ő valóban élt ezen a földön 2000 évvel ezelőtt. Fizikai, materiális bizonyítékaink nincsenek. A hozzánk eljutott evangéliumokból megismert jézusi szavak – még átírva, eltorzítva is – olyan magasrendűek, hogy biztosra vehetjük: egyszerű ember nem gondolhatta ki azokat. Nem lenne képes rá.

TAMÁS EVANGÉLIUMA

A Nag Hammadi kódexek

Tamás evangéliumára Egyiptomban, Luxor város közelében, Nag Hammadi mellett egy földműves testvérpár talált rá 1945-ben, több más irattal együtt, agyagkorsóba zárva. A lelet 13 kódexet (papiruszkotheget) tartalmaz. Görögből fordított kopt nyelvű iratok a II. és a IV. századból. Leginkább keresztény tanokat, apokrif evangéliumokat és zsidó szövegeket tartalmaznak, de görög filozófiai töredékek is találhatók közöttük. A legnagyobb jelentőségű mindezek között Tamás evangéliuma, amelynek eredetijét maga Tamás apostol, Jézus tanítványa írta le (ennek bizonyítását lásd később).

„A Nag Hammadi könyvtár felfedezése egy egyiptomi fellah (földműves) testvérpárhoz, Muhammad és Kalifah Ali nevéhez fűződik, akik 1945 decemberében al-Qasr városából elindulva Nag Hammadi mellett tőzeget kerestek földjük termékenyebbé tételére a sivatagi sziklák mellett. Itt bukkantak rá arra a 13 kötetet tartalmazó könyvtárra, amely mintegy ötven korábban ismeretlen művet tartalmaz. Nagyobb részük keresztény traktátus, de vannak köztük zsidó és hermetikus szövegek is, és egy görög filozófiai töredék (Platón Köztársaságából). A könyvtár iratainak közös jellemzője, hogy azok mind kopt nyelvre lefordított, eredetileg görög szövegeket tartalmaznak. A kopt írást az első század végén vagy a második század elején Egyiptomba érkező keresztények alakították ki a görög ábécé betűinek és néhány sajátosan kopt betű keverékéből, hogy a még használatban levő kopt nyelv beszélői az egyiptomi őslakosság felé tolmácsolhassák az eredetileg görög nyelven íródott keresztény iratokat. A Nag Hammadi könyvtár számos 'evangélium' nevet viselő iratot tartalmaz, köztük Péter evangéliuma, Az igazság evangéliuma, Az egyiptomiak evangéliuma. A legnagyobb jelentőségű mégis a II. kódexben (mai számozás szerint a 32-51. oldalakon) a János Apokryphonja és Fülöp evangéliuma közé elhelyezett Tamás evangéliuma.” (Czire Szabolcs tanulmányából)

„Az első német fordítást Johannes Leipoldt (Ein neues Evangelium: Das Koptisch Thomasevangelium übersetzt und besprochen. — TLZ 83, (1958), 481-96) készítette el Pahor Labib (Coptic Gnostic Papyri in the Coptic Museum at Old Cair., I. kötet, Cairo, Government Press (Antiquities Department), 1956) dokumentum fényképei alapján. Az evangélium 114 logionra való beosztása is Leipoldt-tól származik, mely módosításokkal ugyan, de mindmáig használatban maradt.

Az egyházatyák korából számos utalás maradt ránk Tamás evangéliumával kapcsolatosan. Legjelentősebb valószínűleg Hippolytus római antipápa és vértanú utalása Refutatio című művében, ahol apologetikus hangnemben írva a nazoreusokról, gúnyosan parafrazálva idéz a TamEv 11 logionból (Refutatio, 5.7.20-21). Origenész Lukács-homoliájában említést tesz Tamás evangéliumáról (Máté mellett). Cézareai Euszebiosz Egyháztörténete Tamás evangéliumát a heterodox jellegű apokrif iratok közé sorolja.

Jeruzsálemi Kürillosz Tamás evangéliumát a manicheusok szerzeményének gondolja. Konstantinápolyi Timotheus a Tamás evangéliumot Fülöp evangéliumával együtt említi, és tisztázza, hogy Tamás evangéliuma és Tamás gyermekevangéliuma két különálló műnek tekintendő. Ezek mellett még említés történik az evangéliumra az ún. pszeudogeláziai dekrétumban, Mikophorus Stichometria és Pszeudo-Athanasziosz Synopsis műveiben.” (Czire Szabolcs tanulmányából)

Az alábbiakban néhány mondat eredetéig említést kell tennünk egy másik, igen értékes lelettel kapcsolatban is. A Nag Hammadi kódexekben talált Tamás evangéliuma mellett az eredeti görög szöveg újrafordításával készült dokumentum töredéke is feltárássra került.

Az Oxyrhynchus Papyri görög nyelvű töredékei

A XIX. század végén két angol archeológus – Bernard P. Grenfell és Arthur S. Hunt – Egyiptomban, Oxyrhynchus városának szélén, egy ősi szeméttelap közelében több százezer papiruszból álló gyűjteményt fedezett fel. A több ezer görög és latin dokumentum között irodalmi művek (például Szophoklész egyik drámájának a töredéke), korabeli számlák és levelezések is megtalálhatók. A vallásos iratok között görög nyelven írt kanonizált és apokrif evangéliumok is szerepelnek, így a Tamás evangéliuma görög nyelvű másolatának töredéke is. Jelen ismereteink szerint ezek a görög fordítások a II. század végén készültek. A töredékek beazonosítására akkor került sor, amikor később feltárták a Nag Hammadi kódexeket, köztük a teljes Tamás evangélium kopt fordítását, és egyezést találtak a szövegek között. Összesen három olyan töredékes papiruszt találtak eddig a gyűjteményben, ami Tamás evangéliumához tartozik. Az I.1 kötetben TamEv 26-39, a IV.654 kötetben TamEv 1-7 és a IV.655 kötetben TamEv 24. logionját azonosították be.

A két archeológus közös munkája során jelentette meg többek között az Oxyrhynchus Papyri (a továbbiakban Ox.p) I. kötetéről szóló dokumentációját 1898-ban és a IV. kötetéről szólót 1904-ben. E két könyv digitalizált változata az interneten is elérhető.

A görög és kopt szövegekből észre fogjuk venni, hogy a Nag Hammadiban feltárt kopt szöveg nem az Ox.p-ben lévő görögből lett fordítva, mert mindkét irányban apróbb eltérések, hiányosságok és fordítási hibák fordulnak elő más-más helyeken. Nagy valószínűséggel a kopt szöveg forrása az Ox.p-nál korábbi görög nyelvű verzió volt.

A továbbiakban a Nag Hammadi kódex tartalmát nézzük át és aszerint is haladunk, azonban az Oxyrhynchus papiruszokban talált, beazonosított szövegrészeket is bemutatjuk.

Tamás evangéliumának keletkezési ideje

A kutatások alapján az eredeti Tamás evangélium az I. században íródott, 40 és 50 között. Mivel Jézus i.sz. 7 körül született, az evangélium Jézus távozása után alig néhány évvel keletkezett. Minden bizonnyal az eredeti művet Tamás maga írta le!*

** Ez azért is rendkívül fontos, mert – mint azt a kanonizált Újszövetség ismertetésében említettük, a Máté, Márk és Lukács szerinti evangéliumok a zsidó-kereszténység kialakulását követően, i.sz. 70 után készültek el eredeti formájukban. János evangéliuma távolabb áll a zsidó-kereszténységtől, de keletkezése jóval későbbi, i.sz. 90 és 110 közé tehető. A négy kánoni evangélium egyikét sem olyan ember írta, aki személyesen ismerhette volna Jézust.*

E megállapítást leginkább az irodalmi vizsgálatok támasztják alá (az írás környezetéből, stílusából, nyelvjárásából, szófordulataiból, választékosságából, irodalmi és történeti függőségekből stb.). Czire Szabolcs „Az irodalmi függőség kérdése Tamás evangéliuma és a szinoptikusok között a közös példázatok tükrében” című tanulmányában olvashatunk erről részletesebben. A mű neves irodalmárok és történészek kutatásai alapján készült, minden esetben forrásmegjelöléssel. (A könyv digitális formában az interneten elérhető.)

Richard Smoley a „Tiltott hit” című könyvében megerősíti azt a feltevésünket, hogy Tamás evangéliuma a legkorábbi minden ismert (kanonizált és apokrif) evangélium között: „Tamás evangéliuma bár sosem kapott helyet az Újszövetség könyvei között, minden bizonnyal régebbi a kánoni evangéliumoknál.” ... „A legjelentősebb érv, ami emellett szól, maga az evangélium formája. Nincs benne történeti elbeszélés, és hiányzik belőle a narratív felvezetés és befejezés. Gyakorlatilag egy mondásgyűjtemény, amely példabeszédekből és bölcs kijelentésekből áll.” ... „Nem a kánoni evangéliumokból építkezik, sokkal fejletlenebb azoknál, ezen felül az irodalmi formája alapján a kutatók régóta úgy gondolják, hogy ez a legkorábbi, birtokunkban levő dokumentum, amely Jézusról szól.” Smoley könyvében még egy igen érdekes részt olvashatunk Tamás apostoli működéséről: „... a kutatók úgy vélik, hogy Tamás feltehetőleg Szíriában hirdette az igét, ahol évszázadokon keresztül tisztelték a keresztények (alighanem az evangéliuma is itt keletkezett). Gyaníthatóan később egészen Indiáig eljutott. Az indiai keresztény közösség gyökerei hallatlanul régiek, és eredetüket Tamás igehirdetésére vezetik vissza. Tamás tehát a keleti világban hagyott nyomot, ahol a misztikus megvilágosodás tana sokkal inkább található kedvező otthonra, mint a racionális görögök vagy a keményfejű rómaiak között.” (Érdemes ezt a könyvet végigolvasni. Rendkívül izgalmas módon tárja fel a korai kereszténység történetét. A könyvből megtudhatjuk többek között azt is, hogy Ágoston volt az, aki az eredendő bűn fogalmát felvetette, korábban a keresztények között fel sem merült ez a gondolat.)

Az apokrifirodalomban számon tartanak egy másik, Tamás nevéhez fűződő evangéliumot is, amit „Tamás gyermek-evangéliumának” neveznek. Ez utóbbi Jézus 5 és 12 éves kora közötti időszakról szól. Az V. század körül keletkezett, íróját az „izraeli Tamásnak” tulajdonítják, aki nem azonos Tamás apostollal. Ebben a műben a kis Jézus könyörtelen, bosszúálló gyermek, aki természetfeletti erejét akár még gyilkosságra is felhasználja. Tamás apostol nevéhez fűződnek még a „Tamás, a vitázó könyve”, „Tamás apostol cselekedetei” és „Tamás apokalipszise” című apokrif-gnosztikus írások is. Ezek a művek azonban jóval később íródtak. Ne keverjük össze ezeket Tamás evangéliumával.

Magyar nyelvű fordítások

Rengeteg fordítás és értelmezés létezik könyv formájában vagy az interneten keringve, amelyet el tudunk érni. Azonban ezek legtöbbször keresztény hagyományokra támaszkodnak, és aszerint próbálják magyarázni az egyes logionokat*.

** Tamás evangéliuma 114 mondást tartalmaz. Az egyes mondásokat logionoknak nevezzük.*

Nagy hangsúlyt fektetünk a kopt-magyar fordítás helyességének bizonyítására, ezért sok esetben a nyersfordításokat is közöljük. Mint azt a későbbiekben látni fogjuk, a nyelvtani és fordítási részletekre szükségünk is lesz, mivel a szegényes kopt nyelvet legtöbbször a saját hagyományaik és eddigi ismereteik alapján értelmezik és fordítják anyanyelvükre, vagy ami még ennél is rosszabb, egy meglévő angol fordítást dolgoznak fel a saját nyelvű fordításukhoz. Így ezek a munkák a logionok többségének a jelentését eltorzítva, félreértelmezve adják vissza, jelentősen eltávolodva az eredeti tartalomtól.

A fordítások legtöbbszörében a hiányosnak vagy értelmetlennek tűnő részeket ki-ki a saját értelmezése alapján pótolja ki. Többször megpróbálnak némi irodalmi „javítást” vinni az egyszerű fogalmazásba, ami olvashatóbbá teszi ugyan a szöveget, de annak eredeti jelentését nem minden esetben adja vissza. A probléma ezen dolgozatok többségével az, hogy az eredeti kopt kézirat ismerete nélkül, egy már lefordított – és sok esetben valaki más gondolatmenete alapján újrafogalmazott – anyagot használ fel már forrásként is. Ezekről a fordításokról szeretném távol tartani a kedves olvasókat, mert ezek a jézusi mondanivalót jelentős mértékben megváltoztatják és az eredeti jelentést csak külsőségekben adják vissza – sok esetben még úgysem –; az ilyen fordításokban a belső tartalom elhomályosul, sőt akár egészében el is veszhet. Egy nagyon jó példa erre a 23. logion, amely így szól: **„Kiválasztalak titeket. Egyet ezerből és kettőt tízezerből. És ti helytálltok és egyes-egyedülé válnak”**. (A logion bemutatásánál e mondat kopt eredetijét nyelvtanilag és stilisztikailag is át fogjuk tekinteni.)

Hubai Péter fordítása először 1990-ben jelent meg a „Jézus rejtett szavai” című könyvben. A fordítás alapjául: Johannes Leipoldt, Das Evangelium nach Thomas. Koptisch und deutsch. Berlin, Akademie Verlag, 1967. (Texte und Untersuchungen 101) szövegkiadása szolgált. Hubai Péter a fordításában leginkább a szövegűsségre törekedett, és ezt gyönyörűen sikerült is végigvinnie a teljes evangéliumban. Azonban az ő munkájában a szavak a finom árnyalatokban nem minden esetben tükrözik az eredeti jelentést. Az ő fordítását leginkább nyersfordításként tekinthetjük, amelyhez hozzájárulni csak a legmélyebb körültekintéssel, a kopt szöveg tanulmányozásával ajánlott. A 23. logion nála így jelenik meg: **„Kiválasztalak titeket, egyet ezerből, és kettőt tízezerből, és meg fognak állni, midőn egyes-egyedül lesznek”**. Ebben a fordításban a szöveg több helyen is magyarázatot kíván: a **„meg fognak állni”** eredeti kopt szövegben: **„állni fognak lábukon”** (lásd még a 16. logion leírását); az **„egyes-egyedül”** pedig egy olyan szóösszetétel, amelyhez ismerni kell az evangélium minden olyan helyét, ahol ez előfordul. Másképpen nem fogjuk megérteni a jelentését. Kopt nyelven ez az „ογα ογωτ”. Mielőtt kiválasztottam volna ennek a megfelelő magyar jelentését, körbejártam a kopt szövegben az egyéb előfordulási helyeket, és így jutottam arra, hogy a jelentése **„egyes-egyedül”** (lásd még a 4. logion leírását).

A 23. logion a kiválasztottokról szól, akik felismerték, hogy ők a szellemiből valók, és ami fizikai bennük, az nem az ő részük. Ők már nem kettők, hanem „egyes-egyetlenek”. Ők helytállnak (állva maradnak), nem fognak elbukni, és „nem ízlelik meg a halált”, ahogy azt Jézus többször mondja az evangéliumban. Hogy ezt az üzenetet valóban nem adják át a különböző fordítások, arra álljon itt néhány példa.

- Czire Szabolcs, a Magyar Unitárius Egyház nevelési tanácsosa, teológus és pap. A Tamás evangéliumát bemutató tanulmányában Hubai Péter munkáját felhasználva készítette a fordítását. *„Kiválasztalak majd titeket, egyet az ezerből, és kettőt a tízezerből. És ők úgy állnak majd, mint akik egymagukban vannak”.*
- Az interneten több helyen megjelent névtelen fordítás: *„Jézus mondta: Kiválasztalak majd titeket, ezerből egyet és tízezerből kettőt. S egymagatok fogtok ott állni”.*
- Aranyi László, aki a Nag Hammadi könyvtár 13 kódexét egy már kész angol fordításból magyarította, ezt a logiont így írja le: *„Kiválasztottalak benneteket, egyet az ezerből és kettőt a tízezerből, és a többiek teljesen egyedül maradnak”.* Láthatjuk, hogy ez az értelmezés a logion mondanivalóját teljes mértékben elkerülte.
- Jean-Yves-Leloup egy francia teológus, aki gnosztikus irányból közelít Tamás evangéliumához, így fordította ugyanezt: *„Kiválasztalak majd titeket, ezerből egyet és tízezerből kettőt. S egymagatokban fogtok ott állni, egyedül és egyszerűen (az Egyhez közeledve)”.*

Jézus üzenete Tamás evangéliumában

Tamás evangéliuma olyan üzenetet közvetít nekünk, amelyet a zsidó-keresztény tanításokból nem ismerhettünk meg: Szellemi lények vagyunk egy fizikai testben. Az örökkévalóból jöttünk és oda megyünk vissza. Ez a test és ez a világ el fog múlni, ezért „halott”. Jézus ebben az evangéliumban minden mulandót halottnak nevez. Ha ragaszkodunk a mulandóhoz, akkor az „egyet kettővé tesszük”, azaz magunkban fogjuk hordozni az örököt és a mulandót; Jézus szavaival **„az élőt és a halottat”**. Visszatérő motívum az evangéliumban a **„kettőt egyé tenni”, „egyes-egyedülivé válni”, „egyetlenné válni”**. Ez mind azt jelenti, hogy ne ragaszkodjunk a mulandó értékekhez, hanem csak az örökhöz; találjunk vissza a **„kezdethez”,** és váljunk ismét szellemi lényé. Ha ezt megtesszük, akkor **„egy”** leszünk. Az **„egyedüliek”, „egyes-egyetlenek”** vagy **„egyetlenegyek”** képesek arra, hogy megtalálják a mennyek országát és az **Egy Atyát önmagukban**. Ők felismerik az Egységet önmagukon belül és kívül is. Ők a kiválasztottak. Aki megérti, befogadja és éli is Jézus valódi üzenetét, kiválasztottá válik.

Ez a legősibb evangélium sok újdonságot és csodát tartogat azok számára is, akik a kanonizált Biblia tanításain nevelkedtek. De ehhez elengedhetetlenül szükséges, hogy le tudják vetkőzni vallásuk tradícióit. Magasrendű írás, amely kiemel a hétköznapiakból, és ha képesek vagyunk megérteni és feldolgozni, örökre megváltoztatja az életünket.

Ha tiszta forrásvizet öntünk egy kehelybe, de előtte nem ürítjük ki és nem tisztítjuk meg a kehelyt, akkor a víz, amelyet beletöltöttünk, zavarossá válik.

Tamás 61b „...Ezért azt mondom, ha valaki kiüríti magát, meg fog telni fénnel, de ha megosztott, meg fog telni sötétséggel.”

Ahhoz, hogy a Tamás által közölt jézusi üzenetekre befogadóvá tudjunk válni, félre kell tennünk minden olyan ismeretünket, amely az egyház és a vallási vezetők tanításai alapján jutott el hozzánk. Nem fogadhatjuk el abszolút igazságként a Biblia szavait, mert ez az egyházatyák tankönyve, ők felügyelik és cenzúrázzák a tartalmát a kezdetektől fogva. A továbbiakban többször elő fogjuk venni az Újszövetséget, egyrészt azért, hogy az ott leírtakat össze tudjuk vetni Tamás evangéliumának üzenetével, másrészt pedig azért, hogy tisztázzuk a félreértéseket és felismerjük a félrevezetéseket. Az igazság nem tűri meg a hazugságokat. Kilöki magából akkor is, ha annak két évezredes hagyománya van már.

Szavak és kifejezések Tamás evangéliumában

Jézus legtöbbször példázatokban beszélt, mert a példázatokot tudjuk a leginkább megérteni és befogadni. De sosem tett rejtett, misztikus utalásokat egyes dolgokhoz. Nem használt titkos számjegyeket vagy titkos szavakat, amelyeket csak a „gnosztikusok” érthetnek.

Például a „*hozott hatvanszor annyit és százhuszszor annyit*” (9. logion) idézetben ne kezdjünk el azon gondolkodni, hogy vajon ez a két szám egymás mellett miféle titkos értelmet takar. És ne lapozzuk fel az Ószövetséget, hogy megnézzük: a 12 a teljesség száma, ahogy Jézusnak is 12 apostola volt. A 60 és a 120 azt jelenti, hogy sok. Hasonlóképpen a halász hálójáról (8. logion) is csak azt kell tudnunk, amit az egyszerű ember tudhat róla: ezzel szoktak halakat fogni. Bár a 7. logionnál az oroslánról esik szó és sejtjük, hogy ez a bennünk élő vadállat lehet, valójában ez sem egy elvont szimbólum, hanem egy jól megfogalmazott, mindenki által érthető példa az egónkra. Sem a csillagképhez, sem a későbbi vallási jelképekhez. sem pedig egyéb misztifikált értelmezésekhez nincs semmi köze.

Jézus nem tett soha(!) olyan homályos utalásokat, amelyeket csak az Ószövetség ismeretével lehetne megfejteni. Amit mondani akart, azt kimondta úgy, hogy lehetőleg mindenki értse. Nem akart rébuszokban beszélni, bár a tanítása olyan – a hallgatósága és a későbbi keresztények számára is – új fogalmakat is tartalmazott, amelyekre akkoriban nem voltak megfelelő szavak vagy kifejezések.

Tamás evangéliumában az emberi „szellem” és a „lélek” fogalmak ugyanazzal a görögből átvett „ΠΝΑ” szóval vannak leírva. Ez Jézus szavaival az élő bennünk (a test mulandó és halott, lásd feljebb.)

Tamás többször használja a „*nem ízleli meg a halált*” kifejezést. Ennek nem az a jelentése, hogy élve marad a testében örökkön örökké, hanem az, hogy a testből való távozást nem végső

elmúlásként, hanem visszatérésként fogja megélni. Ő nem fél a haláltól, mert tudja, hogy a halál nem létezik.

A szellemi Atya és a fizikai apa ugyanazzal a szóval van leírva (az angol is a „*father*”-t használja mindkét fogalomra). A szellemi Atya jelzője általában az „*élő*” vagy a „*mennyei*”, de nem minden esetben. Ilyenkor a szövegkörnyezetből tudjuk meg, hogy Jézus melyik apára gondolt.

Jézus nem használja az „isten” szót a teremtőre. Ő az élő Atyáról beszél, akinek a gyermekei vagyunk. Az „isten” az evangélium egyetlen helyén, a 30. logionban található, de ott Jézus minket nevez isteneknek (lásd még a logion leírásában).

A kopt nyelvű evangéliumban, amikor valaki megszólal – mond valamit, kérdez vagy válaszol egy kérdésre –, majdnem minden esetben a „*mondta*” szó szerepel. Ebben a fordításban a jobb olvashatóság kedvéért a „*mondta*” szót többször a „*válaszolta*”, „*kérdezte*” vagy „*így szólt*” szavakkal helyettesítettük.

Tamás evangéliumának szerkezete

Tamás evangéliuma **62 Tamás által lejegyzett** és további **52 egyéb forrásból** álló jézusi tanításból áll. Az egyes tanításokat logionoknak nevezzük. A logionok ritka kivételtől eltekintve szigorú sorrendben követik egymást. Ahogy a logionok egymásra épülnek, úgy mélyülünk el mi is fokozatosan az értelmezésben. Ezért ne ugorjunk át tanításokat, mert az érteshez szükséges a korábbi logionok ismerete. Az értelmezések között sokszor találkozunk olyan kijelentésekkel, amelyeket egy későbbi logion fog majd igazolni.

A teljes evangélium 20 papiruszon összesen 114 logiont tartalmaz. Amennyiben egy logion több különböző mondásból áll, úgy azt részekre bontjuk és az abc betűivel különböztetjük meg őket egymástól. Az utolsó, Tamás által fogalmazott logion a 62a. Tamás logionjai egymásra épülnek és fokozatosan vezetnek bennünket egyre mélyebb szintre az ismeretekben.

A 62b. logiontól kezdődően egészen az evangélium végéig későbbi betoldásokat találhatunk, melyeket leginkább a helyi gyülekezetek számára készítettek. (Ezen állítás bizonyítását és további részleteket erről könyvünkben a 62a és 62b logionok között találunk.)

A könyvben szereplő fordításhoz felhasznált anyagok:

- Hubai Péter 1990-ben megjelent magyar nyelvű fordítása
- A Nag Hammadi gyűjteményben fellelhető kopt nyelvű papiruszok másolatai (fotók)
- Az Ox.p görög töredékei és ezek angol fordításai, valamint Bernard P. Grenfell és Arthur S. Hunt 1898-ban és 1904-ben megjelent könyveinek digitalizált változatai.
- A gospel-thomas.net* weboldalon lévő kopt kéziratok teljes anyaga és azok angol fordításai

* Ezen a honlapon minden lehetséges segítséget meg lehet találni az evangélium fordításaival kapcsolatban. Többek között helyi kopt-angol szótárat is használhatunk, láthatjuk a kopt szöveget és közvetlenül alatta a szavak angol jelentését. <http://gospel-thomas.net/> Ezúton szeretnék köszönetet mondani a weboldal szerkesztőinek áldásos munkájukért.

Könyvünkben a fordításokat a teljesség igényével adjuk át az olvasóknak. Az Ox.p görögből angol fordítását (amennyiben rendelkezésre áll), valamint Hubai Péter magyar fordítását is közzétesszük. Ahol szükséges, a nyersfordítást és nyelvtani magyarázatokat ismertetjük. Ez után következik a logion elemzése.

Jelölések (Hubai Péter fordításában és az angol nyelvű Ox.p töredékekben)

() A kerek zárójelben szereplő szavak nem szerepelnek a kopt eredetiben, de megkönnyítik az eredeti szöveg hangulatának, közlésmódjának érzékelését.

< > A hegyes zárójelben olyan szavak jelennek meg, melyeket a fordítás rendjén a kéziratban megjelenő hibás szöveg korrigálására javasolnak.

[] Szögletes zárójelben a kéziratban levő hiányok, lyukak kiegészítésére javasolt szavak jelennek meg. A legtöbb esetben a kutatócsoport tud javaslatot tenni a hiány pótlására, néhány esetben azonban kénytelenek üresen hagyni a zárójelet.

{ } A kapocs azt jelzi, hogy a fordítók kihagytak valamit a kéziratból, tévesnek vagy oda nem illőnek minősítve azt.

OX Oxyrhynchus Papyri angol fordítása görögből (a töredékes részek [] között vannak jelölve)

HP Hubai Péter fordítása

A 62b. logiontól kezdődően a logionok címei sötétzöld betűkkel szerepelnek, ezzel jelezve, hogy innen kezdődően már nem Tamás apostol eredeti szövegét olvashatjuk, hanem a gyülekezetek (korai egyházak) kiegészítéseit.

A könyvben felhasznált bibliai idézetek forrása: Károli újjfordítású Biblia és Károli Biblia

A továbbiakban Tamás evangéliumának logoinjait olvashatjuk, a részletes magyarázattal együtt.

AZ EVANGÉLIUM TAMÁS SZERINT

1a Ezek a rejtett szavak, amelyeket az élő Jézus mondott, és amelyeket Didymos Júdás Tamás írt le.

OX Bevezetés *These are the [hidden] sayings [that] the living Jesus [sp]oke a[nd] Judas who] is also Thomas [recorded.] And he said, "[Whoever finds the interpretat]ion of the[se] sayings will not taste [death]."**

** A bevezetés és az 1. logion itt együtt van*

HP Bevezetés *Ezek a rejtett szavak, amelyeket az élő Jézus mondott, és amelyeket Didymos Júdás Tamás írt le, és mondta: aki megtalálja e szavak értelmét, nem ízleli meg a halált.**

** Hubai Péter fordításában a számozás eltér az általunk használttól. A bevezetőhöz tartozik az a tagmondat, amit mi 1. logionként használunk.*

A türelmetlen és vallásához ragaszkodó keresztény emberek közül sokan a bevezetőt látva fellélegeznek, mert azonnal megállapítják, hogy ez egy gnosztikus írás, ugyanis a tanítást „rejtettnek” nevezi. Így megmarad a vallásuk stabilitása, nem kell azt megbolygatniuk, ami eddig is olyan jól működött. Kérem azonban ezeket az olvasókat, hogy nézzék végig az alábbi megjegyzést, és ne utasítsák el ezt a felbecsülhetetlen, egyedülálló értéket: Jézus saját szavait, pusztán egy olyan szó miatt, amelyet a későbbi korok lejárattak.

Jézus több olyan kijelentést tett, amelyet a korai keresztények nem értettek. Például, hogy Isten bennünk él, az Egy részei vagyunk, onnan jöttünk és oda megyünk vissza. Amikor azt mondták neki: „*Mutasd meg azt a helyet, ahol az Atya van*”, Jézus válaszából csak annyit értettek, hogy az nem e világból való. Amit ezen felül mondott, az már sok volt az egyszerű emberi elmének, ezért „*titkos*” vagy „*rejtett*”, megfejtésre váró tanításnak számított. A későbbi gnosztikus ágazatok előszeretettel használták a „*rejtett*” jelzőt tanításaikban, amelyek értelméhez csak a beavatottak juthatnak el. Jézus a tanításaiban új, eddig ismeretlen fogalmakról beszélt, és Tamás evangéliuma a korai szóhasználattal valóban „*rejtettnek*” számított. De ennek semmi köze nincs a későbbi gnoszticizmushoz.

A rejtettség azonban nem csak feltáratlan titkokat jelentett az apokrif evangéliumokban, hanem az üldözők előli rejtegetést is. Tamás evangéliumában, mint azt a későbbiekben látni fogjuk, olyan tanításokkal találkozunk, amelyek nem férnek bele a hagyományos, de még a korai zsidó alapú keresztény eszmékbe sem. Ezen tanítások közül sokkoló hír a vaskalaposak számára, hogy

saját erőnk van önmagunkon belül, mellyel képesek vagyunk teremteni. A még alakulóban lévő zsidó-keresztény egyház a kezdetektől üldözte ezeket az eszméket. Ezért kellett ezt az evangéliumot is eltitkolni, ezért lett apokrif és rejtegetni való.

Többen Tamás evangéliumát azzal az indokkal utasítják el, miszerint Jézus nem mondott titkokat, a szavai mindenkire egyaránt szóltak, nem csak a kiváltságosokhoz, a rejtettség pedig a gnosztikusok tévképzete. Ezen állítás cáfolataként álljon itt a kanonizált Márk szerinti evangéliumból egy idézet:

Márk 4:11 Jézus így szólt hozzájuk: „Nektek megadatott az Isten országának titka, de a kívülvalóknak minden példázatokban adatik; **Márk 4:12** hogy akik néznek, nézzenek ugyan, de ne lássanak, és akik hallanak, halljanak ugyan, de ne értsenek, hogy meg ne térjenek, és bűneik meg ne bocsáttassanak.”

Tomás evangéliumát nem kanonizálta az egyház, még ha tudott is a létezéséről, inkább megsemmisítette, mert az szembemegy az ószövetségi írásokkal. Tamás evangéliuma gáncsot vetett volna az egyház fejlődésének, ezért pusztításra lett ítélve. A korai keresztények okosan tették, hogy ezt a kopt fordítást elrejtették, és titkolták a létét. Azonban aki keres, az találni fog (lásd 2. legion). Az evangélium a keresőhöz szól.

1b És ő* mondta: Aki megtalálja e szavak értelmét, nem ízleli meg a halált.

OX 1 *These are the [hidden] sayings [that] the living Jesus [sp]oke a[nd] Judas who is also Thomas [recorded.] And he said, "[Whoever finds the interpretat]ion of the[se] sayings will not taste [death]."*

HP Bevezetés *Ezek a rejtett szavak, amelyeket az élő Jézus mondott, és amelyeket Didymos Júdás Tamás írt le, és mondta: aki megtalálja e szavak értelmét, nem ízleli meg a halált.*

** Ez a mondat az evangélium bevezetője után következik, ahol még nem Jézus szavait olvashatjuk, hanem Tamás szavait.*

Az evangélium során többször fogunk még találkozni a „nem ízleli meg a halált” kifejezéssel. Ez annyit jelent, hogy nem fog félni a haláltól, mert tudja, hogy a halál nem létezik. A földi utazásunkat befejezzük egyszer, de ez nem halál, hanem visszatérés.

Tomás 42 Jézus mondta: Legyetek átutazók!

2 Jézus mondta: A kereső ne hagyja abba a keresést, amíg nem talál. És ha talál, összezavarodik. Ha zavarodottságán úrrá lesz, ámulatba esik. És királlyá lesz a mindenségben.

OX 2 *[Jesus said,] "Let the one seek[ing] not stop [seeking until] he finds. And when he find[s] he will marvel, and mar]veling he will reign, an[d reigning] he will [rest.]"*

HP 1 *Jézus mondta: A kereső ne hagyja abba a keresést, amíg (nem) talál, és ha talált, megzavarodik, és ha megzavarodott, csodálkozni fog, és királlyá lesz a mindenségben.*

A logion a nyersfordításokban (lásd HP szöveghű magyar fordítását) értelmetlen. Mivel a kopt papiruszon az egyik sor feléről hiányzik az írás, elképzelhető, hogy „kiradírozták” azt egy akkori eszközzel, mert az üres helyen a papirusz erősen el van vékonyodva. A szöveg utolsó mondata így néz ki a papiruszon:

„És ha talál, összezavarodik, és ha összezavarodott, ő válik (valamivé) [... 3 szó helye üresen hagyva ...], elámul. És királlyá lesz a mindenségben.”

Láthatjuk, hogy ebből a mondatból mindenképpen hiányzik valami. Attól, hogy a kereső összezavarodott és csodálkozni kezdett, még nem következik, hogy úrrá lesz a mindenségben. A váratlanul jött hatalmat tudnia kell kezelni. Ha ezt nem teszi, akkor azt el fogja veszíteni.

Keresővé az válik, aki ráeszmélt, hogy hiányzik valami az életéből. A keresésben számtalanszor elfárad, a kudarcok csalódottá és reményvesztetté teszik őt. Jézus az evangélium legelső mondatában arra biztat minket, hogy ne adjuk fel a reményt, ne hagyjunk fel a kereséssel, mert találni fogunk!

„...és ha talált, összezavarodik...” Rádöbben, hogy a világ nem úgy működik, ahogy ő azt elképzelte és eddig tanulta. Ez a felismerés sokkhatásként éri őt.

Amikor egy sötét szobából kilépünk a ragyogó napsütésbe, a Nap fénye szinte elvakítja a szemünket. A tudás fénye elbódítja, úgymond lebénítja a nem-tudáshoz szokott elménket.

„...királlyá lesz a mindenségben...” Rájön arra, hogy felette áll ennek a gépezetnek, felette áll a saját elméjének. Rájön, hogy képes uralni önmagát és a körülötte lévő világot. Így lesz király. Az ember a XX. század végén a sok butító médiaáramlat ellenére is megsejtett ebből az ígéretből valamit. Így készült korunk egyik legnagyobb ébresztő filmje, a Mátrix, ahol Neo, aki nevében hordozza az új ember fogalmát, felismeri a mátrixot és ettől kezdve képes arra, hogy belenyúljon és megváltoztassa azt.

3 Jézus mondta: Ha azt mondják, akik elöttetek járnak: „íme, a királyság az égben van”, akkor a madarak meg fognak előzni titeket az égben. Ha azt mondják nektek, hogy a tengerben van, akkor a halak meg fognak előzni titeket. Azonban a királyság bennetek és kívületek* van. Ha megismeritek önmagatokat, akkor megtaláljátok a királyságot** és felismeritek, hogy az élő Atyának a gyermekei vagytok. De ha nem ismeritek meg önmagatokat, akkor szegénységben lesztek, és ti magatok lesztek a szegénység.

OX 3 *J[esus] said, "[If] those pulling you [say to you, 'Look,] the kingdom is in the sk[y,]' the birds of the sk[y] will go before you. Or if they say t[hat it [is] beneath the ground, the fish of the se[a will go in, preced]ing you. And the king[dom...]s within you [and outside you. Whoever] knows [himself will] find this [and when you] know yourselves [you will know that] you are [children] of the l[iving] father. [But if] you will [not] know yourselves, [you are] in [poverty] and you are the pov[erty.]"*

HP 2 *Jézus mondta: Ha azt mondják, akik elöttetek járnak: „íme, a királyság az égben van”, akkor a madarak meg fognak előzni titeket az égben. Ha azt mondják nektek, hogy a tengerben van, akkor a halak meg fognak előzni titeket. Ám a királyság bennetek és kívületek van. Ha megismeritek magatokat, akkor megismertettek, és föl ismeritek, hogy az élő Atyának a fiai vagytok. De ha nem ismeritek meg magatokat, akkor szegénységben lesztek, és ti magatok lesztek a szegénység.*

* A „kívületek”, „βολ” szó helyett a kéziratban „βαλ”, azaz „szem” szerepel. A szakértők szerint félreírás történt. Valószínűleg így igaz, de a „kívületek” szó jelentése a szöveggörnyezetet figyelembe véve egy fizikain kívüli, a létünkben nem látható és nem érzékelhető jelentést takar.

** Eredetileg „Ha megismeritek önmagatokat, akkor ti is meg lesztek ismerve...” Javítva az OX.p alapján

A „Királyság” szó jelentése: az evangéliumokban a „mennyeek országa” vagy „Isten országa”. Ez utóbbi kifejezés azért nem szerencsés, mert Jézus nem használta az Isten szót a Teremtőre. Tamás evangéliumában a „királyság” és a „mennyeek királysága” többször előfordul. A kettő jelentése ugyanaz.

Jézus „Atyának” nevezi azt a legmagasabb szellemi entitást, amely az embert megalkotta. Az Atya gondoskodó, mindenek felett szerető, mindenben jelenlévő. Az Atya „Fény”, ami önmagából, önmaga által lett teremtve (lásd 50. logion). Mi a Fényből jöttünk és oda megyünk vissza. Jézus tehát itt arról az Egységről (Egy-ség) beszél, amelyről már az ősi bölcsességekben is hallottunk. Mai szóhasználattal azt mondhatjuk, hogy az Atya az Egység, az élet maga, amely új életeket teremtett önmagából. Mi mindannyian ennek az Egynek a részei vagyunk. *

* Az Egység – ebben a tanulmányban – ezt jelenti. Ne gondoljunk önelvesztésre, Nirvánára; az egyéniségünket az Élő Egységben nem elveszítjük, hanem megerősítjük, kiteljesítjük.

A későbbiekben ez a fogalom igen hasznos lesz számunkra, mert másképpen nem tudjuk sem elképzelni, sem elfogadni azt, hogy mindenkit kivétel nélkül szeretnünk kell. (Lásd még az 5. és a 6. logion leírását.)

Az evangélium bemutatása előtt „Jézus üzenete Tamás evangéliumában” címmel már beszéltünk arról, hogy a földön a létünk fizikai és szellemi. A fizikai mulandó, ezért szellemi kincseket kell gyűjtenünk. Arra kell törekednünk, hogy „egyetlenné”, azaz szellemi létezővé váljunk. Így találjuk meg önmagunkban az Egy Atyát. Ha „kettő” maradunk (azaz fizikai és szellemi), akkor nem tudunk előbbre lépni, mert magunkban hordozzuk a mulandót.

Az Atya nem férfi, az Atyának nincs neme. Az Atya még csak nem is férfi princípium. Jézus a mennyei gondoskodót, mint szülőt fejezi ki az Atya szóval. Nem kell az Atya mellé egy Anyát keresni (Sokan a „Szentlelket” próbálják a nő ősprincípiumával azonosítani, lásd még a 101. és 105. logionok leírását.) A szellemben nincs semmiféle nemi felosztás. A zsidó-kereszténységnek mégis jól jött az Atya szó, és amikor a teológusok a Szentháromságot „megalkották”, három férfit helyeztek az isteni trónusra. – De! Az Atya nem ember és nem fizikai lény.

„Azonban a királyság bennetek és kívületek van”. A királyság bennünk, azaz önmagunkon belül keresendő. Sehol máshol nem fogjuk azt megtalálni. Ha megismerjük önmagunkat, akkor megismerjük a saját teremtő erőnket is. Akkor megláthatjuk a javainkat, amelyek valóban a sajátjaink és nem csupán a földi káprázat részei. Ha valódi őszinteséggel tekintünk önmagunkra és önmagunkba, akkor magunkban meg fogjuk találni az Atyát.

A Királyság kívülünk is van, egy olyan létszférában, amelyhez nem érünk fel, mert a fizikai létünk és jelenlegi szellemi minőségünk korlátoz benne. Innen jöttünk és ide fogunk visszatérni (lásd később). Ebben a létezésben nincs idő és nincs tér. Ezt a világot most nem ismerjük.

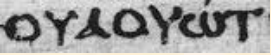
„De ha nem ismeritek meg magatokat, akkor szegénységben lesztek, és ti magatok lesztek a szegénység.” Ha nem jutunk el a saját belsőnkhez, ahol az Atya és az egész Univerzum van, akkor csak az anyag világa marad meg nekünk. Az anyag világa mulandó. Az anyag kincsei sosem válnak a tulajdonunkká. Nem birtokolhatjuk azt, ami sosem volt a miénk. Illúzió csupán. Amikor felébredünk egy álomból, rájövünk, hogy az álomban szerzett kincsek nincsenek sehol, nem is léteztek. Ha az értékeinket nem önmagunkban hordozzuk, nincsenek értékeink. Így vagyunk szegények.

4 Jézus mondta: Nem fog habozni az öregember az ő napjaiban, hogy megkérdezzen egy hétnapos* kisgyermeket az élet helye felől, és élni fog. Sok elsőből lesz utolsó és sok utolsóból lesz első. Ők egyes-egyetlenné** válnak.

OX 4 *[Jesus said,] „A per[son old in day]s will not hesitate to ask a ch[ild seven day]s old about his place in [life and] he will [live.] For many of the ff[irst] will be [last and] many of the last will be first and they [will become one].”*

HP 3 *Jézus mondta: Nem fog habozni a vén az ő napjaiban megkérdezni egy kisgyermeket – egy hétnapos kicsit – az élet helye felől, és élni fog. Sok első lesz utolsóvá, és egyes-egyedül lesznek.*

** a gyerekeket abban az időben 8 napos korukban metélték körül. Ő még körülméletlen.*

*** E logion általános fordításai több szempontból is problémásak szoktak lenni. Az OX.p párhuzamos szövegében láthatjuk, hogy a koptból hiányzik a „sok utolsóból lesz első” rész. E nélkül pedig a folytatásban lévő kifejezésnek negatív jelentést kell sugallnia ahhoz, hogy a mondat értelmes maradjon. Ezért szokták a „egyes-egyedül lesznek” vagy „egyedül maradnak” szóösszetételt használni a mondat végén. Azonban az kopt kifejezésnek a jelentése: „egyes-egyetlen”. Lásd még a 22-es és 23-as logionokat, ahol ugyanez a szóösszetétel szerepel.*

Tamás evangéliumában az „egy”, „egyedüli” és „egyetlen” sokszor visszatérő motívum. Ha az ember, aki szellemi lény, magába fogadja a fizikai világot és egyesül vele, akkor kettőből fog állni: egy szellemi és egy fizikai részből. Az evangélium szerint azok, akik őszinték és kitartóak, eljutnak a saját belsőjükig, „eggyé lesznek”, azaz felülkerekednek a fizikai lényükön, és szellemi „egy” lesznek. (lásd 7. logion). Ez a feltétele annak, hogy a túlvilágon is megtalálják a helyüket (lásd 11. logion) és a fény beléjük tudjon hatolni.

Jézus idejében a zsidó gyerekeket nyolc napos korukban metélték körül. A példában egy körülmetéletlen kisbaba van, aki még teljesen mentes a világ tradíciójától, még nincsenek gondolatai, elméletei, nem tanult semmilyen istenről. Az ember alkotta szabályokat nem ismeri. A tudása érintetlen, szűz.

A vén az élet helye felől érdeklődik. Az ő teste már gyenge, hamarosan távoznia kell. De hova? Hol van az életnek „a helye”?

A vén sokat tanult; bölcsességeket gyűjtött. Az évek folyamán megtanult alkalmazkodni a világhoz, többször megalkuvóvá is vált, elismerte és szolgálta a hatalmat, amely felette állt. Gyűjtötte a javait, hogy jólétet biztosítson magának és családjának. Tetteivel igyekezett kiváltani mások elismerését. Így lassan elveszítette a forrást. A lét valódi értelmét elfelejtette, pedig gyermekként még tudta azt. Végnapjaiban azonban rádöbben, hogy minden, amiért egész életében küzdött, amit elért, most elillan, semmivé lesz. Mi akkor a valódi élet? Hol van az ő életének a helye? Mi lesz akkor, ha a fizikai teste már nem fogadja be őt?

A kisgyermek nem gondolkodik ezen. Benne még ott van a forrás. „Tudja”, hogy ahonnan jött, oda fog visszamenni. (A 11. logionban erről részletesebben szó esik majd.) A vén ezért ehhez a gyermekhez fordul, tőle kér segítséget ahhoz, hogy megtalálja a helyet, ahol nem a káprázat található, hanem az igazi élet. A saját legbelsőbb őszinteségét keresi.

„Sok elsőből lesz utolsó és sok utolsóból lesz első. Ők egyes-egyetlenné válnak.” Születésünkkor ez a szellemi minőség még bennünk van, de életünk során elveszíthetjük azt és utolsóvá válhatunk. A logionunkban szereplő öregember az egyes-egyetlent keresi önmagában.

Egyes-egyetlennek lenni, egyedülivé válni ugyanakkor takar egy olyan értelmet is, amely egyedüllétre utal, így az egyfajta magányt is jelent. Az egyedüliség és kiválasztottság együtt jár a meg nem értettséggel. Aki kiemelkedik a tömegből, az éppen a legfontosabb tudásban és eszmében távolodik el tőlük, így bár körülveszik őt embertársai, lelkében magányossá válik.

5 Jézus mondta: Ismerd meg, ami színed előtt van, és ami előled el van rejtve, feltárul előtted. Ugyanis nincsen semmi, ami elrejtett és ne derülne ki.

OX 5 *Jesus said, „K[now what is in fr]ont of your face and [what has been hidden] from you [will be] revealed [to you. For there] is [nothing] hidden that [will] not [be made] cl[ear] and n[othing] buried that [will] n[ot be raised].”*

HP 4 *Jézus mondta: Ismerd meg, ami színed előtt van, és ami előled elrejtett, nyilvánvalóvá lesz számodra. Ugyanis nincsen semmi, ami el van rejtve, és ne lenne nyilvánvalóvá.*

*„Jól csak a szívével lát az ember. Ami igazán fontos, az a szem számára láthatatlan”
(Antoine de Saint-Exupéry: A kis herceg)*

E logion jelentése nem az, hogy nem tudunk semmit elrejtteni mások előtt, mert egyszer úgyis kiderül minden... Az előző logionban megismert, bennünk lévő kisgyermek bölcsességét kell most elővennünk magunkban, aki nem az ember alkotta szabályok szerint gondolkodik, hanem a szívével. A szívvel gondolkodás nem érzelműséget jelent, hanem őszinte, legmélyebb, ősi gondolkodást, amely mentes a sallangoktól, mentes az elme ego-logikájától.

„Ismerd meg, ami a színed előtt van” Lásd meg a szíveddel. Csak a szívvel való gondolkodás képes arra, hogy ráérezzen a dolgok valóságára. Ezt azzal képes elérni, hogy megérzi az Egységet, ami nagyon hasonló az általános értelemben vett szeretethez. A különbség annyi, hogy az általunk ismert szeretet részrehajló és válogat az Egységes Univerzum elemei között. Az ego szűri ki, hogy mi az, amit befogad és mi az, amit nem. Az Egység ennél jóval több. Jézus sokszor mondja, hogy szeresd az ellenségeidet is.

Tamás 25 Jézus mondta: Szeresd a testvéredet, mint a saját lelkedet. Vigyázz rá, mint szemed fényére!

Lukács 6:27 Nektek azonban, akik hallgattok engem, ezt mondom: szeressétek ellenségeiteket, tegyetek jót azokkal, akik gyűlölnék titeket; **Lukács 6:28** áldjátok azokat, akik átkoznak, és imádkozzatok azokért, akik bántalmaznak titeket.

Itt kezdődik a beavatás. Látszólag teljesen értelmetlen az a kérés, hogy szeressük az ellenségeinket. A hétköznapi értelemben vett szeretet erre nem képes.

Ha tovább gondoljuk Jézus szavait, megértjük azt is, hogy jelenleg miért van elrejtve a valóság számunkra; az a valóság, ami egyébként teljesen nyilvánvaló. Mi az, ami ezt elrejtje előlünk? Erre a kérdésre már a fentiek alapján sejtjük a választ: az egóról van szó. Az ego az, ami leválaszt az Egységről. Az ego miatt nem látjuk meg azt, amit bírálunk. Hamis kép van előttünk mindenről, amit az egónk nem hajlandó elfogadni, nem akar vele azonosulni. Ilyen például egy másik ember, aki nem osztja a véleményünket valamiben. Nézzünk körül a gyermeki (egótlan) tiszta szívünkkel és eltűnnek a titkok.

Megjegyzés: az egót ne képzeljük azért ellenségnek vagy valamiféle fekélynek a lelkünkön. Az ego segítségével lesz saját identitásunk; az ego kell ahhoz, hogy a vállalt feladatainkat véghezvigyük. Ha az egónkat teljesen elveszítenénk, képtelenek lennénk a földi testünkben élni (lásd még később).

6 A tanítványai ezeket kérdezték tőle: „Akarod, hogy böjtöljünk? És miképpen imádkozzunk? Adjunk alamizsnát? És mely ételekre ügyeljünk?” Jézus ezt válaszolta: „Ne hazudjatok, és ha valamit utáltok, akkor azt ne tegyétek. Mert minden nyilvánvaló az igazságban*. Ugyanis nincsen semmi, ami el van rejtve, és ki ne derülne, és nincs semmi, ami beborított és le ne lepleződné.”

OX 6 *[His disciples qu]estioned him [and s]aid, „How [should we] fast [and how] should we [pray,] and how [should we do charitable deeds a]nd what [food law] should we [observe]?” Jesus said, „[Do not lie and that which] you [hate], do not do [because everything is evident before t]he tru[t]h. [For there is nothing hi]dd[en that will not be made clear.]”*

HP 5 *A tanítványai megkérdezték őt, s mondták neki: Akarod, hogy böjtöljünk? És miképpen imádkozzunk és adjunk alamizsnát? És mely ételekre ügyeljünk? Jézus mondta: Ne hazudjatok, és ne tegyétek azt, amit gyűlöltök, mert mindenek nyilvánvalóak az ég előtt. Ugyanis nincsen semmi, ami el van rejtve, és ne lenne nyilvánvalóvá; és nincsen semmi, ami beborított, és leplezés nélkül fog maradni.*

* OX.p alapján javítva (kopt szövegben: „az ég előtt”)

Jézus sosem akarta a farizeusokat meggyőzni bármiről is. Amikor a 6. logionhoz érünk, már tudnunk kell, hogy alapvető dolog az őszinteségünk. Nincs értelme az efféle kijelentéseknek: „én sosem játszom meg magam, nem hazudok másoknak...” Ha másképp lenne, akkor értelmetlen lenne az a feltételezés, hogy keresők vagyunk. Az őszinteségre való törekvés már magában tartalmazza a kifelé történő igazmondást. A kifelé irányuló őszinteségünk tehát nyilvánvaló és nem kiváltság. Ha beülünk az egyetemre és ott azzal kérkedünk, hogy mi már ismerjük az ábécé betűit, a professzor ki fog küldeni minket a teremből.

Nyilvánvaló tehát, hogy a tanítványok nem azért akartak böjtölni, hogy kedvesek legyenek a világ előtt. Önmagukat akarták így fejleszteni, de Jézus azonnal figyelmeztette őket: ne hazudjatok! És itt természetesen a saját magunknak való hazugságra gondolt. Ne beszélj mellé saját magadnak. Azonnal vedd észre, ha valamit el akarsz mismásolni, azaz „beborítani” valamivel. Utálsz böjtölni? Akkor ne tedd! Nincs kedved alamizsnát adni? Ne adj! Ha a lelked legmélyéig nem érzed a szükségletét, ne tedd! Hiába magyarázkodsz magadnak, mert „*minden nyilvánvaló az igazságban*”. És ezzel együtt jár, hogy előtted is nyilvánvaló, ha teljes őszinteséggel tekintesz magadra.

Máris eljutottunk az önismeret kérdéséhez. Nincs elrejtve semmi előlünk. Ezen a ponton időzzünk el még egy darabig. Az önismeret nem azt jelenti, hogy megismertük magunkat és minden rendben van. Ha tiszta őszinteséggel tekintünk önmagunkra, akkor látni fogjuk, hogy folyamatosan ébernek kell lennünk. Hajlamosak vagyunk a háritásra. Egy példa: a szomszédod pénzt kér kölcsön tőled. Te választás elé kerülsz. Nem szívesen adsz. Választhatod azt, hogy adsz a szomszédnak, de vissza is utasíthatod. Nincs kedved adni, de erőt veszel magadon és mégis adsz. Miért teszed? Hogy megfelelj. De nem ettől felelsz meg. Pontosan itt van a hazugságod. Vállald fel, hogy visszautasítod a szomszédodat akkor is, ha úgy gondolod, elbuzsz ebben a kihívásban. Ne magyarázkodj, ha nincs kedved adni. Mondd azt: „*nincs kedvem. Ragaszkodom*”

a pénzemhez”. Ha így teszel, van esélyed a fejlődésre. Ha hazudsz és kifogásokat keresel, vagy fogcsikorgatva mégis adsz, akkor már „beborítottad” a lelkedet, akkor már eltakartad a tiszta őszinteséget. Mondd ki bátran: „*még nem állok olyan fejlettségi szinten, hogy képes legyek adni*”.

A fejlettségi szint, ahol már képesek vagyunk adni, függetlenül attól, hogy ki kér: ha már az Egységben képesek vagyunk létezni, teljesen nyilvánvalóvá lesz, hogy a szomszédnak most azért adunk, mert **NEKI** szüksége van rá. Az Egységben azonnal érteni fogjuk, hogy ebben a feladatban nem mi vagyunk a főszereplők. Miért adunk neki? Mert neki nagyobb szüksége van rá, mint nekünk. Nem marad több kérdésünk.

Ugyanakkor vigyáznunk kell arra is, hogy ne uraljon el bennünket a „jóság kényszere”, ami egy csapda a fejlődő léleknek. Az ésszerű döntés után engedjük el a feladatot akkor is, ha az visszautasítás volt. Ez fontos! Ne rágódjunk rajta, mert azzal örvénybe húzzuk magunkat.

7 Jézus mondta: Boldog az oroszlán, amelyet az ember megeszik, és az oroszlán emberré fog válni; és átkozott az ember, akit az oroszlán megeszik, és az oroszlán* emberré fog válni.

HP 6 Jézus mondta: Boldog az oroszlán, amelyet az ember megeszik, és az oroszlán emberré fog válni; és átkozott az ember, akit az oroszlán megeszik, és az oroszlán emberré fog válni.*

* A fordítók egy része a szöveget korigálja, „az ember oroszlánná fog válni” (a fordító megjegyzése)

* Nem történt félrefordítás; a kopt szöveg szerint is így van. Az oroszlán fog emberré válni mindkét mondatrészben. A különbség az irányításban van: az első esetben az ember uralja az oroszlánt, a másodikban pedig az oroszlán fog elhatalmasodni az emberben.

Ahhoz, hogy értsük ezt a logiont, rá kell jönnünk, hogy mit jelent az oroszlán. Mit tudunk róla? Az oroszlán király az állatok között. Vad és erős. Szelíd állatok húásával táplálkozik, ez tartja őt életben. Az oroszlán a természet része. Nem gonosz. Cselekedeteit általában az ösztön irányítja.

Többben az oroszlánt a gonosszal azonosítják, azonban ez a logion nem utal erre. Az oroszlántól általában félünk, mert erősebb nálunk. De ez a mi félelmünk nem az oroszlán gonoszsága.

A logion értésében újabb tévedés, ha úgy gondoljuk, az oroszlánt elpusztítjuk azzal, ha megesszük. Ha elpusztítanánk, akkor már nem lehetne boldog. Akkor halott lenne. De ez az oroszlán nem halott, hanem boldog. Mert valami történt vele. Mi történt? Vegyük észre itt a finom árnyalatokat. Nem egyszerűen csak „*legyőztem*” őt. Ennél jóval több történt. Az oroszlán húsa belekerült a szervezetembe. Most már a sejtjei az én sejtjeim, vére az én vérem. Átalakult, miközben táplált engem önmagával. Egyesültünk. Az egyesüléstől erősebbé váltam. Az oroszlán

pedig boldog. (Tamás evangéliumában többször fogunk találkozni a „megenni” kifejezéssel. Megenni valamit befogadást és megemésztést jelent, nem elpusztítást.)

Nyilván sejtjük, hogy az oroslán egy bennünk élő, vad, fékevesztett dolog lehet, amit kordában kellene tartanunk. Az előző logion megmutatta nekünk a belső őszinteséget. Miután ebbe belekóstoltunk, észrevettük a legnagyobb visszahúzó erőt magunkban: az egót. Az egóval sok mindent akarnak csinálni a magasabb szintre törekvő emberek. Leginkább legyőzni, elpusztítani, megsemmisíteni. Azonban az egót nem lehet elpusztítani. Az ego a lélek anyagba sűrűsödött formája. Ha úgy érzed, hogy elpusztítottad, akkor egy új hazugságba keveredtél. Az ego nélküli földi élet egy hazugság, tehát egy maszk, amit túl sokáig nem lehet hordani, mert megfulladunk tőle.

Minél közelebb járunk az igazsághoz, annál nehezebb megtalálni az önmagunkban megbúvó hazugságokat. A hazugságok egyre kifinomultabbak, egyre rejtettebbek. Legyünk nagyon éberek! Nagyon fontos, hogy felismerjük az oroslánt és tegyünk meg mindent azért, hogy úrrá legyünk rajta, mert ellenkező esetben az oroslán fog megenni bennünket, *„és az oroslán emberré fog válni”*. Átveszi a helyemet. Ezentúl ő lesz az ember és nem én. Megeszi a sejtjeimet, a magáévá tesz engem, eltűnök és már csak az egóm marad meg. Egy emberi csontváz az oroslán húásával és elméjével borítva. Így az ember már csak a saját egója által tud létezni. Amint azt korábban említettem, az ego önmagában nem gonosz, de ha hagyjuk, hogy eluralkodjon bennünk, keservessé, *„átkozottá”* válik az életünk. Már nem találjuk meg a magasabb énünket, mert az oroslán sejtjeivé lettünk.

Ha nem vagyunk éberek, könnyen összekeverhetjük a két szituációt: azt hisszük, hogy mi ettük meg az oroslánt, azaz legyőztük az egót... De nem vagyunk még készen! Mert elhatalmasodik bennünk az önhittség. Az önhittség problémáját nem szabad félvállról venni. Képzeld magunk elé azt az esetet, amikor valaki úgy gondolja, hogy ő már túl van a megpróbáltatásokon, neki már kinyílt a belső értelme, ő már beavatottá vált. Ez a gondolat elégedetté teszi őt, jól esik a büszkeségének... Aztán apránként, zajtalanul ez az érzés elhatalmasodik rajta, végül már uralja őt. Ő biztos a dolgában, mert tudja, hogy előtte már megnyílt a fény, ő már feddhetetlenné vált. Ez a magabiztossága önkényé válik, az ego *„megeszi”* őt és zsarnokká változtatja. Talán egy bizonyos inkvizítor püspök is valamikor a papságának a kezdetén még lelkes rajongója volt a Teremtőnek, de nem volt éber és minden értéke odalett.

8 És mondta: Az ember hasonlított egy bölcs halászhoz, aki kivetette a hálóját a tengeren; kihúzta azt a tengerből, és az kis halakkal volt tele. A bölcs halász talált köztük egy nagy, jó halat. Az összes kis halat visszadobta a tengerbe. Zokszó nélkül a nagy halat választotta. Akinek füle van a hallásra, hallja meg!

HP 7 És mondta: Az ember hasonlított egy bölcs halászhoz, aki kivetette a hálóját a tengeren; kihúzta azt a tengerből, és az kis halakkal volt teli. A bölcs halász talált köztük egy nagy, jó halat. Az összes kicsiny halat bevetette a tenger [mély]ére; zokszó nélkül a nagy halat választotta. Akinek füle van a hallásra, hallja!

A papirusz ezen a részen töredékes: „dobta az összes kis halat vis[sza a] m[élyére] a tengernek.” (A példabeszédet a 76. logion magyarázza el.)

Máté evangéliumában is szerepel egy, a bölcs halászhoz hasonló példabeszéd nem sokkal a magvető után. Itt meg kell állnunk egy időre és tennünk kell egy kitérőt, mert óriási félreértések és félrevezetések születtek e témában. Tisztáznunk kell ezt a helyet a Bibliában.

Megjegyzés: A továbbiakban, amikor Máté nevét említjük az evangélium kapcsán, nem az apostol Mátéra gondolunk, hanem arra a szerzőre, aki a kanonizált Máté szerinti evangéliumot készítette.

A magvetőről szóló példabeszéd lesz a következő logionunk. Most kezdjük ennek a megvitatásával, hogy a Máté evangéliumában lévő gondolatmenetet követni tudjuk.

Máté 13:3 Aztán sok mindenre tanította őket példázatokkal: „Íme, kiment a magvető vetni, **Máté 13:4** és vetés közben néhány mag az útfélre esett, aztán jöttek a madarak, és felkapkodták. **Máté 13:5** Mások sziklás helyre estek, ahol kevés volt a föld, és azonnal kihajtottak, mert nem voltak mélyen a földben; **Máté 13:6** de amikor a nap felkelt, megperzselődtek, és mivel nem volt gyökerük, kiszáradtak. **Máté 13:7** Mások tövisek közé estek, és amikor a tövisek megnöttek, megfojtották őket. **Máté 13:8** A többi pedig jó földbe esett, és termést hozott: az egyik százannyit, a másik hatvanannyit, a harmadik harmincannyit. **Máté 13:9** Akinek van füle, hallja!”

A tanítványok nem értik a példabeszédet, úgyhogy Jézus elmagyarázza nekik.

Máté 13:19 „Amikor valaki hallja a mennyek országának igéjét, és nem érti, eljön a gonosz, és elragadja azt, ami szívébe van vetve: ez olyan, mint akinél az útfélre hullott a mag. **Máté 13:20** Akinél pedig sziklás talajra hullott, az hallja az igét, és azonnal örömmel fogadja, **Máté 13:21** de nem gyökereszik meg benne, ezért csak ideig való, s amint nyomorúság vagy üldözés támad az ige miatt, azonnal eltántorodik. **Máté 13:22** Akinél pedig tövisek közé hullott, hallja az igét, de e világ gondja és a gazdagság csábítása megfojtja az igét, és nem hoz termést. **Máté 13:23** Akinél pedig jó földbe hullott, az hallja és érti az igét, és terem: az egyik százannyit, a másik hatvanannyit, a harmadik harmincannyit.”

Megjegyzés: A magvető példája Máténál és Márknál hasonló. Márk evangéliumában Jézus még két példázatot mond „Isten országáról”: az egyik a mustármag a másik pedig a magától növekvő vetés. A Máténál található fenyegető részek Márknál egyáltalán nincsenek jelen. Most azonban maradjunk meg Máté példázatainál.

Máté evangéliumában még hat példabeszéd következik a „Mennyek országáról”. A legelső a konkolyról és búzáról szól. Számunkra ez, és ennek a magyarázata lesz fontos.

Máté 13:24 Más példázatot is mondott nekik: „Hasonló a mennyek országa ahhoz az emberhez, aki jó magot vetett a szántóföldjébe. **Máté 13:25** De amíg az emberek aludtak, eljött az ellensége, konkolyt vetett a búza közé, és elment. **Máté 13:26** Amikor a zöld vetés szárba szökött, és már magot hozott, megmutatkozott a konkoly is. **Máté 13:27** A szolgák ekkor odamentek a gazdához, és azt kérdezték tőle: Uram, ugye jó magot vetettél a földedbe? Honnan van akkor benne a konkoly? **Máté 13:28** Ellenség tette ezt! - felelte nekik. A szolgák erre megkérdezték: Akarod-e, hogy kimenjünk, és összeszedjük a konkolyt? **Máté 13:29** Ő azonban így válaszolt: Nem, mert amíg a konkolyt szednétek, kiszaggatnátok vele együtt a búzát is. **Máté 13:30** Hadd nőjön együtt mind a kettő az aratásig, és az aratás idején megmondom az aratóknak: Szedjétek össze először a konkolyt, kössétek kévébe, és égessétek el, a búzát pedig takarítsátok be csűrömbe.”

A tanítványok ezt sem értik és később, amikor félrevonulnak, Jézus ezt is elmagyarázza nekik.

Máté 13:37 Ő pedig így válaszolt nekik: „Az, aki a jó magot veti, az Emberfia, **Máté 13:38** a szántóföld a világ, a jó mag a mennyek országának fiai, a konkoly a gonosz fiai. **Máté 13:39** az ellenség, aki elvetette a konkolyt, az ördög; az aratás a világ vége, az aratók pedig az angyalok. **Máté 13:40** Ahogyan tehát a konkolyt összegyűjtik és megégetik, úgy lesz a világ végén. **Máté 13:41** Az Emberfia elküldi angyalait, és összegyűjtenek országából minden botránkozást okozót és gonosztevőt, **Máté 13:42** és a tüzes kemencébe dobják őket: ott lesz majd sírás és fogcsikorgatás.”

Jézusnak ez a magyarázata a búzáról és a konkolyról már egészen másképp szól, mint az, amit a magvető magyarázataként mondott el. A beszéde tömörebb, felsorolás jellegű. Beazonosítja a példabeszéd alakjait jelzők és megjegyzések nélkül. Stílusa feltűnően egyszerű. Akik az eredeti görög szöveget olvassák, azok számára a szóhasználatok és a nyelvtani szerkezetek közötti eltérések is szemet szúrnak (lásd Czire Szabolcs tanulmányát az irodalmi függőségről Tamás evangéliumában).

A különbség azonban megmutatkozik a tartalomban is. A második magyarázatban Jézus szigorú és bíráló, végül pedig fenyegetővé válik: egy horrorisztikus képet tár elénk azok jövőjéről, akik nem felelnek meg az elvárásoknak. A kontraszt a két magyarázat között feltűnő.

Ezután mondja el Jézus a kerítőhálóról szóló példabeszédét, majd hozzáteszi ugyanazt a fenyegetést a tüzes kemencéről, amelyet közvetlenül ezelőtt már elmondott.

Máté 13:47 „Hasonló a mennyek országa a tengerbe kivetett kerítőhálóhoz is, amely mindenféle halfajtát összegyűjt. **Máté 13:48** Amikor megtelik, kivonják a partra, és leülve a jókat edényekbe gyűjtik, a hitványakat pedig kidobják. **Máté 13:49** Így lesz a világ végén is: eljönnek az angyalok, és kiválogatják a gonoszokat az igazak közül, **Máté 13:50** és a tüzes kemencébe dobják őket, ott lesz majd sírás és fogcsikorgatás.”

A jézusi példabeszédek közszájon forogtak, különösen azok, amelyeket Jézus több száz emberből álló sokaságnak tanított. Ezeknek a beszédeknek a többsége a ma apokrifeknek nevezett evangéliumokba, írásokba, levelezésekbe is belekerültek. Ezért az egyházatyák a példabeszédek helyett szívesebben módosították azokat az evangéliumi részeket, amelyekben Jézus csak a tanítványaihoz szólt, és rajtuk kívül nem voltak fültanúk. Közvetlenül bizonyítani ugyan nem tudjuk, de több feltűnő jel is utal arra, hogy Máté evangéliumának 13. fejezetében lévő példázatok közé is az egyház szúrta be utólag a fenyegető részeket. Íme néhány kérdés: A második magyarázat stílusa miért üt el annyira az elsőtől? Miért fenyegetett minket Jézus egymás után kétszer is ugyanazokkal a szavakkal? És végül miért csak akkor fenyegetett, amikor a tanítványokon kívül azt senki nem hallotta?

Ha Máté evangéliumának ebből a szakaszából kihagyjuk az egyház által betoldott részeket, az egész zavarosnak tűnő beszédsorozat máris érthetővé válik. A magvető magyarázata így kezdődik: *„Amikor valaki hallja a mennyek országának igéjét...”* A magvető veti el a magot, azaz elmondja a tudnivalókat a mennyek országáról. Ha nem gyökerezik meg bennem, akkor hamar elmúlik a lelkesedésem. Ha a világ gondjai foglalkoztatnak, akkor nincs rá időm, úgymond fontosabb dolgom is akadnak. A kézzel fogható világi gondok miatt a tanítás már csak filozofálgatásnak tűnik, érdektelenné válik. Ha viszont igazából befogadom ezeket a tanításokat, akkor megértem és hatalmasra növekszik bennem a saját mennyországom.

A magvető után Jézus elmondja, hogy ez a mennyország, ami bennünk növekszik, mihez hasonlítható. Az első a búza és a konkoly példája. A mag jó földben van, a mennyek országáról szóló tanítás gyökeret vert bennem, növekedésnek indult, de később valahonnan máshonnan egy ellenség olyan tanokat kezdett hirdetni, amelyek teljesen tönkreteszik az eredeti jézusi mondanivaló lényegét. Ez a konkoly.

Ahhoz, hogy az elvetett konkolyra példát találjunk, nem kell messzire menni: máris itt van előttünk az egyházi betoldás a félremagyarázással együtt! A búza és konkoly példázatának az egyik kézzel fogható példája éppen a búza és konkoly bibliai magyarázatában található. Az egyház bizonyosságot tett a saját hazugságairól, így a saját csapdájába esett.

Később Jézus igaz követői (a példában a szolgák) észrevették, hogy valami nagy probléma történt a jézusnak nevezett tanításokkal. Ki kellene gyomlálni azt, ami megtévesztő és ártalmas. Az ellenség rossz szándékkal vetette el a konkolyt a búza közé. Célja egyértelmű: el akarja pusztítani a búzát (az eredeti tanokat, ami egyben a bennünk lévő mennyország). A konkolyt viszont nem lehet kitépni, mert akkor oda lenne a búza is. Jó példa erre az, amikor valaki felismeri az egyház szörnyű hazugságait, és szakít a vallási tanokkal, az egész jézusi eszmével is szakít. Elveti a vallását és elveti a hitét is. Ezért az okos gazda azt mondja, még ne tépjétek ki a konkolyt, várjátok meg, amíg megnő mindkettő. Akkor majd világosan meglátszik, hogy melyik a búza és melyik a konkoly; melyik tan igaz és melyik hazug.

A mustármag és a kovász példázatból látjuk, hogy a bennünk növekvő mennyország milyen hatalmassá képes válni. Ezután pedig az igazgyöngy és a kerítőháló példájából megtudjuk, hogy ha a bennünk lévő mennyországot felfedezzük, akkor ez válik számunkra a legnagyobb kincsé, minden más érdektelen lesz.

Máté evangéliumának 13. fejezete tehát a bennünk élő és bennünk fejlődő mennyországról szól. Az utolsó példa a tengerbe vetett kerítőháló, ami a jelen logionunkban szerepel:

Tamás 8 „Az ember hasonlít egy bölcs halászhoz, aki kivetette a hálóját a tengeren; kihúzta azt a tengerből, és az kis halakkal volt teli. A bölcs halász talált köztük egy nagy, jó halat. Az összes kicsiny halat bevetette a tenger mélyére; zokszó nélkül a nagy halat választotta. Akinek füle van a hallásra, hallja!”

És most nézzük meg ismét Máté eltorzított változatát:

Máté 13:47 „Hasonló a mennyek országa a tengerbe kivetett kerítőhálóhoz is, amely mindenféle halfajtát összegyűjt. **Máté 13:48** Amikor megtelik, kivonják a partra, és leülve a jókat edényekbe gyűjtik, a hitványakat pedig kidobják. **Máté 13:49** Így lesz a világ végén is: eljönnek az angyalok, és kiválogatják a gonoszokat az igazak közül, **Máté 13:50** és a tüzes kemencébe dobják őket, ott lesz majd sírás és fogcsikorgatás.”

A két interpretáció a Máté betoldást kihagyva, hasonló egymáshoz, de még így is van egy árnyalatbeli különbség a fogalmazásban: Tamás a kis halakkal nem foglalkozik. Ezzel szemben Máté hitvány halait azonnal pusztítani kell.

A fent említettek ismeretében megértjük Tamás evangéliumának jelen logionját. Amikor rátalálunk a bennünk lévő legnagyobb értékre, már csak ezzel foglalkozunk, mert ez lesz a legfontosabb számunkra. A 76. logionban, ami a gyöngyről szól, látni fogjuk, hogy értelmezésünk helytálló és Jézus ki is mondja majd: nekünk is e kincs megszerzésére kell törekednünk.

Tamás 76 Jézus mondta: Az Atya királysága hasonlít egy kereskedőhöz, akinek egy rakomány áruja volt. Talált benne egy gyöngyöt. A kereskedő, aki bölcs volt, visszaadta az egész rakományt és csak a gyöngyöt vette meg magának. Ti is keressetek magatoknak olyan kincset, ami nem pusztul el, nem romlik meg, és nincs olyan hely, ahol a moly elérhetné, hogy megegye, sem féreg, hogy elpusztítsa azt.

9 Jézus mondta: Íme, kiment a vető, megtöltötte a kezét, és vetett. Ám néhány az útra esett; jöttek a madarak, és fölcsipegették azokat. Mások a sziklára estek, és nem eresztettek gyökeret a földbe, és nem növesztettek kalászt az ég felé. Mások a tüskék közé estek, és azok megfojtották a magot, és a féreg megette azokat. És mások a jó földre estek, ami jó gyümölcsöt növesztett az ég felé: és hozott hatvanszor annyit és százhuszszor annyit.

HP 8 *Jézus mondta: Íme, kiment a vető, megtöltötte a kezét, és vetett. Ám néhány az útra esett; jöttek a madarak, és fölcsipegették azokat. Mások a sziklára estek, és nem eresztettek gyökeret a földbe, és nem növesztettek kalászt az ég felé. Mások a tövisbokrokba estek, és azok megfojtották a magot, és a féreg fölfalta azokat. És mások a jó földre estek, és az jó gyümölcsöt növesztett az ég felé: és hozott* hatvanszor annyit és százhuszszor annyit.*

** ti. a föld, ami jó gyümölcsöt növeszt (a fordító megjegyzése)*

A 8. logion folytatásaként most térjünk vissza a magvetőhöz. A példázat értelmezésében nagy segítség számunkra a Máté és Márk evangéliumában lévő jézusi magyarázat. Az egyetlen kérdés, ami tisztázatlan maradhatott a számunkra az, hogy mi is tulajdonképpen az a mag, amit a vető elvetett bennünk. Tamás ugyanis itt sem említi a „*mennyek királyságát*”. Azonban sejtjük, hogy összefüggésben áll a bizonyos nagy hallal, amelynek a kedvéért minden más halat visszadobunk a tengerbe.

A tudás a kincs. A tudás az, ami Jézus által eljutott hozzánk. Ezt a tudást vagyunk képesek fejleszteni, tökéletesíteni és végül igazi jó termést hozhatunk belőle. Hogy ez a tudás valójában képessé tesz bennünket arra, hogy itt a földön megteremtsük a mennyek királyságát, arról később részletesebben beszélünk.

Az előző logionból megismert „*nagy hal*” tulajdonképpen az a „*tudás*”, amit a magvető átadott nekünk. A halász bölcs volt akkor, amikor észrevette és habozás nélkül ezt választotta.

10 Jézus mondta: Tüzet vetettem a világra, és íme: őrzöm azt, amíg csak ég.

HP 9 Jézus mondta: Tüzet vetettem a világra, és lám, őrzöm azt (a tüzet), amíg az ég.*

* azaz: őrzöm a tüzet, amíg a világ ég (a fordító megjegyzése)

Hogy mit jelent a tűz, azt leginkább azok érthetik meg, akiket már megérintett. Vallásos körökben isteni kegyelemnek, régi magyar szóval malasztanak nevezik. Ez a tűz lobog a szent apácákban és szerzetesekben, ők e miatt mondtak le mindenről, ami a világhoz kötné őket. Imáikban és elmékedéseikben ezt a tüzet akarják érezni újra és újra.

Az egységtudatról korábban is tettem már említést (lásd 3. logion). Mély meditációval, mantrázással és egyéb eszközökkel el lehet jutni egy olyan állapothoz, amelyben kisebb-nagyobb mértékben átélhető a Minden-Egy élménye. Aki ezt megtapasztalja, felfedezi a legnagyobb titkot; rájön, hogy ez a világ pusztá illúzió, a valódi élet az Egy-ben van. Oda kívánunk eljutni: a Forráshoz, a Mindenhez. Ezt a Forrást töltötte meg Jézus étellel, ebbe öntötte bele a saját szeretetét. Tüzet hozott, lángoló, szenvedélyes tüzet.

Ahogy haladunk előre Tamás evangéliumban, úgy tapasztaljuk meg mi magunk is, hogy az Egység élő. Ő az Atya, ő a Mindenség, ő a Szeretet. Amikor a belsőnkhez eljutunk, hozzá jutunk el. Jézus tüze az, ami ég bennünk. Más szavakkal: Jézus által ismerjük meg az Atyát.

Szellemi lények vagyunk egy fizikai testben. Nem szellemi és fizikai lények, hanem szellemi lények. Nem Kettő, hanem Egy. Amikor megszűnik a földi életünk, ez az Egy teljesedik ki bennünk. Ha Egy leszünk, az Atyával is Egy leszünk. Mert kettő nem létezik. A következő logionban Jézus rákérdez: Ha kettő lesztek, mit fogtok tenni?

11 Jézus mondta: Ez az ég el fog múlni, és ami az ég felett van, az is el fog múlni. A halottak nem élnek*; mert akik élnek, azok nem fognak meghalni. Azzal, hogy megettétek a halottat, élővé tettétek** azt. Ha majd elérték a fénybe, mit fogtok tenni? Egy voltatok, de kettővé tettétek magatokat***. Ha pedig kettő lesztek, mit fogtok tenni?

HP 10 Jézus mondta: Ez az ég el fog múlni, és az, ami az égben van*, el fog múlni; és a halottak** nem élnek, és az élők nem fognak meghalni. Amikor megettétek a halottat, élővé tettétek őt. Ha világosságban lesztek, mit fogtok tenni? Ama napon, amikor egyek vagytok – váltatok kettővé. Ha pedig kettővé váltatok, mit fogtok tenni?

* Megjegyzés: eredeti szöveg szerint: „és az, ami az ég felett van”

** a halottak (már?) nem élnek (a fordító megjegyzése)

A kopt nyersfordítás a következő: Ez az ég el fog múlni, és ami felette van, el fog múlni. És a halottak nem élnek. És az élők nem fognak meghalni. Ama napokban, amikor ettétek, ami halott, ti tettétek azt olyanná, amilyen az élő. Amikor lesztek fényben, mit fogtok csinálni? Ama napon voltatok egy, csináltatok kettőt. Akkor azonban lesztek kettő, mit fogtok csinálni?

** Tamás evangéliumában Jézus halottnak nevezi azt, ami mulandó és nem örök. A teljes fizikai világ halott (lásd 56. logion), mert el fog múlni.*

*** azaz, egyesültek vele és saját részettekké tették (lásd még a 7. logion megjegyzésében)*

**** ti. az élő és a halott résszé. A nyersfordításból látjuk, hogy arra a napra utal vissza, amikor a halottat megették. Akkor, azon a napon váltatok kettővé, amikor megették a halottat. Lásd még 22. és 106. logionok.*

Jézus azt mondja, hogy minden, ami mulandó, az halott. Az egész fizikai világ már most halottnak tekinthető, mert csak idő kérdése és már nem lesz. Mivel a végtelenségben az idő nem létezik, így az sem létezik, ami nem örök. Az élők viszont nem hálnak meg, mert az időtlenségben is megmaradnak.

„Azzal, hogy megették a halottat, élővé tették azt.” A 7. logion elemzésekor megtudtuk, hogy a „megenni” nem azt jelenti, hogy elpusztítani, hanem befogadni, megemészteni, eggyé válni vele. Jézus tehát azt mondja, hogy ha magunkba fogadtunk valami mulandót, életre keltettük azt. De csak most, ebben az időben, amelyben élünk. Ha majd elérünk a fénybe, akkor a „halott”, amit magunkba fogadtunk, már semmilyen módon nem lesz képes élni. Mi viszont magunkkal cipeljük tovább, pedig már nem létezik.

„Kettővé tették magatokat” (ez akkor történt, amikor megették azt, ami halott). Ez a kifejezés Tamásnál azt jelenti, hogy a szellemi élő megosztottuk a fizikai mulandóval. *„Ha pedig kettő lesztek, mit fogtok tenni?”* Ott, ahol az Egy (az Egység) van, már nincs helye a mulandónak.

Megjegyzés: A kettővé vált lélek nem tud tovább jutni és nem tud mit tenni. Saját véleményem szerint: amíg nem ismeri fel azt, hogy mi az élő és mi a halott, addig újra és újra éli azt az életet, ami a látszat egy fizikai világban. Jézus nem beszél Tamás evangéliumában reinkarnációról, és bár sok elmélet született az újraszületésről, valójában erről szinte semmit sem tudunk. A későbbiekben e témához még visszatérünk.

12 A tanítványok mondták Jézusnak: „Tudjuk, hogy el fogsz menni tőlük. Ki az, aki nagyvá válik* felettünk?” Jézus ezt válaszolta nekik: „Ahonnan jöttetek és ahová menni fogtok, az a belső igaz szellem (Jakab, az igaz**), aki miatt az ég és a föld keletkezett.”

HP 11 *A tanítványok mondták Jézusnak: Tudjuk, hogy el fogsz menni tőlük. Ki az, aki nagy lesz fölöttünk? Jézus mondta nekik: Ahonnan jöttetek és (ahová) menni fogtok, az Jakab, az igaz, ami miatt az ég és a föld keletkezett.*

** Több fordításban a „nagy lesz felettünk” vagy a „ki lesz a vezetőnk” kifejezést használják, azonban ezek pontatlanok. A tanítványok egyrészt olyan vezetőt kívánnak, aki valóban nagy, akire felnézhetnek, és akiben minden tekintetben megbízhatnak. Másrészt sejtik, hogy az a valaki még nem „nagy”. A nagyvá válás egy folyamatot jelent. A logion magyarázatában erre még kitérünk.*

*** A Jakab szó itt valószínűleg téves. Az alábbiakban ezt a témát részleteiben körbejárjuk, és bemutatjuk állításunk bizonyítékait is. A „Jakab” szó helyett a „belső igaz szellem”-et fogjuk használni.*

A kopt kéziratban a „Jakab, az igaz” kifejezés hibás. (Nem „igaz testvér”, hanem „igaz lélek/szellem”) Erre több bizonyítékunk is van, amennyiben elfogadjuk, hogy a logionokat eredetileg Jézus maga mondta és Tamás apostol jegyezte fel.

- Jézus életében Jakab nevéhez még nem fűzték hozzá az „igaz” jelzőt.
- Értelmetlen feltételezés, hogy az ég és a föld éppen Jakab miatt keletkezett volna.
- A tanítványok nem mentek el Jakabhoz, miután Jézus távozott közülük.
- Jakab nem fogadta el Jézust életében, csak feltámadása után, de akkor is inkább a Jeruzsálemben népszerűbb zsidó-keresztény úton haladt.
- Tamás az evangélium logionjait gondosan összeválogatta, és nem közölt olyan információkat, amelyek ne a fejlődésünket, a szellemi beavatásunkat szolgálják.

Megjegyzés: Több angol és német fordító megpróbálja érthetőbbé tenni a logiont és így fordítják: „Ki lesz a vezetőnk?”. Jézus válaszát pedig „Menjetek Jakabhoz, aki miatt az ég és a föld keletkezett”. Ennek a kijelentésnek így átírva sincs sok értelme.

Galsi Árpád „Jakab, az Úr testvére” című írása végigköveti az Újszövetség Jakabról szóló minden feljegyzését. Kiemelten figyel a különböző Jakab nevű férfiakra, hogy még véletlenül se keveredjenek össze. A feljegyzés meglehetősen részletes és precíz, minden állítását bizonyítékokkal támasztja alá. Ennek az igen terjedelmes műnek a tanulmányozása után jutottam Jakabbal kapcsolatban az alábbi álláspontra:

Jézusnak két Jakab nevű tanítványa volt. A testvérét is Jakabnak hívták, aki nem volt a tanítványa. Később az ő neve mellé tették az „igaz” jelzőt. A kanonizált evangéliumokban két helyen is olvashatunk arról, hogy Jézusnak volt Jakab nevű testvére:

Márk 6:3 „Nemde az ács ez, Mária fia, Jakab, József, Júdás és Simon testvére? Nem itt élnek-e közöttünk húgai is?” És megbotránkoztak benne.

Máté 13:55 „Hát nem az ács fia ez? Nem Máriának hívják-e az anyját, testvéreit meg Jakabnak, Józsefnek, Simonnak és Júdásnak? **Máté 13:56** Nem közöttünk élnek-e nővérei is mind? Ugyan honnan van benne mindez?”

Jézust a testvérei sosem értették igazán. Jakab sem, és bár Jézus nagyon szerette volna, hogy Jakab elfogadja őt, ez nem történt meg.

János 7:5 Mert a testvérei sem hittek benne.

Márk 6:4 Jézus pedig így szólt hozzájuk: „Nem vetik meg a prófétát másutt, csak a hazájában, a rokonai között és a saját házában.”

Jakab a páli irányzatot követte. Saját zsidó-keresztény gyülekezetet alapított, ahol elismert vezetővé vált. Később őt nevezték ki Jeruzsálem első püspökének. A hagyományok szerint 62-ben mártírhalt.

Megjegyzés: meggyőződésem, hogy Jakab nem az az ember volt, akire Jézus rábízta volna a tanítványait. Jakab mindig is távolságtartó volt Jézussal szemben. Egyetlen olyan történetről sem tudunk, amikor Jézus életében kiállt volna mellette. Akkor bukkan fel, amikor Jézus híressé vált. Jakab a népszerűségét elsősorban annak köszönhetné, hogy ő Jézus testvére volt.

Az Apostolok Cselekedeteiben sincs szó arról, hogy amikor Jézus már nem volt közöttük, ők Jakabhoz mentek volna és Jakabot fogadták volna el a továbbiakban mesterüknek. Pedig erről Lukács mindenképpen írt volna (az Apostolok Cselekedeteiben), hisz Jakabhoz hasonlóan ő maga is a zsidó-keresztény tanokat ismerte el és követte. Jézus távozása után már nem volt az apostoloknak vezetőjük, noha az irányítást Péter vette át, nekik maguknak kellett a döntéseiket meghozni, saját felelősségükre és saját igaz lelkük szerint.

A kanonizált Biblia szerint mielőtt Jézus elment tőlük, megígérte nekik, hogy a Lélek (szellem) fogja őket eltölteni. Ez a saját szellemük, mely kitágul és képes lesz befogadni a magasabb minőséget. Lukács ennek bekövetkeztét így írja le:

Apcsel 2:1 Amikor pedig eljött a pünkösd napja, és mindnyájan együtt voltak ugyanazon a helyen, **Apcsel 2:2** hirtelen hatalmas szélrohamhoz hasonló zúgás támadt az égből, amely betöltötte az egész házat, ahol ültek. **Apcsel 2:3** Majd valami lángnyelvek jelentek meg előttük, amelyek széteszlottak, és leszálltak mindegyikükre. **Apcsel 2:4** Mindnyájan megteltek Szentlélekkel, és különféle nyelveken kezdtek beszélni; úgy, ahogyan a Lélek adta nekik, hogy szóljanak.

Lukács bár látványosan kiszínezte a történetet, leírásából megtudhatjuk, hogy a Szellem, amit Jézus megígért, eljutott az apostolokhoz. A Szent Lélek fogalmát már a korai egyház elferdítette. A 44. logionban e témáról bővebben fogunk beszélni. Most röviden annyit kell erről megemlítenünk, hogy Jézus ebben a logionban a bennünk lévő szent és magasabb rendű lélekről (szellemről) beszélt.

Megjegyzés: János evangéliumában Jézus az „igazság lelkét” vagy „igazság szellemét” ígéri meg az apostoloknak a János 16:3-ban. A keresztény vallásokban ezt nevezik Szentléleknek, illetve Szent Szellemnek.

Az apostolok azon kérdése, hogy ki az, aki naggyá válik felettük, többet jelent, mint hogy ki lesz az ő vezetőjük. Ők olyan valakit akarnak, aki valóban „nagy” és nem lehet megkérdőjelezni azt, amit mond, vagy amire utasít. Szívesen szolgálnak, de csak a nagyot, a valódit, az igazi megkérdőjelezhetetlen értéket.

Jézus válasz helyett tényeket közöl velük. Nem azt mondja, hogy „menjete ide vagy oda”. Nem kérdés és nem kérés, hogy az apostolok hova fognak majd menni, hanem tény. „*Ahonnán jöttetek és ahová menni fogtok*” az a hely vagy állapot, ahol vagy amiben voltatok és ahol vagy amiben lesztok. Ez pedig az apostolok saját szellemi minősége.

Ez a magasabb rendű bennük és bennünk is az, „*ami miatt az ég és a föld keletkezett*”. A fejlődésünk erről szól: a bennünk lévő magasabbhoz eljutni, azt fejleszteni és tökéletesíteni a tiszta tudatosság eléréséig. Ezt a munkát csak itt, ebben az életben tudjuk elvégezni. Amennyiben megfigyeljük a kopt szöveget, észrevehetjük, hogy abban „*naggyá válik*” szerepel, ami egy folyamat, és nem készen kapott kiváltság.

13a Jézus mondta a tanítványainak: „Tegyetek összehasonlítást, és mondjátok meg nekem, kire hasonlítok?” Mondta neki Simon Péter: „Egy igaz angyalra hasonlítasz.” Mondta neki Máté: „Egy bölcs filozófusra hasonlítasz.” Mondta neki Tamás: „Ó Mester, egyáltalán nem fogja elviselni a szám azt, hogy kimondjam, kire hasonlítasz.” Jézus ezt válaszolta: „Én nem vagyok a mestered, mivel ittál a feltörő forrásból és megmámorosodtál. Tőlem való az*.”

13b És fogta őt, visszavonult vele, és mondott neki három szót. Amikor Tamás visszament a társaihoz, megkérdezték őt: „Mit mondott neked Jézus?” Azt válaszolta nekik Tamás: „Ha elmondanék nektek egy szót azokból, amiket mondott nekem, köveket ragadnátok, rám vetnétek azokat, és tűz jönne ki a kövekből, és megégetne titeket.”

HP 12 *Jézus mondta a tanítványainak: Tegyetek összehasonlítást, és mondjátok meg nekem, kire hasonlítok? Mondta neki Simon Péter: Egy igaz angyalhoz hasonlítasz. Mondta neki Máté: Egy emberhez hasonlítasz, (aki) értelmes filozófus. Mondta neki Tamás: Ó Mester, egyáltalán nem fogja elviselni a szám azt, hogy kimondjam, kire hasonlítasz. Jézus mondta: Én nem vagyok a mestered, mivel ittál - és megmámorosodtál - a forrásból, amely föltör; én mértem ki azt.*

HP 13 *És fogta őt, visszavonult, és mondott neki három szót. Amikor pedig Tamás a társaihoz ment, megkérdezték őt: Mit mondott neked Jézus? Mondta nekik Tamás: Ha megmondok nektek egyet azokból a szavakból, amiket mondott nekem, követ fogtok ragadni, rám vetitek (azokat), és tűz jön ki a kövekből, s meg fog égetni titeket.*

* Eredeti fordításban: én mértem ki

A logion értelmezése előtt egy kis kitérőt kell tennünk az Újszövetség tekintetében. Erről a témáról mindhárom szinoptikus evangélium ír. Mielőtt azonban megnéznénk ezeket, tisztáznunk kell a „Krisztus” szó jelentését: Az Újszövetség görög nyelvében a Messiás szó fordítása Khrisztosz, ami annyit tesz, hogy szent olajjal, azaz krizmával felkent. Ez a szó több európai nyelvben elterjedt, magyarul Krisztus formában. A Krisztus jelentése tehát az Ószövetségben jövendölt Messiás.

Márk 8:29 Jézus tovább kérdezte őket: „Hát ti kinek mondotok engem?” Péter így válaszolt neki: „Te vagy a Krisztus.” **Márk 8:30** Jézus ekkor rájuk parancsolt, hogy senkinek ne beszéljenek őrá.

Lukács 9:20 Ő ekkor így szólt hozzájuk: „Hát ti kinek mondotok engem?” Péter így felelt: „Az Isten Krisztusának”. **Lukács 9:21** Jézus ekkor rájuk parancsolt, hogy ezt senkinek se mondják el.

Máté 16:15 Erre megkérdezte tőlük: „Hát ti kinek mondotok engem?” **Máté 16:16** Simon Péter megszólalt, és így felelt: „Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia.” **Máté 16:17** Jézus így válaszolt neki: „Boldog vagy, Simon, Jóna fia, mert nem test és vér fedte fel ezt előtted, hanem az én mennyei Atyám. **Máté 16:18** Én pedig ezt mondom neked: Te Péter vagy, és én ezen a kősziklán építem fel egyházamat, és a pokol kapui sem fognak diadalmaskodni rajta. **Máté 16:19** Neked adom a mennyek országának kulcsait, és amit megkötsz a földön, kötve lesz az a mennyekben is, és amit feloldasz a földön, oldva lesz az a mennyekben is.” **Máté 16:20** Azután megparancsolta tanítványainak: ne mondják meg senkinek, hogy ő a Krisztus.

Máté evangéliumában, a „*péteri hitvallásnak*” nevezett részben, Péter kijelentése után Jézus hatalommal ruházza fel őt, sőt nem is akármilyenel, hanem korlátlanul. Ezután mintha mi sem történt volna, a történet folytatódik: Jézus megparancsolja a tanítványoknak, hogy senkinek ne beszéljenek arról, hogy ő a Krisztus. Jézus ezután mindhárom evangéliumban közli a tanítványaival, hogy meg fogják őt ölni.

Jézus a Máté szerinti evangéliumban ruház Péterre minden olyan hatalmat, amellyel még ő maga sem élt soha, nem beszélt róla, nem is ez volt a küldetése. Jézus sosem mondta, hogy a mennyek országának kulcsai nála vannak, és majd az megy be oda, akinek ő azt megengedi. Jézus arról sem beszélt soha, hogy olyan kötelekeket hoz létre itt a földön, amelyek még a mennyben sem oldhatók fel. Péter azonban mégis kapott egy ilyen megkülönböztetett rangot. A teológusok azt mondják, Péter volt az egyetlen, aki felismerte Jézusban Krisztust és e nagy bölcsessége tette őt jogossá a pápai méltóságra.

A bevezetőben említettem, hogy leginkább Máté evangéliumában találkozhatunk olyan későbbi betoldásokkal, amelyek az egyház hatalmának megszilárdítását célozzák. A fenti Máté idézetben egy ilyen meghamisítással találkozunk. Az egyházatyák ezzel igazolják a pápa őméltósága teljhatalmát és ezzel együtt az egész egyházi hierarchia létjogosultságát. Jézus tehát az egyház szerint Pétert választotta meg az első pápának.

János evangéliumában Jézus akkor adja Péternek a kőszikla nevet, amikor először találkoznak. Szó sincs benne semmiféle hatalomról átadásáról. **János 1:41** Ő (András) mihelyt találkozott testvérével, Simonnal, ezt mondta neki: „Megtaláltuk a Messiást” - (ami azt jelenti: Felkent). **János 1:42** Odavitte Jézushoz, aki rátekintve így szólt: „Te Simon vagy, Jóna fia: téged Kéfésnak fognak hívni” - (ami azt jelenti: Kőszikla). János evangéliumáról tudjuk, hogy a szinoptikusok után, de teljesen más forrás alapján készült.

A szinoptikus evangéliumok azt tanítják nekünk: Jézus a messiás, és ezt csak Péter ismerte fel. A többiek nem válaszoltak, bár Jézus őket is kérdezte, de nem jutottak szóhoz.

Tamás evangéliumában Péter úgy gondolja, nincs senki, akire Jézus hasonlíthatna. Olyan tiszta és annyi szeretet árad belőle, hogy csak egy angyal lehet ilyen. Máté is megszólal. Őt Jézus végtelen bölcsessége ragadja meg és egy filozófushoz hasonlítja őt. Végül Tamás szólal meg, de nem meri kimondani a választ, mert az nagy tiszteletlenség lenne. Ezt követően Jézus Tamás szavaira reagál, őt vonja félre, neki mond valamit, amit a tanítványok nem hallanak. Tamás az evangéliumában sem írja le, hogy mi volt ez.

Tamás érzett és értett valamit, de nem hozta nyilvánosságra. Hogy kihez lehetne Jézust hasonlítani, arra a kérdésre nekünk magunknak kell a választ megtalálnunk. Ha a keresésben már eljutottunk a tudatosságnak arra a fokára, ahol most a logionunk tart, akkor már tudjuk Tamás választát és a sajátunkat is. *„Rám hasonlítasz. Önmagamat ismerem fel benned”.*

„Én nem vagyok a mestered, mivel ittál a feltörő forrásból és megmámorosodtál. Tőlem való az.” Amikor a tanítvány már elsajátította mindazt, amit a mester kimért neki, nem tanítvány többé és a mester nem a mestere többé. A tanítvány felnőtté vált.

Megjegyzés: Ezt a logiont is sokan félreértelmezik. Richard Smoley a „Tiltott hit” című szemelvényében azt írja, hogy Tamás részeg volt, és ezért Jézus megfeddi őt. „Én nem vagyok a mestered”. Smoley értelmezésében ez azt jelenti, hogy nem tanítalak, mert berúgtál és nem vagy magadnál.

Amikor valaki eljut az igazi tudatossághoz, a magasabb éhez, akkor többé már nincs tanítvány és nincs mester, mert a tanítvány felnő és ő maga is mester szintre jut. Egyé válnak. Ezt nehezen (vagy inkább sehogy sem) képes befogadni a keresztény egyház tanain felnőtt ember. Vegyük észre, hogy milyen óriási különbség van az értelmezések között. A bevezetőben ezért kértem azt, hogy szabaduljunk meg minden tradíciótól és felejtünk el mindent, amit eddig tanítottak nekünk. Nyitott szívvel és tiszta lélekkel olvassuk Tamás evangéliumát.

Jézus ezután félrehívta Tamást és mondott neki három szót: „Egy vagy velem”. (Lásd még a 108. logiont.)

14 Jézus mondta nekik: Ha böjtöltök, bűnt nemzetek magatoknak, és ha imádkoztok, elítéltettek, és ha alamizsnát adtok, gonoszt tesztek a lelketeknek. Ha bárhol jártok a földön és vándoroltok a vidékeken, ha befogadnak titeket, azt, amit elétek raknak, egyétek meg! A köztük lévő betegeket gyógyítsátok! Mert ami bemegy a szátokon, az nem tesz tisztátalanná titeket. Hanem ami kijön a szátokon, az tesz tisztátalanná titeket.

HP 14 *Jézus mondta nekik: Ha böjtöltök, bűnt nemzetek magatoknak, és ha imádkoztok, megítéltettek, és ha alamizsnát adtok, rosszat tesztek lelketeknek. És ha bejártok minden földet, és vándoroltok a vidékeken, ha befogadnak titeket, azt, amit elétek adnak, egyétek meg! – A köztük levő betegeket gyógyítsátok! – Mert nem az tesz titeket tisztátalanná, ami szájatokon bemegy, hanem ami kijön a szájatokon, az az, ami tisztátalanná tesz titeket.*

Jézus idejében az igaznak nevezett ember rendszeresen böjtölt, imádkozott és alamizsnát osztott. Ez a három dolog együtt járt, így lehetett valaki elégedett és nyugodt. Azonban Jézus nagyon keményen figyelmeztet minket, hogy mindez külsőség, hazugság, ami az igazán fontostól távolít el minket. Kinek teszünk jót azzal, ha böjtölünk? (Most ne az egészség megtartásához való diétára gondoljunk.) Önmagunknak semmiképpen, mert az önként vállalt éhezés sem a testnek, sem pedig a léleknek nem válik előnyére. Ha nekünk nem, akkor ugyan kinek lenne erre szüksége? Az önsanyargató böjt nem csak értelmetlen és egészségre káros, de más veszélye is van. Azok, akik sanyargatják a testüket, azért teszik, mert ezzel akarnak előbbre jutni a szellemi ranglétrán. De ez rossz út! Nem vezet előre, sőt önhitté és gőgössé teszi a gyakorlóját. Nem csak az a probléma, hogy másoknak bizonygatja: „szent életet” él, a legnagyobb gond, hogy mindezt ő maga is elhitei önmagával. A valódi feladatot pedig, amiért megszületett erre a világra, nem veszi tudomásul.

Az imádságok mormolása és szertartások gyakorlása is ugyanez a külsőség. Az Atya bennünk van és végtelen öröm számunkra, hogy önmagunkba tekintve bármikor szólhatunk hozzá. Ha az Atyához szólunk és érezzük őt a lelkünkben, az csodálatos élmény. Szükségünk is van erre, mert kiemel a hétköznapokból és ilyenkor mindig emlékszünk arra, hogy az Atya gyermekei (részei, darabjai) vagyunk. Hozzá tartozunk, az Örök Egyhez. Azonban ha imákat mormolunk „Istentől való félelemből” vagy jutalom reményében, akkor ezzel is hazugságot táplálunk, és olyan külsőséges dolgot cselekszünk, aminek semmi köze nincs sem az Atyához, sem pedig a saját lelkünkhöz. Nem visz előre, nem itat meg az Örök forrás vizével, semmi sem történik, maradunk a fizikaiságban és elfelejtjük azt, hogy kik vagyunk valójában.

Az alamiznaosztás a legnagyobb hazugság mindhárom cselekedet között. „Én segítek a rászorulóknak, jó ember vagyok”, mondja az alamiznát osztó. „Most, hogy megvolt a böjt, az ima és még a másokon való segítség is, biztos helyem van a Paradicsomban.” Ne önmagadra gondolj! Ha segítesz, segíts azért, mert **NEKI** szüksége van rá. A 6. logion magyarázatában már leírtam ugyanezt, és ott tanultuk meg azt is, hogy ne tegyünk olyat, amihez nincs kedvünk (ne böjtöljünk, ha nem akarunk), és semmiképpen ne hazudjunk önmagunknak. Jézus nagyon keményen figyelmeztet minket erre. Sokszor, sokféleképpen beszél a belső őszinteségről.

Megjegyzés: A 27. logion első pillantásra úgy tűnik, mintha ellentmondana Jézus fenti szavainak. Ott Jézus arról beszél, hogy ha valaki nem böjtöl a világgal szemben, nem találja meg a királyságot. Azonban a „világgal szemben” böjtölni teljesen mást takar, mint az, hogy tartóztassuk meg magunkat a szükséges ételektől. (Lásd a 27. logion leírását)

Mi is lehetünk Jézus tanítványai, bár nem élünk vándoréletet. Minél inkább a tanítványaivá válunk, annál erősebb a kisugárzásunk és annál inkább kerülünk olyan helyzetekbe, amelyekben segítséget nyújthatunk másoknak. *„Azt, amit elétek raknak, egyétek meg!”* Ismételten figyelmeztet: ne böjtöljünk, és cselekedeteink ne legyenek külsőségesek. Nem csak adni kell tudni, hanem elfogadni is.

A szavainknak súlya van. Figyeljünk mindig arra, hogy mit beszélünk, mert a beszédünkkel saját magunkat *„fejezzük”,* azaz nyilvánítjuk ki.

A betegeket gyógyíthatjuk vigasztalással, törődéssel, megnyugtatóssal. Azonban ha valóban hiszünk önmagunkban és Jézus tanításaiban akár csak egy *mustármagnyit* is, akkor képesek lehetünk valódi gyógyításra! (Lásd még a 30., 48. és 106. logionokat.)

Megjegyzés: Ugyanakkor nem tartom kizártnak azt sem, hogy Jézus a gyógyítás menetével is megismertette az apostolokat. Mi is hallottunk már különböző módszerekről, amelyeket elsajátítva képesekké válhatunk szellemi energiákkal gyógyítani a testet. Ilyen Magyarországon pránanadi vagy a reiki. De a hit az, ami „képes hegyeket mozgatni”. Minden technika, amit a gyógyításban még felhasználunk, másodlagos csupán.

15 Jézus mondta: ha látjátok azt, aki nem asszonytól lett, vessétek magatokat arcotokra, és imádjátok őt! Ő a ti Atyátok!

HP 15 Jézus mondta: ha látjátok azt, aki nem asszonytól született, vessétek magatokat arcotokra, s imádjátok őt! Ő a ti Atyátok!

A fizikai világunkban minden ember „asszonytól”, azaz anyától születik. Még Jézus sem kivétel ez alól – az egyházak szerint sem. A biológiai szemünkkel az Atyát nem fogjuk meglátni. Ha képesek vagyunk arra, hogy meglássuk, megtapasztaljuk Őt, annak más úton kell megtörténnie; egy másik szemmel, egy nem fizikai tapasztalással.

Figyeljük meg, hogy az „Isten” nevet Jézus soha nem használja az Atya megnevezéseként. Talán éppen azért nem, mert egy isten távolságtartó az emberrel és nincs vele valódi személyes kapcsolata. Nélkülözi a szeretetet és a törődést. Az általános értelemben vett istentől félünk. Nem véletlenül hívják a vallásos embereket „istenfélőknek”.

Az istenek mind a földi világhoz tartoznak, hiába laknak az égben. Az ősidőkben talán ez másképp volt; feltételezések szerint Atlantisz korában az ember még nem volt ennyire bezárva a fizikai létbe. Istenei egyfajta szubsztanciát fejeztek ki, ugyanakkor éltek, de nem a mai értelemben vett személyekként. Ahogy az ember egyre inkább sűrűsödött az anyagba, úgy vesztették el az istenek is a szellemi minőségüket és váltak „égivé”. Egy másik, modernebb és fizikaibb elképzelés szerint az ókorban magas technikai tudással rendelkező humanoid lények látogattak a bolygókra. Figyelték és segítették az ember fejlődését, átadták tudásuk egy részét, leginkább a csillagászatban és építészetben. Az ember isteneknek nevezte el ezeket a lényeket, akik az égből érkeztek és az égbe szálltak vissza.

Az istenek valós vagy mondabeli lények, természetfeletti képességekkel, ugyanakkor saját egóval és saját célokkal felruházva. Ők a fizikai világhoz tartoznak, és a fizikai világgal együtt mulandók. Jézus szavaival „halottak”. Az egyik ilyen isten maga Jehova, a zsidók istene.

Az isten szót Jézus tehát kerülte, hogy még véletlenül se azonosítsuk be az Atyát egy halott istennel. Azonban az újszövetségi szövegek szerint legtöbbször már akkor sem értették a különbséget az „Atya” és az „Isten” fogalmak között, amikor Jézus erről beszélt. A mai világunkban e két fogalom még inkább összemósódott. Szinonimaként használjuk őket, sőt egyesítve a kettőt. „Atyaisten”, mondjuk még most is meglepetésünkben. Jézus élesen elhatárolta a két fogalmat, de ma már az „isten” szó alatt a keresztény ember kizárólag az Atyát érti és nagy kezdőbetűs tulajdonnévnek tartja. Ez nem is probléma akkor, ha tudjuk: az Atya (Isten) nem fizikai lény és a hasonlósága hozzánk sem fizikai minőségű.

Jézus Atyának a világunk teremtőjét nevezi. Az Atya megnevezés ugyanakkor jelentésében hordozza a „gondoskodót”, a „szülőt”. Jézus minden alkalommal, mikor kimondja az Atya nevet, biztosít bennünket afelől, hogy nincs okunk a félelemre. Egy kicsit odafigyelhetnénk erre...

„Vessétek magatokat arcotokra, és imádjátok őt!” Nem akarok kitérni a mai ember önhitt és ugyanakkor veszélyesen ostoba feltevésére, miszerint ő a világegyetem legnagyobb lényé, aki előtt már nincsenek akadályok, mindent képes elérni, mert olyan fizikai tárgyakat tud

készíteni, amelyekkel fel tudja robbantani akár az egész bolygónkat is. Jézus a valódi keresőhöz beszél Tamás evangéliumában, és ez a logion is neki szól.

Nyilvánvaló, hogy itt a legmélyebb alázatról van szó. Az alázat szót ugyanakkor tisztáznunk kell, mert hajlamosak vagyunk egy zombi rabszolgával azonosítani az alázatos embert. Az alázat a legnagyobb tisztelettel teli befogadás. Az alázat félreteszi a saját nézőpontját, az egót és az elme ellenkezését. Az alázat befogad akkor is, ha még nem érti a „tanítás” lényegét. Az alázat önátadás és bizalom. Gondoljunk a pappá szentelésre. A diakónusok a szertartás alatt a földre hasalva, arcukat a padlónak szegezve élik meg a legmélyebb alázatot. (Ez a testhelyzet a fizikai test átadása egy szellemi „nagyságnak”, s még akkor is így van, ha a pappá szentelés szertartása a legtöbb esetben csak látvány és külsőség.)

Az alázat szóval együtt az imádás jelentése is átértékelődött az egyházak vezetése alatt. Egy bekezdés erejéig szeretném ezt a fogalmat is tisztázni. Úgy tanultuk, hogy Istent kell imádnunk, egymást pedig szeretnünk. Ne csodálkozzunk azon, hogy ez így, ebben a formában nem sikerülhet. Lehetetlen. Hogy tudnék imádni egy számomra személytelen hatalmat, amivel nem lehet egységet érezni? Sehoggy. Magamba beszélhetem, magamra erőltethetem, de az eredmény hazugság, önáltatás lesz. Imádni csak azt tudom, akit minden kritika nélkül, teljes bizalommal elfogadtam, és azonosultam vele. Hozzá odabújhatok, ő táplál és erősít engem.

Tamás evangéliumából most már tudjuk, hogy az Egység érzése, amelyet Jézus személye és szeretete tart izzásban, erősebb katarzis a legnagyobb szeretetnél. Nem önző, hanem önátadó. Az „imádás” szó eredeti, tiszta jelentését így tekintjük. Ekkor már van értelme annak a kijelentésnek, hogy „*imádni az Atyát*”.

„*Ő a ti Atyátok!*” A 10. logion magyarázatának utolsó bekezdésében ezt olvashattuk: Ő az Atya, ő a Mindenség, ő a Szeretet. Amikor a belsőnkhez eljutunk, hozzá jutunk el.

16 Jézus mondta: Talán azt gondolják az emberek, hogy azért jöttem, hogy békét vessek a világra, és nem tudják, hogy azért jöttem, hogy megosztottságot vessek a földre: tüzet, kardot, háborúságot? Öten lesznek egy házban: három kettő ellen, és kettő három ellen; az apa a fia ellen, és a fiú az apja ellen. Akik helytállnak*, egyedülivé válnak**.

HP 16 *Jézus mondta: Talán azt gondolják az emberek, hogy (azért) jöttem, hogy békét vessek a világra, és nem tudják, hogy (azért) jöttem, hogy meghasonlásokat vessek a földre, tüzet, kardot, háborúságot. Mert öten leszne[k] egy házban, három lesz kettő ellen, és kettő lesz három ellen, az apa a fiú ellen, és a fiú az apa ellen, és meg fognak állni, midőn egyedül lesznek.*

Mivel ennek a logionnak is sok félrefordítása és félreértelmezése létezik, az alábbiakban közöljük a kopt nyersfordítást:

„Mondta: talán gondolják az emberek, hogy jöttem vetni békét a világra és nem tudják, hogy jöttem vetni megosztottságot a földre. Tűz, kard, háború. Öten lesznek egy házban: három kettő ellen és kettő három ellen. Az apa a fia ellen, és a fiú az apja ellen. És ők fognak állni a lábukon, válnak egyedüliek.”

* „ωσε ερατογ” szó szerint „áll a lábain”, de jelentésben inkább „lábain állva marad” vagy „kiáll”(valami mellett vagy valahová). Lásd még a 18, 23, és 28. logionokban. Az „állva naradnak” kifejezés jelentése: helytáll, nem inog meg, kitart, talpon marad.

** Az „önálló” („egyedüli”) szó még két helyen szerepel Tamás evangéliumában. A 49. logionban, ahol azt mondja Jézus, hogy boldogok az **egyedüliek** és a kiválasztottak, mert ők a királyságból vannak és ismét oda fognak menni, a 75. logionban pedig azt, hogy sokan állnak az ajtónál, de csak az **egyedüliek** fognak bemenni a menyegzőre. Ez a szó tehát egy megkülönböztetett egyedüliséget, különlegességet, **megismételhetetlen egyéniséget**, önállóságot jelent, ugyanakkor az egyedüllét legtöbbször szükséges velejárója a szellemi önállóságnak.

A döntéseink mindig felelősséggel járnak még akkor is, ha úgy döntünk: nem teszünk semmit. Amikor képesek vagyunk arra, hogy megtaláljuk önmagunkban a mennyek országát, imádság helyett pedig folyamatos kapcsolatban vagyunk az Atyával, már nincsenek kérdéseink. Tudjuk, mit kell tennünk. Ha valamiben mégis rosszul döntöttünk és hibáztunk, akkor a lelkiismeret hangja megszólal. Ilyenkor siránkozás és önmarcangolás helyett a feladatunk az, hogy helyrehozzuk, amit elrontottunk. Amíg ebben a testben élünk, erre megvan a lehetőségünk.

Jézus soha nem bánt kesztyűs kézzel a képmutatókkal. Megvetette a hazugságokat, nem tűrte semmilyen mértékben sem az aljasságot. Az őszinteséget és a nyíltságot hirdette, és aki őt követi, az sem hunyhat szemet a becstelenségek felett. Mindig, minden helyzetben ki kell állnunk az igazság mellett. Jézus szavai itt nagyon kemények. Aki őt követi, annak az igazság útján kell járnia. Az igazság pedig nem megalkuvó.

Az igazakat viszont nem tűrik el a hazugok; őket megalázzák, elégetik, meggyilkolják. A hazugság és aljasság mindenhol ott van, még a saját családukbá is beférkőzik. Jézus nagyon határozottan kimondja, hogy ő háborút hozott és nem békét. Ez pontosan azt jelenti, ami le van írva: nem lehetünk megalkuvók a béke kedvéért, ahogy Jézus sem volt az. Nem nézhetjük tétlenül az aljasságokat magunk körül, ahogy Jézus sem tette.

Nagyon fontos tisztázni, hogy Jézus a háborúját nem vallási dogmákért hirdeti. Eszünkbe ne jusson a logiont ilyen mértékben félremagyarázni! Ezzel Jézust a legszörnyűbb bűnökkel rágalmaoznánk meg. Olyanokká válnánk, mint a sötét középkor papjai.

Hogy mennyire fontos kitartani a becsületes döntés mellett, azt a kanonizált Bibliában is megtaláljuk. Érdemes Máté és Lukács szövegét összehasonlítani, ugyanis a kettő között lényegi különbség van. Míg Máténál Jézus szembeállít minket a családukkal pusztán azért, hogy őt jobban szeressük náluk, addig Lukácsnál elmondja, hogy az igazság és becsület miatt fogunk szembekerülni akár a családukkal is. És ne akarjuk megjátszani magunkat: pontosan tudjuk, hogy mi az igaz és mi a hamis.

Máté 10:34 „Ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy békességet hozzak a földre. Nem azért jöttem, hogy békességet hozzak, hanem hogy kardot. **Máté 10:35** Azért jöttem, hogy szembeállítsam az embert apjával, a leányt anyjával, a menyét anyósával, **Máté 10:36** és így az embernek ellensége lesz a háza népe. **Máté 10:37** Aki jobban szereti apját vagy anyját, mint engem, az nem méltó hozzám; aki jobban szereti fiát vagy leányát, mint engem, az nem méltó hozzám”

Lukács 12:51 „Azt gondoljátok, azért jöttem, hogy békességet hozzak a földre? Nem – mondom nektek –, hanem inkább meghasonlást. **Lukács 12:52** Mert mostantól fogva öten lesznek egy családban, akik meghasonlottak, három kettővel, és kettő hárommal. **Lukács 12:53** Meghasonlik az apa a fiával, és a fiú az apjával, az anya a leányával, és a leány az anyjával, az anyós a menyével, és a meny az anyósával.” **Lukács 12:54** Azután szólt a sokasághoz is: „Amikor látjátok, hogy felhő támad nyugatról, mindjárt azt mondjátok, hogy eső jön; és úgy lesz. **Lukács 12:55** Amikor pedig azt halljátok, hogy a déli szél fúj, azt mondjátok, hogy hőség jön; és úgy lesz. **Lukács 12:56** Képmutatók, a föld és az ég jelenségeit felismeritek, e mostani időt miért nem tudjátok felismerni?” **Lukács 12:57** „De miért nem ítéletek meg magatoktól is, hogy mi az igazságos?”

Tudjuk, hogy később Jézus nevében, az általuk krisztusnak nevezett dogmák terjesztése érdekében indultak el a hittérítők lekasabolni a fél világot. Ismét egy apró egyházi módosítás Máté evangéliumában... Ne kövessük el ugyanazt a hibát, amit az elődeink. Nem az a lényeg, hogy milyen a vallásunk és nem kell azt mindenáron elfogadtatni másokkal.

Megjegyzés: A mai értelmezések próbálják lágyítani Jézus szavait, de még mindig a Máté féle ösvényen haladva: „tűz, kard, háborúság = lángoló vita, szenvedélyes eszmecsere” (Pintér István könyve Tamás evangéliumáról). Rossz út! Jézus háborúról, tűzről, kardról beszélt, nem eszmecszeréről. A háború pedig a becsületes döntésünk eredménye, nem vallási nézetekhez való ragaszkodás.

„...És akik helytállnak, egyedülivé válnak.” Ők a kiválasztottak. **Tamás 23** Jézus mondta: Kiválasztalak titeket. Egyet ezerből és kettőt tízezerből. És ti helytálltok és egyes-egyetlenné váltok.

Jézus az 55. logionban még ennél is keményebben, ellentmondást nem tűrően beszél a családi kötelékek elutasításáról. Ezért kiemelten fontos, hogy ezt megértsük!

17 Jézus mondta: Azt fogom adni nektek, amit szem nem látott, fül nem hallott, kéz nem érintett, és ami az emberi elméhez* nem jutott el.

HP 17 Jézus mondta: Azt adom majd nektek, amit szem nem látott, és amit fül nem hallott, és kéz nem érintett, és az emberi szívbe nem ment be.

*elméhez vagy szívhez

Amikor elhagyjuk a testünket és visszatérünk oda, ahonnan jöttünk, egy olyan világba kerülünk, amelyet itt most el sem tudunk képzelni. Jézus nem hasonlítja semmihez, mert nem is lehet. Nem beszél igazakról és rosszakról, jutalomról és büntetésről. Az üzenet csak ennyi.

Ésaiás könyve 64:3 Soha, senki sem hallotta, fülébe nem jutott, szemével nem látta, hogy volna isten rajtad kívül, aki ilyet tenne a benne bízókért.

Láthatjuk, hogy Jézus nem utasította el mereven az írásokat. A szép és igaz szavakat elismerte és ő maga is idézett belőlük. (Mint ahogy mi is tesszük ezt jelen könyvünkben, több helyen is.)

Ezt az ószövetségi ígéretet Pál is megírja egyik levelében, de ő még hozzáteszi, hogy ez csak azoknak jár, akik szeretik Istent:

1. Korintus 2:9 Hanem hirdetjük, amint meg van írva: „Amit szem nem látott, fül nem hallott, és ember szíve meg sem sejtett”, – azt készítette el az Isten az őt szeretőknek.

Tamás evangéliumában Jézus nem jutalmat ígér a szeretetünkért cserébe. Akik felfogták az Egy lényegét, tudják, hogy jutalomért nem lehet szeretni. S hogy miért szeretünk mégis? Mert megérintett bennünket a Tűz, amelyet ő hozott nekünk. (Az Egységből hozta, az Atyából, a végtelen szeretetből. Lásd még 10. logion.)

18 A tanítványok mondták Jézusnak: „Beszélj nekünk a mi végünkről! Milyen módon lesz az?” Jézus ezt válaszolta: „Felfedtétek talán a kezdetet, hogy azt keresitek, ami a vég után lesz? Mert azon a helyen, ahol a kezdet van, ott lesz a vég is. Boldog az, aki eljut* a kezdehez**; ő ismerni fogja a véget és nem ízeleli meg a halált.”

HP 18 *A tanítványok mondták Jézusnak: Mondd meg nekünk, miképpen lesz a mi végünk! Jézus mondta: Hát fölfedeztetétek a kezdetet, hogy a véget fogjátok keresni? Ahol a kezdet van, ott lesz a vég. Boldog, aki meg fog állni a kezdetben és ismerni fogja a véget,* és nem ízeleli meg a halált.*

** vagy: föl fogja ismerni a véget (a fordító megjegyzése)*

** kopt nyersfordításban „állni fog a lábain a kezdetben”. (Semmiképpen nem „megáll ott”. Oda fog érni és ott” fog állni”.) Lásd még a 16. logion magyarázatát.*

*** a fizikai lét előtti-utáni örök. Lásd még a 19. logiont.*

Az ősi időkben még tudta az ember, hogy nincs kezdet és nincs vég. Tudtuk, hogy az idő éppúgy illúzió, mint ez a földi életünk. Azonban ezt a tudásunkat elfelejtettük akkor, amikor belefeledkeztünk a fizikai világba.

„Felfedtétek talán a kezdetet, hogy azt keresitek, ami a vég után lesz?” Születéskor az ember egyszer csak megjelenik ebben a világban, halálakor pedig eltűnik innen. Ezt a fizikai világ képletével úgy írhatnánk le, hogy az élet egy szakasz az idő végtelen egyenes vonalán. Minket általában csak az érdekel, hogy nem akarunk elmúlni, de hogy rövidke életünk kezdete előtt léteztünk-e, azzal nem foglalkozunk. A keresztény egyházak sem beszélnek arról, hogy volt-e valami a születésünk előtt. A múlt elmúlt, kit érdekel? Az a lényeg, hogy mi lesz ezután.

A 12. logionban a tanítványok arról faggatják Jézust, hogy mi lesz majd akkor, ha Jézus elmegy tőlük. *„Ahonnan jöttetek és ahová menni fogtok...”* Jézus már akkor együtt említi a születés előtti és a halál utáni. A kettő ugyanaz. A tanítványok most ismét azt kérdezik: *„mi lesz?”* Még mindig nem tudják együtt látni a kezdetet és a véget. Ez a helyzet egy kicsit hasonlít a *„Vissza a jövőbe”* című film egyik jelenetéhez, amikor a Doki kifakad magából és rászól Martin McFly-ra: *„Hát még mindig nem tudsz négy dimenzióban gondolkodni?”* Ezen a kérdésen mosolygunk,

mert a Doki úgy beszél, mintha a világ legtermészetesebb dolga lenne a négy dimenzióban való gondolkodás. Ez nem megy nekünk.

„Ahol a kezdet van, ott lesz a vég.” Tehát ugyanazon a helyen. Ezt csak úgy lehet elképzelni, hogy az idő lineáris szakaszát (életszakaszt) kívülről nézzük meg. Ott láthatnánk, hogy maga a szakasz csak egy pont, előtte és utána pedig a végtelen idő, amelyre ebből a szemszögből nézve mondhatjuk, hogy nem is létezik. Csak a végtelen van. Az idő definíciójának csak akkor van értelme, ha benne állunk. Egyszóval, ha képesek lennénk négy dimenzióban gondolkodni, nem félnénk többé a haláltól, mert pontosan látnánk, hogy az nem is létezik.

Az idő csak a mi világunkban lineáris. Hogy miként létezik valójában, arról nem sokat tudunk. Jézus a Máté szerinti evangélium egyik példabeszédében magyarázta el, hogy nem az számít, ki mennyi ideig dolgozott, hanem az, hogy hova fejlődött.

Máté 20:1 Hasonló a mennyek országa a gazdához, aki korán reggel kiment, hogy munkásokat fogadjon a szőlőjébe. **Máté 20:2** Miután megegyezett a munkásokkal napi egy dénárban, elküldte őket a szőlőjébe. **Máté 20:3** Amikor kiment kilenc óra tájban, látta, hogy mások is állnak a piacon tétlenül, **Máté 20:4** és ezt mondta nekik: Menjetek ti is a szőlőbe, és ami jogos, megadom nektek. **Máté 20:5** Azok pedig elmentek. Ismét kiment tízenkét óra körül és délután három óra tájban, és ugyanígy tett. **Máté 20:6** Amikor pedig késő délután öt óra tájban is kiment, még mindig talált ott álldogálókat, és megkérdezte tőlük: Miért álltok itt egész nap tétlenül? **Máté 20:7** Azok pedig így válaszoltak: Mert senki sem fogadott meg bennünket. Erre ezt mondta nekik: Menjetek ti is a szőlőbe!

Máté 20:8 Miután pedig beesteledett, ezt mondta a szőlő gazdája a vincellérjének: Hívd elő a munkásokat, és fizess ki a bért, az utolsókön kezdve az elsőig. **Máté 20:9** Ekkor jöttek azok, akik öt óra tájban álltak munkába, és kaptak egy-egy dénárt. **Máté 20:10** Amikor azután az elsők jöttek, azt gondolták, hogy többet kapnak, de ők is csak egy-egy dénárt kaptak. **Máté 20:11** Amikor átvették, zúgolódnak kezdtek a gazda ellen, **Máté 20:12** és ezt mondták: Ezek az utolsók egy órát dolgoztak, és egyenlővé tetted őket velünk, akik az egész nap terhét hordoztuk, és szenvedtünk a hőségtől. **Máté 20:13** Ő pedig így felelt egyiküknek: Barátom, nem bánok veled igazságtalanul: Nem egy dénárban egyeztél-e meg velem? **Máté 20:14** Vedd, ami a tied, és menj el. Én pedig az utolsónak is annyit akarok adni, mint neked. **Máté 20:15** Hát nem szabad-e nekem azt tennem a javaimmal, amit akarok? Vagy a te szemed azért gonosz, mert én jó vagyok? **Máté 20:16** Így lesznek az utolsókból elsők, és az elsőkből utolsók.

A Máté szerinti evangélium szerzője ezt a példabeszédet próbálta értelmezni a saját szavaival, de mivel nem tudta vagy nem értette, hogy az idő a végtelenben nem létezik, a következtetése és az értelmezése a szőlősgazdáról csak annyi lett végül, hogy bár mi igazságtalannak látjuk a gazda döntését, valójában neki szíve joga úgy cselekedni, ahogy ő akar, és ebbe mi nem szólhatunk bele. El kell fogadnunk és kész. Lenyeljük a keserű pirulát, miközben látjuk az igazságtalanságot. Amennyiben materiális aggyal gondolkodunk, a gazda döntése valóban önkényes. Jézus viszont a példabeszédben egy másfajta értékrendet mutatott be számunkra, olyat, amely kívül esik az idő korlátain.

*„Nem az idő halad: mi változunk,
Egy század, egy nap szinte egyre megy.”
(Madách Imre: Az ember tragédiája, III. szín)*

19 Jézus mondta: Boldog, aki tudja, hogy a kezdetektől létezik, és akkor is létezett, amikor még nem élt. Ha tanítványaimmá lesztek, és hallgattok a szavaimra, ezek a kövek szolgálni fognak nektek. Van öt fátok a Paradicsomban. Nyáron, télen nem mozdulnak és leveleik nem hullanak le. Aki meg fogja ismerni azokat, nem ízleli meg a halált.

HP 19 *Jézus mondta: Boldog, aki azelőtt lett, amikor még nem volt. Ha tanítványaimmá lesztek, és hallgattok a szavaimra, ezek a kövek fognak szolgálni nektek. Ugyanis van öt fátok a Paradicsomban. Nyáron, télen nem mozdulnak, leveleik nem hullanak le. Aki meg fogja ismerni azokat, nem ízleli meg a halált.*

Az első mondat kopt nyersfordítása: ... Boldog, aki jött a kezdetből, mielőtt jött lenni.

Boldog tehát az, aki valóban képes megérteni, hogy örök időktől létezik, és a létezése nem korlátozódik a fizikaira. A Paradicsom az a hely, ahol akkor voltunk, amikor még nem születtünk meg, és oda fogunk visszamenni, ha kilépünk a testünkből. A Paradicsom a szellemi világhoz tartozik. Öt fa, öt érték vár ott ránk, ami örök, nem változik, nem múlik el, nem megy tönkre. Az Időfelettség, a Térnélküliség, a saját Szellem, az Egység és a Teremtés ereje.

Megjegyzés: Több értelmezés próbálja az öt fát az öt érzékszervvel azonosítani (látás, hallás, szaglás, tapintás, ízlelés), azonban az érzékszerveink a fizikai világban léteznek, a szellemiben más törvények uralkodnak. Ugyanígy a három térdimenzió, melyhez negyedikként az időt, ötödikként pedig egy általunk még ismeretlen dimenziót jelölnek meg, szintén nem helytálló, mivel az általunk ismert vagy absztrahált dimenziók is a fizikai világhoz tartoznak.

Ahhoz, hogy képesek legyünk a paradicsomi állapot befogadására, valóban egyes-egyedülív kell válnunk. Ehhez nem elég egy passzív önátadás az Egység felé, mert azzal nem haladunk előre egyetlen lépést sem. A következő logionban látni fogjuk az aktív fejlődés szükségszerűségét.

20 A tanítványok mondták Jézusnak: „Mondd meg nekünk, hogy mihez hasonlít a mennyek királysága!” Azt válaszolta nekik: „Egy mustármaghoz hasonlít, ami kisebb minden magnál. Ha pedig olyan földbe esik, amit megműveltek, nagy ágot hoz, és az ég madarainak menedékévé válik.”

HP 20 *A tanítványok mondták Jézusnak: Mondd meg nekünk, hogy mihez hasonlít a mennyek királysága! Mondta nekik: Egy mustármaghoz hasonlít, <ami> kisebb minden magnál. Ha pedig (olyan) földbe esik, amit megműveltek, nagy ágot hoz, s az ég madarainak ernyőjévé válik.**

** vagy: az ég madarainak védelmévé válik (a fordító megjegyzése)*

A mustármagról szóló példázat az egyik legismertebb Jézus mondásai közül, azonban kevesen vannak, akik valóban komolyan végiggondolták már a jelentését. A 9. logion a magvetőről szól. Akkor azt mondtuk, hogy a tudás, mint „mag” kerül belénk. E tudásunk befogadásával, fejlesztésével és tökéletesítésével képesekké válunk arra, hogy felépítsük önmagunkban a mennyek királyságát. Tudnunk kell azonban, hogy a tudás befogadása nem azt jelenti, mint egy iskolai vizsgára való felkészülés. A tudást elfogadni és befogadni csak úgy tudjuk, ha magunkévá tesszük azt. Ezzel a tudással eggyé kell válnunk: minden gondolatunkat, minden cselekedetünket ez a tudás hatja át. Így az életünket is e tudás szerint éljük. Tévedés azt gondolni, hogy létezik egy tanítás, amelyet elég elolvasni és megérteni ahhoz, hogy beavatottá váljunk.

Képzeld el magunkat úgy, mint akik magukban hordoznak egy piciny mustármagot. Mi vagyunk a föld, amelynek termékenyvé kell válnia ahhoz, hogy ezt a magot táplálni tudjuk. És mi vagyunk az eső és a napsütés is, amelyre szükség van ahhoz, hogy hatalmas fát tudjunk növeszteni belőle. Hogy milyen egészséges és nagy fát vagyunk képesek növeszteni a mustármagból, az kizárólag rajtunk múlik.

A keresztény emberek általában úgy gondolják, hogy a mennyország a túlvilágon van, és jóságunkért és megpróbáltatásaikért cserébe majd ott kapunk örök vigasztalást és boldogságot. Azonban a kanonizált evangéliumok szerint is a mennyek országát önmagunkban találjuk meg. Itt, ebben az életünkben építjük fel, itt növesztjük nagyra, mint a mustárfát vagy egy másik példázat szerint a kovászt. Tamás evangéliumának 3. logionja azt írja, hogy a királyság bennünk és kívülünk van. Amit tehát földi életünk után magunkkal viszünk a túlvilágra, az a bennünk lévő mennyország.

A paradicsomi mennyországot akképpen fogjuk megélni, amilyen a belső mennyországunk. Más szavakkal: az Egységhez csak azon a szinten vagyunk képesek kapcsolódni, amilyen szinten mi állunk. Lehet bármilyen csodás az a túlvilág, meg kell töltenünk saját magunkkal ahhoz, hogy élni tudjunk benne. A saját minőségünk határozza meg azt, hogy mit vagyunk képesek befogadni az Egy minőségéből.

A másik megoldatlan kérdés, amelyre választ szeretnénk kapni az a következő: Mi lesz azokkal, akik mustárfa helyett csak egy kiszáradt kórót tudnak átvinni? Ők bizonyára igen kellemetlenül éreznék magukat a túlvilágon. A 11. logionban ez a probléma már felvetődött. Ott azt mondtuk, hogy a kettővé vált lélek (aki a halott világot saját magában hordja) nem tud tovább jutni. Mert nem képes felébredni, azaz tudatossá válni a másik világra.

Tudjuk, hogy ami él, az nem szűnik meg soha. A kérdésre, hogy mi történik akkor, ha nem vagyunk képesek Egyként, Egyedülként átjutni a túlvilágra, válaszként az újjászületés, az új próbálkozás lehetősége merülhet fel bennünk. A fejlődésünk csak egy fizikai – vagy ahhoz hasonló – világban történhet, mivel a Paradicsomban lévő öt fa mozdulatlan (lásd az előző logionban), így a változásra sem képes.

Az újraszületés vagy új próbálkozás lehetősége sem a keresztény tanításokban, sem Tamás evangéliumában nem jelenik meg. Ez nem jelenti azt, hogy nem is létezik. Saját véleményem szerint Jézus szándékosan nem beszélt erről. Leginkább azért nem, mert nem tudnánk felfogni.

Minden, amit Jézus erről mondhatna nekünk, az egésznek csak töredéke lenne, így pontatlan és meglehetősen félrevezető. Az ember csak az „*egy test egy lélek*” képben tud gondolkodni. Azt sem tudjuk, hogy hol végződik az ego és hol kezdődik a szellemi bennünk. Önmagunkat csak az elmén keresztül vagyunk képesek felfogni. Ha a tudatosságunkkal azonosítjuk magunkat, azt is az egón keresztül fogalmazzuk meg. A reinkarnáció kérdésének felvetéséhez az ember eljutott, de nem tud kilépni abból a pontból, hogy önmagát elszigeteltnek tekintse és ne a nagy Egység részének. Az Egység részeként való létezést pedig az ember a kollektív elme egyik alkatrészeként képzeleli, ahol elveszíti önmagát.

Jézus bölcsességéről tanúskodik az, hogy nem beszél újraszületésről. Korlátolt elménkkel mindenáron az egónk egy részét is belegondoljuk az előző és következő életeinkbe. Ragaszkodásunkban nem akarjuk elhagyni a fizikai tapasztalásainkat, mert ezekkel azonosítjuk magunkat. Ha pedig nem tudjuk magunkat azonosítani, úgy gondoljuk, végünk van.

A szellemi fejlődéshez szükséges kelléket, a karmát is ezzel az ego irányította elmével képzeljük el. Még akkor is, ha tudjuk, a karma által fejlődünk, hagyunk egy kiskaput, amelyen keresztül bele tudjuk gondolni a folyamatba a büntetés és jutalmazás fogalmát. Azt a feltevést, hogy a bűnös nem kapja meg a büntetését, elvetjük, mert igazságtalannak tartjuk. Azonban a mi igazságunk a fizikai világ rendszeréhez tartozik. Jelen esetben, amikor az igazságot követeljük, tulajdonképpen a saját haragunkat fejezzük ki. Elégtételt akarunk: elégtételt az egónak. Vajon melyik emberi tulajdonságunkat fejezzük ki ebben az „*igazságban*”? A bosszút. És ha erre azt válaszoljuk, ez nem a mi bosszúnk, hanem a karma büntetése, azzal is csak azt fejezzük ki, hogy valamiképpen mégis azt akarjuk, hogy bűnhődjenek, akik hibáztak. Abban a világban pedig, ami az élő Szeretet maga, nincs helye bosszúálló igazságnak (sem bosszúálló istennek).

Amikor az ember a reinkarnációra gondol, úgy sejti, hogy ez az életünk nem az egyetlen és végső harc. Így ellustulhat és elodázhatja a feladatot. Egy kicsit úgy is érezheti, hogy ennek az életnek nincs is olyan nagy tétje. Azonban ne feledjük: nem vagyunk annak a tudásnak a birtokában, amely a létünk kérdésére választ adhat. Hallgassuk meg Jézus szavait és keressük meg a valódi értéket. Döntéseinket ne a mulandó ego tanácsai alapján hozzuk meg, hanem a bennünk élő magasabb tudatunk szerint.

21a Mária kérdezte Jézustól: „Kire hasonlítanak a tanítványaid?” Ő ezt válaszolta: „Kicsi gyermekekre hasonlítanak, akik egy olyan földön tartózkodnak, amely nem az övék. Amikor megjönnek föld urai, azt fogják mondani: „Hagyjátok el a földünket!” A kisgyermek meztelenre vetkőznek előttük, hogy megkaphassák a földet. A föld urai pedig odaadják nekik azt.”

21b „Ezért azt mondom: Ha a ház ura észreveszi, hogy rabló közeledik, figyelni fogja őt és nem engedi, hogy a rabló a királyságán keresztül alagutat ásson a házához és elvigye a javait. Ti pedig legyetek résen a világgal szemben* és övezzétek fel** magatokat nagy erővel, hogy a tolvajok ne találjanak utat hozzátok. Mert amikor nem figyeltek, akkor fognak rátok törni***. Ha lenne közöttetek egy ember, aki ezt megérti, akkor ha a gyümölcs megérett, ő sietve jönne sarlóval a kezében, hogy learassa azt. Akinek füle van a hallásra, hallja meg!”

HP 21a *Mária mondta Jézusnak: Kire hasonlítanak a tanítványaid? Ő mondta: Kisgyerekekre hasonlítanak, akik egy (olyan) földön [ta]rtózkodnak, amely nem az övék. Amikor a föld urai jönnek, azt fogják mondani: Hagyjátok el a földünket! Ők (a gyerekek) levetkőznek előttük, hogy (a föld urai) meghagyják azt nekik, s adják a földjüket nekik.*

HP 21b *Ezért azt mondom: Ha tudja a házigazda, hogy úton van a tolvaj, örködni fog, amíg nem jön, s nem fogja hagyni, hogy beásson a házába {királyságánál}, hogy elvigye (a gazda) edényeit. Ti pedig őrizkedjétek a világtól! Övezzétek föl magatokat ágyékoknál nagy erővel, hogy a rablók ne találjanak hozzátok vezető utat! Mert a szükségeset, amit vártok, meg fogjátok találni.* Bárcsak lenne köztetek egy értelmes ember! Amikor a gyümölcs megérett, sietve jött sarlójával a kezében; learatta azt. Akinek van füle a hallásra, hallja!*

** Megjegyzés: HP ezt hibásan fordította. A szükségeset nem ti fogjátok megtalálni, hanem a tolvajok.*

** szó szerinti fordításban: tartsátok szemmel elől a világ*

*** kopt szöveg szerint „övezzétek fel magatokat ágyékoknál”. A bibliafordításokban általában „csípőtökönél övezzétek fel magatokat”, vagy csak egyszerűen „övezzétek fel magatokat” szerepel. A fordításban azért hagytam el az „ágyékoknál” szót, mert ez a helyi nyelvjáráshoz tartozik, és a mai olvasók között többen nemiségre asszociálnak az „ágyék” szó hallatán. (Lásd Pintér István értelmezése: „felejtétek már el a férfi felsőbbrendűséget”).*

**** szó szerinti fordításban: „majd a szükség ti néztek kifelé tőle (vagyis nem figyeltek oda), ők (mármint a tolvajok) fognak esni rá (rávetik magukat) azokra.”*

Azok között, akik a logion első felét értelmezik, sokan alapos – számomra megbotránkoztató – félreértésben vannak. Egy nagyon rövid kitérőt szeretnék csak tenni erről, mert meglehetősen betegesnek tartom e felfogást. Ha akár csak száz évvel korábbra tekintünk vissza a világunkban, a kicsi gyerekek meztelenségét egy természetes állapotnak látjuk. A gyerekek csak akkor kezdenek el szégyenlőssé válni, amikor a nemi hormonjaik érése beindul. Ez általában 10-12 éves korban kezdődik. A XX. század végétől kezdve azonban az abnormális szexuális beállítottságú (romlott) felnőttek az ártatlan és tiszta kisgyermekhez való viszonyunkat és a róluk alkotott képünket nagy erővel próbálják egy elfajzott irányba terelni és aszerint átalakítani. Ma már nem lehet pusztán nyomni egy édes kislányka arcára anélkül, hogy e mögé valaki ne lásson bele egy beteges hajlamot. A romlott felnőtt a saját romlottságát vetíti bele az

ártatlanságba. Aki mocskot lát a gyermeki tisztaságban, annak a saját szemüvegét kellene alaposan megpucolnia!

Tudjuk, hogy Jézus nagyon szereti a kisgyermeket. A gyermek tiszta lelkű és őszinte. Magában hordoz valamit, amelyről mi már elfeledkeztünk. (Erről a témáról korábban a 4. logionban beszélgettünk.) Most Jézus a tanítványait is kisgyermekhez hasonlítja.

A példabeszéd szerint a kicsik nem csinálnak semmi különöset azon a földön, egyszerűen csak ott vannak. Nem akarnak arról a földről elmenni, mert jól érzik ott magukat. A kicsik kedvesek, őszinték, de nem értenek a földműveléshez, mert hiányosak az ismereteik. Megtanítani nehéz lenne rá őket, mert még éretlenek hozzá. Nincs tehát indokuk arra, hogy ott lehessenek, mert nem tudnak ott semmi olyat tenni, ami a gazdák számára hasznos lenne.

A tanítványok is olyan dologba kerültek bele, ami nem az ő hatáskörük. Olyan tanításokat hallanak, amelyekre nem készültek fel, nincsenek tapasztalataik e téren. Nem értenek hozzá. Viszont vonzódnak ehhez az új és korábban ismeretlen világhoz, mert megérintette őket Jézus szelleme. A legmélyebb őszinteséggel kimutatják ragaszkodásukat.

Akik hivatásuk szerint e föld művelői lennének, azok a farizeusok, akik *„megkapták a tudás kulcsait és elrejtették azokat. Ők nem mentek be; azokat pedig, akik vágytak rá, hogy bemehessenek, nem engedték be”* (lásd 39. logion). Ezért Jézus olyanokat választ, akik felkészületlenek ugyan, de tiszta szívűek. A 64. logionban a meghívottak kifogásokat kerestek és nem mentek el a lakomára. Ezért a ház ura azt mondta a szolgájának: *„Menj ki az utakra és hozd ide azokat, akiket ott találsz, hogy lakmározzanak”*.

A tanítványok is *„levetkőznek”* tehát, hogy azon a földön maradhassanak. A levetkőzésnek van egy külsőleges jelentése: a tanítványok hátrahagyják értékeiket, szokásaikat, életformájukat és így, nincstelenül követik mesterüket. Azonban a jézusi *„levetkőzés”* értelmezése ennél mélyebb, belsőbb.

Az emberi lélek magára húzza a *„külső”* élet kellékeit, mint valami ruhát. Ez álcázás, a valódi *Én* olyan formába öntése, amely emészthetővé tesz minket a külvilág és az egónk számára. A valóságot mindig a lényünk legmélyén találjuk meg (tiszta önismeret). De ezt a valóságot elrejtjük, szégyelljük, mert nem illik a külső életünkbe. Erre a valóságra húzunk rá különböző szerepeket és így rejtjük el azt, akik valójában vagyunk. A 37. logionban Jézus a tanítványainak azt mondja, legyenek olyanok, mint a kisgyermek és *„Ha levetkőztök szégyen nélkül, fogjátok a ruháitokat és a lábaitok alá teszitek azokat, mint a kisgyermek, és rátapostok azokra, akkor fogjátok meglátni az Élő fiát, és nem fogtok félni”*.

A magasabb értelemben vett levetkőzésben ezektől a szerep-ruháktól szabadulunk meg. A *„meztelen igazság”* jelentése is az, hogy nincs megszépítve, nincs emészthetővé vagy feldolgozhatóvá téve, ott áll velünk szemben, és aki nincs felkészülve a *„pőreségre”*, annak a szemében ez az igazság szemérmetlen. A meztelenségben már nem tudunk eltakarni semmit magunkból. Azok vagyunk, aminek látszunk. Már nem tudjuk megmagyarázni a tetteink (és akarataink) okát, mert a szándékaink legbelső forrása is kitérül. Így védtelenné válunk, mert semmit nem tudunk eltakarni abból, amik vagyunk. Minden pillanat megköveteli tőlünk a teljes őszinteséget kívül is és belül is.

Jézus ezután a tanítványaihoz fordul, és figyelmezteti őket arra, hogy az őszinte, gyermeki tisztaságban sem válhatnak fegyvertelenné, mert az ellenség bármikor belopózhat és elveszíthetik mindenüket. A külvilág káprázatainak csábítása könnyen felismerhető és az őszinte tanítványra ez nem hat. Ebben a logionban nem is erről van szó, hanem egy jóval veszélyesebb ellenségről, aki a saját házukhoz és alagutat, azaz belső úton támad meg minket és úgy próbál beférkőzni a lelkünkbe.

A 7. logion már figyelmeztetett minket arra, hogy vigyázzunk, nehogy az oroslán egyen meg minket. A tolvaj ugyanúgy, mint az oroslán, belülről közelít. Ez a saját büszkeségnek nevezett önhittségünk, a mindig hatalomra éhes egónk, ami csak a legőszintébb önismerettel válik láthatóvá. Fel kell tehát övezni magunkat, hogy mindig készenlétben álljunk.

Ahhoz, hogy fáradozásaink gyümölcsét le is tudjuk aratni, meg kell értenünk, amit Jézus ebben a logionban elmondott. *„Ha lenne közöttetek egy ember, aki ezt megérti, akkor ha a gyümölcs megérett, ő sietve jönne sarlóval a kezében, hogy learassa azt.”* Ha tehát felfedezzük magunkban a jót és értékeset, tudatosítanunk kell azt, és szellemi kincsünké tenni, nehogy elkallódjon, és nehogy a belső ellenség önhittséget formáljon belőle.

22a Jézus kicsiny gyermekeket látott, akik anyatejet kaptak. Azt mondta a tanítványainak: „Ezek a kicsik, akik tejet isznak, azokhoz hasonlóak, mint akik bemennek a királyságba.” A tanítványok azt kérdezték: „Ha mi kicsikké válunk, be fogunk menni a királyságba?”

22b Jézus ezt válaszolta: „Ha a kettőt egygé teszitek, és ha a belsőt olyanná teszitek, mint a külső, a külsőt pedig olyanná, mint a belső. Ha a felsőt olyanná, mint az alsó, és ha a férfit és a nőt egyes-egyetlenné fogjátok tenni, hogy a férfi ne legyen férfi és a nő ne legyen nő. Ha a szemeket a szem helyére teszitek, és a kezet a kéz helyére teszitek, és a lábat a láb helyére teszitek; a képet a kép* helyére teszitek, akkor fogtok bemenni a királyságba.”

HP 22a *Jézus kisgyerekeket látott, akik szoptak. (Azt) mondta tanítványainak: Ezek a kicsinyek, akik szopnak, azokhoz hasonlatosak, akik bemennek a királyságba. Mondták neki: Ha mi kicsinyek vagyunk, be fogunk menni a királyságba?*

HP 22b *Jézus mondta nekik: Ha a kettőt egygé teszitek, és ha a belsőt (olyanná) teszitek, mint a külső, és a külsőt, mint a belső, és a felsőt, mint az alsó, és hogy a férfit és a nőt ez egyes-egyetlenné fogjátok tenni, hogy a férfi ne legyen férfi, sem a nő nő; ha szemeket szem helyébe teszitek, és ha kezet kéz helyébe, és lábat láb helyébe, és képet kép helyébe*, akkor fogtok bemenni [a királyságba].*

* Tamás szavaival Jézus a képmásunkat nevezi képnek. Ezt látjuk a tükörben, amikor belenézünk. (lásd még a 84. logiont)

Nem a gyermek fejletlensége és butasága az, ami őt tisztává teszi. A mi feladatunk sem az, hogy visszafejlődjünk tudattalan gyermekké. Óriási tévedés, amikor valaki úgy értelmezi Jézus szavait, hogy a butaság és az együgyűség révén válunk alkalmassá egy magasabb létminőségben való

életre. Amikor elkezdünk felnőtté válni, meghatározzuk a helyünket a fizikai világban. Leginkább a testünkkel és az egónkkal azonosítjuk be magunkat. Ami azon kívül van, az már nem a részünk, azzal nem tudunk azonosná válni. Ahogy erősödik és vastagszik rajtunk az egónk, úgy veszítjük el fokozatosan azokat az értékeket, amelyeknek gyermekkorunkban még birtokában voltunk.

Jézus ebben a bekezdésben azt kéri tőlünk, hogy lássuk és éljük meg végre azt, hogy mindannyian egyek vagyunk. A nagy Egységben létezőnk. Nincs „kettő”, csak „egy”. Legelőször a saját belsőnk és külsőnk egységére hívja fel a figyelmünket. Nem kezelhetjük magunkat külön egóként és külön szellemi lényként. A változásunknak ez az első és legfontosabb lépése.

„Ha a felsőt olyanná, mint az alsó, és ha a férfit és a nőt egyes-egyetlenné fogjátok tenni, hogy a férfi ne legyen férfi és a nő ne legyen nő” Nincs különbség ember és ember között. Mind az Egy része vagyunk. Nem rendelhetjük magunkat alá vagy fölé más létezőknek és nem választhatjuk külön az emberiséget férfire és nőre, feketére és fehérre. *„Ha a szemeket a szem helyére teszitek, és a kezet a kéz helyére teszitek, és a lábat a láb helyére teszitek; a képet a képe helyére teszitek”* Ha egy vagyok a másikkal, akkor a szemem, kezem, lábam olyan, mint az övé: azonosulok, eggyé válok vele. Átérem és átérem azt, ami ő. Egy másik ember örömét vagy fájdalmát, erényét vagy hibáját csak akkor tudom igazán megérteni, ha nem pusztán megfigyelem őt, hanem azonosulok vele: én ő vagyok.

Jézus nem csak azt mondja, hogy *„egy másik emberrel váljunk azonosná”*. Mindennel és mindenkivel! Erről az Egységről tanítottak az ősi Védák is, ez az emberiség legősibb tudása. Az idők során azonban túlságosan belefeledkeztünk a fizikai világ játékaiba, így fokozatosan egyre jobban beleragadtunk az anyagba. Az egónk megvastagodott és eljutottunk oda, hogy teljesen megfeledkeztünk az Egről, amelynek részei vagyunk. Ha különállónak és kívülállónak tekintjük magunkat az *Egytől*, akkor mi magunk határoljuk el magunkat a *mindentől*: a belső és a külső mennyországtól, a *királyságtól*, az *Atyától*.

23 Jézus mondta: Kiválasztalak titeket. Egyet ezerből és kettőt tízezerből. És ti helytálltok* és egyes-egyetlenné** váltok.

HP 23 *Jézus mondta: Kiválasztalak titeket, egyet ezerből, és kettőt tízezerből, és meg fognak állni, midőn egyes-egyedül lesznek.*

* szó szerint: „állnak a lábaikon”. Lásd a 16. logiont leírását.

** Lásd a 4. logion leírását.

Az evangéliumban több helyen is előfordul, hogy Jézus egyes szám második és harmadik személyben is beszél a kiválasztottakról. Az 1/3 általánosabban szól az emberről, de az 1/2 bizalmasabb, közvetlenebb. Egy megelőlegezett bizalom arra, hogy „ti is azokká válhattok, akik...” Ez jelentősen megnehezíti a fordítás munkáját, különösen ebben a logionban, ahol az „egyes egyetlen”-t is általában félreértik, és egyedül maradó magányosként fordítják le. Ez a mondatszerkesztés még a 49. és 54. logionban is előfordul, de ott már egyértelmű lesz, hogy az 1/2 és 1/3 ugyanazt az embercsoportot jelöli. (Boldogok, akik..., mert tiétek...)

A logion első fele eredetileg jövő időben: „Ki foglak választani titeket”

A logion második fele így szól eredetileg: „És ők állva maradnak, ők egyes-egyetlenné válnak.”

Ha nem értjük meg az „eggyé válás” fogalmát, akkor Jézusnak ezt a tanítását sem fogjuk átlátni. Ezért van az, hogy a logiont legtöbbször félrefordítják, és félremagyarázzák. Bár a könyvben többször beszéltünk róla, most újból szeretném az olvasókat emlékeztetni: **nem egyedül és magányosan kell állniuk a kiválasztottaknak, hanem egyes-egyetlenné kell válniuk: szellemi lényé, aki teljesen átlátja, hogy a fizikai élet átmenet, mulandó, illúzió.**

A kiválasztottak nagyon kevesen vannak. Nem azért, mert Jézusnak csak ennyire van szüksége, hanem azért, mert kevesen állnak készen a feladatra. Kevesen képesek igazán egyénné válni és tiszta önismeretben tudatosan felébredni. Nagyon kevesen! Ezt Jézus azzal fejezi ki, hogy az ezer és a tízezer mellé egy nagyon kis számot tesz, a lehető legkisebbet. Ugyanakkor ezzel a matematikailag nem helyes aránypárral jelzi azt is, hogy ne kezdjük el számolgatni, vajon hány kiválasztott él jelenleg a bolygón. Kevés, túl kevés.

Sokan úgy képzelik, hogy az *Egységhez közeledés* egy passzív önátadás, beleolvadás az *istenibe* és semmi más. Azonban az Egységbe visszatérni csak egyénként, önállóan lehet. Mi másért szakadtunk volna le onnan? A szabad akaratot azért kaptuk, hogy éljünk vele és cselekedjünk önálló döntéseink szerint. Az Atya nem robotokat vagy rabszolgákat gyűjt maga köré, hanem „*társakat*”. Ha elhisszük, hogy végtelenül szeret minket, akkor azt is el kell hinnünk, hogy az a legfőbb vágya, hogy felemelkedjünk hozzá. Ha ezt nem tesszük meg, nem tud mit kezdeni velünk és mi sem tudunk magunkkal semmit sem tenni egy végtelen petyhüdségben.

Emlékezzünk a 20. logionban a mustármagról szóló példabeszédre. Mi egy magot kaptunk és feladatunk, hogy nagy fát növezzünk belőle. Ezt nem lehet passzív és akarattalan önátadással megtenni.

24 A tanítványai mondták: „Mutasd meg nekünk a helyet, ahol vagy! Mert szükségünk van arra, hogy kutassunk utána.” Ezt válaszolta nekik: „Akinek füle van, hallja! Fény van egy fénylény belsejében, és ő a világ fényévé válik. Ha nem válna fénné, sötétség lenne.”

OX 24 [it] is [. . .] ight [. . . w]orld [. . . i]t is [. . .]

HP 24 A tanítványai mondták: Mutasd meg nekünk a helyet, ahol vagy! Mivel szükség nekünk, hogy kutassunk utána. Mondta nekik: Akinek van füle, hallja! Fény van egy fénylény belsejében, és megvilágítja az egész világot. Ha nem világítaná meg, sötétség lenne.

A tanítványok egy olyan kérdést tettek fel, amire nem lehet válaszolni. Jézus nem egy „*helyen*” van, hanem egy „*állapotban*”. Itt, ebben a logionban mondja ki először, hogy kicsoda ő

valójában: a *megvilágosodott*, aki önmagában hordozza a Fényt. Csodálatos olvasni ezeket a szavakat...

Mi mindannyian a Fényből jöttünk, az Atyától, és oda is fogunk visszatérni (lásd még az 50. és a 83. logiont). Ha értenék (és élnék!) valóban Jézus szavait, mi magunk is Fény lehetnénk.

25 Jézus mondta: Szeresd a testvéredet, mint a saját lelkedet. Vigyázz rá, mint szemed fényére!

HP 25 Jézus mondta: Szeresd testvéredet, mint lelkedet, ügyelj rá, mint szemed pupillájára!*

** a „lelkedet” értelme: tenmagad (a fordító megjegyzése)*

Az előző logion magyarázatát folytatva: ha értenék Jézus szavait, akkor tudnánk azt is, hogy mindannyian az Egy része vagyunk és az egymás iránti szeretetünk nyilvánvalóvá lenne. Az Egy elfogadását azonban az ego gátolja. Korábban az egóról és az Egységről sokat beszéltünk már. A 6. logionban említettük, hogy akkor jutunk el az Egység megértéséhez, amikor már hazugság nélkül képesek vagyunk „adni”. Nem azért adunk, mert a mennyei Atya ezt számon fogja kérni tőlünk, és nem azért, hogy többé váljunk vagy fejlődjünk e cselekedetünk által, pusztán azért adunk valakinek, mert **NEKI** van szüksége rá.

Tamás 69b Boldogok azok, akik azért éheznek, hogy megteljen az éhezők gyomra.

Amíg kettővé váltan létezőnk, és a fizikai létünkkel azonosítjuk magunkat, addig a szeretetünk korlátozódik azokra, akiket méltónak tartunk rá. Eldöntjük, hogy ki az, aki megérdemli és ki az, aki nem. Nem csak magunkat választjuk szét, hanem a teremtett élő egységét is. Ne csodálkozzunk tehát azon, ha a bennünk lévő szeretet sem egységes akkor, amikor nem a szellemi énünkre bízunk a döntést, hanem az egónkra.

Mi mindannyian szellemi lények vagyunk, jelenleg egóba zárva és különböző fejlettségi szinteken. De minden ego mögött ott van egy lélek, aki az Atya gyermeke. (A lélek az, ami miatt az ég és a föld keletkezett, lásd 12. logion). A gonosz ember egója talán túlságosan vastag, olyannyira, hogy szinte nincs is rajta olyan hely, ahol ne lenne betakarva a lelke az ego páncéljával. Mi viszont, ha felismertük az Egységet önmagunkban és a teremtett élő világunkban, a legvastagabb ego mögött is meg kell, hogy lássuk a fényt. Ez a fény az Atya egy darabja, és ez az, amit szeretetünk még akkor is, ha a leggonoszabb ego borítja is be.

A testvérünk minden teremtett élő, és egyek vagyunk velük az Atya egységében. E szemlélet ellen általában azért lázad fel az ember, mert nem hajlandó azonosulni egy bűnöző egójával. Ezt kikéri magának, és jól is teszi, mert a látszatszerénység, az önmagunkat bűnösnek, utolsónak kikiáltása nem más, mint a passzív, ugyanakkor tudatos akaratnélküliség, ami a fejlődésünk

legnagyobb visszahúzó ereje. De ha értjük az Egység lényegét, akkor tudjuk azt is, hogy szó sincs arról, hogy bárkinek az egójával azonosulnunk kellene.

Lukács evangéliumának 6. fejezetében többek között azt is olvashatjuk, hogy az ellenségeinket is szeretnünk kell. Lukács ezt a részt is, mint ahogy az egész evangéliumát, a saját értelmezése szerint írta le. Szeretni kell azokat, akik rosszat tesznek velünk, így majd nagy jutalmat kapunk a mennyben. Ez a tanítás így, ebben a formájában nagy ostobaság és még nagyobb hazugság. A bevezetőben, az „Egyház tanításai” címszó alatt idéztük Lukács evangéliumából ezt a részt, és rámutattunk, hogy a „kötelező szeretet” önáltatás és a legnagyobb megtévesztés, ami csak létezik. Ha a példában szereplő Lázár valóban olyan lenne, aki érdemes a mennyek országára, akkor nem tűrné meg a másik ember örök időig tartó szenvedését a pokolban. Ha valóban szeretet lenne a szívében, akkor „Ábrahám kebelén” ő is ugyanúgy szenvedne örök időig a másik lélek gyötrelmeit látva.

Jézus legfontosabb üzenete számunkra ebben a logionban van. Ha ezt nem vagyunk hajlandók elismerni, akkor hazugság minden jóra való törekvésünk.

26 Jézus mondta: A szálkát, ami testvérednek a szemében van, meglátod, de a gerendát, ami a te szemedben van, nem látod meg. Amikor kiveszed a gerendát a szemedből, akkor fogsz tisztán* látni ahhoz, hogy ki tud venni a szálkát a testvéred a szeméből.

OX 26 ... and then you will see clearly to cast out the speck that is in your brother's eye.

HP 26 Jézus mondta: A szálkát, ami testvérednek a szemében van, meglátod, a gerendát pedig, ami a te szemedben van, nem látod meg. Amikor kiveszed a gerendát a szemedből, akkor fogod látni kivenni a szálkát testvérednek a szeméből.

* Javítva az OX szerint

Az ember önmagát csak akkor látja meg, ha tükörbe néz. Ez nehéz feladat, mert az ego meg akar tartani minket a saját önzésünkben. Célja, hogy minél inkább elszeparálódjunk az Egységtől. Egyéni hatalomra törekszik, így mindent, ami rajta kívül való, igyekszik eltiporni. Az ego bennünk az, ami saját magunkat különbnek mutat mindenki másnál. Ezért láttatja meg velünk mások legapróbb hibáit is, a sajátjainkat azonban eltakarja.

Így torz szemlélet alakul ki bennünk nem csak önmagunkkal, de mindenki mással szemben is. Nagyon vigyázzunk tehát, és „ne engedjük, hogy a rabló a királyságunkon keresztül alagutat ásson a házunkhoz és elvigye a javainkat” (lásd 21b. logion).

Amikor majd valóban képesek leszünk felismerni a saját hibáinkat, akkor nézhetünk körbe a világban, hogy kivehessük testvéreink szeméből a szálkát. Ne feledjük azonban a 22b. logion tanítását: „szemet a szem helyébe, képet a kép helyébe”.

27 Ha nem böjtöltök a világgal szemben, nem találjátok meg a királyságot. Ha nem teszitek a szombatot szombattá, nem látjátok meg az Atyát.

OX 27 *Jesus said, "If you do not fast from the world, you will not find the kingdom of God. And if you do not keep the sabbath a sabbath, you will not see the father."*

HP 27 *Ha nem böjtöltök a világgal szemben, nem találjátok meg a királyságot. Ha nem teszitek a szombatot szombattá, nem látjátok meg az Atyát.*

A 14. logionból tudjuk, hogy a böjt külsőség, senkinek nem használ, nincs szükség rá. Rossz út.

Tamás 14 Jézus mondta nekik: Ha böjtöltök, bűnt nemzetek magatoknak, és ha imádkoztok, elítéltettek, és ha alamizsnát adtok, gonoszat tesztek a lelketeknek...

Az ételekre szüksége van a szervezetünknek. Nem kell kevesebbet vagy többet enni annál, mint amennyi elégséges. Jézus nem is ezt kéri tőlünk, ő a „világgal szembeni” böjtről beszél.

A „világ”, amelyben élünk, számtalan élvezet forrása. Ha ezekbe az élvezetekbe belevetjük magunkat, korlátok és megtartóztatás nélkül, elveszünk benne; azaz elfelejtjük a valódit, az „élőt”, amit Jézus több helyen is „mennyei királyságának” nevez.

Ahogy a túlzásba vitt böjt elgyengíti, megbetegíti a testet, ugyanúgy a világtól való teljes elfordulás a lélektől veszi el az életerőt és gyengévé, akaratlanná tesz bennünket. A fizikai világban élünk, amelynek megvannak a maga szépségei és küzdelmei. Erre szükség van, de ugyanakkor tudnunk kell mindig a határt és nem feledkezhetünk meg arról, hogy szellemi lények vagyunk; átutazók a földi életünkben.

Tamás 42 Jézus mondta: Legyetek átutazók!

A logion második mondata a szombatról szól. A szombat jelentése a pihenés, megnyugvás, ünnep, megemlékezés napja. A zsidók ezt a napot igen komolyan vették, az a nap a vallásos áhítaté volt, semmilyen munkát nem lehetett végezni szombaton:

Mózes 2. könyve 16:29 Láthatjátok, hogy az Úr adta nektek a szombat napját. Ezért ad ő a hatodik napon két napra való ételmelet. Maradjon mindenki otthon a hetedik napon, senki se mozduljon ki a helyéről!

Mózes 2. könyve 20:9 Hat napon át dolgozz, és végezd mindenféle munkádat! **Mózes 2. könyve 20:10** De a hetedik nap a te Istenednek, az Úrnak nyugalomnapja. Semmiféle munkát ne végezz azon, se te, se fiad, se leányod, se szolgád, se szolgálód, se állatod, se a kapuidon belül tartózkodó jövevény. **Mózes 2. könyve 20:11** Mert hat nap alatt alkotta meg az Úr az eget, a földet, a tengert és mindent, ami azokban van, a hetedik napon pedig megpihent. Azért megáldotta és megszentelte az Úr a nyugalom napját.

Megjegyzés: A korai keresztények a hét első napját ünnepelték, ez a vasárnap volt. Ilyenkor jöttek össze a gyülekezetekben és erősítették egymást Jézus tanításaival. Megtehették volna ezt szombaton is, de talán azzal, hogy az ünnepnapot áttették szombatról vasárnapra, jelezték azt, hogy ők már nem a mózesi törvények nyomdokaiban haladnak, hanem az új eszme útját járják. Jézus vasárnap támadt fel, és a keresztények számára ez volt az igazi ünnepnap.

Jézus a szigorú szombati szabályoknak nem vetette alá magát, mert „*nem mi vagyunk a szombatért, hanem a szombat van értünk*”. Ugyanakkor tisztelte az ésszerű törvényeket.

A zsidóság sok értelmetlen törvényt tartott nagy becsben; ezeket minden szinten az ember fölé emelte. A szombat betegesen felfokozott tisztelete mellett egy másik felháborító törvény a tisztálkodás külsőséges szertartása, amelyet Jézus ebben az evangéliumban is szóvá tesz.

Tamás 89 Jézus mondta: Miért mossátok meg a kehely külsejét? Nem fogjátok fel, hogy aki a belsőt teremtette, ugyanaz, mint aki a külsőt teremtette?

A szombat legyen szombat; se több, se kevesebb. Ha farizeusi törvények mögé bújva próbálunk meg igazolást kapni gyalázatos tetteinkre, akkor gyalázatosakká válunk. Ne gondoljuk, hogy a mi világunknak nincsenek éppoly értelmetlen törvényei, mint a Jézus idejében élő zsidóságnak. Az orvos nem ad fájdalomcsillapító injekciót annak, akinek nincs TB kártyája, mert a törvény szerint nem jár neki. A biztonsági őrök rendőrt hívnak, ha egy éhes ember kenyeret akar szerezni, de nincs miből kifizetnie, mert a lopás az lopás, ez a törvény. Ha valaki nem tudja fizetni a számláit, utcára teszik, a gyerekeit pedig nevelőintézetbe küldik, mert a szabályzat ezt mondja ki. Ne bújjunk a törvények mögé és ne magyarázzuk meg paragrafusokkal az embertelenséget, mert „*minden nyilvánvaló az igazságban*” (6. logion).

28 Jézus mondta: Kiálltam a világ közepére, és testben jelentettem ki magam nekik. Mindnyájukat részegen találtam, nem leltem köztük senki szomjúhozót. Fáj a lelkem az emberek gyermekei miatt, hogy vakok a szívükben*, és nem látnak. Mert üresen jöttek a világra, és arra törekednek, hogy ismét üresen menjenek ki a világból. De most részegek. Amikor kijózanodnak a bortól, akkor másképp fognak gondolkodni**.

OX 28 *Jesus said, "I s[t]ood in the midst of the world and in the flesh I appeared to them. I found everyone drunk and none thirsty among them. My soul worries about the children of humanity because they are blind in thei[r] hearts and [they] do [not] see."*

HP 28 *Jézus mondta: A világ közepén álltam, és testben jelentettem ki magam nekik. Mindnyájukat részegen találtam, nem leltem köztük senki szomjúhozót, és fáj a lelkem az emberek fiai miatt, hogy vakok szívükben, és nem látnak. Hiszen üresen jöttek a világra, és arra törekednek, hogy ismét üresen menjenek ki a világból. Ám most részegek. Amikor borukat eltávoztatják, akkor fognak bűnbánatot* tartani.*

** szó szerint: értelmüket megváltoztatni (a fordító megjegyzése)*

** szívükben vagy elméjükben*

*** „meggondolják magukat” vagy „bűnbánatot tartanak”*

Megjegyzés: ha annyi józan, felébredt ember élne ezen a földön, ahány magát annak tartja, akkor a világunk teljesen megváltozna.

29 Jézus mondta: Ha a test lett a szellemért, ez csoda. Ám ha a szellem lett a testért, ez csodák csodája. Én azonban azon csodálkozom, hogy ekkora gazdagság hogyan található helyet magának ebben a szegénységben.

OX 29 [*..he dwells in th[i]s poverty.*

HP 29 *Jézus mondta: Ha a hústest a szellemért lett, ez csoda. Ám ha a szellem lett a testért, ez csodák csodája. Én azonban azon csodálkozom: Hogy[an] vett [ily]en nagy gazdagság lakozást ebben a szegénységben?*

El kellene már hinnünk végre, hogy sokkal többek vagyunk a fizikai testünknel: a fény gyermekei. A kicsinyes és egoista énünk mögé nézve rátalálhatunk a saját nagyságunkra. A fényt úgy cipeli saját magán a testünk, mintha egy hatalmas összekötött zsákban lenne, és szinte belerokkan a súlyába. Pedig ha az ember kibontaná azt a zsákot, akkor a fény kiszabadulna és megvilágítaná az embert.

30 Jézus mondta: Azon a helyen, ahol három isten van, istenek azok. Ahol ketten vagy egyedül vannak, én magam vagyok velük.

OX 30 [*Jesus sa]id, [“Wh]ere there are [th]r[ee] t[hey ar]e [not? without] God. And [w]here there is only o[ne], I say, I am with hi[m]. Li[ft]t the stone and there you will find me. Split the wood and I am there.”*

HP 30 *Jézus mondta: Ahol három isten van, istenek azok. Ahol kettő, vagy egy van, én vele vagyok.*

A keresztény értékrend szerint az ember nem lehet teremtő, vagyis nem lehet „isten”, csak alárendelt. Sokan kardoskodnak még mindig e logion egy teljesen másféle értelmezése mellett, miszerint „ahol három isten van, istentelenek azok”, vagyis bálványimádók. Azonban ezt a nézetüket Tamás evangéliuma több helyen is megcáfolja. Az Ox.p legrégebbi angol fordítása visszafogottan csak annyit mond, „Ahol ketten vannak, azok nincsenek Isten nélkül...” Hogy eredetileg mi állt az Ox.p papiruszon, arról viták folynak. Azt azonban sejtjük, hogy az Ox.p ezen papiruszának készítője zsidó-keresztény beállítottságú ember volt, ez látszik a fordításának a töredékeiből. A kopt evangélium viszont távol áll mind a zsidó-kereszténységtől mind pedig a burjánzó gnoszticizmustól.

Az Ox.p logion 2. része „Emeld fel a követ és én ott vagyok...” A kopt evangéliumban ez az idézet a 77. logion második része.

Jézus az isten* szót nem használja az Atyára. Istenek azok, akik teremtő erővel rendelkeznek. Felette állnak a természet törvényeinek.

* Az isten szó meghatározása: teremtő természetfeletti lény. Kisbetűvel írva köznévi, nagy betűvel tulajdonnévi. Például: az „Isten szeret minket” kifejezésben az egyetlen istenre gondolunk. Őt a keresztények Atyának, Úrnak, Úristennek, Jahvének vagy Jehovának nevezik. A „görög istenek szobrai” kifejezésben az isten szó tulajdonságot jelent. Korábban, a 15. logionban ezt a témát már körbejártuk.

Jézus ebben a logionban arról beszél, hogy három teremtő erővel bíró ember együtt már valóban képes nagy dolgokra. Azonban ne aggódjunk akkor sem, ha egyedül vagyunk, mert ő velünk van. Erőt ad és segítséget nyújt.

Máté 18:19 Bizony, mondom néktek azt is, hogy ha közületek ketten egyetértenek a földön mindabban, amit kérnek, azt mind megadja nekik az én mennyei Atyám. **Máté 18:20** Mert ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben: ott vagyok közöttük.

Érdemes elolvasni a Bibliában az idézet előtti bekezdést is, ahol egy egyházi hatalmat erősítő mondatot találunk. **Máté 18:18** „Bizony, mondom néktek: amit megkötök a földön, kötve lesz a mennyben is, amit pedig feloldotok a földön, oldva lesz a mennyben is.” A 13. logion kapcsán szó volt már arról, hogy Máté evangéliumában Péter, amiért felismerte Jézusban a Krisztust (az ószövetségi Messiást), első pápaként olyan hatalmat kapott, amellyel képes bármit megkötni és feloldani a földön és a túlvilágon is. Most ebben a fejezetben már minden későbbi pap (az egyház szerint az apostolok felszentelt utódai) ugyanezzel a hatalommal lett felruházva. De gondoljunk csak bele: miféle földi ceremónia által létrehozott kötés lehetne érvényes a szellemi világban? Ez abszurdum!

Tamás logionja és a Máté idézet között van néhány alapvető különbség. Bár Máté itt kedvesen, simogatóan beszél az emberhez, valójában a tamási mondanivaló esszenciáját veszi el tőlünk. Az Atya „az én mennyei Atyám” kifejezése egy tudatalattinak szóló üzenet: „lépj hátrább, nem a tiéd, hanem az enyém. Alattam állsz.” Ezzel minden esélyünket elveszi attól a lehetőségtől, hogy mi magunk oldhatjuk meg a problémánkat, netán teremthetnénk. „Majd az Atya segít”, mondja Máténál Jézus, de „nem azért, mert te kéred, vagy egyáltalán létezel. Nekem fog segíteni, az én Atyám.”

Máté a három ember együttes, teremtő erejét természetesen meg sem említi.

Amikor egyedül vagyunk, akkor is teremtünk. Gondoljunk a kisugárzásunkra, amely átragad a környezetünkre. Azonban ha többen együtt fogunk bele a változtatásba, a teremtésünk ereje látványosan hatványozódik. Erre szeretnék egy példát is bemutatni. A következő történethez hasonló videók igen népszerűek az interneten. Az emberek végzik a hétköznapi tevékenységüket, utaznak a tömegközlekedési járműveken, hogy beérjenek a munkahelyükre, ledolgozzák a nyolc vagy tíz órát, majd bevásárolnak egy szupermarketben és hazamennek. Az egész napjukat más emberek között töltik, de mégis magányosan. A kommunikációjuk beszűkül arra a tárgyra, amellyel éppen foglalkoznak. Önmagukat, az érzéseiket, a belsőjüket elrejtik, úgy tűnik, meg is feledkeznek róla. De egyszer csak történik valami, ami kizökkenti őket a hétköznapiok egyhangúságából.

A helyszín egy orosz bevásárlóközpont. Mindenki el van foglalva a saját feladatával, válogatnak a termékek között, rakosgatják össze a főznivalókat, sorban állnak a pultoknál. Egy fiatal férfi káposztafejjel a kezében váratlanul a vásárlóközönséggel szembefordul, és fennhangon elkezd énekelni a „Kalin kamalin” kezdetű orosz dalt. Többen megmosolyogják, ingatják a fejüket, összesúgnak: „Ennek sincs ki a négy kereke”. Mások igyekeznek úgy tenni, mintha semmi nem történne, hogy ne zökkenjenek ki a tevékenységükből. Fél perccel később egy lány bekapcsolódik az előadásba, és a

következő strófát már együtt éneklük. Ekkor kezdenek néhányan valóban figyelni rájuk. Megjelenik egy harmadik énekes, majd egy negyedik és ötödik is. Természetesen ők beépített emberek, kitűnő énekhanggal. A vásárlóknak felragyog az arcuk. Élvezik az előadást, remekül szórakoznak, és néhány percre elfelejtik a szürke napok gondjait. Szép emlékekkel térnek haza, és egy ideig még hordozzák a lelkükben ezt a mosolyt. A férfi, aki a káposztafejet tartotta a kezében, egyedül nem lett volna képes ezt megteremteni.

Általánosan igaz, hogy mások a mi egyediségünket különbségnek tartják, idegenkednek tőle és nem kívánják elfogadni. Azonban ha néhány ember mellénk áll és osztozik azzal az eszmével, amelyet képviselünk, a különbségünk különlegességgé változik át a szemükben, és máris megnyílik az érdeklődésük. Talán ebben a logionban erre utalt Jézus. Az istenek „nagyot teremtenek”. A legnagyobb teremtés pedig az, ha a saját ragyogásunkkal mások lelkét is bevilágítjuk. Ha ehhez nincsenek társaink, akkor Jézus segít nekünk, hogy erősebbé, karizmatikusabbakká váljunk, képessé arra, hogy ezt a feladatot elvégezzük. A következő logion felhívja a figyelmünket arra, hogy nehéz elfogadtatni magunkat olyan helyen, olyan társaságban, ahol ismernek minket.

31 Jézus mondta: Nem kiváló egy próféta sem a falujában. Egy orvos sem gyógyítja meg azokat, akik ismerik őt.

OX 31 *Jesus said, "A prophet is not acceptable in h[is]s homeland. Nor does a physican perform healings for those who know him."*

HP 31 *Jézus mondta: Nem kiváló egy próféta sem a falujában. Egy orvos sem tudja meggyógyítani* azokat, akik ismerik őt.*

** vagy: nem szokta gyógyítani (a fordító megjegyzése)*

Abban a faluban, ahol a bölcs tanító felnőtté vált, sokan ismerik őt. Emlékeznek arra, amikor még apró gyermekként megtette az első lépéseit és látták őt akkor, amikor lassan felcseperedett; tanúi voltak, ahogy a későbbi mester még csak tanulta és befogadta az ismereteket. A mester serdülőkorában még nem volt bölcs. Hasonlóan élt és cselekedett, mint mindenki más a faluban. Ugyanúgy, ahogy a későbbi orvos sem tudott mindig gyógyítani, a mester sem volt mindig birtokában a tudásának.

Bölccsé válni egy folyamat, és ezért keményen meg is kell dolgozni. De az emberek általában ezt nem akarják elismerni. Ők úgy gondolják, hogy a próféták kezdettől Isten kiválasztottai, akik a tudásukat készen kapták meg, és így egész életükben mindig mindent tökéletesen tettek. Meggyőződésük, hogy prófétának lenni csoda és nem belső fejlődés eredménye.

Ahogy azt már többször leírtuk, a külső (fizikai) világ látszat csupán. Lehet cirkuszi mutatványokat és természetfeletti jelenségeket produkálni, de a valódi csoda belül van. Jézus megvilágosodott lényként képes volt arra, hogy a természeti erők felett álljon, de a csoda, amit

tett, nem a vízen járás vagy a kenyérszaporítás volt, hanem a magasrendű tudása, amelyet megosztott velünk.

A falubeliek jobban megbíznak egy idegenben, mint abban, akit születésétől ismernek, mert nincsenek rákényszerülve arra, hogy az idegen valóságát megtudják. Olyannak képzelik őt, amilyennek akarják. Ez így kényelmes, mert elég megmaradni a külsőségekben, ami a könnyebb és az egyszerűbb út.

Szerencsére azért mindig vannak a tömegből kiemelkedő egyének. Ilyenek az apostolok. Az ő titkuk a tiszta, előítélet-mentes, őszinte és gyermeki lelkületük.

Megjegyzés: hogy a legtöbb keresztény embernek még ma is mennyire fontos a külsőség ahhoz, hogy valakit elismerjen, annak ékes bizonyítéka, hogy Jézus édesanyját csak tökéletes makulátlanságban, örökké szűznek – akit férfi soha nem érintett – tudják csak elfogadni. Máriát még ennél is nagyobb szentségre emelik akkor, amikor, az ő anyját, „Szent Annát” is a legnagyobb szentek közé emelik, pedig róla legkorábban csak egy, a II. században írt apokrifben esik szó, ami Mária gyermekkoráról szól. (Ez az apokrif Jakab ősevangéliuma, az interneten is olvasható a tartalma. Ájtatos hangú, ószövetségi szimbólumokkal dúszított könyv, melyben Anna – aki Dávid leszármazottja – és férje, Joachim, mélyen vallásosak. Gyermekük sokáig nem születik, de Joachim könyörgésére Isten megsegíti őket és Anna teherbe esik. Mária gyermekkorában folyton a templom körül sündörög és ott ájtatos imádságokkal tölti a szabadidejét. Ezt az apokrifet az egyház elfogadja, bár nem része a Bibliának. A nagymamát a VI. század óta hivatalosan is szentként tisztelik a katolikusok. Férjét jóval később, a XVI. században avatják szentté.)

32 Jézus mondta: Egy erődített város, ami egy hegy tetejére épült, nem eshet el és nem rejtőzhet el.

OX 32 *Jesus said, "A city that has been built and established on the summit of a high [m]ountain can neither fa[l] nor be hi[d]den."*

HP 32 *Jézus mondta: Egy erődített város, amit magas hegyre építettek, nem eshet el, sem nem rejtőzhet el.*

A város jelképezi azt a tudást és azt a fényt, amit Jézus által megtanultunk és magunkba fogadtunk. Erődített a város akkor, ha a tanítás nem csak szavak formájában a felszínen marad meg bennünk, hanem mélyen a szívünkben is gyökeret ver, és a tanítás szerint alakítjuk az életünket. A hegy az alap, amire a város épült. Óriási és megingathatatlan. Egy ilyen város nem eshet el. És mivel a hegy tetején van, elrejtteni sem lehet, mert messziről látszik. Más szavakkal: a fény, amelyet magunkban hordozunk, világosságot nyújt mindenki számára. Jézus azt mondja a 24. logionban: *„Fény van egy fénylány belsejében, és megvilágítja az egész világot. Ha nem világítaná meg, sötétség lenne.”*

33 Jézus mondta: Amit hallani fogsz a füleddel, mások fülébe* hirdesd azt a háztetőkről**. Mert senki sem gyújt lámpást és teszi azt véka alá és nem rakja azt rejtett helyre. Inkább gyertyatartóba rakja, hogy bárki, aki arra jár***, láthassa annak fényét.

OX 33 *Jesus said, "What you hear [i]n your one ear . . ."*

HP 33 *Jézus mondta: Amit hallani fogsz füleddel, {a másik fülle} hirdesd azt tetőitekről! Hisz senki sem gyújt lámpást, s teszi azt véka alá, sem nem teszi azt rejtett helyre, hanem gyertyatartóba teszi azt, hogy mindenki, aki bemegy és kijön, lássa annak a fényét.*

* „mások fülébe” szó szerint „egy másik fülbe hirdesd...”

** szó szerint: háztetőitekről

*** „aki arra jár” szó szerint: „aki bemegy és kijön”

Az előző logion arról ír, hogy a fény nem rejtőzhet el. Nem tudja megtenni, mert tulajdonsága, hogy kiárassza magát mindenhová. Aki a fényt magában hordja, már nem tudja bent tartani, mert erős és olthatatlan vágyat érez arra, hogy terjedjen kifelé, mindenkihez.

A fény terjesztésekor semmiképp ne arra gondoljunk, hogy fő feladatunk lenne a hittérítés vagy folytonos prédikálás. Nem szavakkal, hanem leginkább tettekkel tudjuk ezt megtenni. Ezek a jó szándék, törődés másokkal, figyelmesség és egyéb önzetlen cselekedetek, amelyek csak akkor teljesezhetnek ki bennünk, ha valóban megértjük az „eggyé válás” lényegét (lásd a 22b. logionban). Az előző részben említettük, hogy a város akkor erős és bevehetetlen, ha az életünket is átalakítottuk aszerint, amit Jézustól tanultunk. Ez bennünk a tulajdonképpeni fény és nem a megtanult szavak. Amikor a fényt terjesztjük, akkor sem a szavainkkal tesszük azt, hanem a tetteinkkel. Ha csak beszélünk róla, de mi magunk nem élünk aszerint, akkor az első szélfuvallattal romjaiba dől a városunk.

34 Jézus mondta: Ha vak vezet vakot, mindketten gödörbe esnek.

HP 34 *Jézus mondta: Ha vak vezet vakot, mindketten gödörbe esnek.*

Az előző gondolatok folytatása. Nem kell túl messzire mennünk ahhoz, hogy erre a logionra példát találjunk a valós életünkben is. Rengeteg térítővel és tanítóval találkozunk nap mint nap. A mai világunk tele van mesterekkel, akik a pénzünkért cserébe beavatnak minket a saját tudásukba. Ha az ő tudásuk nem fény, hanem sötétség, akkor valóban gödörbe kerülünk. Legtöbb esetben ez így is történik. Itt kell megjegyezni, hogy a fényt nem lehet pénzen megvenni. Azért kemény munkával meg kell dolgozni. Akiben pedig jelen van a fény, nem fogja azt pénzért vagy ellenszolgáltatásként árulni, hanem folyamatosan árasztja önmagából.

Mátyás király egyik lakomáján történt. Az uraságok azon tanakodtak, hogy vajon melyik az a mesterség, amelyikből legtöbb van a világon. Egyikük szerint földműves, mások azt mondták, hogy kereskedő, megint mások véleménye szerint szabó vagy kovács. Nem tudtak megegyezni a kérdésben. Magukhoz hívták a bolondot és így szóltak hozzá: „Mi itt azon vitatkozunk, hogy ugyan melyik az a mesterség, amelyiket a legtöbben művelik az egész világon. Válaszolj a kérdésünkre a te bolond fejjel: Melyikből van a legtöbb? Mi annak a mesterségnek a neve? Halljuk!” A bolond erre így válaszolt: „Doktor. Doktorokból van a legtöbb a világon.” E válasz hallatán az uraságok harsányan nevetni kezdtek. Azt mondták: „Te tényleg bolond vagy! Még hogy a doktorok!” Mátyás király ekkor kiküldte a bolondot a teremből, ők pedig tovább tanakodtak a kérdésen. A bolond kiment, majd az ajtón túlról hangosan keserves jajveszékelésbe kezdett. A király megijedt, mert igen kedvelte a bolondot és nem akarta, hogy baja essen. Otthagytta tehát a vacsorát és a beszélgetést. Szaladt ki, hogy megnézze, mi történt. Az uraságok pedig futottak utána, hogy a király kedvében legyenek. Amikor kiértek, látták, hogy a bolond a padlón fekszik, a teste pedig rángatózik. Mátyás király megkérdezte, hogy mi a baj, de a bolond csak jajveszékel. Ekkor az egyik uraság megszólalt: „piócát kell tenni a gyomrára”, de a másik közbevágott: „Érvágásra van itt szükség, csak az segíthet”. A többi uraság is mind beszélni kezdett, egymást félbeszakítva. Volt, aki szerint sós vizet kellene itatni vele, egy másik azt javasolta, hogy állítsák őt a feje tetejére, mert elfogyott a fejéből a vér. Javasoltak még bort, hánytatót, meleg és hideg vizes fürdőt és mindenféle medicinát. Amikor már mindegyik uraság elmondta a javaslatát, a bolond abbahagyta a jajveszékelést és felpattant. Majd így szólt: „Megmondtam én, hogy doktorokból van a legtöbb a világon. Képzeljétek csak el, mennyien lehetnek a világon, ha itt a palotában ilyen sok van belőlük!”

A fenti tanmese alapján megállapíthatjuk, hogy spirituális mesterből van a legtöbb a világon. Nem csak a hivatalosan is kikiáltott tanítók egyengetik mások útjait, hanem mindig mindenki, aki a másik emberben valamiféle hiányosságot lát, azonnal helyes útra kívánja őt téríteni. Azonban ha ő maga is sötétségben jár, gödörbe esnek mindketten.

35 Jézus mondta: Senki sem tud bemenni egy erős ember házába, hogy erőszakkal bevegye azt, hacsak nem kötözte meg annak kezeit. Akkor fölforgatja a házat.

HP 35 *Jézus mondta: Lehetetlen, hogy valaki behatoljon az erős házába, erőszakkal bevegye azt, hacsak nem kötözte meg annak kezeit. Akkor fölforgatja az ő házat.*

Hogyan is kötözhetné meg bárki az erősnek a kezeit? Csakis álmában vagy akkor, amikor az nem figyel. Ezért kell ébernek maradnunk mindig!

A szinoptikus evangéliumok szerint Jézus éppen ördögöt űz, és a sokaság megjegyzi, hogy ő Dávid fia (a Messiást tartották Dávid fiának). Ennek hallatán a farizeusok feldühödnek, és azt mondják: „Ez nem űzheti ki az ördögöket másként, csak Belzebubnak, az ördögök fejedelmének a segítségével.” Szokás szerint ismét vita támad Jézus és a farizeusok között. E vita közben jelenti ki Jézus a következőt:

Máté 12:28 Ha viszont én Isten Lelkével űzöm ki az ördögöket, akkor bizony elérkezett hozzátok az Isten országa. **Máté 12:29** Vagy hogyan mehetne be valaki egy erős ember házába, és hogyan rabolhatná el annak javait, ha előbb meg nem kötözi azt az erős embert? Akkor azonban kirabolhatja a házát.

Márk 3:26 Ha tehát a Sátán önmaga ellen támadt, és meghasonlott, akkor szintén nem maradhat meg tovább, hanem vége van. **Márk 3:27** Viszont senki sincs, aki egy erős ember házába hatolva el tudná rabolni annak javait, ha csak előbb meg nem kötözi azt az erős embert; akkor kirabolhatja a házát.

(Lukácsnál ezen a helyen a példázat egy kicsit másképp szól). **Lukács 11:20** Ha viszont én Isten ujjával űzöm ki az ördögöket, akkor bizony elérkezett hozzátok az Isten országa. **Lukács 11:21** Amikor az erős fegyveres őrzi a maga palotáját, biztonságban van a vagyona. **Lukács 11:22** De ha nála erősebb tör ellene, és legyőzi őt, akkor elveszi fegyverzetét, amelyben bízott, és szétesztja a zsákmányt.

36 Jézus mondta: Ne aggodalmaskodjatok reggeltől estig és estétől reggelig, hogy mit vegyetek magatokra.

OX 36 *[Jesus said, "Do not worry ffrom early u[ntil late no]r from ev[ening until m]orning. Worry neither [for y]our [food,] what [you] will eat, [nor] for [your] c[lothes,] what you will wear. [You are mu]ch gr[ea]ter than the [lil]lies wh[ich n]either ca[r]d nor s[pi]n. When you have n[o c]lo[thing], what do [you wear]? Who can add to your time of life? H[e] it is who w[ill] give you your clothing."*

Jézus mondja: Ne aggódjatok kora reggeltől késő estig és estétől reggelig. Ne aggódjatok az ételek miatt sem, amit enni fogtok, sem a ruháitok miatt, amit viselni fogtok. Ti sokkal nagyobbak vagytok, mint a liliomok, amelyek nem szőnek és nem fonnak. Ha nincs ruhátok, mit fogtok viselni? Ki az, aki az életednek az idejéhez megszabta? Ő az, aki ruhát fog neked adni.

HP 36 *Jézus mondta: Ne aggodalmaskodjatok reggeltől estig, és estebédtől reggelig, hogy mit vegy<etek> magatokra.*

Máté 6:28 Az öltözet felől is mit aggodalmaskodtok? Vegyetek eszetekbe a mező liliomait, mi módon növekednek: nem munkálkodnak és nem fonnak; **Máté 6:29** De mondom néktek, hogy Salamon minden dicsőségében sem öltözködött úgy, mint ezek közül egy.

Máté 6:34 Ne aggodalmaskodjatok tehát a holnap felől; mert a holnap majd aggodalmaskodik a maga dolgai felől. Elég minden napnak a maga baja.

Megjegyzés: Az emberek legtöbbször a múlt miatt rágódnak és a jövő miatt aggódnak. Így képtelenek a jelenben élni. Ha megélnénk a jelent annak szépségével együtt, az egész életünk megváltozna. Kiegyensúlyozottá és nyugodttá válnánk. (E témával kapcsolatban érdemes elolvasni Eckhart Tolle: A Most Hatalma című könyvét.)

37 A tanítványai kérdezték: „Mikor jelented ki magad nekünk? És mikor látunk meg téged?” Jézus azt válaszolta: „Ha levetkőztök szégyen nélkül, fogjátok a ruháitokat és a lábaitok alá teszitek azokat, mint a kisgyermek, és rátapostok azokra, akkor fogjátok meglátni az Élő fiát, és nem fogtok félni.”

OX 37 *His disciples said to him, „When will you be visible to us? And when will we see you?” He said, „When you undress and are not ashamed.”*

HP 37 *A tanítványai mondták: Mikor jelented ki magad nekünk? és mikor látunk meg téged? Jézus mondta: Ha levetkőzítetek szemérmeket, és veszitek ruháitokat, lábaitok alá teszitek azokat, mint kicsiny kisgyerekek, s rátáportok azokra, akkor [fogjátok meglátni] az Élő fiá[t], és nem fogtok félni.*

A 21a. logionban Jézus már beszélt a „levetkőzésről”. Akkor részletesen leírtuk ennek a jelképnek az értelmét. A ruha, amelytől meg kell szabadulnunk, az ego által a tiszta és szent lélekre aggatott „szerep”. Érdemes felidézni a 21. logion tanítását ahhoz, hogy most tovább tudjunk lépni.

Tamás evangéliumában ez az a hely, ahol többen megállnak és visszatérnek inkább valamilyen eddig jól megszokott és „bevált” valláshoz, ahol nem kell ilyen kényes kérdésekkel foglalkozni. A vallásokban Isten megmondja, hogy mit kell tenni, és ha betartjuk a szabályokat, akkor minden rendben van; Isten elégedett lesz velünk, és halálunk után mehetünk a Mennyországba... A katolikus vallás a tekintélytisztelet mellett leginkább annak köszönheti a népszerűségét a mai napig, hogy meghagyja a fizikai világhoz tartozó, egóra aggatott rangokat és címeket nem csak a saját struktúrájában*, de a hívektől sem várja el, hogy ezt levessék magukról. Így minden vallását gyakorló ember csiszolgathatja és finomíthatja az egóját anélkül, hogy mélyebbre kellene nyúlnia önmagában. A rangok és a címek nem csak a fizikai világunkban érvényesek a keresztény vallások szerint, hanem a túlvilágon** is.

** Gondoljunk a papokra, püspökökre, bíborosokra és egyéb egyházi méltóságokra. A kiosztott áldások annál értékesebbek, minél nagyobb rangú egyházi tiszt adja azokat. Ha egy misét maga a pápa mutat be, akkor az jóval többet ér, mintha egy falusi pap végzi el ugyanazt a szertartást.*

*** A legmagasabb szinten az Úr áll (Jehova), trónusának bal és jobb oldalán Mózes és Illés ül. Ezután következnek az angyalok, akiknek a rangsorolását a teológusok és ezoterikusok is elvégezték. A legáltalánosabb az ún. kilenc hierarchia, amelynek élén a szeráfok állnak, ők közvetlen Isten alatti rangúak, majd a kerubok, trónok, uraságok, erősségek, hatalmasságok, archék, arkangyalok, a sor végén pedig az egyszerű angyalok állnak, más néven őrangyalok.*

A 3. logionban az olvashattuk, hogy „*ha megismeritek önmagatokat, akkor megtaláljátok a királyságot és felismeritek, hogy az élő Atyának a gyermekei vagytok*”. Észrevehetjük Tamás evangéliumában, hogy központi gondolat az önismeret. Azokra a kérdésekre, hogy „Mikor láthatjuk meg az Atyát?”, „Mikor nyilvánítod ki magad nekünk?”, „Mikor jön el az az idő?”, a válasz mindig ugyanaz: akkor, ha eljutsz önmagadhoz. Önmagunkhoz eljutni pedig a legmélyebb önismerettel tudunk. A Mennyek Országá bennünk van, a Fény bennünk van, minden bennünk van, amit keresünk. Hiába próbáljuk megkerülni a feladatot külsőséges cselekedetekkel, mint böjt, imák mantrázása vagy alamiznaosztogatás (lásd 14. logion), egy tapodtat sem fogunk

előbbre haladni, ha nem „*vetkőzünk le szégyen nélkül*”, azaz nem jutunk el a legmélyebb belsőnkig.

Észrevehettük már a kanonizált evangéliumokban és Tamásnál is, hogy Jézus arra a kérdésre: „*Ki vagy Te?*”, sosem ad konkrét, közvetlen választ. Ha megszabadulunk a hazugságainktól, fel fogjuk ismerni az „*Élő fiát*”. Miután felismertük, már nem fogunk félni. Jézus szavai azt sugallják: „**Nem az a fontos, hogy én ki vagyok, hanem az, hogy te ki vagy. Ha önmagadat felismered, ismerni fogsz engem is.**” Mi mindannyian az Élő fiai vagyunk.

Kétségtelen, hogy ezzel a kijelentéssel az olvasók egy része nem ért egyet még akkor sem, ha egyébként Tamás evangéliumát elfogadja. Vannak, akik inkább keresnek egy olyan fordítást, ami kevésbé fókuszál az önismeretre és a saját felelősségünkre; ahol nincs szó egyes-egyetlenné válásról, hanem inkább egyedüllétről vagy magányról. Az Élő fiának megtartja Jézust, ő maga pedig figyel arra, hogy a parancsokat mindig be tudja tartani, így engedelmes szolgálomáshoz maradhatson. Szolgálatiért a túlvilágon várja el a fizetséget.

Valóban ez a logion a vízváltató. Itt kell elismernünk, hogy nem egy külső hatalom szolgálói vagyunk, hanem a fejlődés építőmesterei, ahol a tetteink felelősségteljes döntések. Egyénekké kell válnunk ahhoz, hogy az Élő Egyhez (Atyához) eljussunk.

Emlékezzünk vissza a 13. logionra. Jézus megkérdezte a tanítványait, hogy mire hasonlít ő. Tamás a választ ki sem merte mondani, de Jézus tudta, hogy mire gondol. Most, hogy eljutottunk tanulmányunkban a jelen szakaszig, már értjük Tamás, válaszát, aki ivott a Jézustól való „*feltörő forrásból*” és Jézust önmagához hasonlította.

38 Jézus mondta: Sokszor kívántátok ezeket a szavakat hallani, amiket nektek mondom, és nem volt senki más, akitől hallanátok ezeket. Lesznek majd napok, amikor majd kerestek engem, és nem fogtok megtalálni.

HP 38 *Jézus mondta: Sokszor kívántátok ezeket a szavakat hallani, amiket nektek mondom, és nincs számotokra másvalaki, akitől hallanátok ezeket. Lesznek majd napok, s kerestek majd engem, s nem fogtok megtalálni.*

Amikor az emberiség megkapta a lehetőséget, hogy megismerhesse a legnagyobb igazságot, nem figyelt rá, nem törődött vele, nem vette komolyan. Korábban azt várták, hogy jöjjön valaki, aki megteszi a kinyilatkoztatást, később pedig azon sajnálkoztak, hogy Jézus már nincs közöttük és nem mondja el még egyszer ugyanazt. Vajon ha Jézus most itt lenne személyesen és tanítana minket, odafigyelnénk rá? Vagy ami a jelenben történik, arra sosem törődünk?

Az 51. logionban Jézus ismét megjegyzést tesz arról, hogy nem figyelünk rá! Amit kerestünk, az már elérkezett. Az új világ itt van!

Tamás 51 A tanítványai kérdezték tőle: „Melyik napon jön el a halottak nyugalma? És mikor érkezik el az új világ?” Ezt válaszolta nekik: „Az, amit kerestek, már eljött, azonban ti nem ismeritek fel azt.”

De... az emberiség mindig valami látványos, külső csodát akar, mindig azt, ami nem belülről fakad, amiért nem kell megdolgozni.

Ha valami a jelenben létezik, azt valahogy nem tartjuk csodának, talán éppen azért nem, mert létezik. Hozzászokunk, mert itt van, és így kevésbé becsüljük meg, mintha hiányozna. Úgy gondolom és kitartok e gondolat mellett, hogy a XX: század végén a Nag Hammadi lelet egy valódi csoda, a gondviselés keze munkája. Megkaptuk a második lehetőséget, hogy megismerjük Jézus eredeti szavait. Az információáramlás korában élünk, így bárkihez eljuthat Tamás evangéliuma. Én, e könyv szerzője magam előtt láthatom a kopt kézirat mind a 20 lapját digitális formában, és tanulmányozhatom azokat most itt a jelenben. Ezért hálával és köszönettel tartozom mindenkinek, aki közreműködött e csoda létrejöttében.

39 Jézus mondta: A farizeusok és az írástudók megkapták a tudás kulcsait és elrejtették azokat. Ők nem mentek be; azokat pedig, akik vágytak rá, hogy bemehessenek, nem engedték be. Ti viszont legyetek eszesek, mint a kígyók, és ártatlanok, mint a galambok!

OX 39 *[Jesus said, "The Pharisees and the scribes] to[ok the keys] of [knowledge. They] hi[d them. They did not] go in, [nor did] they [allow those] trying to go [in to do so. You,] however, b[e wi]se a[s snakes and i]nnocen[t as do]v[es.]"*

HP 39 *Jézus mondta: A farizeusok és az írástudók kapták meg az ismeret kulcsait. Elrejtették azokat: sem ők nem mentek be, sem a bemenni akarókat nem engedték be. Ti pedig legyetek eszesek, mint a kígyók, és makulátlanok, mint a galambok!*

A farizeusok egy korabeli zsidó párt tagjai voltak, akik a törvények szigorú megtartásával akartak az Úrnak tetsző életet élni. Az írástudók a törvényeket értelmezték és magyarázták. Jézus óta a farizeus és írástudó fogalma negatív jelentéssel bír. A mai korban Jézus szavai így szólhatnak: „Képmutató politikusok, vallási vezetők és ügyvédek...”

Mai értelemben a farizeus és írástudó az áltanító, aki a törvény betűit tiszteli, de a szellemet elutasítja. Nem követi és nem adja át a valódi tudást. Mereven csak a külsőségeket fogadja el. Ostoba és korlátolt, ugyanakkor aljas és képmutató. Ő maga nem törekszik a jóra, azonban mindennél fontosabb számára a saját tekintélye. A lélek igazságán megbotránkozik, aki pedig igazságban él, azt lenézi és semmibe veszi, mert nem az ő elvárásai szerint beszél és cselekszik, és fontosabb számára az ember, mint a törvény.

Máté 23:13 Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert bezárjátok a mennyek országát az emberek előtt: ti magatok nem mentek be, és azokat sem engeditek be, akik be akarnak menni.

Lukács 11:52 Jaj nektek, törvénytudók, mert magatokhoz vettétek az ismeret kulcsát: ti nem mentek be, és azokat is megakadályoztátok, akik be akarnak menni.

A farizeusok a küldetésüket nem teljesítették be. Nem mutattak példát másoknak a saját életükkel és nem segítettek a fejlődésben. Nem osztották meg a tudásukat. Az apostolok feladata lett, hogy ezt megtegyék. Okosan, ugyanakkor a lélek tisztaságával, az ártatlanság megőrzésével.

Okosan és ártatlanul. Mindkét jelző egyformán fontos! A jó szándék és a tiszta gondolatok nem elegendőek: az észre éppúgy szükség van!

Tamás 34 Jézus mondta: *Ha vak vezet vakot, mindketten gödörbe esnek.*

Jézus példáját követve mi sem hunyhatunk szemet hazugságok és aljasságok felett. Jézus ezekkel mindig nyíltan szembeszállt. A véleményét soha nem enyhítette, nem kedveskedett pusztán azért, hogy meg ne sértsen valakit. Amire gondolt, azt mondta ki. És amit mondott, aszerint cselekedett. Ő maga a legjobb példa arra, hogy bemutassa, milyen az okos és ártatlan emberi jellem. (Az ártatlanság szó kapcsán ne naiv ártatlanságra gondoljunk, hanem inkább a lélek tisztaságára.)

Megjegyzés: A Biblia teremtésmítosza szerint Lucifer kígyó képében jelent meg és adta át a tudást az embernek. Lucifer a teremtő úr akarata ellen cselekedett, ezért bukott angyalnak, negatív entitásnak tartják őt a keresztények. A Bibliai események között később megjelenik Jehova, és az ő nagy ellensége, a Sátán. Jehova szerint a Sátán gonosz. A korai teremtésmítosz Lucifer és Sátán alakját később összemosta. Ma már a Lucifer, a Sátán és az Ördög ugyanazt a negatív szellemi lényt jelentik, hiába tudjuk, hogy Lucifer neve „Fényhozó”. Jézus korában a kígyó állathasonlat az eszességre utalt és nem az aljasságra.

40 Jézus mondta: *Ha egy szőlőtövet az Atyától távol ültetnek, az nem erősödik meg. Ki lesz tépve gyökerestől és el fog pusztulni.*

HP 40 *Jézus mondta: Egy szőlőtövet ültettek az Atyától távol, és mivel az nem erősödik meg, kitépetik gyökerestül, s el fog pusztulni.*

Hagyományos értelmezés szerint minden olyan eszme, gondolat vagy tett, ami nem hordozza az Atya igazságát, semmivé lesz. Ami hazugságon alapul, nem fog megerősödni, mert nincs valódi tápláló ereje. Az élőt csak élővel lehet táplálni.

„*Akinek füle van, hallja*”, mondhatná most Jézus. Valóban, ennek a logionnak a mélyebb jelentését csak azok érthetik meg, akik már saját tiszta lelküket felfedezték, és ott rátaláltak az Élő Atyára. Aki még kívül keresi őt, annak idegen és elfogadhatatlan lesz az alábbi értelmezés. Az Atya az Egy. Ebből az Egyből formálódtunk mi, emberek. Ahhoz, hogy megéljük önmagunkat, látszólag eltávolodunk az Egytől. Elkülönülünk, önállóvá és egyedivé válunk. De az Egytől elszakadni nem tudunk, hisz ő a forrás, ő a fa gyökere, amelynek mi a levelei vagyunk. A logion szerint ő a táptalaj, ami a szőlőt éteti. Megélhetjük önmagunkat, sőt ez a feladatunk, ettől

válunk képessé a fejlődésre. Az egyedivé válás nem szakít el az Atyától, inkább közelebb visz hozzá. Ezt mindenki a saját bőrén tudja megtapasztalni. Az eltávolodás az, amikor a lélek azonosítja magát az egójával, kiszolgálja azt teljes erejével, és megtagadja a szeretetet és őszinteséget. Végül kiszárad, mint egy kóró. Nem az Atya büntet. Ő mindig ott van. A lélek gyilkolja saját magát.

Vágyat érzünk arra, hogy közelebb kerüljünk az Atyához. Vágyat érzünk arra, hogy szerethessünk. És vágyat érzünk arra, hogy az érzéseinket megosszuk másokkal. Egyedül nem bírunk élni. Az egyedüllét fájdalmas, de a szeretettől való elszakadás egyben az Atyától való elszakadást is jelenti. Ez pedig elviselhetetlen.

Egyetlen lélek sem pusztul el. Nem semmisül meg senki, de ha egy olyan lélek kerül át a túlvilágra, aki az Atyától még életében eltávolodott, az ott már nem bír újra rátalálni. Nem tudjuk, mi történik ezután... Minden erről szóló beszámoló feltevés csupán. Talán visszatér, talán kap új lehetőséget. Az Atya tulajdonságából adódóan pokol nem létezhet, bár az ő hiányát pokolnak élhetjük meg. (A 83. logion magyarázatában az újraszületés, mint lehetőség kérdése már felmerült.)

Az ember isteni tulajdonsága a vágy a szeretetre. A történelem megtanított minket arra, hogy a szeretet és a vallás két különböző dolog. Tamás evangéliumában nem találkozunk olyan kijelentéssel, hogy aki nem vallásos, az meg fog bűnhődni bármiért is. Ez a logion sem erről szól. Vannak, akik képtelenek hinni az Élő Atyában, sőt sokan úgy gondolják, hogy ez a jelen földi életünk az egyetlen. Ha ez véget ér, minden megszűnik. Hogyan lehetséges az, hogy a hitetlenek szülője is közel lehet az Atya táptalajához? A válasz nagyon egyszerű. Az Élő Atyához közel kerülni nem hittel vagy vallással lehet, csakis szeretettel. Bár a hit segíthet, a kétkedés sem képes ártani. A kétkedés egy út a meggyőződés felé, de ezek (a hit és a kétkedés) csak gondolatok.

Van egy ismerősöm, aki fél a haláltól; az elmúlás számára feldolgozhatatlan és ijesztő tény. Nincs semmi bizonyíték arra, hogy nem fogunk megszűnni. Nem akarja magát elbódítani vallásos ideológiákkal. Szerinte a vallás olyan, mint a morfium. Mindenfélét kitalál azért, hogy ne kelljen szembesülnünk a borzalmas ténnyel: elmúlunk örökre.

Azzal mindenki egyetért, hogy teljesen senki nem tudja magát elbódítani, bármelyik egyházhoz vagy szektához is lépjen be. A hit tele van kétségekkel. Ezért hit és nem meggyőződés.

A 44. logionban Jézus elmondja majd, hogy a lélek nem tudja megtagadni saját magát. Létezik. Létezem most, ebben a pillanatban. Ha az idő lineáris, akkor sok-sok billió év eltelt már. Én, ha szerencsés vagyok, 120 évig is élélhetek. Vajon mennyi az esélye annak, hogy éppen most éljem az életemet és ne ezer vagy nyolcmilliárd évvel ezelőtt – ezután? Megközelítőleg nulla. De az időt végtelennek tartjuk, ahogyan a számegyenest is. Ha az idő végtelen, nekem pedig csak egyetlen rövidke életem van, akkor az esélyem arra, hogy éppen most létezem, egyenlő a nullával. Márpedig létezem. Éppen most. Elárulom a kedves olvasóknak, hogy nem értem a létezésben való kétkedés indítékát. Ha vagyok, akkor vagyok. A létezés független az időtől.

41 Jézus mondta: Akinek van a kezében, annak még adnak hozzá*, akinek nincs, attól még azt a keveset is elveszik, amije van.

HP 41 Jézus mondta: Akinek van a kezében, annak adatik, és akinek nincs, az a kevés is elvétetik tőle, ami van.

* pontos fordításban: annak adnak

Ez a logion az élet minden területére igaz. Az erős megerősödik, a gyenge legyengül. A gazdag meggazdagszik, a szegény elszegényedik. Ez így nem tűnik túl igazságosnak, és a hétköznapi életben nem is az.

A három szinoptikus evangéliumban Jézus hasonló környezetben beszél a logionban leírtakról. Aki érti az ő szavait (eléggé okos hozzá), még okosabbá válik, aki azonban nem, az nem fog fejlődni, nem okosodik, sőt egyre butább lesz. Ezért figyelmezteti a tanítványait, hogy nyissák ki a fülüket, és nagyon figyelmesen hallgassák a beszédeit.

Máté 13:10 A tanítványok odamentek hozzá, és megkérdezték tőle: Miért beszélsz nekik példázatokban? **Máté 13:11** Ő így válaszolt: Mert nektek megadatott, hogy ismerjétek a mennyek országának titkait, azoknak pedig nem adatott meg. **Máté 13:12** Mert akinek van, annak adatik, és bővelkedik, akinek pedig nincs, attól még az is elvétetik, amije van.

Márk 4:22 Mert nincs semmi rejtett dolog, ami ki ne derülne, és semmi titok, ami napfényre ne jutna. **Márk 4:23** Ha valakinek van füle a hallásra, hallja!. **Márk 4:24** Ezt is mondta nekik: FigyeljeteK arra, amit hallotok! Amilyen mértékkel mértek, olyannal mérnek majd nektek is, sőt adnak is hozzá. **Márk 4:25** Mert akinek van, annak adatik, és akinek nincs, attól az is elvétetik, amije van.

Lukács 8:17 Mert nincs olyan rejtett dolog, amely napvilágra ne kerülne, és nincs olyan titok, amely ki ne tudódna, és ismertté ne válna **Lukács 8:18** Vigyázzatok tehát, hogyan hallgatjátok! Mert akinek van, annak adatik, de akinek nincs, attól még az is elvétetik, amiről azt gondolja, hogy az övé.

A logion is az értő, okos emberhez szól. Olvassuk Tamás evangéliumát figyelmesen, szedjük össze minden tudásunkat, hogy az evangélium tanulmányozásakor az gyarapodni tudjon. Ha nem tesszük, még azt sem fogjuk megérteni, amiről úgy gondoltuk, hogy ismerjük.

42 Jézus mondta: Legyetek átutazók!

HP 42 Jézus mondta: Legyetek, midőn elmúltok!*

* Több fordítás is lehetséges: Legyetek vándorok! Múljatok el (a fordító megjegyzése)

Nem végleges ez a világ számunkra, amelyben élünk. Tapasztaljuk meg, de ne tekintsük az egyetlennek. Ne ragaszkodjunk a mulandóhoz.

43 A tanítványok kérdezték tőle: „Ki vagy te, aki ezeket mondod nekünk?” Ő válaszolta: „Amit mondok nektek, azokból nem ismeritek meg, hogy ki vagyok én? Olyanok* lettetek, mint a zsidók, akik szeretik a fát, de gyűlölik a gyümölcsöt, vagy** szeretik a gyümölcsöt, de gyűlölik a fát.”

HP 43 *A tanítványok mondták neki: Ki vagy te, aki ezeket mondod nekünk? <Ő mondta:> Amit mondok nektek, azokból nem ismeritek meg, hogy ki vagyok én? Sőt, olyanok lettetek, mint a zsidók, hogy szeretik a fát, gyűlölik a gyümölcsöt, és szeretik a gyümölcsöt, gyűlölik a fát.*

* Pontos fordításban: De olyanok lettetek

** Pontos fordításban és (szeretik a gyümölcsöt...)

A 37. logion elemzésekor már beszéltünk arról, hogy Jézus nem önmagáról kívánt nyilatkozni. Őt megismerni úgy tudjuk, ha magunkat ismerjük meg.

Tamás 37 A tanítványai kérdezték: „Mikor jelented ki magad nekünk? És mikor látunk meg téged?” Jézus azt válaszolta: „Ha levetkőztök szégyen nélkül, fogjátok a ruháitokat és a lábaitok alá teszitek azokat, mint a kisgyermek, és rátapostok azokra, akkor fogjátok meglátni az Élő fiát, és nem fogtok félni.”

A kérdést azonban a tanítványok újra és újra feltették. Valami különleges csodát vártak, talán hasonlót, mint amilyeneket Mózesről hallottak.

János evangéliuma szerint Tamás apostol volt az, aki leginkább szeretett volna bizonyítékot látni Jézus magasabbrendűségére. Elhíresült történet Tamásról, hogy Jézus feltámadása után megtapogatta a sebeit, mert képtelen volt elhinni a történeteket. Ha ez valóban így volt, akkor talán ezért is került bele az evangéliumába többször Jézus hovatartozásának kérdése. Tamás később megérthette, hogy a szellemi tanító a szellemünkhöz szól, és nem használhat ehhez fizikai eszközöket. Ha fizikai eszközöket használna, akkor ugyanott tartanánk, ahonnan elindultunk. A fejlődésünknek belül kell történnie, nem kívül! Ami pedig kívül van, az külső!

Valóban akkor válunk éretté, ha már túl az illúzió, túl a külsőségeken meglátjuk az élő lelket Jézusban is és minden körülöttünk lévő entitásban. Az emberi test, amelyet születésünkkor magunkra öltöttünk, egy külső burok. Ugyanígy a nemzetiségünk, a bőrünk színe és a családunk múltja is. Ezek külsők! Amíg ezekkel azonosítjuk magunkat és másokat is, eltakarjuk magunk elől a valóságot.

Amíg azt kérdezzük folyton: – Ki volt Jézus? Honnan jött? A szellemi világból? Egy másik dimenzióból? Vagy ő egy megvilágosodott ember, aki felébredt a földi illúzióból? – addig nem bízunk a szavaiban, nem hiszünk neki. Nem is látjuk meg őt a valóságában, mivel a valósága nem a fizikai burok, hanem a benne lévő szellem. Ő nem is akar a burokról beszélni, mert a valódi igazságot nem lehet a fizikai tapasztalásainkkal megközelíteni. Aki ezt nem látja be, soha de soha nem fog megvilágosodottá válni.

Talán hagyott volna számunkra Jézus néhány kéziratot, ami a sajátja, de nem voltunk rá érettek. Külsővé tettük volna őt, fejtegettük volna írása alapján az emberi tulajdonságait, „*hazai prófétává*” tettük volna. Ahogy azt a 31. logionban is kifejtettük, az átlagember csak olyan

mestert hajlandó elfogadni, aki a tudását egy teljesen külső helyről hozta és nem maga építette azt fel a saját belsőjében.

Jézus világosan közli velünk, hogy őt megismerni a tanításain keresztül tudjuk. Ne aggassunk rá semmilyen jelzöt; arra figyeljünk, amit mond.

Megjegyzés: Persze beszélhet ő nekünk, mi akkor is folyamatosan kutatunk a személye után... Történészek, régészek, valláskutatók, teológusok, sőt maguk a hívek is már évszázadok óta keresik a választ arra a kérdésre: Ki volt Jézus?

44 Jézus mondta: Bárki megtagadhatja az Atyát, és bárki megtagadhatja a Fiút. Azonban a lelket, ami szent, senki nem tagadhatja meg sem a földön, sem az égben.

HP 44 *Jézus mondta: Aki az Atyát káromolja, megbocsáttatik neki, és aki a Fiút káromolja, megbocsáttatik neki, aki azonban a szent Leletet káromolja, nem fog megbocsáttatni neki, sem a földön, sem az égben.*

A szöveg kopt eredetijét minden általam ismert angol, német és magyar fordítás a következő jelentésben értelmezi: „Ha valaki az Atyát káromolja, megbocsáttatik neki, és ha valaki a Fiút káromolja, megbocsáttatik neki, ha azonban valaki a szent Leletet káromolja, nem bocsáttatik meg neki, sem a földön, sem az égben”.

A kopt szövegben azon a helyen, ahol a fordításban a „káromolja” szerepel, ez található: Ez két szó, melynek az első fele: „χε”, amely főnévi jelentésben „ez, az, azt”, igei jelentésben pedig „mond” és talán „küld”, de ez utóbbiban nem vagyunk biztosak. Az „ουα” jelentése az „egy”.

A szövegkörnyezetből sejthető, hogy a szóösszetételnek negatív jelentése van. Így lett „káromol”, a szinoptikusok alapján. (A Bibliában mindhárom szinoptikus evangéliumban szerepel a Szentlélek káromlásának szigorú tiltása.) Az istenközpontú vallásokban istenkáromlásnak számít minden, ami Isten ellen való, őt kritizálja vagy hatalmasságát megkérdőjelezi. A legnagyobb istenkáromlás pedig az, ha Isten létét tagadjuk le. Az istentagadás tehát káromlás, még hozzá a legsúlyosabb. A kopt nyelvben a „χε ουα” szóösszetétel jelentése (isten)tagadás és(isten)káromlás.

A „κω εβολ” kifejezés – amit „megbocsáttatik”-ként szoktak általánosan fordítani – jelentése: „meg van adva/engedve” vagy „el van nézve”, vagyis megtehető.

** Az „α π ΠΝΑ ετ ουααβ” jelentése „a lelket, ami szent”. A lélekre és a szellemre nincs külön szó az evangéliumban, mindkettőre a „ΠΝΑ” használatos.*

E logion az ember legősibb alapigazságát mondja ki, amelyet csak azok érthetnek – és az ő számukra nyilvánvaló is –, akik nem külső istent feltételeznek, hanem önmagukban keresik magát a Létet, a Teremtőt, az Egységet. A zsidókból és a környékbeli pogányokból lett keresztények ezt nem tudták megtenni, így ezt a tanítást is, mint annyi mást, alapjaiban értelmezték félre.

A Bibliában mindhárom szinoptikus evangéliumban szerepel a Szentlélek káromlásának szigorú tiltása. Hamarosan ezekre is kitérünk. Ne feltételezzük semmiképpen, hogy az evangéliumok

szerzői pusztán „káromkodásra” utaltak a „káromlás” szó használatával. Ahogyan azt a kopt szöveg értelmezésénél is írtam, az istenközpontú vallásokban a legsúlyosabb istenkáromlásnak számít az, ha Isten létét tagadjuk le.

Ahhoz, hogy valóban megérthessük jelen logionunkat, a Szentlélekről és a Szentháromságról szóló tanokat és az erről szerzett ismereteinket is a helyükre kell tennünk. Vizsgáljuk meg először a Szentlélek káromlásának tiltásáról szóló részeket a kanonizált evangéliumokban.

Máté 12:30 Aki nincs velem, ellenem van, és aki nem velem gyűjt, tékozol. **Máté 12:31** Ezért mondom nektek: minden bűn és káromlás meg fog bocsáttatni az embereknek, de a Lélek káromlása nem bocsáttatik meg. **Máté 12:32** Még ha valaki az Emberfia ellen szól, annak is megbocsáttatik, de aki a Szentlélek ellen szól, annak nem bocsáttatik meg sem ebben a világban, sem az eljövendőben.

Márk 3:28 Bizony, mondom néktek, minden bűn meg fog bocsáttatni az emberek fiainak, még a káromlások is, bármennyi káromlást szólnak, **Márk 3:29** de ha valaki a Szentleket káromolja, az nem nyer bocsánatot soha, hanem vétkes marad bűne miatt örökké.

Lukács 12:10 Ha valaki az Emberfia ellen szól, annak megbocsáttatik, de aki a Szentleket káromolja, annak nem bocsáttatik meg.

Máté és Lukács elbeszélése némileg eltér Márk leírásától. Mivel Márk kihagyta az „Emberfiát” a szövegből, de Máténál és Lukácsnál ez megmaradt, feltételezzük, hogy nem Márk volt itt a közös forrás. Márk egy kissé megszépíti a szavait, általánosan beszél káromlásokról, és ezután figyelmeztet arra, hogy a Szentleket ne szidjuk. Máté és Lukács említik, hogy az Emberfiának káromlása meg lesz bocsátva, és itt „Emberfia” néven mindenképp Jézusra gondoltak. A „Lélek” szót, illetve a „Szent lélek” kifejezést a bibliafordítók nem minden helyen javították át Szentlélekre. A Szentlélek mint személy, csak a második század elején jelent meg a keresztény tanokban.

Szentháromság

A Szentlélek akkor emelkedett isteni rangra, amikor a Szentháromság dogmája megszületett. Először a 3. században, Tertullianus* mondta ki a „Szentháromság” szót, amelyről talán sokan nem is tudják, hogy a Bibliában egyáltalán nem szerepel. Sok vita, megbeszélés és két zsinat után a 4. században véglegesítették az addig homályos kifejezést és megszületett a Nikaia–konstantinápolyi hitvallás a Szentháromságról, melyben az áll, hogy „egy Isten van, három személyben”. A három személy az Atya, a Fiú és a Szentlélek.

** patrisztikus filozófus, az apológéták egyike. A korai egyház egyik legbefolyásosabb személyisége*

Atya: Az Atyáról Jézus sokat beszélt, itt, Tamás evangéliumában is. Összefoglalva talán annyit mondhatunk róla, hogy ő a Minden és ő az Egy. Mi, a teremtett élők az ő részei vagyunk. Jézus nem használta rá az Isten szót, de mai értelemben őt nevezhetjük az Egy Istennek.

Fiú: A második isteni személy Jézus a keresztények dogmájában. Az előző, 43. logionban szóltunk arról, hogy Jézus önmaga személyéről nem tett kinyilatkoztatásokat. A róla szóló kérdésekre a választ megkerülte és inkább arra biztatott minket, hogy önmagunkat ismerjük

meg. Soha nem mondta magáról, hogy ő isten lenne. Magát és minket is az Atya gyermekeinek nevezett. Ha önmagára utalt, akkor többször az „Emberfia” kifejezést használta.

Szentlélek: A harmadik isteni személy, akivel a szinoptikus evangéliumokban először Jézus megkeresztelkedésekor találkozunk (lásd részletesebben a 46. logion magyarázatában). Az Apostolok Cselekedeteiben azt olvassuk, hogy Pünkösd napján lángnyelvekként érkezett az apostolokhoz és mindannyiukat elteltette a Szentlélekkel (vagyis önmagával). Az Újszövetség több helyen használja a „*megtelt a lélekkel*” vagy „*megtelt a szent lélekkel*” kifejezéseket, amelyek a keresztény tanok szerint szintén a Szentlélekre utalnak. A János szerinti evangélium a Szentlélekről már konkrétabban, személyként ír.

János 14:26 A Vigasztaló pedig, a Szentlélek, akit az én nevemben küld az Atya, ő tanít majd meg titeket mindenre, és eszetekbe juttat mindent, amit én mondtam nektek.

A Máté szerinti evangélium utolsó fejezete Jézus feltámadását beszéli el. Ennek a végén találkozik Jézus utoljára az apostolokkal és elküldi őket világhódító útjukra (ami nagy valószínűséggel egyház általi betoldás.)

Máté 28:16 A tizenegy tanítvány pedig elment Galileába arra a hegyre, ahova Jézus rendelte őket. **Máté 28:17** Amikor meglátták őt, leborultak előtte, pedig kétségek fogták el őket. **Máté 28:18** Jézus hozzájuk lépett, és így szólt: „Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön. **Máté 28:19** Menjetek el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet, megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében, **Máté 28:20** tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek; és íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.”

János első levelében (amit nem az apostol írt, lásd a bevezetőben) jelenik meg először egy kezdetleges „szent hármasság” fogalom.

1. János 5:6 Ő az a Jézus Krisztus, aki eljött víz és vér által: nemcsak a víz által, hanem a víz és a vér által; a Lélek pedig bizonyóságot tesz róla, mert a Lélek az Igazság. **1. János 5:8** a Lélek, a víz, a vér; és ez a három egy. **1. János 5:7** Mert hárman vannak, akik bizonyóságot tesznek:

A Biblia egyéb helyei nem beszélnek szent hármasságról.

A keresztények és ezoterikusok a hármasságot nem csak isteni, hanem emberi tulajdonságnak is tartják. Az embert úgy tekintik, mint test, lélek és szellem egysége. A harmadik isteni személyről alkotott felfogásokban vita folyik arról, hogy ő szellem-e vagy lélek. Tamás evangéliumában ez a probléma rövidre van zárva, ugyanis a kopt nyelvben nincs külön szó a szellemre és a lélekre. Sőt Jézus sem említi, hogy ez két különböző dolog lenne. Mi is itt, ebben a könyvünkben szinonimaként használjuk a kettőt, figyelembe véve, hogy a magyar nyelvben a „*lelki*” érzelmi, a „*szellemi*” pedig inkább gondolati fogalom.

Le tudjuk tagadni az Atyát, Jézust, a tanításokat, mindent... Miért higgyünk benne? Mert valaki azt mondta? Vagy mert félünk attól, hogy ha mégis igaza volt Jézusnak, akkor bajba kerülhetünk? Ez nem hit, hanem félelem. Kétkedhetünk, tagadhatunk, de egy valamit nem tudunk letagadni sem az égen sem a földön, soha: a saját létezésünket.

Az egyetlen állítás, amit minden ember biztosan ki tud mondani, függetlenül attól, hogy milyen hitrendszerrel épített fel magában: „Én vagyok”. Éntudata mindenkinek van. A saját létezésünk az egyetlen, amit valóságnak tekinthetünk. A materialista nézetek szerint azonban a létezés csak

egy rövid, átmeneti állapot, ami pedig örök, az a nemlétezés. Ha Jézus tanítása szerint a mulandót halottnak tartjuk, akkor a materialista szemlélet azt hirdeti: „nem létezem”, vagyis „én nem vagyok”. (lásd még a 40. logiont)

A létezésről szóló meggyőződésünk alapja nem is a hit, hanem a megtapasztalás. Jézus a 3. logionban azt mondta: *„Ha megismeritek önmagatokat, akkor megtaláljátok a királyságot és felismeritek, hogy az élő Atyának a gyermekei vagytok.”* Nem kell mély filozófiai gondolkodásba merülnünk, mert tudjuk, hogy a filozófia nem ad válaszokat, csak kérdéseket tud megfogalmazni. A válasz belül van.

E logion tárgyalásakor feltétlenül meg kell értenünk és tudnunk kell, hogy a Lélek szent! Mindannyiunk lelke szent! Mivel a zsidó vallásból megörökölt tanokban az ember csak szolga, aki Ádám óta folyamatosan bűnben él, és csak az Úr irgalma által létezik még mindig, a keresztények gondolni sem mernek arra, hogy a lelkük értékes, sőt akár szent is lehet. Értsük meg és fogadjuk el végre, hogy fontosak vagyunk nem csak önmagunk, hanem az Atya számára is. Mi vagyunk az ő legnagyobb kincse. E szerint kellene élnünk és cselekednünk. Az, hogy lényünkben a szent lelkünket hordozzuk, óriási felelősséget jelent: építeni és fejleszteni kell önmagunkat, hogy egyénekké, kiválasztottakká váljunk. Küzdelmes út a szabad akarat felelősségével.

Aki ismeri a Bibliából Jézusnak a Szentlélek káromlásáról szóló parancsát, bizonyára érezte már, hogy valami nem teljesen világos ebben. Mivel igen kényes téma, az ellenkezés pedig talán istenkáromlás, ezért félelemből sokan inkább bólintanak erre a törvényre. Igyekeznek úgy tenni, mintha megértenék, közben pedig vigyáznak, nehogy valami rosszat mondjanak a harmadik isteni személynél. Ne féljünk ezt végiggondolni! Nem ez az első és nem ez az utolsó vallási tévedés (vagy félrevezetés).

Igen meglepő lenne, ha Jézus azt a szigorú utasítást adta volna nekünk, hogy a Szentlelket, mint harmadik isteni személyt ne káromoljuk. Miért tennénk? Eddig azt sem tudtuk, hogy létezik. (A kereszténység hajnalán a Szentlélek fogalma még ismeretlen volt. Az Atyáról is akkor hallottak először Jézus követői.) Ha három isten van egy személyben, egy lényegűek és egy minőségűek, akkor miért megengedett az első kettő szidalmazása, de a harmadik káromlása akkora bűn, hogy még a túlvilágon sem lesz megbocsátva? Mi az oka ennek a különbségtételnek? Itt kell megjegyeznünk, hogy a szinoptikus evangéliumok ennél a résznél az Atyát nem merték megemlíteni, csak a Fiút (Jézust), akit akkor még nem „Istennek”, hanem „Isten fiának” tartottak.

A Szentlélek isteni rangra emelésére azért volt szükség, mert így Jézus minden olyan kijelentésében, ahol a Lélekről beszél, eltüntethető az ember fontossága és a lehető legkisebbre zsugorítható az emberi lélek értéke. A Lélek egy rajtunk kívül álló „személy” változik, aki olyannyira felettünk áll, hogy azt csak egy külső, isteni lényként lehet elképzelni.

A Szent Lélek azonban a magasabb tudat kinyílása az emberben. Jézus „Szentlélekkel” keresztelt meg, azaz egy szellemi minőséget kaptunk általa. Ezeket a fogalmakat a galileai és zsidó emberek 2000 évvel ezelőtt nem igazán értették. A vigasztaló Szentlelket – mint minden más isteni minőséget – csakis személyként tudták elképzelni.

Az egyház sokáig küszködött a Szentháromság definíciójával és az erről szóló tanainak létrehozásával, míg végül a IV. században megszületett a Szentháromság dogmája, mely kimondja, hogy Egy Isten létezik három személyben (Atya, Fiú, Szentlélek). A dogmában az Atya és a Fiú személyléte tétele gördülékenyen megy, ha az Atyát egy gondoskodó apának képzeljük, a Fiút pedig Jézusnak. A Szellem megszemélyesítése (fizikai lényé változtatása) azonban lehetetlen feladat akkor is, ha őt Szentléleknek nevezzük át. Folyamatosan ellentmondásokba kerülünk, amikor próbáljuk megérteni a Szentháromság egyház által létrehozott tanait. A probléma ott van, hogy az embert teljes egészében kihagyták a hármasság fogalmából az emberi tudattal és lélekkel együtt. A teremtett élő nincs benne abban a zárt világban. Így számunkra külső marad, hiába mondta Jézus, hogy „a mennyek országa bennetek van”.

-
- 45 Jézus mondta: Nem szüretelnek szólót túskebozótról, és nem szednek fügét bogáncsról, mert azok nem adnak gyümölcsöt. Egy jó ember jót hoz elő a kincseiből, egy rossz ember pedig hitványságot hoz elő gonosz kincseiből, amelyek a szívében vannak. Hitvány dolgokat beszél, mert az tölti meg* a szívét és abból hozza elő a hitvány dolgait.
-

HP 45 *Jézus mondta: Nem szüretelnek szólót túskebozótról, sem nem szednek fügét tevetövisről – nem adnak gyümölcsöt. [És egy jó ember jót hoz ki a kincseskamrájából[]]. Egy rossz ember gonoszakat hoz ki rohadt kincseskamrájából, amely szívében van, és gonoszakat szól, hiszen a szív fölöslegéből* hozza elő a gonoszokat.*

Megjegyzés: nem a feleslegből hozza elő. Ez van a szívében. Lehet, hogy ami az ő szívében van, az mind felesleges, de a HP fordítás inkább azt sugallja, hogy vannak ott értékesebb dolgok is. A logion jelentése viszont éppen az, hogy a gonosz ember csak gonoszat tud tanítani, mert az tölti ki a szívét.

* A „συφογο” több jelentése: többlet, felesleg, legnagyobb része (ami kitölti)

A „gonosz” több szinonimáját találjuk a beszédben. A görög eredetű „ΠΙΟΝΗΡΟΝ” szót, ami „gonosz” dolgot jelent, „hitvány” dolognak fordítottam, hogy meg lehessen különböztetni a „κακος” „gonosz valaki” és az „εθωογ” („πεθωογ”), „gonosz, gonoszság” szavaktól.

Nyersfordításban a logion második fele: „Egy jó ember kihoz jó dolgot a kincseiből. Egy rossz ember kihoz hitvány dolgokat a kincseiből ami gonosz ami a szívében és beszél hitvány dolgokat szívének legnagyobb részéből (többletéből) hoz ki hitvány dolgokat.”

Máté 12:33 Ha jó a fa, jó a gyümölcse is, ha rossz a fa, rossz a gyümölcse is. Mert gyümölcseről lehet megismerni a fát. **Máté 12:34** Viperák fajzata! Hogyan szólhatnátok jót gonosz létekre? Mert amivel csordultig van a szív, azt szólja a száj. **Máté 12:35** A jó ember jó kincseiből hoz elő jót, a gonosz ember gonosz kincseiből hoz elő gonoszt. **Máté 12:36** De mondom nektek, hogy minden haszontalan szóról, amelyet kimondanak az emberek, számot fognak adni az ítélet napján:

Fel lehet ismerni a hamis beszédet (és tanítást), bármilyen áruhába is bújt meg! De ehhez szükségünk van arra, hogy önmagunkban is mindig felfedezzük, hogy mi az igaz és mi a hamis.

Ezt jelenti az önismeret. Az önismeret által mindig képesek vagyunk arra, hogy önmagunkat és a körülöttünk lévőket tiszta képben, a valóságában lássuk meg. Rendkívül fontos! Csak ezáltal vagyunk képesek mindig éberek maradni.

Tamás 43 A tanítványok kérdezték tőle: „Ki vagy te, aki ezeket mondod nekünk?” Ő válaszolta: „Amit mondok nektek, azokból nem ismeritek meg, hogy ki vagyok én? Olyanok lettetek, mint a zsidók, akik szeretik a fát, de gyűlölik a gyümölcsét, és szeretik a gyümölcsöt, de gyűlölik a fát.”

46 Jézus mondta: Ádámtól Keresztelő Jánosig az asszonyok szülöttei között senki sincs, aki oly kiemelkedő lenne, mint Keresztelő János. Ezért a szemei nem fognak megtörni*. Én pedig azt mondom: Aki közületek kicsiny gyermek lesz, az meg fogja ismerni a királyságot, és éppoly kiemelkedővé válik, mint János.

HP 46 *Jézus mondta: Ádámtól Keresztelő Jánosig az asszonyoktól születettek között nincs kiemelkedőbb, mint Keresztelő János, ezért a szemei nem fognak megtörni. Én pedig ezt mondtam: Aki közületek kicsiny lesz, megismeri a királyságot, és fölül fog emelkedni Jánoson.*

* Lehetséges fordítás még: „szemei nem múlnak el”, „szemei mindig fényleni fognak”.

A kopt szövegben „senki sem (olyan) kiemelkedő, mint Keresztelő János”, az utolsó mondatban: „ő felülemelkedik János(on)”.

Keresztelő János volt az, aki felkészítette az embert Jézus eljövételére. Bűnbánatra és megtérésre szólított fel. A Jordán folyó vizében tisztította, „keresztelte” a tömeget. A víz lehet szimbólum, a tisztulás jelképe. Ez külsőség, és mi ismerve Jézus tanításait, tudjuk, hogy nem külső rituálékkal, hanem belső megtisztulással készülhetünk fel a magasabb értékek befogadására. Azonban az akkori ember nem volt ennek a tudásnak a birtokában. (A mai keresztények legtöbbször is kötődik még mindig a külsőséges szertartásokhoz.) Neki szüksége volt rituálékra ahhoz, hogy emelkedettebbnek érezhesse magát. Jézus tudatában volt az emberi korlátoltságoknak.

Ezért Jézus elment, hogy János rajta is elvégezze az alámerítés ceremóniáját. Ezt mindhárom szinoptikus evangélium megemlíti. János meglepődött, amikor Jézust meglátta a keresztelezésre várók sorában, mert tudta, hogy Jézus „szellemmel fog keresztelni” és a szertartásokra és külsőségekre épített falakat le fogja rombolni. Jézusnak egyáltalán nincs szüksége arra, hogy külső rituáléknak vesse alá magát.

Máté 3:15 Jézus így válaszolt: „Engedj most, mert az illik hozzánk, hogy így töltsünk be minden igazságot (beteljesítsük az írást).” Akkor engedett neki.

Jézus megkeresztelése után mindhárom szinoptikus evangélium szerint megnyílt az ég, és a Szellem (vagy Lélek) galamb formájában megjelent és az égből beszéd hallatszott:

Márk 1:10 És amikor jött ki a vízből, látta, hogy megnyílik a menny, és leszáll rá a Lélek mint egy galamb;
Márk 1:11 a mennyből pedig hang hallatszott: „Te vagy az én szeretett Fiam, benned gyönyörködöm.”
Márk 1:12 A Lélek pedig azonnal kivitte a pusztába...

Ez utóbbi idézet nagyon elgondolkodtató azok számára, akik Jézus hovatartozását kutatják. Egy földi emberrel ilyen nem történik meg. Többféle válasz lehetséges: az első és legegyszerűbb az, hogy a „Q” (a szinoptikusok feltételezett forrása) csak egy legendát ír le. A második, hogy valóban a mennyei Atya szólt az égből, a harmadik pedig, ami néhány éve terjedt el az ezoterikusok és az ufókutatók köreiből, hogy Jézus egy nem földi származású, de fizikai entitás (szíriuszi lény), a felette lebegő galambhoz hasonló tárgy pedig hologram volt. Mindhárom feltevésnek megvannak a hívei, akik keményen kiállnak a saját igazuk mellett.

Tamás evangéliumában többször is szóltunk arról, hogy nem Jézus származása, hanem a tanítása az, amivel foglalkoznunk kell. Tamás a keresztkedés folyamatáról nem ír. Keresztelő János nevét is csak egyszer, ezen a helyen említi meg.

János volt az előhírnök, vad és szenvedélyes energiákkal hirdette az eljövendő szellemet. Jézus a legnagyobbnak nevezi őt azért, mert Jánosban már lobogott az a tűz, amit később Jézus terjesztett szét a világban.

Márk 1:6 János ruhája teveszőrből volt, derekán bőrvet viselt, sáskát evett, meg erdei mézet, **Márk 1:7** és ezt hirdette: „Utánam jön, aki erősebb nálam, és én még arra sem vagyok méltó, hogy lehajolva saruja szíjait megoldjam. **Márk 1:8** Én vízzel kereszteltelek meg titeket, ő pedig Szentlélekkel fog megkeresztelni.”

Lukács 3:7 A sokaságnak tehát, amely kiment hozzá, hogy megkeresztelje, ezt mondta: „Viperák fajtája! Ki figyelmeztetett titeket, hogy meneküljétek az eljövendő harag elől? **Lukács 3:8** Teremjétek hát megtéréshez méltó gyümölcsöket, és ne kezdjétek azt mondogatni magatokban: Ábrahám a mi atyánk! Mert mondom nektek, hogy az Isten ezekből a kövekből is tud fiaikat támasztani Ábrahámnak. **Lukács 3:9** A fejsze pedig ott van már a fák gyökerén: ezért minden fa, amely nem terem jó gyümölcsöt, kivágatik, és tűzre vettetik.” **Lukács 3:10** A sokaság pedig megkérdezte tőle: „Akkor hát mit tegyünk?” **Lukács 3:11** János így válaszolt nekik: "Akinek két ruhája van, adjon annak, akinek nincs, és akinek van ennivalója, hasonlóan cselekedjék.”...

A Máté és Lukács szerinti evangéliumokban lévő alább közölt jézusi kijelentés Keresztelő Jánosról hosszú ideje fejtörést jelent a bibliakutatók számára:

Máté 11:11 Bizony, mondom néktek: nem támadt asszonytól születettek között nagyobb Keresztelő Jánosnál; de aki a legkisebb a mennyek országában, nagyobb nála.

Lukács 7:28 Mondom nektek, hogy asszonytól születettek közül nincs senki nagyobb Jánosnál, de aki a legkisebb az Isten országában, nagyobb nála.

Máté és Lukács leírása jelen ismereteink szerint a Q forrásból származik. Összevetve Tamás logionjával, arra a következtetésre juthatunk, hogy a Q feljegyzés itt félreértelmezett vagy félrefordított. Ugyanis a mondat értelmetlen. Természetesen hallottam már én is kicsavart magyarázatokat, mint például: „a mennyek országában akkor még csak Isten és az ő angyalai laktak – ugyanis akkor még nem történt meg a megváltás –, az angyalok között a legkisebb is nagyobb rangú az embernél.” Azonban ha megnézzük a tamási logiont, láthatjuk, hogy ugyanazokat a szavakat használja, csak másként összerakva (azaz: nem a mennyek országában

a kicsik nagyobbak Jánosnál, hanem ha kicsinnyé váltok, megismeritek a mennyek országát és nagygyá lesztek).

Megjegyzés: A „szemei nem fognak megtörni” kifejezésről pontosan nem tudjuk, hogy mit jelent, valószínűleg „szemeinek a fénye nem fog elhalványulni”, ami utalhat János hírnevére, de a saját belső látására is, ami örök marad.

47a Jézus mondta: Nem tud egy ember két lovat megülni, két íjat kifeszíteni és nem tud két urat szolgálni. Ha* tiszteli az egyiket, azzal megcsúfolja a másikat.

47b Senki sincs, aki óbort iszik és utána azonnal újbort kívánna inni.

47c Nem töltenek újbort régi tömlőbe, hogy ne fesszítsék szét azt. És nem töltenek óbort új tömlőbe, hogy ne tegyék tönkre azt.

47d Nem varrnak régi foltot új ruhára, mert akkor az el fog szakadni.

HP 47 *Jézus mondta: Lehetetlen, hogy egy ember két lóra üljön, két íjat fesszítsen ki, és lehetetlen, hogy egy szolga két urat szolgáljon. Vagy tisztelni fogja az egyiket, és megcsúfolja a másikat <... vagy ...>. Nem iszik az ember óbort, és (nem) kíván rögtön új bort inni; és nem öntenek új bort régi tömlőbe, hogy ne fesszítsék szét (azt), és nem öntenek óbort új tömlőbe, hogy ne tegye tönkre azt. Nem varrnak régi foltot új ruhára, mert szakadás fog keletkezni (azon).*

* szó szerint: „vagy (amennyiben megteszi, akkor) tiszteli az egyiket és megcsúfolja a másikat.”

Márk 2:21 Senki sem varr foltot új posztóból régi ruhára, mert a toldás kitépne belőle, az új a régiből, és még csúnyább szakadás támadna. **Márk 2:22** És senki sem tölt újbort régi tömlőbe, mert szétrepesztené a bor a tömlőt, s odalenne a bor is, a tömlő is; hanem az újbor új tömlőbe való.

Máté 6:24 Senki sem szolgálhat két úrnak, mert vagy az egyiket gyűlöli, és a másikat szereti, vagy az egyikhez ragaszkodik, és a másikat megveti: nem szolgálhattok Istennek és a mammonnak.

Sokan úgy tartják, hogy a Bibliában rejtett üzenetek vannak. Nos, az én véleményem szerint ezek nem rejtett, hanem „ottfelajtott” üzenetek, amelyeket az egyházatyák vagy nem vettek észre, vagy nem értettek. De még azt is el tudom képzelni, hogy önteltségükben úgy gondolták, a hívek úgysem merik megkérdőjelezni az egyház tanításait. A fenti jézusi mondatokat pedig hiába olvassák majd, azok nyilvánvaló jelentését nem merik majd megérteni, mert az istenkáromlás lenne.

Az egyházatyáknak, úgy tűnik, igazuk volt. A mai időkben talán túl sokan beszélnek a „Szent Bibliáról” és arról, hogy mindenkinek rendszeresen olvasnia kellene ahhoz, hogy önmagunkat és a világot jobbra telessük. Ez a közhely igen népszerű, akik pedig terjesztik, vagy csak annyit tudnak a Bibliáról, amennyit a hittanórán tanultak, vagy pedig naponta olvassák, ismerik szinte szó szerint, idézik is rendszeresen, de mindezt ész nélkül teszik.

Figyeljük meg a fenti logiont Tamás, Márk vagy Máté evangéliumából és próbáljuk azt megérteni, ami oda van írva. Ezek Jézus szavai. Vajon mire utalhatott hat különböző példával is? Természetesen arra, hogy ha valami újba fogunk bele, akkor szakítanunk kell a régivel. Nem az a baj, hogy a régi istent Jehovának hívták, az újat pedig Atyának. A két minőség különböző. Az egyik isten külső, a másik belső. Az egyik megparancsolja, hogy mit tegyünk, a másik arra vár, hogy szabad akaratból fejlődjünk. Az egyiket félni kell, a másikat magunkba fogadni. Ezek nem apró különbségek, hanem a létünk és minőségünk alapjait határozzák meg! Jézus nem azért jött, hogy kiegészítse a régi vallást, és nem is azért, hogy új vallást hozzon. Az ő üzenete: „Ne kívül keresd azt, ami belül van, mert kívül soha nem fogsz rátalálni!” Egész ittléte alatt abban próbált segíteni nekünk, hogy eltaláljunk önmagunkhoz.

A 61b logion ugyanezt mondja nekünk más szavakkal: **Tamás 61b** ...ha valaki kiüríti magát, meg fog telni fényvel, de ha megosztott, meg fog telni sötétséggel.

Kijelentette Jézus, hogy az ő befogadásához meg kell szabadulni a korábbi kötelekektől, a korábbi vallástól, azonban a legtöbb keresztény egyház vagy gyülekezet tanai között mind a mai napig szerepel a régi, amit Ószövetségnek neveznek. Az, amelyik pedig csak az Újszövetséget fogadja el, ugyanúgy lépten-nyomon olyan ószövetségi idézetekkel találkozik, amelyek nem érvényesek, sosem voltak azok. Sosem figyeltek igazán Jézus szavaira.

A katolikus egyház (tudjuk) sokszor felhőborítóan túllőtt a célon, illetve nincs is kifejezés arra, amit műveltek uralmuk alatt. Azok a keresztények, akiknek a gyomra ezt már nem bírta, elszakították magukat az egyháztól és új vallást alapítottak. De erőtlenekek és megalkuvók voltak, mert ők is csak tovább foltozgatták azt a régi ruhát, amit már rég el kellett volna dobniuk.

48 Jézus mondta: Ha ketten békében lesznek egymással ugyanabban a házban*, és azt mondják a hegynek: „Menj arrébb!”, akkor az arrébb fog menni.

HP 48 Jézus mondta: Ha ketten békében maradnak egymással ugyanabban a házban, (s) azt fogják mondani a hegynek: "Menj odébb!", odébb fog menni.

* A 106. logionban ugyanez más fordítással, másként magyarázva jelenik meg. Ott nem két emberről van szó egy házban, hanem a „kettőt egyé tenni” fogalomról. (lásd még a 22. és 30. logionokat)

A 30. logionban Jézus isteneknek nevezett bennünket, ami azt jelenti, hogy „teremteni képes”. Most konkrét példát is mond a teremtő erőnkre, olyat, amit az elménkkel talán képtelenek is vagyunk elfogadni.

Máté 17:14 Amikor a sokasághoz értek, odament hozzá egy ember, térdre borult előtte, **Máté 17:15** és ezt mondta: „Uram, könyörülj a fiamon, mert holdkóros, és nagyon szenved, mert gyakran esik a tűzbe, gyakran a vízbe is. **Máté 17:16** Elhoztam őt tanítványaidhoz, de nem tudták meggyógyítani.” **Máté 17:17** Jézus erre így válaszolt: „Ő, hitetlen és elfajult nemzedék, meddig leszek még veletek? Meddig szenvedlek még titeket? Hozzátok őt ide!” **Máté 17:18** Ekkor Jézus rákiáltott, és kiment abból az ördög, a gyermek pedig meggyógyult még abban az órában. **Máté 17:19** Akkor a tanítványok külön odamentek

Jézushoz, és megkérdezték: „Mi miért nem tudtuk kiűzni?” **Máté 17:20** Ő így válaszolt: „Kishitűségetek miatt. Bizony mondom néktek: ha akkora hitetek volna, mint egy mustármag, és azt mondanátok ennek a hegynek: Menj innen oda! - odamenne, és semmi sem volna nektek lehetetlen. **Máté 17:21** Ez a fajta pedig nem távozik el, csak imádságra és böjtölésre.”

Az Újszövetséget – és ezen belül főként Máté evangéliumát az eddigi tapasztalataink alapján most már kellő távolságtartással olvassuk. Ne féljünk kételkedni akkor, ha egy-egy szövegrészt oda nem illőnek tartunk. Ilyen például a fenti idézet utolsó mondata, amelyben Jézus azt mondja, hogy ez a fajta (a szövegkörnyezet szerint ördög) csak „*imádságra és böjtölésre*” (eredeti Károli fordításban „*könyörgésre és böjtölésre*”) távozik el. Előtte még arról beszélt, hogy a tanítványok is könnyűszerrel meggyógyíthatták volna a fiút, ha lett volna elég hit bennük. Most pedig mintha visszaszívna a kijelentését: *hátrébb az agarakkal, azért még sincs olyan nagy hatalom a kezetekben. Könyörögni és böjtölni kell hozzá, azaz ti egyedül nem is vagytok igazán képesek a gyógyításra...*

Megjegyzés: Ma már tudjuk, hogy a holdkórosság egy betegség (pontosabban az alvászavar egyik fajtája) és semmi köze nincs az ördöghöz. A Máté szerinti idézet utolsó mondata e szempontból nézve is értelmetlen. Ha valóban hiszünk Jézus magasrendű tudásában, akkor azt is el kell hinnünk, hogy nem hitt a kor babonáiban és nem beszélt ostobaságokat.

A valódi Jézus, aki ezen a földön élt, azt mondta, hogy mi magunk vagyunk azok, akik teremtünk, a saját erőnkből. Ebben hinnünk kell. A saját erőnkkel fejlődünk tovább, a saját erőnk által válunk olyanná, hogy az Egységben az Atya méltó társai lehessünk. Mert, mint azt korábban is többször megbeszéltük, a szerető Atya nem szolgálkat, hanem teljes értékű társakat szeretne bennünk találni. Az egyház viszont azt sulykolja belénk, hogy nem vagyunk méltók semmire, bűnösnek születünk, bűnösök vagyunk és folytonosan könyörögnünk kell azért, hogy Isten megbocsássa a bűneinket. Mi magunktól semmire nem vagyunk képesek, csakis egy külső segítség által juthatunk el bárhová. Nekünk nincs erőnk és azt ne is keressük magunkban, mert bűn, ha nem vagyunk alázatosak. Maradjunk meg a tudatlanságban és a segítséget mindig egy rajtunk kívülitől kérjük. Ha az egyháznak ezeket a parancsait betartjuk, nem válunk méltóvá arra, hogy az Egységbe, az Atya mellé kerüljünk.

49 Jézus mondta: Boldogok vagytok egyedüliek* és kiválasztottak, mert meg fogjátok találni a királyságot. Hisz ti onnan jöttetek és ismét oda fogtok menni.

HP 49 *Jézus mondta: Boldogok (vagytok) egyedülállók és kiválasztott<ak>, mert meg fogjátok találni a királyságot, hisz ti abból valók vagytok, (és) ismét oda fogtok menni.*

**A kopt nyelv szegényessége miatt nem tudtuk a logion fordítását árnyaltabban fogalmazni. Az „egyedüli” megismételhetetlen, utánozhatatlan, saját egyéniség. Ettől kiválasztott. A szó jelentésének leírását részletesebben lásd a 16. logionban.*

A logion első fele eredetileg így szól: „Boldogok az egyedüliek és kiválasztottak, mert meg fogják találni a királyságot”

Az evangéliumban több helyen is előfordul, hogy Jézus egyes szám második és harmadik személyben is beszél a kiválasztottokról. Az 1/3 általánosabban szól az emberről, de az 1/2 bizalmasabb, közvetlenebb. Ugyanezt találjuk a 23. és az 54. logionban is. (Lásd a 23. logion jegyzetét)

Tamás 23 Jézus mondta: Kiválasztalak titeket. Egyet ezerből és kettőt tízezerből. És ti helyálltok és egyes-egyetlenné váltok..

A 23. logion tanításában egyedüliek (egyes-egyetlenek) és kiválasztottak azok, akik önmagukat a saját erejükkel tették egyénné.

Korábban sokat beszéltünk a királyságról (mennyek országáról), és tudjuk, hogy az nem kívül van, hanem bennünk. Ha levetjük az ego szerep-ruháit, rátalálunk. Ismerjük már régóta, csak el volt takarva előlünk. Mielőtt ebbe a testbe születünk volna, ott voltunk, és miután távozzunk a testünkből, ismét ott leszünk.

Jézus ebben a logionban nem beszél a feladatainkról és kötelességeinkről ebben az életben. A kiválasztott rátalál a királyságra (de azt is mondhatjuk, hogy az Atyára) önmagában. Számára már nem kérdés, hogy milyenné kell válnia. Célja önmaga tökéletesítése és teljessé tétele. Mi más célja lehetne annak, aki megtalálta az Atyát?

50 Jézus mondta: Ha megkérdezik tőletek: „Honnan jöttetek?”, mondjátok azt nekik: „A fényből jöttünk. Arról a helyről, ahol a fény keletkezett, önmaga által teremtve*, és kijelentette magát a mi képünkben**”. Ha megkérdezik tőletek: „Ti az övéi vagytok?***”, ezt mondjátok: „Mi az ő gyermekei vagyunk, az élő Atya kiválasztottai.” Ha azt kérdezik tőletek: „Mi a jele az atyátoknak, amely bennetek van?”, ezt mondjátok nekik: „Mozgás és megnyugvás.”

HP 50 *Jézus mondta: Ha azt mondják nektek: "Honnan lettetek?", mondjátok azt nekik: "A fényből jöttünk, onnan, ahol a fény keletkezett, egyedül (önmaga) által, [.....]tt, és [k]ijelentette magát képünkben." Ha azt mondják nektek: "Ti vagytok azok?""*, ezt mondjátok: "Mi az ő fiai vagyunk, és az élő Atyának vagyunk a választottai." Ha megkérdeznék titeket: "Mi a jele atyátoknak, amely bennetek van?", ezt mondjátok nekik: "Mozgás és megnyugvás."*

** Esetleg a kopt szöveg javításával: "Ti kik vagytok?" (a fordító megjegyzése)*

** Nagy fájdalomkra a 41. papirusz aljáról hiányzik egy darab. Ez az utolsó előtti sorból 4 betűnyi, a legelső sorban pedig 6-7 betűnyi részt jelent. Ez utóbbit a „teremtve” szóval egészítettem ki. Az általánosan javasolt kiegészítés: „ő állt”. A logion a 42. papiruszon folytatódik, annak a tetején pedig néhány betű olvashatatlan.*

*** kopt szövegben: „az ő képünkben”. Az „ő” az ember, aki mi vagyunk.*

**** kopt szövegben: „ti vagytok őt?” más fordításban „Ti ki vagytok?” vagy „Ti vagytok azok (őt)”*

„Mozgás és megnyugvás” kiterjedés és összehúzódás, pulzálás, az időben és időn kívüli létezés. Ez az Atya jele, ez az Atya teremtésének a működése. Az Atya a teremtett létező fejlődéséért hozta létre az időt, amelyben most benne vagyunk. Ez a mozgás. Amikor kilépünk az idő síkjából, az időtlenségbe kerülünk. Ez a megnyugvás. Majd ismét visszatérünk, mert olthatatlan vágyunk a tovább fejlődés, a kiteljesedés. Ekkor ismét a mozgásba kerülünk. Nehéz ezt kifejezni akkor, amikor a pulzálásnak csak az egyik feléről: az időbeni létezésről vannak tapasztalataink. Egymást követő időszakoknak írom le a mozgást és a megnyugvást, pedig a megnyugvás időn kívüli. Mi viszont csak így tudjuk ezt elképzelni.

Mi mindannyian az Atya gyermekei vagyunk, a fény sugarai. A mi lelkünk az Élet. Most már tényleg tudatosítanunk kell magunkban, hogy igenis fontosak vagyunk: az Atya számára a legfontosabbak. E felismerés tükrében élünk: felelősségteljesen, okosan, egyénként, kiválasztottként. Mindezeket felismerve a szeretet átadása mások felé oly fontos lesz számunkra, mint a testünknek a lélegzetvétel, mindig, minden pillanatban.

51 A tanítványai kérdezték tőle: „Melyik napon jön el a halottak nyugalma? És mikor érkezik el az új világ?” Ezt válaszolta nekik: „Az, amit kerestek, már eljött, azonban ti nem ismeritek fel azt.”

HP 51 *A tanítványai mondták neki: Mikor lesz a halottak nyugalma? És mikor jön el az új világ?* Mondta nekik: Az, amit vártok, eljött, de ti nem ismeritek azt föl.*

** Esetleg: És mikor (lesz) az új, eljövendő világ? (A fordító megjegyzése)*

Tamás evangéliumában nincs szó világ végéről és utolsó ítéletről. Az új világ már itt van: bennünk jött létre, ez a mi új tudásunk, az új szemléletünk. A régit sem katasztrófák és háborúk pusztították el, hanem mi magunk hagytuk hátra azért, hogy az újat be tudjuk fogadni. Az új világ mindenki számára készen áll, csak az emberek többsége nem ismeri azt fel. A magukat spirituális gondolkodásúnak nevezők többsége is a külsőben keresi a változást és megújulást.

Az Újszövetség több helyen is beszél a világ végéről, utolsó ítéletről és Jézus második eljövételéről. Ezért sok keresztény még ma is várja ezt az eseményt, figyeli az égi és a földi jeleket a Biblia jóslatai alapján. Mindhárom szinoptikus evangéliumban egy teljes fejezeten keresztül beszél Jézus az utolsó időkről és az Emberfia diadalmas érkezéséről. Aki megismeri Jézust, az ő tanításait és a látásmódját, annak számára ez a bibliai rész érthetetlen és idegen. Óhatatlanul is felmerül bennünk a gyanú, hogy itt – akár szándékosan, akár tévedésből – félrevezetés történt. Nem tehetjük meg azonban, hogy egyszerűen elutasítjuk és túllépünk rajta, mert ez a keresztény vallások egyik alappillére.

A szinoptikus evangéliumok az apokalipsziszról

Mielőtt belevágnánk ebbe az igen kényes témába, tekintsük át a beszéd előzményeit, amely némileg kapcsolódik a következő logionunkhoz is, ami a próféták jövendöléseinek elutasításáról fog szólni. Lazítsuk most el egy kicsit magunkat és nézzük meg ezt a történetet, amely mindhárom szinoptikus evangéliumban szerepel. Tegyük ezt Márk lejegyzése alapján:

Jézus a templomban volt és tanított. Beszélt az írásokról is, de nem azért, mert tanítani kívánta volna azokat. A bennük lévő ellentmondásokra és az értelmetlenségekre próbálta az őt hallgató nép és az írástudók figyelmét felhívni. (Feltételezem, hogy az alábbi idézetnél durvább ellentmondásokról is beszélt a templomban, de azokat Márk nem írta le, vagy a kanonizálás során el lettek távolítva.)

Márk 12:35 Amikor Jézus a templomban tanított, ezt a kérdést vetette fel: „Hogyan mondhatják az írástudók, hogy a Krisztus a Dávid Fia? **Márk 12:36** Maga Dávid mondta ezt a Szentlélek által: Így szólt az Úr az én uramhoz: Ül a jobb kezem felől, amíg lábad alá nem vetem ellenségeidet. **Márk 12:37** Ha tehát maga Dávid mondja őt Urának, akkor hogyan lehet a Fia?”

*Érdekesség: Máté evangéliuma így kezdődik: **Máté 1:1** Jézus Krisztusnak, a Dávid fiának, az Ábrahám fiának nemzetségekönyve. Korábban már említettük, hogy a Krisztus szó az ószövetségben a Messiást jelenti. A kettő ugyanaz és Jézus sem mondja hibásan. Az újszövetségi fordításban a „Messiás” szó módszeresen „Krisztus”-ként került lejegyzésre.*

Ez egy jó kérdés, és bizonyára zavarba is ejtette volna az írástudókat, de erre nem maradt idejük: ugyanis levegő után kellett kapkodniuk, mert Jézus folytatta:

Márk 12:38 Tanítás közben így szólt Jézus: „Őrizkedjete az írástudóktól, akik szeretnek hosszú köntösben járni, és szeretik, ha köszöntik őket a tereken, **Márk 12:39** szeretnek a főhelyeken ülni a zsinagógákban és az asztalfőn a lakomákon; **Márk 12:40** felemészti az özvegyek házáat, és színlelésből hosszan imádkoznak: ezekre vár a legsúlyosabb ítélet.”

Később leült a templom lépcsőire, de bárhova is nézett, csak hazugságot látott maga körül. Láttá, ahogy a gazdagok dobálják képmutatóan az adományait a perselybe, de látta azt is, hogy egy öreg néni a fillérjei között kotorászva adta oda az utolsóját. Jézus a tanítványainak megjegyezte, hogy ez a fillér sokkal többet ér, mint a gazdagok pénze.

Amikor kiment a templom elé, az egyik tanítvány odament hozzá és arról kezdett beszélni, hogy milyen szépek a templom kövei és a melléképületek. Meg akarta mutatni Jézusnak is.

Márk 13:2 Jézus ezt mondta neki: „Látod ezeket a nagy épületeket? Nem marad itt kő kövön, amit le ne rombolnának.”

Jézus ezután átment a templom közelében lévő olajfák hegyére és ott leült. A tanítványokat azonban nem hagyta nyugodni az, amit az előbb hallottak tőle a templom lerombolásáról. Péter, Jakab, János és András odamentek hozzá és megkérdezték tőle:

Márk 13:4 „Mondd meg nekünk, mikor lesz ez, és mi lesz annak a jele, amikor mindez beteljesedik?”

Máté evangéliuma szerint a tanítványok ezt kérdezték: **Máté 24:3** ...**Mondd meg nekünk: mikor lesz ez, és mi lesz a jele a te eljövetelednek és a világ végének?**, pedig Jézus a világ végét meg sem említette.

Egy későbbi részben, amikor Jézust elfogják és megvádolják, ezt mondják neki: **Márk 14:58** „**Mi hallottuk, amikor ezt mondta: Én lerombolom a kézzel alkotott templomot, és három nap alatt mást építek, olyat, amit nem emberi kéz alkotott.**”. Ebből az idézetből világosan látszik, hogy Jézus a régi vallások lerombolásáról beszél és nem az épületről. (lásd még a 71. logionban)

Az előzmények után most térjünk vissza az apokalipszishez, mert a keresztény tanítások szerint, amit Jézus ezután mond, az már jövendölés Jeruzsálem lerombolásáról és az azt követő világvégéről.

Ha valaki ismeri a történetet és tudja, hogy egy olyan világvégéről szól, amely nem következett be, így hamis állítás, úgy ezt a részt átugorhatja az olvasásban, mert az alábbiakban csak evidenciákat mutatunk be, és semmilyen újat nem fogunk felfedezni. Azonban ha a kedves olvasó úgy gondolja, hogy „Jézus Krisztus” másodszor is el fog jönni nagy dicsőségben és pompában, hogy ítéletet mondjon felettünk, akkor kérem, nézze át az alábbi leírást, s ha a könyvünknek nem hisz, akkor lapozza fel a Bibliában azokat a részeket, amelyekből idézni fogunk.

Jeruzsálem ostroma kegyetlen és igazságtalan pusztítás volt, amelyet sem a zsidók, sem a zsidó-keresztények nem tűrhettek szóltanul. Önmagukat nem tudták megvédeni a római hadseregtől. Csak annyit tudtak tenni, hogy bíztak a megváltóban, aki felszabadítja őket a megszállás alól. Hittek abban, hogy Jézus vissza fog jönni, hogy segítsen rajtuk. Hittek abban, hogy ő a Messiás.

Azonban Jézus soha nem mondta magáról, hogy ő lenne a klasszikus értelemben vett Messiás. Ő a lélek felszabadításáról és nem katonai ostrom által megszállt területekéről beszélt. Az embereknek viszont ő volt az egyetlen vigasza és reménye, ezért Jézus ígéreteibe kapaszkodtak. Tudomásunk szerint Márk evangéliumába került be legkorábban az apokaliptikus fejezet. Ez i.sz. 70 környékén történhetett. Az ostromról pontos leírást ad, de az azt követő eseményekről (amelyek a világ végéről szólnak) már nem; azok nem következtek be. Az evangélium készítése nagy valószínűséggel akkor, abban az időben még folyamatban volt. Ezt észrevehetjük akkor, amikor a világ végének időpontjára utal. Három különböző meghatározást találunk erre vonatkozóan, ezekben egyre távolabb kerülünk a jelentől és egyre homályosabbá, távolibbá válik az esemény: először: *„azokban a napokban pedig, ama nyomorúság után”*, egy kicsivel később: *„nem múlik el ez a nemzedék...”*, végül: *„senki sem tudja azt a napot vagy órát...”*

A Márk szerinti történetet ott hagytuk félbe, hogy Jézus azt mondta: *„nem marad itt kő kövön, amit le ne rombolnának.”* Majd a tanítványai megkérdezték, hogy mikor fog ez bekövetkezni és milyen jelek kísérik majd.

Keresztények üldözése Márk 13:5 Jézus pedig így kezdett beszélni hozzájuk: Vigyázzatok, hogy meg ne tévesszen valaki titeket. **Márk 13:6** Sokan jönnek majd az én nevemben, és azt mondják: Én vagyok! - és sokakat megtévesztenek. **Márk 13:7** Amikor pedig háborúk zaját vagy háborúk hírét halljátok, meg ne rémüljete! Ennek meg kell lennie, de ez még nem a vég. **Márk 13:8** Mert nemzet nemzet ellen és ország ország ellen támad, többfelé földrengések és éhínségek lesznek: a vajúdas kínjainak a kezdete mindez! **Márk 13:9** Ti pedig vigyázzatok magatokra: mert bíróságoknak adnak át titeket, zsinagógákban vernek meg, helytartók és királyok elé állítanak érterem, bizonyosságul nekik. **Márk 13:10** Előbb azonban minden nép között hirdetni kell az evangéliumot. **Márk 13:11** Amikor pedig elhurcolnak és átadnak titeket, ne aggódjatok előre, hogy mit mondjatok, hanem ami megadatik nektek abban az órában, azt mondjátok, mert nem ti vagytok, akik szóltok, hanem a Szentlélek. **Márk 13:12** Akkor testvér a testvérét, apa a gyermekét adja majd halálra, gyermekek támadnak szüleik ellen, és vesztüket okozzák, **Márk 13:13** és mindenki gyűlöl majd titeket az én nevemért; de aki mindvégig kitart, az üdvözü.

Jeruzsálem ostroma Márk 13:14 Amikor pedig meglátjátok a „pusztító utálatosságot” ott állni, ahol nem volna szabad - aki olvassa, értse meg! – akkor akik Júdeában vannak, meneküljenek a hegyekbe, **Márk 13:15** aki a ház tetején van, ne szálljon le, és ne menjen be, hogy kihozzon valamit a házából, **Márk 13:16** és aki a mezőn van, ne térjen vissza, hogy a ruháját elhossa. **Márk 13:17** Jaj a terhes és a szoptató anyáknak azokban a napokban! **Márk 13:18** Imádkozzatok, hogy ne télen legyen ez, **Márk 13:19** mert azokban a napokban olyan nyomorúság lesz, amilyen az Isten által teremtett világ kezdete óta egészen mostanáig nem volt és nem is lesz; **Márk 13:20** és ha az Úr nem rövidítené meg azokat a napokat, nem menekülne meg egyetlen halandó sem; a választottakért azonban, akiket Ő kiválasztott, megrövidítette azokat a napokat.

Hamis próféták Márk 13:21 Ha valaki akkor ezt mondja nektek: Nézd, itt a Krisztus! - vagy: Nézd, ott van! Ne higgyétek! **Márk 13:22** Mert hamis krisztusok és hamis próféták jelennek majd meg, jeleket és csodákat tesznek, hogy ha lehet, megtéveszék a választottakat. **Márk 13:23** Ti azonban vigyázzatok: előre megmondtam nektek mindent!

Világ vége Márk 13:24 Azokban a napokban pedig, ama nyomorúság után, a nap elsötétedik, a hold nem fénylik, **Márk 13:25** a csillagok lehullanak az égről, és az egek tartóerői megrendülnek. **Márk 13:26** És akkor meglátják az Emberfiát eljönni a felhőkön, nagy hatalommal és dicsőséggel; **Márk 13:27** és akkor elküldi az angyalokat, és összegyűjti választottait a világ négy tájáról, a föld sarkától az ég sarkáig. **Márk 13:28** Tanuljátok meg a fügefáról vett példázatot: amikor már zsendül az ága, és levelet hajt, tudjátok, hogy közel van a nyár. **Márk 13:29** Így ti is, amikor meglátjátok, hogy ezek történnek, tudjátok meg, hogy közel van ő, az ajtó előtt.

Időpontok kitolása Márk 13:30 Bizony, mondom néktek, hogy nem múlik el ez a nemzedék, amíg mindez végbe nem megy. **Márk 13:31** Az ég és a föld elmúlik, de az én beszédeim nem múlnak el. **Márk 13:32** Azt a napot viszont, vagy azt az órát senki sem tudja, sem az angyalok az égben, sem a Fiú, hanem csak az Atya. **Márk 13:33** Vigyázzatok, legyetek ébren, mert nem tudjátok, mikor jön el az az idő! **Márk 13:34** Ahogy az idegenbe készülő ember, amikor elhagyta házát, átadta szolgálóinak a hatalmat, és kiadta mindenkinek a maga munkáját, az ajtóőrnek is megparancsolta, hogy vigyázzon. **Márk 13:35** Vigyázzatok tehát, mert nem tudjátok, mikor jön meg a ház ura; lehet este vagy éjjelkor, kakasszókor vagy reggel: **Márk 13:36** nehogy, amikor hirtelen megjön, alva találjon benneteket! **Márk 13:37** Amit pedig nektek mondok, azt mindenkinek mondom: Vigyázzatok!"

Ugyanezt a történetet írja le Máté 24. fejezete is apróbb eltérésekkel. A 24:37-től már szabadabban fogalmaz. Azt, hogy minden pillanatban készen kell állnunk, drámaian részletezi: két asszony öröl, az egyik felvétetik, a másik otthagytatik stb. Ha az úr megérkezik, a szolgálóját pedig éppen mulatozás közben találja, akkor kettévágatja őt, és ahogy azt már megszokhattuk Máténál, ott lesz aztán sírás és fogcsikorgatás. A fejezet ezzel a fenyegetéssel ér véget.

Lukács a 21. fejezetben beszél a világ végéről. Ő szűkszavúbban fogalmaz, szerkezete hasonló Márkhoz. Éberségre és könyörgésre buzdít a fejezet végén. Jézust az „Ember fiának” nevezi, de ezzel együtt a legfőbb bírának tartja.

Lukács 21:36 Legyetek tehát éberek és szüntelen könyörögjete, hogy kimenekülhesetek mindazokból, amik történni fognak, és hogy megállhassatok az Emberfia előtt.

Lukács evangéliumában több helyen is találkozhatunk Jeruzsálem pusztulásának jövendölésével:

Lukács 19:43 Mert jönnek majd reád napok, amikor ellenségeid sáncot húznak körülötted, körülzárnak, és mindenfelől szorongatnak; **Lukács 19:44** földre tipornak téged és fiaidat, akik benned laknak, és nem hagynak belőled követ követ, mert nem ismerted fel meglátogatásod idejét.

Lukács 21:20 Amikor pedig látjátok, hogy Jeruzsálemet hadseregek kerítik be, akkor tudjátok meg, hogy elközelített annak a pusztulása.

Pál gondolatai a végítéletéről

Pál, akiről tudjuk, hogy nem bírt elszakadni a régi vallásától, sokszor emlegette élő szóban és a levelezéseiben azt a napot, amelyen Isten ítélkezni fog mindenki felett. Tette ezt azért is, mert hitt a próféciák beteljesülésében. A szabadító, a megváltó Jézus Krisztus, aki „*eljön ítélni eleveneket és holtakat*”. (részlet az apostoli hitvallásból, más néven a hiszekegyből.) Rendületlenül várta Jézus második eljövételét. Pálnak erről a témáról szőtt egyik gondolatmenetét követhetjük az alábbi levelezésében:

1. Thesszalonika 4:13 Nem szeretnénk, testvéreink, ha tudatlanok lennétek az elhunytak felől, és szomorkodnátok, mint a többiek, akiknek nincs reménységük. **1. Thesszalonika 4:14** Mert ha hisszük, hogy Jézus meghalt és feltámadt, az is bizonyos, hogy Isten az elhunytakat is előhossa Jézus által, vele együtt. **1. Thesszalonika 4:15** Azt pedig az Úr ígéjével mondjuk nektek, hogy mi, akik élünk, és megmaradunk az Úr eljöveteleig, nem fogjuk megelőzni az elhunytakat. **1. Thesszalonika 4:16** Mert amint felhangzik a riadó hangja, a főangyal szava és az Isten harsonája, maga az Úr fog alászállni a mennyből, és először feltámadnak a Krisztusban elhunytak, **1. Thesszalonika 4:17** azután mi, akik élünk, és megmaradunk, velük együtt elragadtatunk felhőkön az Úr fogadására a levegőbe, és így mindenkor az Úrral leszünk.

Megjegyzés: A harsona megszólalása az Ószövetségben legtöbbször az Úr közeledtét jelezte. Ezért Pál úgy gondolta, az Úr és az ő angyalai csakis harsonaszóval érkehetnek legközelebb is hozzánk.

Jézus nem ígért földi háborúból való megszabadítást. Ő a szellemit hirdette, ami nem a felhőkből érkezik, hanem a belsőkől. A várva várt szabadítás nem következett be: a rómaiak még kétszáz évig megszállás alatt tartották Jeruzsálemet, azonban a reménybe vetett hit a mai napig töretlen maradt minden keresztény számára: Krisztus másodsor is el fog jönni és akkor beteljesedik az apokalipszis; eljön a végítélet. A jók megkapják a jutalmukat, a gonoszok pedig a büntetésüket.

Az az ember, aki nem érez belső késztetést arra, hogy szellemileg tökéletesítse magát, más szavakkal: jobbá váljon, nem vehető rá erre szavakkal. Ő a változás útján csak akkor hajlandó

elindulni, ha egy magasabb fizikai hatalmat lát maga előtt, ami megparancsolja neki azt. Azonban nyilvánvaló, hogy ez a változás külsőséges lesz. A félelemkeltés nem teszi jobbá a világot, csak szolgálbbá. Ezért is tartottam rendkívül fontosnak, hogy a végítéletéről szóló bibliai tanítás hamisságát igazoljam.

Tamás evangéliumában Jézus nem említett apokalipszist, a tanítványoknak arra a kérdésére, hogy mikor jön el az új világ, teljesen más választ adott, mint amit a kanonizált Bibliából tanultunk. A várva várt világ vége nem létezik. A változás már eljött, az új világ a belsőnkben van. *„Az, amit vártok, eljött, de ti nem ismeritek azt föl.”* Jézustól kaptuk a fényt: ez az új világnézetünk. Ismerjük már fel végre! Akkor fog megtörténni a régi templom lerombolása.

A 71. logionban Jézus azt mondja: „Le fogom rombolni ezt a házat, és senki sem tudja fölépíteni azt újra.” A kanonizált evangéliumok szerint templomról beszél és nem házról, de ennek a különbségnek semmi jelentősége nincs. Jézus nem téglából vagy egyéb fizikai anyagból készült épületről beszélt!

52 A tanítványai mondták neki: „Huszonnégy próféta beszélt Izraelben, és mindegyik rólad szólt.” Ezt válaszolta nekik: „Elhagytátok az élő, aki jelen van, és a halottakról beszéltek.”

HP 52 A tanítványai mondták neki: Huszonnégy próféta szólt Izraelben, és mindnyájan általad szólottak. Mondta nekik: Elhagytátok a jelenlétetekben élő, és a halottakról beszéltek.

Jézus egy teljesen új tanítást hozott, amelynek semmi köze nincs a zsidó valláshoz vagy az ószövetségi iratokhoz! Így a próféták jövődöléseivel sem kellene foglalkozni már. Halott vallás, halott prófétákkal és halott istennel.

Megjegyzés: A halott szót most is tamási értelemben értsük: halott minden, ami evilági és nem szellemi, mert mulandó. Jehova soha nem volt szellemi lény. A tanításai és a törvényei alapján tudjuk ezt igazolni. Jehova mindig megmaradt a fizikai világon belül akár kitalált, akár valós személy volt, akár egy másik bolygóról érkező fejlett entitás.

Ne a múlttól vagy a jövőtől várjuk a jelen igazolását. Arra figyeljünk, ami most van!

Tamás 38 Jézus mondta: Sokszor kívántátok ezeket a szavakat hallani, amiket nektek mondom, és nem volt senki más, akitől hallanátok ezeket. Lesznek majd napok, amikor majd kerestek engem, és nem fogtok megtalálni.

Tamás 51 A tanítványai kérdezték tőle: „Melyik napon jön el a halottak nyugalma? És mikor érkezik el az új világ?” Ezt válaszolta nekik: „Az, amit kerestek, már eljött, azonban ti nem ismeritek fel azt.”

53 A tanítványai megkérdezték tőle, hogy a körülmetélés hasznos-e vagy nem. Ő azt válaszolta: „Ha hasznos lenne, atyjuk körülmetéltnek nemzené gyermekeit az anyjuktól. Azonban az igazi körülmetélés lélekben történik; ez mindenképpen előnyös*.”

HP 53 *A tanítványai mondták neki: Használ-e a körülmetélkedés vagy sem? Mondta nekik: Ha használna, atyjuk körülmetéltnek nemzené őket anyjuktól. De az igaz körülmetélkedés lélekben meglelt mindent.*

*Szó szerint: „Ez talál nyereség minden”

A körülmetélés törvényét a Biblia legendája szerint maga az Úr hozta akkor, amikor szövetséget kötött a 99. évében járó Ábráhámmal.

Mózes 1. könyve 17:7 Szövetségre lépek veled, sőt utódaiddal is, örök szövetségre minden nemzedékükkel. Mert Istened leszek, és utódaidnak is. **Mózes 1. könyve 17:8** Neked adom és utódaidnak a földet, hol jövevény vagy, Kánaán egész földjét birtokul örökre, és Istenük leszek.

Az Úr a szövetséget azzal kívánta megpecsételni, hogy a család minden férfi tagján, a megvásárolt fiúgyermeken (az emberkereskedelem megengedett volt, de ebbe most ne mélyedjünk bele), valamint a szolgákon elvégeztette a műtétet.

Mózes 1. könyve 17:10 Így tartsátok meg szövetségemet, amelyet veletek és utódaitokkal kötök: metéljenek körül nálatok minden férfit! **Mózes 1. könyve 17:11** Metéljétek körül szeméremtestetek bőrét, ez lesz a veletek kötött szövetségem jele. **Mózes 1. könyve 17:12** Nyolcnapos korában körül kell metélni nálatok minden fiúgyermeket nemzedékről nemzedékre, akár a házban született, akár pénzen vásárolták valami idegentől, aki nem a te utódaid közül való.

Megjegyzés: Vannak olyan speciális orvosi esetek, amikor szükség lehet körülmetélésre. Ez azonban igen ritkán fordul elő. Amikor Mózes a pusztába vitte a népét, akkor a körülmetéltség hasznosnak bizonyult, mert a bőr alá kerülő homok és egyéb szennyeződések gyulladásokat és fertőzéseket okozhatnak azoknál, akiknek nincs módjuk a tisztálkodásra. Azonban az erről szóló törvény nem e miatt született (az ószövetségi iratok szerint).

Jézus szerint a körülmetélés felesleges és természetellenes beavatkozás. Amennyiben jelképként fogjuk fel, a lélekkel kapcsolatban, úgy van értelme. Fejtsük le magunkról azokat a tulajdonságainkat és szokásainkat, amelyek gátolják a lélek tisztántartását.

Figyeljük meg, hogy Jézus meg sem említi Ábráhamot, a szövetséget, annak érvényességét vagy feloldását. Semmit! Ábrám és az ő istene nincsenek jelen Jézus tanításaiban! Ugyanúgy nincsenek ott, ahogy Zeusz és Héra sem!

Pál gondolatmenete a körülmetélésről is hosszas, homályos fejtegetés, amelyben nem teljesen tudjuk eldönteni, hogy egyetért-e a műtéttel vagy sem.

1. Korintus 7:19 A körülmetélkedés semmi, a körülmetéletlenség is semmi, egyedül Isten parancsolatainak a megtartása fontos.

Róma 3:1 Mi akkor a zsidó előnye, vagy mi a körülmetélés haszna? **Róma 3:2** Minden szempontból sok. Elsősorban az, hogy Isten rájuk bízta igéit...

Kiválasztott népnek a zsidóságot tartotta,

Róma 1:16 Mert nem szégyellem az evangéliumot, hiszen Isten ereje az, minden hívőnek üdvösségére, elsőként zsidónak, de görögnek is.

Így számára a körülmetéltség fontossága is rájuk vonatkozott.

Megjegyzés: Az Apostolok Cselekedetei 15. fejezete szerint Pál nem értett egyet azzal, hogy a pogányból lett keresztényeket körülmetéljék. A 16. fejezetben azonban Pál egy Timóteus nevű görög ifjút saját kezűleg körülmetélt a „zsidókra való tekintettel”.

54 Jézus mondta: Boldogok, akik szegények, mert övék a mennyek királysága.

HP 54 Jézus mondta: Boldogok (vagytok) szegények, mert tiétek a mennyek királysága.*

** Más fordítás: Boldogok (vagytok) éhezők... (a fordító megjegyzése)*

Bár HP megjegyzésében az áll, hogy más fordításokban „éhezők” is szerepel, valójában a kopt szövegben egyértelműen „szegények” van írva.

Az evangéliumban több helyen is előfordul, hogy Jézus egyes szám második és harmadik személyben is beszél a kiválasztottakról. Az 1/3 általánosabban szól az emberről, de az 1/2 bizalmasabb, közvetlenebb. Ugyanezt találjuk a 23. és az 54. logionban is. (Lásd a 23. logion lábjegyzetét)

A logion eredetileg így szól: „Boldogok a szegények, mert tiétek a mennyek királysága”

A kanonizált Bibliában ez a mondat a Hegyi beszédben található, egyike a Máté szerinti úgynevezett „nyolc boldogság”-nak. Lukács evangéliumában is megtalálható ugyanez a Hegyi beszéd, hasonló tartalommal.

Máté 5:3 Boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyek országa.

Lukács 6:20 Boldogok vagytok, szegények, mert tiétek az Isten országa.

Máté evangéliumában az eredeti „*lelki szegények*” kifejezést (Károli fordítás szerint is így áll) később finomították „*lélekben szegények*”-re, ami még mindig az együgyűséget jelenti, de már belemagyarázható az is, hogy „*akik lelkükben, gondolatban sem vágyódnak a gazdagságra*”.

Mielőtt erről a logionról beszélnénk, egy alapvető dolgot kell tisztáznunk: létezik gazdag ember, szegény ember és létezik a koldus, aki képtelen önmagát eltartani; ő mások segítségével éhen halna vagy megfagyna. Neki nincsenek meg a létfenntartáshoz szükséges eszközei. Ő kiszolgáltatott, a mi „kegyeinkre” van bízva. Jézus nem azt kérte, hogy koldussá váljunk, hanem azt, hogy ne gyűjtsünk vagyont itt a földön.

A szegénység nem azonos a nyomorral. A szegénység vagyon nélküliség. A vagyonszerzési kényszerünket kell tehát megfékezni és szó sincs arról, hogy éhezni vagy nyomorogni kellene.

A modern ezoterikusok és „szellemi tanítók” szívesen beszélnek arról, hogy az élet szükséges kelléke az anyagi bőség. Szerintük nincs abban semmi kivetnivaló, ha valaki vagyont halmoz fel és kihasználja az élet lehetőségeit. Ezt elhiszik, ők maguk is így cselekszenek, és ezt tanítják. Ők nem feltétlenül csalók. Ebben akarnak hinni, mert így kényelmes. Ezt a nézetüket osztják meg velünk is. A nép fiai látják, hogy a tanító annyi pénzt kér a kurzusokért, hogy azt már túl nehéz kifizetni. Miközben a mester vagyona növekszik, a tanítványok kölcsönöket vesznek fel azért, hogy a tanfolyamot be tudják fejezni. Ha emiatt nemtetszésüket fejezik ki, akkor a mester mosolyogva azt mondja: a saját irigységük gátolja meg őket abban, hogy ők is bőségben élhessenek. Mindenki a saját életének a kovácsa...

A mai „mesterek” tanításainak legnagyobb veszélye a féligazság. Csodás szavak közé rejtik azokat a gondolatokat, amelyek – talán a saját tudatlanságuk miatt is – félrevezetik, elgáncsolják a tanítványokat, miközben azok a magasabb szintű lelkiségre törekednek. A tanítványok érzik ugyan, hogy valami nem teljesen tiszta ebben a képben, de mivel szükségük van vezetőre, miután a vallásukban már csalódtak, ugyanakkor szívesen vennének némi anyagi gyarapodást is, leküzdik az ellenérzéseiket és követik a „szellemi tanítót”. Kifizetik a busás honoráriumot, mert megtanulták, hogy ez így normális dolog. Elhiszik azt is, hogy ellenérzésük a pénzzel kapcsolatban valóban irigység, és megpróbálnak örülni mesterük javainak, mert ők is így tudnak majd vagyona szert tenni.

Ne beszéljünk mellé! Ne a kényelmünket akarjuk valósággá tenni, hanem a belső igazságunkat. Sokszor érzem azt, hogy nem kellene ilyen szájbarágósan írnom, de amikor kereső emberekkel beszélgetek, kiderül, hogy sokan vannak, akik nem bíznak eléggé önmagukban ahhoz, hogy a belső igazságukhoz eljussanak. Ha valaki más mondja ki ezeket a szavakat, akkor azonnal ráismernek és tudják, hogy így van, hisz bennük is ugyanez motoszkál és megerősítésre vár.

Jézus nevét, mint szellemi legfőbb tanítómesterét, sokan említik és példabeszédeit felhasználják saját féligazságaik bizonyítására. Mi ne tegyük ezt! Képzeljük magunk elé Jézust. Lássuk, ahogy járja Galilea környékét és tanítja az embereket szeretetre, igazságra és a mennyek országára. Ezután kérdezzük meg tőle: mit tegyünk, hogy követhessük őt? Gyűjtsünk vagyont, hogy nyugalomban és kényelemben élhessünk? – Milyen választ adna?

Máté 6:19 Ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön, ahol a moly és a rozsdá megemészti, és ahol a tolvajok kiássák és ellopják, **Máté 6:20** hanem gyűjtsetek magatoknak kincseket a mennyben, ahol sem a moly, sem a rozsdá nem emészti meg, és ahol a tolvajok sem ássák ki, és nem lopják el.

Márk 10:25 Könnyebb a tevének a tű fokán átmenni, mint gazdagnak az Isten országába bejutni. (tű fokának a város kapujából nyíló kisajtót nevezték. A kaput este lezárták, ilyenkor már csak a kisajtón lehetett bejutni a városba, de a méretei miatt csak meggörnyedve, összehúzódkodva. Tevét lehetetlen volt ezen az ajtón átvinni)

Lukács 18:22 Még egy fogyatkozás van benned: add el minden vagyonedat, oszd szét a szegényeknek, és kincsed lesz a mennyben; azután jöjj, és kövess engem. **Lukács 18:23** Az pedig, mikor ezt meghallotta, nagyon elszomorodott, mert igen gazdag volt.

Tamás 8 Az ember hasonlít egy bölcs halászhoz, aki kivetette a hálóját a tengeren; kihúzta azt a tengerből, és az kis halakkal volt tele. A bölcs halász talált köztük egy nagy, jó halat. Az összes kis halat visszadobta a tengerbe. Zokszó nélkül a nagy halat választotta. Akinek füle van a hallásra, hallja meg!

Tamás 27 Ha nem böjtöltök a világgal szemben, nem találjátok meg a királyságot.

Tamás 63 Volt egy jómódú ember, akinek sok java volt. Azt mondta: Fel fogom használni a javaimat, úgyhogy vetni fogok, aratok, ültetek, megtöltöm a kamráimat gyümölcscsel. Így nem lesz hiányom semmiben sem. Ezt gondolta a szívében. És azon az éjszakán meghalt. Akinek van füle, hallja meg!

Jézus többször beszél arról, hogy ne az anyag kincseit gyűjtsük, hanem a szellemét. Ne a fizikai meggazdagodásra törekedjünk, mert akkor elveszítjük a valódi értékeket. A kérdésünk: Miért? Mi köze van a szegénységnek a fejlődésünkhöz?

Az első válasz erre a kérdésre triviális. Az Egységben felismertük, hogy mindannyian testvérek vagyunk, és embertársainkat szeretjük. A valódi szeretet pedig megosztja azt, amije van, és nem túri el társai nyomorát. Ha van miből adnia, akkor ad annak, akinek nincs semmije. A mai világban, ha valaki ezt megteszi, őrültnek tartják. Pedig ő az a bölcs, aki felébredt ebben az őrült világban és van bátorsága ahhoz, hogy a belső igazság szerint cselekedjen.

A másik válasz önmagunkról szól. Ha belevetjük magunkat a világba, eltávolodunk a valódi értékektől. Amikor belekerülünk a pénz és a hatalom örvényébe, megváltozik az értékrendünk és a gondolkodásunk. A külső pompától és a pompa hajszolásától megrészegülünk.

Tamás 28 Jézus mondta: Kiálltam a világ közepére, és testben jelentettem ki magam nekik. Mindnyájukat részegen találtam, nem leltem köztük senki szomjúhozót. Fájt a lelkem az emberek gyermekei miatt, hogy vakok a szívükben, és nem látnak. Mert üresen jöttek a világra, és arra törekednek, hogy ismét üresen menjenek ki a világból. De most részegek. Amikor kijózanodnak a bortól, akkor másképp fognak gondolkodni.

A fizikai gyarapodás olyan fajta magabiztosságot ad számunkra, amely az egónkat vastagítja. Ez természetes, hiszen a külső a külsőt erősíti. Ahogy gyarapodik a vagyonunk, úgy keményedik és vastagszik az egónk is, és jutunk egyre távolabb a saját belsőnkől. Az Atyát és a mennyek országát pedig csak belül találhatjuk meg. Az ego nem túri, hogy lehámozzuk magunkról, így a befelé haladásunkat egy hazug ösvényre irányítja át. Talán a gazdag ember ezt észre sem veszi.

Ugyanakkor ne akarjunk felvállalni értelmetlen és önkényes szenvedéseket. Ne sanyargassuk magunkat! Aki böjtöl, bűnt nemz magának (emlékezzünk a 14. logionra!). Adjuk meg a testünknek azt, ami a szükséglete és ne akarjunk erényt kovácsolni abból, ami kártékony a szervezetnek. Ez óriási hazugság és önáltatás lenne! Ha a böjt és az önsanyargatás jár az agyunkban, akkor ugyanúgy a fizikaival vagyunk elfoglalva, mintha az élvezeteket hajszolnánk. A szabadon választott szenvedés is az egót táplálja: Kellemes, önelégült büszkeséggel tölt el.

A 8. logionban a halász megtalálta a legnagyobb, legfontosabb halat. A többi hallal már nem foglalkozott. Azokat visszadobta a tengerbe. Az 76. logion hasonló példa az igaz értékről. Ott a kereskedő talál rá az igazgyöngyre. Mindenét eladja és csak azt az egyet tartja meg. Mindkét példabeszéd megtalálható a kanonizált Bibliában is. Aki még mindig a földi kincseket gyűjti, az nem ismeri az igazit. Ha ismerné, már csak az érdekelné, a többit pedig elvetné.

„Én a mindent választom.” (Liseux-i szent Teréz)

55 Jézus mondta: Aki nem gyűlöli meg apját és anyját, az nem lehet a tanítványom. És aki nem gyűlöli meg fivérét és nővérét és nem hordja a keresztyét, mint én, nem lesz méltó hozzám.

HP 55 *Jézus mondta: Aki nem gyűlöli meg atyját és anyját, nem lehet tanítványom, és (aki) nem gyűlöli meg fivérét és nővérét, s nem hordja a keresztyét, mint én, nem lesz méltó hozzám.*

A „gyűlöl” szó Tamás evangéliumában még három helyen szerepel. A 43. logionban, ahol a zsidók szeretik a fát, de gyűlölik a gyümölcsét, az 68. logionban, mi szerint „Boldogok lesztek, ha gyűlölnek és üldöznek titeket...” és a 101. logionban, amelynek első fele megegyezik jelen logionunkkal. Rácsodálkozunk arra a fogalmazásra, mely a túlradó negatív érzelmekkel fűtött elutasítást fejezi ki egy gyümölcscsel kapcsolatban, és megbotránkozunk, ha ugyanez a kifejezés a családunkat érinti.

Elérkeztünk az evangélium legnehezebb részéhez. Ezeket a szavakat olvasva értetlenül nézünk magunk elé, mert Jézus szájából – aki mindig a szeretetet hirdeti – ilyen kijelentést soha nem vártunk volna. Nem történt tévedés vagy félrefordítás, ez áll a kopt papiruszon, és ehhez hasonló tartalom szerepel Máté és Lukács evangéliumában is, melyeket hamarosan áttekintünk.

A 16. logionban szól Jézus arról, hogy tanításai családon belüli megosztottságot okoznak. Saját tapasztalatairól beszél, ezt jól tudjuk, mivel még a kanonizált evangéliumokban is többször szerepel, hogy Jézust a családja nem értette meg, nem álltak mellé, sőt hóbortosnak tartották.

Ahhoz, hogy megértsük – és ne csak elfogadjuk – Jézus szavait, bele kell pillantanunk Jézus saját családi életébe is, melyet Márk, a leghitelesebb kanonizált evangéliumi szerző elbeszélése alapján teszünk most meg.

Márk szerint Jézust nagy tömeg kísérte, mert látták, hogy csodás gyógyításokat vitt végbe. Jézus kiválasztotta a tizenkettőt és hazament, hogy egyenek valamit, mert már nagyon éhesek voltak. A sokaság a házuk körül összegyűlt, így Jézusék még enni sem tudtak a tömeg miatt. Jézus családja nem volt otthon. Hogy hol lehettek, azt nem tudni, de az a hír jutott el hozzájuk, hogy Jézus magán kívül van.

Márk 3:21 Amikor ezt meghallották a hozzátartozói, elindultak, hogy elfogják, mivel azt mondták: magán kívül van.

Ezért Mária a gyerekeivel együtt hazasietett, de nem jutottak be a lakásba. Üzentek Jézusnak, hogy jöjjön ki, mert azonnal beszélni akarnak vele.

A 12. logionban érintettük már azt a témát, hogy Jézust a családja nem értette és a tanítását nem fogadta el. A családi viszályoknak viszont sosem voltak tanúi, Jézus sem beszélt erről, így mi sem tudunk többet annál, mint amit az evangéliumokban találunk.

Bár János evangéliuma szerint Mária tisztában volt Jézus képességeivel még a nyilvános fellépése előtt is (lásd kánai menyegző), a többi evangélium ezt nem erősíti meg. Nagyobb a valószínűsége annak, hogy anyja – ugyanúgy ahogy a testvérei – nem hitt neki, hóbortosnak tartotta és a mostani szituációban sem bízott meg a döntésében. Arra a hírre, hogy Jézus megint

valami esztelenséget követett el, azonnal hazarohant és meg akarta ezt beszélni a fiával. Ha hihetünk a Márk által leírtaknak, azért jöttek, hogy „elfogják őt”.

Felmerülhet bennünk az a kérdés, hogy vajon igaz-e a szeplőtelen fogantatás és az anyagi üzenet. Ha igaz lenne, akkor Mária soha nem felejtette volna el azt, és soha nem merte volna megkérdőjelezni Jézus döntésének a helyességét semmiben sem.

Jézus találkozott az Atyával még azelőtt, hogy megkezdte volna tanítói munkásságát.*

** Nem történhetett másként. Ahhoz, hogy valaki ennyit tudjon az Atyáról és arról a másik világról, ráadásul ilyen rendezetten, logikusan összeszedve, a rendkívüli intelligencia és anyagi szív mellett valódi tapasztalat is kellett: egy olyan találkozás, amely a legmélyebb nyomot hagyja az emberben. Jézus nem hitt: neki bizonyossága volt. Könyvünk utószavának írásakor bizonyosodtam meg erről.*

Jézus egész életét feltette arra, hogy küldetését teljesítse. Az Atyáról és az ő szeretetéről hozott híreket nekünk. Ezt akarta közölni. Úgy gondolom, hogy az „örömhírt” (melyből az evangélium szó keletkezett) meg akarta osztani, legelőször a családjával. A családja azonban nem hitt neki! Megpróbálták lebeszélni, talán azt is mondták, hogy csak álmodott, esetleg elment az esze. (Emlékezzünk Márk szavaira: elindultak, hogy elfogják! Kiket szoktak elfogni? Lefogni?)

Márk 3:31 Ekkor megérkeztek anyja és testvérei; kint megállva beküldtek hozzá, és hívták őt. **Márk 3:32** Körülötte pedig sokaság ült, és szóltak neki: „Íme, anyád, a fivéred és nővéred odakint keresnek téged!” **Márk 3:33** De ő így válaszolt nekik: „Ki az én anyám, és kik az én testvéreim?” **Márk 3:34** És végignézve a körülötte körben ülőkön, így szólt: „Íme, az én anyám és az én testvéreim. **Márk 3:35** Aki az Isten akaratát cselekszi, az az én fivérem, nővérem és az én anyám.”

Folyamatosan megalázó helyzetbe hozták. Márknak ebben a leírásban óriási tömeg előtt akarták megszégyeníteni, és ezzel degradálni őt a tanításaival együtt. Jézus számára a küldetése volt a legfontosabb. A megaláztatásokat elfogadta, bár biztosak lehetünk abban, hogy fájdalmasan érintette őt ez az esemény. Talán otthon már volt szó korábban is arról, hogy „*ha még egyszer esztelenségeket csinál és felbosszantja a papokat, haza se menjen többé.*” Azonban a világ az esztelen és nem Jézus. Ma is azokat kiáltják ki bolondnak, akik a szív parancsa szerint cselekednek és nem a „*halott világ*” utasításait követik. Jézus később a tanítványainak is megmondta: számítsanak arra, hogy bolondnak fogják őket tartani.

Jézus reagálása a család megjelenésére az egyetlen igaz válasz volt. Ő tudta, hogy amiként őt nem értik meg a szülei és testvérei, úgy minket sem fognak megérteni a közvetlen rokonaink, ha a kiválasztottak útján kezdünk el haladni. Emlékezzünk a 16. logionra: „...**Akik helytállnak, egyedülivé válnak**” Más szavakkal: Akik kitartanak a tanításban, azok válhatnak kiválasztottá. A kiválasztottak nagyon kevesen vannak, mint azt korábban is írtuk. Talán előfordul, hogy egy-egy családtag mellénk áll, de ez ritka eset. Szintén a 16. logion szerint „**három kettő ellen, és kettő három ellen**”, ami azért egynél mégiscsak több.

A családunk az, akiket jobban szeretünk mindenki másnál. Ez a vérségi kötelék miatt van így, nem tudjuk letagadni. Azonban ha gátat vetnek a legmagasabb céljaink elérésében, ahogyan azt Jézus családja is tette, el kell őket utasítanunk. Jézus a gyűlölet szót használja, ami az elutasítás

legerősebb foka. Ennek fájdalmas keresztjét a vállunkra kell venni, és cipelnünk kell azt, ahogyan Jézus is tette. Másként nem lehetünk méltók az ő tanításaihoz.

Mindezek után nézzük meg, hogy a másik két szinoptikus evangélium miképpen írja le ezt a jézusi logiont:

Máté 12:34 Ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy békességet hozzak a földre. Nem azért jöttem, hogy békességet hozzak, hanem hogy kardot. **Máté 12:35** Azért jöttem, hogy szembeállítsam az embert apjával, a leányt anyjával, a menyet anyósával, **Máté 12:36** és így az embernek ellensége lesz a háza népe. **Máté 12:37** Aki jobban szereti apját vagy anyját, mint engem, az nem méltó hozzám; aki jobban szereti fiát vagy leányát, mint engem, az nem méltó hozzám; és aki nem veszi fel keresztjét, és nem követ engem, az nem méltó hozzám.

Lukács 14:26 „Ha valaki hozzám jön, de nem gyűlöli meg apját, anyját, feleségét, gyermekeit, testvéreit, sőt még a saját lelkét is, nem lehet az én tanítványom. **Lukács 14:27** Ha valaki nem hordozza a maga keresztjét, és nem jön utánam, az nem lehet az én tanítványom.”

Mindkét evangéliumi részletben óriási félreértéssel találkozunk. A Máté szerinti evangélium szerzője azt hangsúlyozza, hogy Jézust kell mindennél, mindenkinél – még a családuknál is – jobban szeretni. A szerző nem ismerte Jézus valódi szavait a szeretet egységéről, így egyszerűen felhasználta az akkor már szinte dogmaként használt közhelyeket a Jézus iránti szeretetről.

Jézus nem azt kívánja tőlünk, hogy utasítsunk el mindent és mindenkit a világon és csak őt szeressük vagy őt szeressük a legjobban. Nem akarja ezt. Ezt az ember akarja, mert bálványt kíván készíteni magának. Egy bálványt, akit imádkozhat. Így is építette fel magának a saját vallását. (Bár legtöbbször az egyházat kárhóztatom a félrevezetésekért, el kell ismernem, hogy a hívek is sokat tettek azért, hogy bálványok elé borulhassanak le a templomaikban és hozzájuk könyörögjenek olyan dolgokért, amelyeket nekik maguknak kellene véghezvinniük, de a szabad akarat terhét nem kívánják a vállukra venni).

Lukács idézetéből látható, hogy az evangélista – aki soha nem találkozott személyesen Jézussal – szintén félreérti Jézus szavait. A páli úton haladva célként tűzte ki saját lelkünk megvetését és értékeink eltiprását, ami pedig –mint tudjuk – az Atya legféltettebb kincse.

E logion kapcsán szeretnék még egy észrevételt tenni a „vérvonalal” kapcsolatban. A származásunk, az ősi köteleink, a vérünk szerint meghatározott hovatartozásunk, a szüleink társadalmi pozíciója mind illúzió. Ezekkel a rangokkal vagy megkülönböztetésekkel nem azonosulhatunk. Ezeket meg kell tagadni. Hazugság és gyűlöletes! Vajon mit tett volna Jézus, ha olvasta volna a Máté szerinti evangélium nyitó mondatait?

Máté 1:1 Jézus Krisztusnak, Dávid fiának, Ábrahám fiának nemzetségéről való könyv. **Máté 1:2** Ábrahám nemzé Izsákot... 12 bekezdésen keresztül az ősök véget nem érő felsorolása ... **Máté 1:16** Jákób nemzé Józsefet, férjét Máriának, a kitől született Jézus, a ki Krisztusnak nevezetik. **Máté 1:17** Az összes nemzetség tehát Ábrahámától Dávidig tizennégy nemzetség, és Dávidtól a babilóni fogsággravitelig tizennégy nemzetség, és a babilóni fogsággraviteltől Krisztusig tizennégy nemzetség.

Megjegyzés: Máté első fejezete önmagát figurázza ki néhány sorral lejjebb, ahol azt olvashatjuk, hogy József nem is vérszerinti apja Jézusnak. Lukács nemzetiség táblája egészen Ádámig vezeti vissza Jézus őseit. Óvatosabban fogalmaz, mint Máté, mivel azt mondja: „Úgy gondolták róla, hogy József fia, ez pedig Élié...” A két nemzetiségtábla – mint ahogy sejtethetjük is – nem egyezik.

Egy tiszta lelkű fiatal lány megnyilvánulása a családi kötelékekről:

*„Ó, Rómeó, mért vagy te Rómeó
Tagadd meg atyádat, dobd el neved,
Vagy én nem leszek Capulet tovább.
Csak neved ellenségem, csak az
Te önmagad vagy, és nem Montague? Se kéz, se láb
se kar, se arc, se más efféle része
Az embereknek. Ó, hát légy Te más név!
Mi is a név? Mit rózsának hívunk mi,
Bárhogy nevezzük, éppoly illatos.
Így, hogyha nem hívnának Romeónak,
E cím híján se volna csorba híred.
Romeo, lökd porba a neved,
S ezért a névért, mely nem a valód,
Fogd életem”*

(Shakespeare: Rómeó és Júlia)

Számtalan példával szolgál a történelmünk a vér szerinti megkülönböztetésre. Ez határozza meg a társadalomban elérhető pozíciókat, ez alapján ismerik el vagy tagadják meg a valódi értékeinket is. Ez az emberiség legkegyetlenebb és legocsmányabb hazugsága. A vér alapján ítélték emberek milliói felett: „ez rabszolga, akit dolgoztatni kell, ez meg királyi vér, őt tiszteljük és szolgáljuk. Ez itt ellenség, akit meg kell ölnünk.”

56 Jézus mondta: Aki felismerte a világot, egy holttestet talált. És aki egy holttestet talált, ahhoz nem méltó a világ.

HP 56 Jézus mondta: Aki fölismerte a világot, egy hullát talált, és aki egy hullát talált, a világ nem méltó hozzá.

A 11. logionban, ami rendkívüli erővel ráz fel minket, már beszéltünk arról, hogy Jézus minden mulandót halottnak nevez. Mivel ez a világ is mulandó, halottnak tekinthető. Ha felismerjük, hogy a halott világgal szemben mi élők vagyunk, felülemelkedünk rajta. Akkor rájövünk, hogy az igazi érték az élőben, azaz bennünk van, a halott világ értéktelen, nem méltó az örökhöz.

57 Jézus mondta: Az Atya királysága hasonlít egy emberhez, akinek jó magja volt. Az ellensége elment éjjel, gyomot vetett a jó magok közé. Az ember nem engedte a munkásainak*, hogy kitépjék a gyomot. Azt mondta nekik: nehogy elmenjete kitépni a gyomot, mert vele együtt a búzát is kiszakítjátok. Az aratás napján a gyom nyilvánvalóvá lesz; kitépi és elégetik azt**.

HP 57 *Jézus mondta: Az Atya királysága hasonlatos egy emberhez, akinek [jó] magja volt. Az ellensége elment éjjel, gyomot vetett a jó mag közé. Az ember nem engedte nekik, hogy kitépjék a gyomot. (Azt) mondta nekik: nehogy elmenjete kitépjétek a gyomot, és vele együtt a búzát (is) kiszakítsátok. Mert az aratás napján a gyom nyilvánvalóvá lesz; kitépi azokat, elégetik azokat.*

* A szövegben „nem engedte nekik” szerepel. A szöveggörnyezetből sejtjük, hogy a föld művelőiről van szó.

** A kopt szövegben passzív módban van: „ki lesznek tépve, el lesznek égetve”

A 8. logion tárgyalásánál, ami a bölcs halászból szólt, ezt a témát alaposan megbeszéltük. Máté evangéliumában ez a búza-konkoly példázat. Most, nem sokkal az apokalipszis bibliai leírásának elemzése után ez a téma éppen aktuális és bizonyítja is, hogy az ellenség valóban nagyon sok hamis tanítást ültetett Jézus tiszta tanítása közé. Talán már eljött az idő és a növények megnőttek akkorára, hogy észrevevessük, melyik a hamis és melyik az igaz tanítás.

58 Jézus mondta: Boldog az ember, aki fáradozott* az életéért. Az megtalálta az életét.

HP 58 *Jézus mondta: Boldog az ember, aki fáradozott*. Az megtalálta az életét.*

** vagy: szenvedett (a fordító megjegyzése)*

* A „ϸιϸε”, fáradozik szó további jelentései: dolgozik, megdolgozik valamiért, megszenved valamiért. A 8. logionban ugyanez főnévként szerepel, ahol a halász „zokszó” nélkül választja a legnagyobb halat.

A logionból hiányzik a fáradozás tárgya, így nagyobb a lehetőség a félreértelmezésre. Ezért ki kell egészítenünk azt egy tárggyal, hogy egyértelművé váljon a logion. Ha fáradozunk valamiért és végül megtaláljuk az „életünket”, az azt jelenti, hogy az életünkért fáradoztunk. Ha nem egészítenénk ki valamilyen tárggyal (jelen esetben az életünkkel) a mondatot, akkor azt gondolhatnánk, hogy általánosan, cél és ész nélkül kell fáradoznunk, sőt legtöbb fordításban „szenvednünk”. (Lásd még könyvünk első részében.)

Érdemes dolgozni és fáradozni azért, hogy megtaláljuk az igazságot. Érdemes küzdeni a valódi értékekért. Ez az élet értelme, semmi más.

-
- 59 Jézus mondta: Figyeljete az élőre, amíg éltek, nehogy meghaljatok és akkor próbáljátok megtalálni, mert akkor már nem lesz rá módotok*.
- 60 Láttak egy samaritánust, aki egy bárányt vitt Júdea felé. Jézus megkérdezte a tanítványaitól: „Az az ember ott miért megy a bárány mellett?”. A tanítványok azt válaszolták: „Azért, hogy megölhesse és megehesse”. Jézus erre így szólt: „Amíg a bárány él, addig nem eszi meg, csak akkor, ha megöli, és az holttestté válik.” A tanítványok erre azt mondták: „Másképp nem teheti.” Jézus ezt válaszolta: „Ti pedig keressetek magatokban egy helyet, ahol megnyugodhattok abban, hogy nem fogtok holttestté válni és nem fognak megenni benneteket**.”
-

HP 59 *Jézus mondta: Tekintsetek az Élőre, amíg éltek, nehogy meghaljatok, és (nehogy akkor) próbáljátok látni, és ne tudjatok már látni.*

HP 60 *<Jézus látott> egy samaritánust, aki egy bárányt vitt, midőn (Jézus) Júdeába ment föl. Mondta a tanítványainak: (Miért megy) ez a bárány mellett? Mondta nekik: Amíg életben van, nem fogja azt megenni, de ha leöli azt, hullává változik (az). Mondták: Másképp nem teheti. Mondta nekik: Ti keressetek magatoknak egy helyet nyugalomra, hogy ne legyetek hullává, s (ne) egyenek meg titeket.*

* 59 A mondatot át kellett szerkeszteni az érthetőség kedvéért. Eredetileg így szól: „Tekintsetek az élőre, amíg éltek, nehogy meghaltok és keressetek látni őt (azt) és nem találtok módot rá.”

** A logion szövege a kopt fordításban nehézkes. Tartalmi változtatás nélkül át kellett alakítanom a mondatok szerkezetét, hogy olvashatóvá tegyem a logiont. Az eredeti, nyers fordítás a következő:

Láttak egy samaritánust, aki egy bárányt vitt Judeába menvén. Mondta nekik: „az ott a bárány mellett van”. Ők ezt mondták neki: „hogy megölhesse és megehesse”. Mondta nekik: „amíg él, nem eszi meg; de ha megöli őt, holttestté válik”. Mondták neki: „másképp nem teheti”. Mondta nekik ezt: „ti is keressetek egy helyet önmagatok nyugalomban, hogy ne váljatok holttestté, és ne egyenek meg titeket”.

A két logion összetartozik. Az élőket kell megkeresnünk és megtalálnunk ahhoz, hogy ne váljunk halottá. A halottat megeszik, ahogy a 7. logionban „átkozott az ember, amelyet az oroslán megeszik...” Lásd még a 70. logiont, ahol ez a téma más fogalmazásban jelenik meg, és érthetőbbé teszi a tartalmat.

A „*meghaljatok*” kifejezést Jézus itt sem a fizikai test elmúlására érti, mert az nem is halál. Ha bezárjuk a lelkünket az élő elől, vagyis az elől, ami a fizikai lét káprázatán túl van, akkor azt nem is fogjuk már látni, akkor a mulandóban maradunk, így halottakká válunk. Ha ez megtörténik, az élőket már nem fogjuk tapasztalni. Figyeljünk tehát rá és vigyázzunk a belsőnkre, vigyázzunk a bennünk lévő „*királyságra*”.

Önmagunkban van az a hely, ahol megnyugodhatunk. Ott fogjuk megérteni, hogy nem halunk meg, mert halál nem létezik. Ugyanis szellemi lények vagyunk öröktől fogva.

Tamás 19 Boldog, aki tudja, hogy a kezdetektől létezik, és akkor is létezett, amikor még nem élt...

61a Jézus mondta: Ketten fognak ak nyugodni egy ágyon. Az egyik meg fog halni, a másik élni fog.

HP 61a Jézus mondta: Ketten fognak nyugodni egy ágyon. Az egyik meg fog halni, a másik élni fog.

A 61a és a 61b logion nem tartozik össze, bár feldolgozáskor ugyanazt a sorszámot kapták.

E logion rövid értelmezése az, hogy bár külsőleg két ember ugyanúgy él, ugyanabban az ágyban alszanak, nappal pedig ugyanazt a munkát végzik, belső minőségük teljesen különböző is lehet. A feladatok belül vannak, az értékek is belül vannak, és hogy ki milyen szintre fog eljutni, azt nem a külső körülmények határozzák meg. A külső csak látszat.

Máté evangéliumában egy ehhez hasonló gondolat jelenik meg az apokalipszis leírásakor, drámaian felfokozott hangulatban, vészjóslón:

Máté 24:40 Akkor ketten lesznek a mezőn: az egyik felvétetik, a másik otthagytatik, **Máté 24:41** két asszony örül a malomban: az egyik felvétetik, a másik otthagytatik. **Máté 24:42** Vigyázzatok tehát, mert nem tudjátok, hogy melyik órában jön el a ti Uratok!"

61b Salome* kérdezte: Ki vagy te? Úgy ültél le az ágyamra és úgy ettél az asztalomról, mint bármelyik ember**. Jézus ezt válaszolta neki: „Én azért létezem és azzal vagyok azonos, amit kaptam abból, ami az Atyámé***.” Salome azt mondta: „A tanítványod vagyok.” Jézus folytatta: „Ezért azt mondom, ha valaki kiüríti magát, meg fog telni fénnel, de ha megosztott, meg fog telni sötétséggel.”

HP 61b Salome mondta: Kicsoda vagy te, ó ember? az ágyamra szálltál, és ettél az asztalomról. Jézus mondta neki: Én vagyok, aki a hasonlóból keletkezik; adatott nékem Atyáméiból. <Mondta:> A tanítványod vagyok. (...) <Mondta:> Ezért mondom: ha üres lesz, megtelik majd fénnel, ha pedig megosztott, meg fog telni sötétséggel.

Megjegyzés: Az „üres” helyett itt jobb lenne a „kiüríti magát”, de a leginkább pontos kifejezés itt a „megsemmisül”.

* Salome Jézus barátainak körébe tartozott, az idősebb Jakab és János tanítványok édesanyja volt. Bővebben lásd lejjebb.

** Bár a HP fordítás azt sugallja, hogy Jézus ott aludt Salome otthonában, azonban a kopt szöveg szó szerinti jelentése „az ágyamra/kanapémra ugrottál/felültél”. A „τελο” szó, mint „ülni”, szerepel a 47. logionban is, ahol „nem tud egy ember két lovat megülni”.

*** Nyers fordításban: „Én vagyok aki létezik abból ami/aki azonos adták nekem abból ami az Atyámé.” (Jézus itt a szellemi valójával azonosítja magát. Ő már „egy”. Lásd még a 11. logiont)

A logion fogalmazása nehézkes, többszörösen is félreérthető. Ezért vigyázzunk arra, hogy miképpen fordítjuk le a nyers szöveget, mert ebben a logionban a fordítás már együtt jár az értelmezéssel is.

Salome Jézus barátainak körébe tartozott, az idősebb Jakab és János tanítványok édesanyja volt. Róla a kanonizált Biblia külön nem tesz említést, csak felsorolásban szerepel. Az alábbi két idézet Máté és Márk párhuzamos leírása arról, amikor Jézus meghal a keresztfán. Ezzel tudjuk igazolni Salome személyét:

Máté 27:55 Volt ott sok asszony is, akik távolról figyelték mindezt. Ezek Galileából követték Jézust, és szolgáltak neki. **Máté 27:56** Köztük volt a magdalai Mária és Mária, a Jakab és József anyja, valamint a Zebedeus fiainak anyja. (Megj: Zebedeus fiai idősebb Jakab és János tanítványok)

Márk 15:39 Amikor a százados, aki vele szemben állt, látta, hogy így lehelte ki lelkét, ezt mondta: „Bizony, ez az ember Isten Fia volt!” **Márk 15:40** Voltak ott asszonyok is, akik távolról figyelték; köztük a magdalai Mária, továbbá Mária, a kis Jakab és József anyja, valamint Salome,

A beszélgetés Saloméval egy olyan alkalommal történt, amikor Jézus a két tanítványánál vendégeskedett Zebedeus házában. Salome akkor találkozhatott először Jézussal. Lenyűgözte őt Jézus kisugárzása és a fény, amely belőle áradt. Amikor rákérdezett Jézusra, hogy kicsoda ő, Jézus csak annyit válaszolt, hogy amit Salome belőle lát, az azonos azzal, amilyenné ő az Atya által lett. *„Én azáltal létezem és azzal vagyok azonos, amit kaptam abból, ami az Atyámé.”*

Salome kérését, hogy a tanítványa lehessen, távolságtartóan fogadta. Ahhoz, hogy valaki az ő tanítványává váljon, meg kell szabadulnia minden berögződéstől és minden külsőségtől. Úgymond „ki kell ürítenie magát”, hogy befogadóvá válhasson. Amennyiben ezt nem teszi meg és „megosztott” marad, a fény nem fog a lelkébe áradni, ő maga pedig megtelik sötétséggel.

Hogy Salomének valóban sok külsőségtől kellett volna megszabadulnia, azt igazolhatja* a következő epizód:

Máté 20:20 Akkor odament hozzá a Zebedeus fiainak anyja fiaival együtt, leborult előtte, és kérni akart tőle valamit. **Máté 20:21** Jézus megkérdezte tőle: „Mit akarsz?” Ő így felelt: „Mondd, hogy az én két fiam közül az egyik jobb kezed, a másik bal kezed felől üljön a te országodban.”

**Máté evangéliumába, ahogy azt már többször bizonyítottuk, sok olyan rész is került, amely vagy a szerző saját gondolata, vagy a későbbi egyház betoldása. Hogy a fenti idézetből mennyi valós, azt nem tudhatjuk, ugyanis a folytatásában Jézus azt mondja, hogy nem az ő dolga, hanem az Atyáé, hogy megítélje, ki fog a jobb és a bal keze felől ülni. Az a Jézus, akit mi ismerünk, ilyen választ soha nem adott volna. A mennyek országában nincs trón, ahol Jézus ülni fog és nem lesz a bal és jobb oldalán két kiválasztott személy. Ott nem lesznek megkülönböztetések. Az Egységben ez irreális fogalom. Ilyen típusú szöveggel az Ószövetségben találkozhatunk, ahol az Úr trónusa mellett Mózes és Illés foglal helyet.*

„Kiürülni” (egyres fordításokban „megsemmisülni”) annyit jelent, hogy levetni az ego szerep-ruháit és őszintévé válni. Ha egy kelyhet nem ürítünk ki és a belsejét nem tisztítjuk meg, akkor hiába öntünk bele tiszta forrásvizet, a víz szennyezetté válik és ihatatlan lesz.

Az újat csak akkor fogadhatjuk be, ha megszabadulunk a régitől. Nincs félmegoldás!

Tamás 47c Nem töltenek újbort régi tömlőbe, hogy ne feszítsék szét azt. És nem töltenek óbort új tömlőbe, hogy ne tegyék tönkre azt.

62a Jézus mondta: Azoknak mondom el a titkaimat*, akik méltóvá válnak a titkaimra**.

HP 62a Jézus mondta: Azoknak mondom el titkaimat, akik mé[ltóak] a titkai[mra].

* A kopt szövegben a görög „misztérium” szerepel, jelentése közel azonos a „titok”-kal, de kevésbé ködös, túlvilági, távoli, mint az általunk jelenleg használt misztérium szó.

** A töredékes papiruszon csak ennyi olvasható: „Elmondom a titkaimat azoknak, [t]itkok”. A fordítások általában a „méltóak a titkaimra” kiegészítést teszik ehhez a szöveghez, azonban az „ετ μρωα javasolt kiegészítés 6 karaktere túl kevés a 9 karakternyi helyre, továbbá az „ε” sem illik abba a minimális betűtöredékbe, amely még látszik a papirusznak ezen a helyén.

Jézus nem titkolt el semmit az emberiség elől. Mindent elmondott, ami a küldetése volt. Azonban szavai titkok maradtak azok számára, akik nem váltak képessé azok befogadására. Gondoljunk az előző logion kehely példájára: a forrásból bárki megtöltheti lelkének a kelyhét. Ha a kelyhet nem tisztítottuk meg és mérget hagyunk benne, akkor a beletöltött víz mérgezetté válik, és meg fog ölni minket. Ha azonban a kelyhet kiürítjük és megtisztítjuk, mielőtt a forrásba mártanánk, a víz, amelyet kaptunk, étellel telít meg bennünket.

Tamás 41 Jézus mondta: Akinek van a kezében, annak még adnak hozzá, akinek nincs, attól még azt a keveset is elveszik, amije van.

Idézzük fel itt, az utolsó tamási szövegben A 41. logionhoz fűzött értelmezésünket: „Jézus az értő, okos emberhez szól. Olvassuk Tamás evangéliumát figyelmesen, szedjük össze minden tudásunkat, hogy az evangélium tanulmányozásakor az gyarapodni tudjon. Ha nem tesszük, még azt sem fogjuk megérteni, amiről úgy gondoltuk, hogy ismerjük.”

Tamás evangéliumának legelső logionja azt mondta ki, hogy aki megtalálja e szavak értelmét, nem ízleli meg a halált. Most, hogy eljutottunk a tanítás záró szavaihoz, eldönthetjük, hogy méltóvá kívánunk-e válni a titkok befogadására.

Eddig a pontig tartott Tamás evangéliumának az a része, amelyről tudjuk, hogy Tamás apostol maga írta le az eredetijét i.sz. 40 és 50 között. Emelkedett írás, amelynek minden sorából valami új és fontos dolgot tanulhattunk meg.

További, más forrásból származó logionok Tamás evangéliumához csatolva

A továbbiakban olyan jézusi mondásokkal találkozhatunk, amelyek egy – vagy több – gyülekezet számára készített másolat készítésekor lettek az evangélium végéhez csatolva. Ez nem jelenti azt, hogy az ezután következő logionok nem hangozhattak el Jézus szájából. Inkább arról van szó, hogy ezeket már nem Tamás jegyezte le. Későbbi szerkesztésűek ugyan, mint az első 62 logion, de még ezzel együtt is a legkorábbi dokumentált Jézus tanításait tartalmazó gyűjtemény, azaz korábbi a kánoni evangéliumoknál és az eddig megismert apokrifeknél is. Mindenképpen érdemes tanulmányozni őket, mert sok fontos és izgalmas dolgot találhatunk bennük. Egyes logionok a feltételezett Q forrásból születtek. A Q feljegyzéseit Máté és Lukács is felhasználta az evangéliumában, és mint látni fogjuk, kisebb-nagyobb változtatásokkal sokszor a logion jelentését teljesen megváltoztatva.

Fontos megjegyeznünk, hogy a későbbi szerző, aki a 62b. logiontól szerkesztette a szöveget, nem nyúlt bele Tamás evangéliumába. Az esetleges változtatásait nem az eredeti helyen tette, hanem egy új logiont írt, amely már a javított szöveget tartalmazta, és ezt csatolta az evangélium végéhez.

Néhány fontos észrevétel a 62b. logiontól kezdődően:

- *Vannak a 62b. logiontól kezdődően is olyan mondások, amelyeket a Q forrásból vagy a kanonizált evangéliumokból már ismerhetünk.*
- *Akadnak viszont olyanok is, amelyeken látszik, hogy gyülekezeti vitatott kérdésekre kívánnak választ adni. Ilyen például a 114. logion, amely (egy kissé gnosztikus, ugyanakkor ügyetlen magyarázattal) igyekszik igazolni, hogy nők is aktívan részt vehetnek a gyűléseken.*
- *Megint más logionok ismétlik a már korábbiakat, esetleg más szavakkal (91. logion), korrigálva az értelmét (106. logion), vagy kibővítve a tartalmát (55. logiont a 101. logionnal).*
- *Tamás az evangéliumába nem tett ismétléseket. Így amikor például arról írt, hogy a mennyek királysága bennünk folyamatosan növekszik, egyetlen erről szóló példabeszédet választott ki: a mustármagról szólót, (20. logion) és ezt rakta az evangéliumba. A kovász, ami megkel, ugyanennek a növekedésnek egy másik, de talán kevésbé frappáns megfogalmazása (96. logion).*
- *Hasonlóképpen nem írt le olyan dolgokat sem, amely ne hozzánk szólna, vagy amelyből mi ne okulhatnánk (72. logion, „Ki tett engem osztóvá?”).*
- *A keresőhöz szóló tanítások egymásra épülnek. Ha valamit már megtudtunk, akkor egy későbbi logion során nem kezdünk bele olyan tanulásba, amely a korábbiak alapján már evidencia kell, hogy legyen számunkra (például a most következő 62b logion)*
- *Az evangélium emelkedett szinten tart bennünket, sugárzik belőle Jézus személyisége. Azonban a 62b. logiontól kezdődően ezt az emelkedettségünket többször is elveszítjük. Ennek oka több esetben a gyenge fogalmazás (105. logion) vagy az, hogy a logion tartalmát nem értette az, aki leírta (100. logion)*
- *A legkésőbbi részekben több helyen régebbi logionok újraértelmezésével találkozunk, olykor már gnosztikus színezettel (lásd mennyei Anya a 101. logionban)*

A csatolt logionok címeit (62b-től az utolsó, 114. logionig) szürke színnel jelöltem, megkülönböztetésül Tamás eredeti logionjaitól, amelyek kék színűek.

HP 62b *Amit a te jobbold tenni fog, ne tudja a balod, hogy az mit tesz.*

** A mondat elejéről hiányzik, a Máté evangéliumából ismert „Amikor adományt adsz valakinek” rész. Itt nem töredékes a papír, a kopt fordító kihagyta, talán figyelmetlenségéből. Annak érdekében, hogy a mondat olvasható legyen, kijavítottam a „teszel” szót „adsz”-ra. Szó szerinti fordításhoz ai HP fordítást érdemes megnézni.*

A 109. logiont látva azonban elképzelhetőnek tarthatjuk, hogy az „adni” szó kihagyása nem véletlenül történt.

Máté 6:2 Amikor tehát adományt adsz, ne kürtöltess magad előtt, ahogyan a képmutatók teszik a zsinagógákban és az utcákon, hogy dicsérik őket az emberek. Bizony, mondom néktek: megkapták jutalmukat. **Máté 6:3** Te pedig amikor adományt adsz, ne tudja a bal kezed, mit tesz a jobb, **Máté 6:4** hogy adakozásod titokban történjék; a te Atyád pedig, aki látja, ami titokban történik, megfizet neked.

Megjegyzés: Az ember jobb agyféltekéje az intuitív, a bal pedig a racionális részünk. Nem tudjuk, hogy véletlen vagy szándékos volt-e Jézus részéről, hogy bal és jobb kezeket említett. Mindenesetre ez az információ kiegészítheti a logionunkat: A jobb kezünkkel szívből, belső indítatásból adunk. A bal kéz ne tudjon erről és ne kezdjen el racionálisan gondolkodni rajta. Ne számolgassa, hogy ebből a tetteiből neki mennyi haszna vagy kára keletkezhet, akár földi, akár túlvilági haszonszerzésről vagy megkárosodásról legyen is szó.

63 Jézus mondta: Volt egy jómódú ember, akinek sok java volt. Azt mondta: Fel fogom használni a javaimat, úgyhogy vetni fogok, aratok, ültetek, megtöltöm a kamráimat gyümölcscsel. Így nem lesz hiányom semmiben sem. Ezt gondolta a szívében. És azon az éjszakán meghalt. Akinek van füle, hallja meg!

HP 63 *Jézus mondta: Volt egy gazdag ember, akinek sok java volt. Azt mondta: Használni fogom a javaimat, mert vetni fogok, aratok, ültetek, megtöltöm a csűrjeimet gyümölcscsel, hogy ne szenvedjek hiányt semmiben sem. Ez az, amit gondolt a szívében. És azon az éjszakán meghalt. Akinek van füle, hallja!*

Lukács 12:13-21. A tamási evangéliumban lévő verzió rövidebb, egyszerűbb, korábban keletkezhetett, mint a lukácsi.

Lukács 12:16 Aztán példázatot mondott nekik: „Egy gazdag embernek bő termést hozott a földje, **Lukács 12:17** ekkor így gondolkozott magában: Mit tegyek? Nincs hova betakarítanom a termésemet. **Lukács 12:18** Majd így szólt: Ezt teszem: lebontom a csűrjeimet, nagyobbakat építek, oda takarítom be minden gabonámat és javamat, **Lukács 12:19** és ezt mondom a lelkemnek: Én lelkem, sok javad van sok évre félretéve, pihenj, egyél, igyál, vigadozzál! **Lukács 12:20** Isten azonban azt mondta neki: Bolond, még ez éjjel elkéri tőled a lelkedet, kié lesz akkor mindaz, amit felhalmoztál? **Lukács 12:21** Így jár az, aki magának gyűjt, és nem Isten szerint gazdag.”

64 Jézus mondta: Egy embernek vendégei voltak, és amikor vacsorát készített, elküldte a szolgáját, hogy hívja el a vendégeket. Az elment az elsőhöz és ezt mondta neki: „Uram meghív téged”. Ő erre azt mondta: „Pénzem van a kereskedőknél, akik hozzám jönnek estére. El kell mennem, hogy helyet készítssek nekik. Kimentésemet kérem a vacsoráról”. A szolga elment egy másikhoz és ezt mondta neki: „Uram meghívott téged”. Ő azt felelte: „Vásároltam egy házat és ott kell lennem egy napot. Nem lesz szabad időm”. A szolga elment egy másikhoz. Mondta neki: „Uram hív téged”. Ő pedig azt válaszolta: „A barátom megnősül, és én fogom a lakomáját megrendezni. Nem tudok menni, kimentésemet kérem a vacsoráról”. A szolga elment egy másikhoz és mondta neki: „Uram meghív téged”. Ő azt felelte: „Vettem egy falut és el kell hoznom a bérleti díjat. Nem tudok menni, kimentésemet kérem”. A szolga visszament és ezt mondta az urának: „Akiket meghívtál a vacsorára, kimentésüket kérik”. Az úr pedig ezt mondta a szolgájának: „Menj ki az utakra és hozd ide azokat, akiket ott találsz, hogy lakmározzanak”. Üzletelők és kereskedők nem fognak bemenni Atyámhoz.

HP 64 *Jézus mondta: Egy embernek vendégei voltak, és lakomát készített. Elküldte a szolgáját, hogy hívja el a vendégeket. Elment az elsőhöz, mondta neki: Uram meghív téged. Mondta: Pénzem van kereskedőknél, hozzám jönnek estére; el kell mennem, hogy utasítsam őket. Kimentésemet kérem a lakomáról. Elment egy másikhoz, mondta neki: Uram meghívott téged. Mondta neki: Vásároltam egy házat, és egy napot kérnek tőlem. Nem lesz szabad időm. Elment egy másikhoz, mondta neki: Uram meghív téged. Mondta neki: A barátom menyegzője lesz, és én vagyok, aki a lakomát rendezi majd. Nem fogok tudni elmenni, kimentésemet kérem a lakomáról. Elment egy másikhoz, mondta neki: Uram meghív téged. Mondta neki: Falut vettem, elmegyek elhozni a bérleti díjat. Nem fogok tudni elmenni, kimentésemet kérem. Elment a szolga, azt mondta az urának: Akiket meghívtál a lakomára, kimentésüket kérik. Az úr mondta a szolgájának: Menj ki az utcákra, akiket találsz, hozd azokat, hogy lakmározzanak. Szatócsok és kalmá[rok nem fognak bemen]ni Atyám helyeire.*

A példabeszéd a kánoni evangéliumokban: Máté 22:1–10, Lukács 14:16–24. Közös forrás a kutatók szerint a Q. Ebben a logionban különösen észre lehet venni, hogy a fogalmazás eltér Tamás szűkszavú stílusától. Részletgazdagabb, beszédesebb és bővebb, mint ahogy Tamástól eddig megszoktunk, sőt hosszabb a kánoni evangéliumokban lévő példabeszédnél is. Míg Máténál 2, Lukácsnál 3, addig Tamásnál 4 párbeszéd folyik a vendégekkel. Minden bizonnyal ez az eredeti Q forrás egy kibővített változata, amelyet Tamás evangéliumához azért tehettek hozzá a korai másolók, hogy el ne vesszenek ezek a jézusi szavak.

Kezdjük azzal, ami a legnagyobb félreértést okozza ennek a példabeszédnek az ismert értelmezésében: **A meghívottak nem Izrael népét jelentik.** Jézus soha nem tett különbséget emberek között jehovai megítélés szerint.

Ahhoz, hogy megérthessük a logion tartalmát, javaslom, hogy képzeljünk el egy beszélgetést, ami Jézus és egy értelmesen gondolkodó idegen ember között játszódhatna le. Az ember odamegy Jézushoz és így szól: „Mondd, miért ezeket a szegény, írástudatlan halászokat és jöttment embereket választottad ki magad mellé tanítványoknak? Nem nagyon értik a te

beszédedet. Látszik, hogy lelkesek és mindent megtennének azért, hogy a kedvedben járjanak, de egyszerű emberek, akiknek nagy nehézséget okoz a te magas szintű tanításod befogadása. Meg aztán nincs rangjuk és méltóságuk sem ahhoz, hogy a templomokban később továbbadhassák a szavaidat a népnek. Okosabb lenne, ha hagynád, hogy a saját szakmájukban dolgozzanak tovább, ahhoz jól értenek. A papokkal kellene inkább beszélned és nekik elmondani a tudományodat. Nekik megvan a megfelelő képzettségük arra, hogy értsenek téged. Ügyesek és ravaszak. Ráadásul szakmabeliek is; az ő feladatuk lenne, hogy terjesszék az igét.”

Jézus mit válaszolhatna erre? „A papok visszautasítottak engem. Nem egyeztettem az érdekeikkel. Nem értek rá: a szabbatra készülődtek, áldozatokat mutattak be, a mosdás szertartását végezték és írásokat elemeztek. Ők (a *szatócsok* és a *kalmárok* a példabeszédben) nem méltóak a tanításomra. Tiszta lelkű embereket a nép fiai között találtam. Ők jöttek a hívó szavamra, mert felismerték a Fényt bennem. Ők azok, akik méltóak a mennyek országára.”

A mi időnkben is vannak meghívottak, akik hivatalosan is papok vagy prédikátorok, és akadnak, akik szellemi vezetőnek vagy akár megvilágosodottnak tartják magukat. De a „*lakomára*” csak azok mehetnek be, akik befogadják az igaz tanítást. (Korábban már többször jeleztem, hogy az „*igaz tanítás befogadása*” nem egy vallásba vetett hitet jelent, hanem egy létminőséget.)

A következő idézet Máté evangéliumából való. Ugyanaz a történet, mint Tamásnál, de kicsifrázva és átalakítva. A ház ura már nem a jézusi szerető Atya, hanem a büntető és kegyetlen Jehova. Ebben a történetben a meghívottak megölik a szolgálát, a ház ura pedig felégeti a gonosz meghívottak városát.

Máté 22:2 „Hasonló a mennyek országa egy királyhoz, aki menyegzőt készített a fiának. **Máté 22:3** Elküldte szolgálait, hogy hívják össze a meghívottakat a menyegzőre, de azok nem akartak elmenni. **Máté 22:4** Ekkor más szolgálát küldött, akikhez így szólt: Mondjátok meg a meghívottaknak: Íme, elkészítettem az ebédet, ökreim és hizott állataim levágva, és minden készen van: Jöjjetek a menyegzőre! **Máté 22:5** De azok, mit sem törődve ezzel, elmentek: az egyik a földjére, a másik a kereskedésébe. **Máté 22:6** A többiek pedig megragadták szolgálait, bántalmazták és megölték őket.

Máté 22:7 Ekkor a király haragra gerjedt, elküldte seregeit, és elpusztította ezeket a gyilkosokat, városukat pedig felégette. **Máté 22:8** Akkor ezt mondta szolgálainak: A menyegző ugyan kész, de a meghívottak nem voltak rá méltók. **Máté 22:9** Menjetek tehát a kereszttutakra, és akit csak találtok, hívjátok el a menyegzőre. **Máté 22:10** Kimentek a szolgálak az utakra, összeszedtek mindenkit, akit csak találtak, gonoszokat és jókat egyaránt, és megtelt a lakodalmas ház vendégekkel. **Máté 22:11** Amikor a király bement, hogy megtekintse a vendégeket, meglátott ott egy embert, aki nem volt menyegzői ruhába öltözve; **Máté 22:12** így szólt hozzá: Barátom, hogyan jöhettél be ide, hiszen nincs menyegzői ruhád? Az pedig hallgatott. **Máté 22:13** Akkor a király ezt mondta szolgálainak: kötözzétek meg kezét-lábát, és vessétek ki a külső sötétségre; ott lesz majd sírás és fogcsikorgatás. **Máté 22:14** Mert sokan vannak az elhívottak, de kevesen a választottak.”

Lukács evangéliuma szerint a ház ura bekényszeríti a vacsorára azokat is, akik nem hajlandóak menni. Erőszakot használ, aminek pedig nincs helye ebben a példabeszédben.

Lukács 14:16 Ő pedig a következőképpen válaszolt: „Egy ember nagy vacsorát készített, és sok vendéget hívott meg. **Lukács 14:17** A vacsora órájában elküldte a szolgálját, hogy mondja meg a meghívottaknak: Jöjjetek, mert már minden készen van. **Lukács 14:18** De azok egytől egyig mentegetőzni kezdtek. Az első azt üzenté neki: Földet vettem, kénytelen vagyok kimenni, hogy megnézzem. Kérlek, ments ki engem! **Lukács 14:19** A másik azt mondta: Őt iga ökröt vettem, megyek

és kipróbálom. Kérlek, ments ki engem! **Lukács 14:20** Megint egy másik azt mondta: Most nősültem, azért nem mehetek.

Lukács 14:21 Amikor visszatért a szolga, jelentette mindezt urának. A ház ura megharagudott, és ezt mondta szolgájának: Menj ki gyorsan a város útjaira és utcáira, és hozd be ide a szegényeket, a nyomorékokat, a sántákat és a vakokat. **Lukács 14:22** A szolga aztán jelentette: Uram, megtörtént, amit parancsoltál, de még van hely. **Lukács 14:23** Akkor az úr ezt mondta a szolgájának: Menj el az utakra és a kerítésekhez, és kényszeríts bejönni mindenkit, hogy megteljen a házam. **Lukács 14:24** Mert mondom nektek, hogy azok közül, akiket meghívtam, senki sem kóstolja meg a vacsorámat.”

65 Ezt mondta: Egy embernek* szőlője volt. Bérlőknek adta, hogy dolgozzanak rajta és ő a gyümölcsöt átvegye tőlük. Elküldte a szolgáját, hogy a bérlők** a szőlő gyümölcsét átadják neki. Ők megragadták a szolgát és megverték. Csak egy kevés kellett volna hozzá, hogy megöljék. A szolga visszament és elmondta az urának. Az úr azt mondta: „Talán nem ismerték fel őt”. Küldött egy másik szolgát, de a bérlők őt is megverték. Ezután az úr elküldte a fiát. Azt mondta: „Talán a fiam előtt elszégyellik magukat”. Mivel a bérlők, akik ott voltak, tudták, hogy ő az örökös, elfogták és megölték őt. Akinek füle van, hallja meg!

HP 65 *Mondta: Egy derék embernek szőlője volt, (ki)adta azt szőlőmunkásoknak, hogy megműveljék azt, s elvegye annak gyümölcsét tőlük. Elküldte a szolgáját, hogy a szőlő gyümölcsét a szőlőmunkások adják oda neki. Megragadták a szolgáját, elverték őt, még egy kevés (kellett volna hozzá), és megölik őt. A szolga (vissza)ment, elmondta az urának. Mondta az ura: talán nem ismerték őt. Elküldött egy másik szolgát; a szőlőmunkások elverték a másikat is. Akkor az úr elküldte a fiát. Mondta: talán megbecsülik majd a fiamat. Azok a szőlőmunkások, mivel tudják, hogy ő a szőlő örököse, megragadták őt, megölték őt. Akinek van füle, hallja!*

* Az eredeti szövegben egy jelző is tartozik az emberhez. Lehet „jó”, „kedves”, ezt nem tudjuk, mert a papírnak ez a része hiányzik. Csak sejtjük, hogy pozitív tulajdonságra utaló melléknév állt ott.

** Más fordítások a „bérlők” („οιοειε”). helyett a „munkások” szót használják.

Ez a tanítás mindhárom szinoptikus evangéliumban szerepel: Máté 21:33-46, Márk 12:1-12, Lukács 20:9-19, majd ezután szintén mindhárom evangélium a 66. tamási logionnal folytatódik, ami a sarokkőről szól. A sorrend egyezése természetesen nem véletlen. A Bevezetőből tudjuk, hogy Márk írása a legkorábbi, ezt használta fel Máté és Lukács, azonban Tamás nem, mivel az ő evangéliuma korábbi mindhárom szinoptikusnál. Ez a tény némiképp alátámasztja azt az állításunkat, hogy e két logiont nem Tamás írta le az evangéliumába, hanem utólag, a közös forrásból került ide. (Márk nem ismerte Tamás evangéliumát.)

Máté és Lukács szerint Jézus a templomban tanította a népet, Márk csak annyit ír, hogy a templomban körüljárt. Ekkor az írástudók odamentek hozzá és megkérdezték tőle, milyen hatalommal cselekszi ezeket. Jézus – mint azt tudjuk – nem tanította a farizeusokat és írástudókat, mert pontosan tudta, hogy annak nincs értelme.

Márk 11:29 Jézus így válaszolt nekik: „Én is kérdezek tőletek valamit, feleljetek rá, és megmondom nektek, milyen hatalommal cselekszem ezeket. **Márk 11:30** Vajon a János keresztsége mennyből való volt-e vagy emberektől? Erre válaszoljatok nekem.” **Márk 11:31** Azok pedig így tanakodtak maguk között: „Ha azt mondjuk: a mennyből, azt fogja mondani: Akkor miért nem hittetek neki? **Márk 11:32** Vagy talán mondjuk azt: emberektől?” De félték a sokaságtól, mert Jánosról mindenki azt tartotta, hogy valóban próféta volt. **Márk 11:33** Ezért így feleltek Jézusnak: „Nem tudjuk.” Jézus erre így szólt hozzájuk: „Én sem mondom meg nektek, milyen hatalommal cselekszem ezeket.”

Ezután mondta el Jézus azt a példabeszédet, amit jelen logionunk tartalmaz. A történet elbeszélése szinte teljesen megegyezik mindegyik evangéliumban:

Máté 21:33 Hallgassatok meg egy másik példázatot! Volt egy gazda, aki szőlőt ültetett, kerítéssel vette körül, borsajtót készített, és őrtornyot épített, azután bérbe adta szőlőmunkásoknak, és idegenbe távozott. **Máté 21:34** Amikor eljött a szüret ideje, elküldte szolgálait a munkásokhoz, hogy vegyék át a neki járó termést. **Máté 21:35** A munkások megfogták szolgálait, és volt, akit megvertek, volt, akit megölték, és volt, akit megköveztek. **Máté 21:36** Ekkor újabb szolgálakat küldött, többet, mint először, de ugyanígy bántak azokkal is. **Máté 21:37** Utoljára pedig fiát küldte el hozzájuk, mert úgy gondolta: A fiamat meg fogják becsülni. **Máté 21:38** De amikor a munkások meglátták a fiát, így szóltak egymás között: Ez az örökös! Gyertek, öljük meg, hogy mienk legyen az örökség. **Máté 21:39** Majd megragadták, kidobták a szőlőn kívülre, és megölték. **Máté 21:40** Amikor megjön a szőlő ura, vajon mit tesz ezekkel a munkásokkal? **Máté 21:41** Ezt felelték neki: Rosszért rosszal fizetve elpusztítja őket, a szőlőt pedig más munkásoknak adja ki, akik megadják neki a termést a maga idejében.

Márk 12:1 Jézus ekkor példázatokban kezdett szólni hozzájuk: Egy ember szőlőt ültetett, kerítéssel vette körül, borsajtót ásott, és őrtornyot épített. Azután bérbe adta szőlőmunkásoknak, és idegenbe távozott. **Márk 12:2** Majd amikor eljött az ideje, elküldött a munkásokhoz egy szolgát, hogy megkapja tőlük a részét a szőlő terméséből. **Márk 12:3** De azok megragadták a szolgát, megvertek, és elküldték üres kézzel. **Márk 12:4** Ismét elküldött hozzájuk egy másik szolgát, ezt pedig agyba-főbe verték, és megalázták. **Márk 12:5** Újból küldött egy szolgát; ezt megölték, azután sok más szolgát is; némelyeket megvertek, másokat pedig megölték. **Márk 12:6** Volt még egy szeretett fia. Utoljára őt küldte el hozzájuk, mert azt gondolta: A fiamat meg fogják becsülni. **Márk 12:7** A munkások azonban ezt mondták egymás között: Ez az örökös, gyertek, öljük meg, és mienk lesz az örökség! **Márk 12:8** Megragadták, megölték őt, és kidobták a szőlőn kívülre. **Márk 12:9** Mit tesz hát majd a szőlő ura? Eljön, és elpusztítja a munkásokat, azután másoknak adja a szőlőt.

Lukács 20:9 Azután ezt a példázatot mondta a népnek: Egy ember szőlőt ültetett, és munkásoknak adta bérbe, majd hosszú időre idegenbe távozott. **Lukács 20:10** És amikor eljött az ideje, elküldött a munkásokhoz egy szolgát, hogy adják oda neki a részét a szőlő terméséből. De a munkások megvertek, és üres kézzel küldték el. **Lukács 20:11** Azután egy másik szolgát küldött, de azt is megvertek, megalázták, és üres kézzel küldték vissza. **Lukács 20:12** Majd egy harmadikat is küldött, de ezt is megsebesítették és kidobták. **Lukács 20:13** Akkor így szólt a szőlő gazdája: Mit tegyek? Elküldöm szeretett fiamat, őt talán meg fogják becsülni. **Lukács 20:14** De mikor meglátták őt a munkások, így tanakodtak egymás között: Ez az örökös! Öljük meg őt, hogy mienk legyen az örökség! **Lukács 20:15** És kidobták a szőlőből, majd megölték. Vajon mit fog velük tenni a szőlő ura? **Lukács 20:16** Eljön, és elpusztítja ezeket a munkásokat, a szőlőt pedig másoknak adja.

66 Jézus mondta: Mutassátok meg nekem azt a követ, amit az építők elvetettek. Ez a sarokkő.

HP 66 Jézus mondta: Adjatok nekem tanítást erről a kőről, amit az építők elvetettek. Ez a sarokkő.

További megjegyzés a 65. logion leírásában.

A 65. logion folytatása. Jézus a zsoltárok könyvéből idéz

Zsoltárok 118:22 Az a kő, amelyet az építők megvetettek, az lett a sarokkő. **Zsoltárok 118:23** Az Úrtól lett ez, csodálatos a mi szemünkben.

Az írástudók magukra ismertek abból, amit Jézus mondott és elmentek.

A vallási vezetők Jézus korában is megvetették és eltaposták az igaz tanítókat. Jézus már tudta, hogy őt is meg akarják ölni, amiért nyíltan kimondta a hibáikat és számon kérte őket ugyanúgy, mint a példázatban a szőlősgazda gyermeke a szőlőműveseket. A saját írásaikból is idézett nekik: amit ők megtagadnak és félredobnak, az lesz a sarokkő. És valóban így is lett. Igaz, hogy elferdítve, félremagyarázva, de eljutott az utókorhoz Jézus szava.

67 Jézus mondta: Ha valaki ismeri a mindenséget, de önmagában hiányt szenved, az mindenben hiányt szenved.

HP 67 Jézus mondta: Aki meg (is) ismeri a mindenséget, ha önmagában hiányt szenved, mindenben hiányt szenved.

Sokszor beszéltünk már arról, hogy a legnagyobb kincs az a tudás, amit Jézus hozott nekünk. Azonban semmit nem ér akkor, ha ennek a befogadása csak látszólagos bennünk. Hajlamosak vagyunk az önbecsapásra. Az önismeret csak illúzió, ha nem a legmélyebb belsőnkől fakad.

68 Jézus mondta: Boldogok lesztek, ha gyűlölnék és üldöznek titeket, de* nem fognak sehohol találni olyan helyet bennetek, ahol üldözhetnének titeket.

HP 68 Jézus mondta: Boldogok lesztek, ha gyűlölnék titeket, üldöznek titeket, és nem találnak ott helyet, ahol titeket üldöztek.

* eredetileg „és”

Tamás 60 ...Ti pedig keressetek magatokban egy helyet, ahol megnyugodhattok abban, hogy nem fogtok holttestté válni és nem fognak megenni benneteket.

Máté 5:10 Boldogok, akiket az igazságért üldöznek, mert övék a mennyek országa. **Máté 5:11** Boldogok vagytok, ha éniattam gyaláznak és üldöznek titeket, és mindenféle rosszat hazudnak rólatok.

Lukács 6:22 Boldogok vagytok, amikor gyűlölnék titeket az emberek, és amikor kiközösítenek, gyaláznak benneteket, és kitörlik neveteket mint gonosz nevet, az Emberfiáért.

Ez a 68. logion a 60. logion lényegének a kiemelése. Megerősíti azt a feltevésünket, hogy a mátéi és lukácsi mondatnak eredetileg volt második fele, és így már más értelmet nyer az egész gondolat. Akkor leszünk boldogok, ha megtaláljuk magunkban a nyugalmat, miközben gyűlölnék és üldöznek minket. A boldogságot az adja, hogy van önmagunkban egy hely, ahová az üldözőink nem találhatnak el, nem pedig az, hogy elszenvedjük mások gyűlöletét. Ne arra számítsunk, hogy az Atya, a szenvedéseinkért odaát majd megjutalmaz minket. Azon igyekezzünk, hogy ne szenvedjünk és találjuk meg önmagunkban a kiutat. Az Atya aktivitást és nem passzivitást vár el tőlünk!

69a Jézus mondta: Boldogok azok, akiket bár üldöznek a szívükben, de ismerik az Atya igazságát*.

HP 69a Jézus mondta: Boldogok azok, akiket üldöztek szívükben. Ők azok, akik megismerték az Atyát igazságban.

* Szó szerint: Boldogok, akik üldözöttek a szívükben. Ők azok, akik megismerték az Atyát az igazságban

Az előző logion egy másik formája. Aki megtalálta a helyet önmagában, az ismeri az Atya igazságát. (Belül van.)

69b Boldogok azok, akik azért éheznek, hogy megteljen az éhezők gyomra*.

HP 69b Boldogok, akik (azért) éheznek, hogy megelégtessék annak a gyomra, aki kíván*.

* vagy: aki keres(?)

* Szó szerint lásd HP fordítását.

Máté 5:6 Boldogok, akik éheznek és szomjaznak az igazságra, mert ők megelégtetnek.

Lukács 6:21 Boldogok vagytok, akik most éheztek, mert majd megelégtettek. Boldogok vagytok, akik most sírtok, mert nevetni fogtok.

Máténak ez az idézete csak szavakban hasonlít a jelen logionhoz. A jelentésével mindenesetre egyetértünk. Aki vágyja és keresi az igazságot, az meg fogja találni.

Ellenben Lukács úgy tűnik, itt sem értette a jézusi mondás lényegét: Aki azért éhezik, hogy a másik ember tudjon enni, az azt jelenti, hogy ő már képes az önzetlen szeretetre. Ő már közel van az Egyhez a szeretet által. Aki azonban azért sanyargatja magát, hogy jó pontokat gyűjtsön az égben, az nagyon távol áll az Atyától (megtelt sötétséggel, lásd 61b. logion). Akik pedig azért éheznek, mert nincs mit enniük, azokat nem vigasztalni kell, hanem ételt adni nekik.

Megjegyzés: Pál olyan ember volt, aki mindig mindenben maximális teljesítményt kívánt nyújtani. Minden földi élvezetet megtagadott magától, hogy közelebb kerülhessen Istenhez. Az önmegtartóztató életmódot ő szorgalmazta először a tanítványok között. Lukács – az ő közvetlen munkatársa – is ezt tanulta tőle. Amikor megölték Pétert és Pált, szigorú böjttel és vezekléssel sanyargatta magát élete végéig. Ezt az önpusztító életmódot később sok szentnek tartott szerzetes és apáca követte és egyre nagyobb túlzásokba esve később a végletekig fokozták a saját kínzásukat. Ilyen szörnyű tett volt például az önostorozás. Másrészt pedig azért kellett küzdeniük, mert a túlzottan szent életmódban felébredt bennük az úgynevezett „hiú dicsőségvágy”, ami óriási bűnnek számított. Az ilyen vágyakért aztán újabb ostorozásokkal büntették magukat.

70 Jézus mondta: Ha magatokban létrehoztok* valamit, az a sajátotokká válik és meg fog menteni titeket. Ha azonban nem lesz semmi saját bennetek, akkor az, hogy nincs bennetek, meg fog ölni titeket.

HP 70 Jézus mondta: Ha magatokban azt hoztátok létre, amitek van, meg fog menteni titeket. Ha az nincs bennetek, az, ami nincs bennetek, meg fog ölni titeket.

* az eredeti szövegben „nemzetek valamit”

A szöveg szó szerinti fordításához a HP szöveg áll legközelebb, bár ez is pontatlan. A HP szerinti „amitek van” kifejezés arra utal, amit önmagatokban létrehoztatok. De az eredeti szövegben nem azt hoztátok létre, ami már bennetek van, hanem egy újat nemzettetek.

Ez a logion a 60. logion tanítását próbálja bővebben és érthetőbben elmondani. Bár a fogalmazás itt nehezekebb, e logionnak nagyobb ereje van és lényegre törőbb, mint a 60. Itt Jézus kiemelten szól arról, hogy azt a valamit, ami életben tart minket, nekünk magunknak kell létrehozni, míg a 60. logionban azt mondja, hogy keressük meg azt a helyet önmagunkban.

Tamás 60 „...Ti pedig keressetek magatokban egy helyet, ahol megnyugodhattok abban, hogy nem fogtok holttestté válni és nem fognak megenni benneteket.”

E logion tartalmát még nyomaiban sem találjuk meg a kanonizált evangéliumokban. Mégpedig azért nem, mert önállóságra sarkall minket. A belső világunkat nekünk magunknak kell létrehoznunk. Ezt a feladatot nem háríthatjuk át egy rajtunk kívüli istenre.

Ha nem válunk önállóvá és nem fejlődünk a saját szabad akaratunkból, senki nem fogja ezt megtenni helyettünk. Nem tudjuk úgy felépíteni a saját belső királyságunkat, ha közben csak passzívan várakozunk. A mi munkánk a legnagyobb aktivitást követeli meg tőlünk.

A 41. logionban Jézus azt mondja: „*Akinek van a kezében, annak még adnak hozzá, akinek nincs, attól még azt a keveset is elveszik, amije van*”. Ennek a jelentése most már kiteljesedett számunkra: Ha nem gyűjtünk semmit, csak várjuk a külső adományokat, el fogjuk veszíteni azt a keveset is, amink van. Ellenben ha kezünkbe vesszük a saját sorsunk irányítását, a segítség áramolni fog hozzánk. Mai divatos szóval élve „*bevonzzuk*” azt.

71 Jézus mondta: Le fogom rombolni ezt a házat, és senki sem tudja felépíteni újra.

HP 71 Jézus mondta: *Le fogom rombo[lni ezt a] házat, és senki sem tudja fölépíteni azt újra.*

Az 51. logion értelmezésekor már beszéltünk arról az óriási félreértésről, mely szerint Jézus Jeruzsálem pusztulását és az ezzel együtt járó apokalipszist jövendölte meg.

Márk 13:2 Jézus ezt mondta neki: „Látod ezeket a nagy épületeket? Nem marad itt kő kövön, amit le ne rombolnának.”

Akkor részleteiben is megvizsgáltuk az erről szóló újszövetségi fejezeteket.

Hogy a szinoptikus evangéliumok által közölt jézusi mondat eredetileg nem teljesen így szólt Jézus szájából, arra Márk evangéliumának egy másik bekezdéséből következtethetünk. Jézust elfogják és a vádlói a következőket mondják:

Márk 14:58 „Mi hallottuk, amikor ezt mondta: Én lerombolom a kézzel alkotott templomot, és három nap alatt mást építek, olyat, amit nem emberi kéz alkotott.”

Itt már utalást találunk a Jézus halála utáni feltámadására. (Három napon belül támadt fel az evangéliumok szerint, és ez az esemény volt az, ami a keresztény hit alapjává vált).

Jelen logionban egy hazugságokon alapuló hitrendszer építményéről van szó, akár templomnak, akár épületnek nevezzük is azt. Ha hagyjuk, hogy Jézus szavai által összedőljön a hazug tanításokra és külsőséges tradíciókra épített rendszerünk, megláthatjuk azt a kincset, ami alatta van és mindig is ott volt. Az a rendszer pedig, ami eddig eltakarta előlünk, soha nem lesz képes újra felépülni bennünk.

72 Egy férfi mondta neki: „Mondd meg a fivéreimnek, hogy ossza meg velem apánk örökségét*.” Jézus ezt válaszolta: „Ó ember, ki tett engem osztóvá?” Majd a tanítványaihoz fordult és ezt mondta nekik: „Tényleg osztó lennék én?”

HP 72 Egy [ember mon]dta neki: Mondd a fivéreimnek, hogy osszák meg atyám javait velem! Mondta neki: Ó ember, ki az, aki osztóvá tett engem? Odafordult a tanítványaihoz, mondta nekik: Nem(de) osztóvá válnék?!

* a kopt szövegben: „apánk javait”. Valószínű, hogy az apjuk meghalt és az idősebb testvér örökölte minden vagyonát, így kismizte az öccsét.

Lukács 12:13 Ekkor így szólt hozzá valaki a sokaságból: „Mester, mondd meg a testvéremnek, hogy ossza meg velem az örökséget!” **Lukács 12:14** De ő így válaszolt: „Ember, ki tett engem bíróvá vagy osztóvá köztetek?”

Jézus soha nem foglalkozott a földi javak elosztásával. Nem bíraskodott sem kicsiben sem nagyban. A bíraskodás a bírók dolga, nem a miénk.

73 Jézus mondta: Az aratnivaló bőséges, azonban a munkások kevesen vannak. Imádkozzatok az Úrhoz, hogy küldjön munkásokat az aratáshoz.

HP 73 Jézus mondta: Egyrészt az aratás sok, másrészt a munkások kevesen vannak. Kérjétek azonban az urat, hogy küldjön munkást az aratásra.

Máté 9:37-ben is megtalálható, itt azonban „Imádkozzatok az Úrhoz”, míg Máténál: „kérjétek az aratás urát”.

Máté 9:35 Jézus bejárta a városokat és a falvakat mind, tanított a zsinagógáikban, hirdette a mennyek országának evangéliumát, gyógyított mindenféle betegséget és erőtlenséget. **Máté 9:36** Amikor látta a sokaságot, megszánta őket, mert elgyötörtek és elesettek voltak, mint a juhok pásztor nélkül. **Máté 9:37** Ekkor így szólt tanítványaihoz: „Az aratnivaló sok, de a munkás kevés: **Máté 9:38** kérjétek tehát az aratás Urát, hogy küldjön munkásokat az aratásába.”

Lukács 10:1 Ezek után az Úr szolgálatba állított másokat is, hetvenkét tanítványt, és elküldte őket maga előtt kettesével minden városba és helységbe, ahova menni készült. **Lukács 10:2** Így szólt hozzájuk: "Az aratnivaló sok, de a munkás kevés, kérjétek tehát az aratás Urát, hogy küldjön munkásokat az aratásába.

Ez a logion arra szolgál, hogy erősítse a gyülekezetet egy külső, isteni beavatkozással. Az evangéliumok szerint Jézus megállás nélkül tanított és gyógyított, és már alig bírta el a tömeggel. Azok túl sokan voltak. Fáradt volt Jézus, és fáradt volt a tömeg is.

74 Mondta: Ó uram, sokan vannak a szökőkút körül, de senki sincs a kút forrásánál*.

75 Jézus mondta: Sokan állnak az ajtónál, azonban csak az egyedüliek** fognak bemenni a menyegzőre.

HP 74 *Mondta: Ó uram, sokan vannak a kút körül, ám senki sincs a kútban.*

HP 75 *Jézus mondta: Sokan állnak az ajtónál, de (csak) az egyedüliek fognak bemenni a menyegző helyére.*

A kút két különböző szóval van leírva. Az első a „χωτε”, a második a „ωωηε”.

** Szó szerint „a kútban.”*

*** Lásd a 16. logion leírásában.*

Sokan hallgatják ezeket a szavakat, sokan érdeklődnek, de senki sincs, aki belevetné magát valóban a jézusi tanítások mélységeibe. Amíg csak a kút körül álldogálunk, nem tudunk annak a vizéből inni. Le kell ereszkednünk tehát, hogy a szomjunkat olthassuk. Ha eljutunk a kút mélyére, megtaláljuk a forrást.

76 Jézus mondta: Az Atya királysága hasonlít egy kereskedőhöz, akinek egy rakomány áruja volt. Talált benne egy gyöngyöt. A kereskedő, aki bölcs volt, visszaadta az egész rakományt és csak a gyöngyöt vette meg magának. Ti is keressetek magatoknak olyan kincset, ami nem pusztul el, nem romlik meg, és nincs olyan hely, ahol a moly elérhetné, hogy megegye, sem féreg, hogy elpusztítsa azt.

HP 76 *Jézus mondta: Az Atya királysága hasonlít egy kalmárhoz, akinek egy (hajó)rakománya van. Amikor ez a kalmár, a bölcs, egy gyöngyöt talált, eladta a (hajó)rakományt, (és) csupán a gyöngyöt vette meg magának. Ti is törekedjete az ő kincse után, amely nem pusztul el, (hanem) megmarad, a hely (után?)*, ahová moly nem közeledik, hogy fölfalja (azt), sem féreg nem pusztít.*

** esetleg: azon a helyen (A fordító megjegyzése)*

Ez a rész a 8. logion példázatát is elmagyarázza, ami a bölcs halászlól szól. Ott részletesen kitértünk arra, hogy az Újszövetségben milyen szándékos módosításokat és hamisításokat követtek el az egyházatyák. Feltételezzük, hogy ezek nagy részét a később hatalomra jutó katolikus egyház méltóságai tették. Viszont tudjuk, hogy Jézus távozása után nem sokkal már az akkori zsidó-keresztények (az ún. páli irányzat követői) elkezdtek nagy erővel saját felfogásuk szerint magyarázni a jézusi tanításokat és példabeszédeket. Máté evangéliumában az igazgyöngyről és a bölcs halászlól szóló példabeszédek egymás után következnek, és ezt egy

olyan magyarázat követi, mely szerint a világ végén minket is kiválogatnak majd, mint a halakat, és akik nem felelnek meg az elvárásoknak, azok mennek a pokolba.

Elképzelhetőnek tarthatjuk tehát, hogy aki Tamás evangéliumának ezt a logionját szerkesztette, már hallotta az elferdített változatot, és e logiont azért is választotta ide, hogy eloszlassa az esetleges későbbi félreértéseket.

Máté 13:45 Hasonló a mennyek országa a kereskedőhöz is, aki szép gyöngyöket keres. **Máté 13:46** Amikor egy nagyértékű gyöngyre talál, elmegy, eladja mindenét, amije van, és megvásárolja azt. **Máté 13:47** Hasonló a mennyek országa a tengerbe kivetett kerítőháléhoz is, amely mindenféle halfajtát összegyűjt. **Máté 13:48** Amikor megtelik, kivonják a partra, és leülve a jókat edényekbe gyűjtik, a hitványakat pedig kidobják. **Máté 13:49** Így lesz a világ végén is: eljönnek az angyalok, és kiválogatják a gonoszokat az igazak közül, **Máté 13:50** és a tüzes kemencébe dobják őket, ott lesz majd sírás és fogcsikorgatás.

Tamás 8 „Az ember hasonlít egy bölcs halászhoz, aki kivetette a hálóját a tengeren; kihúzta azt a tengerből, és az kis halakkal volt teli. A bölcs halász talált köztük egy nagy, jó halat. Az összes kicsiny halat bevetette a tenger mélyére; zokszó nélkül a nagy halat választotta. Akinek füle van a hallásra, hallja!”

77a Jézus mondta: Én vagyok a fény, amely mindenki és minden felett van. Én vagyok a mindenség. A mindenség belőlem jött létre, és a mindenség hozzám tér vissza.

HP 77a Jézus mondta: Én vagyok a fény, amely mindannyiuk fölött van. Én vagyok a mindenség; a mindenség belőlem jött ki, és a mindenség visszatér hozzám.

A 24. és az 50. logion magyarázataként illetve kiegészítéseként lehetne tekinteni, azonban itt Jézus már egyes szám első személyben, önmagáról beszél, míg a korábbi logionokban rólunk, az emberekről szólt. Nagy a különbség, mivel azzal, hogy önmagát nevezi fénynek, amely mindenki felett áll, elhatárolódik tőlünk, és már nem egy velünk. Eszünkbe sem jut, hogy Jézus 13. logionban feltett kérdésére: „Kire hasonlítok?”, olyan választ merjünk adni, mint amit Tamás adott.

János 8:12 Jézus ismét megszólalt, és ezt mondta nekik: Én vagyok a világ világossága: aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága.

Tamás 24 Fény van egy fénylény belsejében, és ő a világ fényévé válik. Ha nem válna fénné, sötétség lenne.

Tamás 50 Jézus mondta: Ha megkérdezik tőletek: „Honnan jöttetek?”, mondjátok azt nekik: „A fényből jöttünk. Arról a helyről, ahol a fény keletkezett, önmaga által teremtve, és kijelentette magát a mi képünkben”. Ha megkérdezik tőletek: „Ti az övéi vagytok?”, ezt mondjátok: „Mi az ő gyermekei vagyunk, az élő Atya kiválasztottai.” Ha azt kérdezik tőletek: „Mi a jele az atyátoknak, amely bennetek van?”, ezt mondjátok nekik: „Mozgás és megnyugvás”.

János evangéliumáról ritkán esett szó ebben a könyvben. Tamást leginkább a szinoptikusokkal vetettük össze, mivel azokkal találtunk közös részeket. Most azonban, amikor már a betoldott logionokat elemezzük, János evangéliumát is elő kell vennünk, mivel ezekben a logionokban több jánosi forrást is felfedezhetünk.

János evangéliumában – melyről tudjuk, hogy egy lelkes gyülekezet által többszörösen átírt, átszerkesztett mű – Jézus általában magasztosan beszél önmagáról, ugyanakkor szinte folyamatosan kinyilvánítja az irántunk érzett szeretetét is. Az Atya általa szeret bennünket, mi pedig általa szeretjük az Atyát. Sokszor kéri tőlünk, hogy szeressük őt.

János 8:21 Majd Jézus ismét szólt hozzájuk: Én elmegyek, és keresni fogtok engem, de meghaltok bűnötökben: ahova én megyek, oda ti nem jöhettek. **János 8:22** Erre ezt mondták a zsidók: Csak nem akarja megölni magát, hogy azt mondja: Ahova én megyek, oda ti nem jöhettek? **János 8:23** Ő így folytatta: Ti lenről valók vagytok, én pedig fentről való vagyok; ti e világból valók vagytok, én nem e világból való vagyok. **János 8:24** Ezért mondtam nektek, hogy meghaltok bűneitekben: mert ha nem hiszitek, hogy én vagyok, meghaltok bűneitekben.

János 14:11 Higgyetek nekem, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya énbennem van; ha pedig másért nem, magukért a cselekedetekért higgyetek!

János 14:24 Aki nem szeret engem, nem tartja meg az én igéimet: Az az ige pedig, amelyet hallotok, nem az enyém, hanem az Atyáé, aki elküldött engem.

János evangéliumában Jézus Krisztusnak nevezi magát, amit Tamás evangéliumában soha nem tett. Emlékezzünk: Amikor Jézust arról faggatták, hogy kicsoda ő, mindig kitérő válaszokat adott. Azt kérte, a tanításaira fókuszáljunk.

János 4: 23 De eljön az óra, és az most van, amikor igazi imádói lélekben és igazságban imádják az Atyát, mert az Atya is ilyen imádókat keres. **János 4:24** Az Isten Lélek, és akik imádják őt, azoknak lélekben és igazságban kell imádniuk. **János 4:25** Az asszony így felelt: Tudom, hogy eljön a Messiás, akit Krisztusnak neveznek, és amikor eljön, kijelent nekünk mindent. **János 4:26** Jézus ezt mondta neki: Én vagyok az, aki veled beszélek.

Érdekességként említem meg – bár a téma nem tartozik ehhez a logionhoz –, hogy János evangéliuma Tamás apostolt földhözragadt emberként mutatja be. Tamás elhíresült jelzőjét, a „hitetlent” János evangéliumából kapta. Ő volt az, aki meg akarta tapogatni Jézus sebeit, mert nem hitt a feltámadásában.

János 20:24 Tamás pedig, egy a tizenkettő közül, akit Ikernek hívtak, nem volt velük, amikor megjelent Jézus. **János 20:25** A többi tanítvány így szólt hozzá: Láttuk az Urat. Ő azonban ezt mondta nekik: Ha nem látom a kezén a szegek helyét, és nem érintem meg ujjammal a szegek helyét, és nem teszem a kezemet az oldalára, nem hiszem. **János 20:26** Nyolc nap múlva ismét benn voltak a tanítványai, és Tamás is velük. Bár az ajtók zárva voltak, bement Jézus, megállt középen, és ezt mondta: Békesség nektek! **János 20:27** Azután így szólt Tamáshoz: Nyújtsd ide az ujjadat, és nézd meg a kezeimet, nyújtsd ide a kezedet, és tedd az oldalamra, és ne légy hitetlen, hanem hívő! **János 20:28** Tamás pedig így felelt: Én Uram és én Istenem! **János 20:29** Jézus így szólt hozzá: Mivel látsz engem, hiszel: boldogok, akik nem látnak, és hisznek.

Egy másik jánosi részben szintén Tamás volt az, aki nem értette meg Jézus szavait.

János 14:1 Ne nyugtalankodjék a ti szívetek: higgyetek Istenben, és higgyetek énbennem! **János 14:2** Az én Atyám házában sok hajlék van; ha nem így volna, vajon mondtam volna-e nektek, hogy elmegyek helyet készíteni a számotokra? **János 14:3** És ha majd elmentem, és helyet készítettem nektek, ismét

eljövök, és magam mellé veszek titeket, hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek. **János 14:4** Ahova pedig én megyek, oda tudjátok az utat. **János 14: 5** Tamás erre így szólt hozzá: Uram, nem tudjuk, hova megy: honnan tudnánk akkor az utat? **János 14:6** Jézus így válaszolt: Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, csak én általam.

Egy ilyen hétköznapi gondolkodású ember, mint amilyennek János evangéliuma Tamást leírja, nem lett volna képes Tamás evangéliumát elkészíteni, arra pedig különösen nem, hogy Jézust önmagában felismerje (lásd 13. logion)

77b Hasíts el egy fát, én ott vagyok. Emeld föl a követ és ott fogsz találni engem.

HP 77b *Hasíts el egy fát! Én ott vagyok. Emeld föl a követ! És meg fogtok találni engem ott.*

Prédikátor könyve 10:9 Aki követ fejt, megsértheti magát, és aki fát hasogat, veszedelemben forog.

Ezt az ószövetségi idézetet szokták a 77b. logionnal összekötni, de amint láthatjuk, csak a kőfejtés és a fahasogatás egyezik a két teljesen különböző értelmű mondatban. Jézus arról beszélt, hogy mindenütt jelen van, a fizikai világ minden pontján. A fizikai világ a szellemiben él. Hasonlóképpen, amikor álmodunk például egy virágoskertről, akkor minden szál virágban, a földben és a kerítésben is jelen vagyunk, mert mi teremtettük azt a szellemünkkel.

78 Jézus mondta: Miért jöttetek ki a földre? Egy szélingatta nádszálat látni? És látni egy embert, akin finom ruha van, mint a királyaitokon és előkelőiteken? Ezek az előkelőségek finom ruhában* nem tudják megismerni az igazságot.

HP 78 *Jézus mondta: Miért jöttetek ki a földre? Egy szélingatta nádszálat látni? És látni egy embert, akin lágy ruha van? Lám, királyaitokon és előkelőiteken lágy ruha van; és ők nem tudják megismerni az igazságot.*

* szó szerint: „akiken lágy (vagy finom) van, és”

Máté 11:7-10-ben és Lukács 7:24-27-ben is megtalálható ugyanez a beszéd, de mindkét szinoptikusnál hiányzik az „és ők nem tudják megismerni az igazságot” rész, helyette ezt találjuk: „azok a királyi palotákban vannak.”, majd: „Akkor miért mentetek ki? Prófétát látni? Azt láttatok, sőt – mondom nektek – prófétánál is nagyobbat! Ő az, akiről meg van írva: Íme, elküldöm követemet előtted, aki elkészíti neked az utat.”. A jelen logion azonban nem utal Keresztelő Jánosra. Valószínűleg a forrás sem azonos a szinoptikusok forrásával, azonban asszociálhatunk rá. Mindkét szinoptikus evangélium folytatásában ezt találjuk: „nem támadt

asszonytól születettek között nagyobb Keresztelő Jánosnál; de aki a legkisebb a mennyek országában, nagyobb nála.”, ami szintén megtalálható Tamásnál is, a 46. logionban, de ott másképpen szól és más a mondanivalója. (Bárki elérheti János minőségét, aki visszatér ahhoz a tudáshoz, amely születésekor még benne volt.)

79 Egy asszony a tömegből ezt mondta neki: „Áldott a test, amely téged hordott, és az emlők, amelyek téged tápláltak.” Ezt válaszolta: „Áldottak, akik meghallották az Atya szavát és megőrizték annak igazságát. Jönnek olyan napok, amikor ezt mondjátok: áldott a test, amely nem fogant, és az emlők, amelyek nem adtak tejet.”

HP 79 *Egy asszony a tömegből mondta neki: Áldott a test, amely téged hordott, és az emlők, amelyek téged tápláltak. Mondta neki: Áldottak, akik meghallották az Atya szavát, s megőrizték azt igazságban. Mert jönnek majd napok, és azt mondjátok: áldott a test, amely nem fogant, és az emlők, amelyek nem szoptattak.*

E logion első fele Lukács 11:27-28-ban, a második fele pedig, ahol Jézus válaszol, jóval később, Lukács 23:29-ben található, a keresztúton, ahol a síró asszonyokhoz szól.

Lukács 11:27 Amikor ezt mondta, a sokaságból egy asszony felemelte szavát, és így szólt hozzá: „Boldog az az anyaméh, amely téged hordozott, és boldogok azok az emlők, amelyek tápláltak!” **Lukács 11:28** Erre ő így felelt: „De még boldogabbak azok, akik hallgatják az Isten beszédét, és megtartják.”

Lukács 23:29 mert jönnek majd olyan napok, amikor ezt mondják: Boldogok a meddők, az anyaméhek, amelyek nem szültek, és az emlők, amelyek nem szoptattak!

A keresztény beállítottságú biblíamagyarázat szerint Lukács evangéliumában Jézus itt is (mint ahogy Lukácsnál több helyen) az i.sz. 70-ben történt jeruzsálemi pusztítást jövendölte meg. Azonban a kegyetlen háborúk az egész történelmünket végigkísérték. Jézus idejében még nem is sejthették, hogy miféle borzalmakkal kell majd szembenéznie az emberiségnek történelme folyamán.

Hogy valóban elhangzott-e Jézus szájából ez a vészjósló mondat, azt nem tudjuk.

80 Jézus mondta: Aki felismerte a világot, a testet találta. És aki a testet találta, a világ nem méltó ahhoz.

HP 80 *Jézus mondta: Aki fölismerte a világot, a testet találta, és aki a testet találta, a világ nem méltó hozzá.*

Az 56. logion finomított változata. „Holttest” helyett „test” szerepel benne, ami ugyanazt a mulandó fizikait jelenti.

Tamás 56 Jézus mondta: Aki felismerte a világot, egy holttestet talált. És aki egy holttestet talált, ahhoz nem méltó a világ.

81 Jézus mondta: Aki gazdag, váljon királlyá, de aki erős, tagadja meg a gazdagságát*.

HP 81 *Jézus mondta: Aki meggazdagodott, uralkodjék, és akinek hatalma van, mondjon le!*

** kopt szövegben: aki erős, az „tagadja meg” vagy, „mondjon le”.Eredetileg nincs benne a mondat tárgya, de a magyar szövegben ki kell tenni, hogy ne legyen félreérthető (nem az erőnket kell megtagadni).*

A gazdagság hatalommal jár. Ha a gazdag ember gyenge, nem tud lemondani erről, azonban ha erős, meg tudja tenni

A 110. logion ugyanezt jelenti, más megfogalmazásban:

Tamás 110 Jézus mondta: Aki megtalálta a világot és meggazdagodott, mondjon le a világról.

82 Jézus mondta: Aki közel van hozzám, közel van a tűzhöz; és aki távol van tőlem, távol van a királyságtól.

HP 82 *Jézus mondta: Aki közel van hozzám, közel van a tűzhöz; és aki távol van tőlem, távol van a királyságtól.*

A 40. logion jelentése hasonló, de ott Jézus nem önmagáról, hanem az Atyáról beszél.

Tamás 40 Jézus mondta: Ha egy szőlőtövet az Atyától távol ültetnek, az nem erősödik meg. Ki lesz tépve gyökerestől és el fog pusztulni.

83 Jézus mondta: A képek megmutatkoznak az embernek, de a bennük lévő fény el van rejtve. Az Atya fényképében fog megmutatkozni, ugyanis az ő képe az ő fényébe van rejtve.

HP 83 *Jézus mondta: A képek kijelentetnek az embernek, és a fény, amely bennük van, rejtett. Az Atya fényének képében ki fogja jelenteni magát, és az ő képe rejtett az ő fénye által.*

A szöveg másképp is tagolható: ...a fény, amely bennük van, rejtett az Atya fényének képében. Ki fogja jelenteni magát... (A fordító megjegyzése)

E körülményesen és bonyolultan fogalmazott mondat sok félreértés forrása. Félig nyers fordítása a következő: „A képek megmutatkozva vannak az embernek. És a fény, ami bennük van, rejtett. Az Atya az ő fényének a képében fog megmutatkozni, és az ő képe rejtett az ő fénye által.

A logion jelentése: Az Atyának a fénye az, ami megmutatkozik. Az ő képét csak a fénye által láthatjuk meg.

Értelmezéshez lásd még az 50. logiont. A következő, 84 logionban erről a fogalomról egy kicsit tisztább képet kapunk. Ott is arról a nem érzékelhető énünkről (vagy szellemünkről) van szó, ami itt „fény”-ként van fogalmazva.

Tamás 50 Jézus mondta: Ha megkérdezik tőletek: „Honnan jöttetek?”, mondjátok azt nekik: „A fényből jöttünk. Arról a helyről, ahol a fény keletkezett, önmaga által teremtve, és kijelentette magát a mi képünkben”. Ha megkérdezik tőletek: „Ti az övéi vagytok?”, ezt mondjátok: „Mi az ő gyermekei vagyunk, az élő Atya kiválasztottai.” Ha azt kérdezik tőletek: „Mi a jele az atyátoknak, amely bennetek van?”, ezt mondjátok nekik: „Mozgás és megnyugvás.”

84 Jézus mondta: Azokon a napokon, amikor a képmásotokat* látjátok, örültök. Akkor azonban, ha meglátjátok azt a képet magatokról, amely a kezdetektől való és nem múlik el; és amely most nem érzékelhető**, hogy fogjátok azt megélni***?

HP 84 *Jézus mondta: Akkor, amikor képmásotokat látjátok, örültök; ha pedig (ős?)képeiteket látjátok - amely kezdetetek előtt keletkezett; sem nem halnak meg, sem nem jelentetnek ki-hogyan fogjátok elviselni?*

* szó szerint „hasonlatosságotokat” vagy „hasonmásotokat”

** „most nem érzékelhető” szó szerint „nincs kijelentve”. Jelentése: fizikailag nem érzékelhető.

*** szó szerint „hogyan fogjátok azt (el)viselni?”

Ezt a logiont semmi más korábbi tamási vagy kánoni evangéliumban nem találjuk meg. Eredetéről nem tudunk semmit mondani. Azonban a kérdés rendkívüli és elgondolkodtató, még akkor is, ha esetleg nem Jézus maga tette fel azt. Miként fogjuk megélni azt a pillanatot, amikor meglátjuk önmagunkat a teljes valónkban? Amikor meglátjuk a valódi lelkünket?

85 Jézus mondta: Ádám egy nagy erőből és egy nagy gazdagságból lett, de mégsem ért fel hozzátok. Ha ugyanis felért volna hozzátok*, nem félt volna a haláltól**.

HP 85 Jézus mondta: Ádám egy nagy erőből és egy nagy gazdagságból lett, és (még)sem lett méltó hozzátok. Ha ugyanis .méltó lett volna, nem [ízlelte volna meg] a halált.

* kopt szövegben: „érdemesnek lenne tartva arra”, vagyis „ha méltó lett volna”. Jelen esetben azonban inkább arról van szó, hogy a tudása és ezzel együtt a lelkisége nem ért fel odáig, hogy rájőjön: a halál nem létezik.

** talán itt is a „nem ízlelte volna meg a halált” szerepel, de a kéziratnak ez a része ki van szakadva, így nem ismerjük az eredeti kifejezést, csak következtetni tudunk rá. Aki tudja, hogy nem létezik halál, az nem is fél tőle, azaz nem ízleli meg. A „nem félt volna” számunkra érthetőbb, mint a „nem ízlelte volna meg”. Nagy valószínűséggel e két kifejezés egyike állt eredetileg a kopt kéziratban. A HP fordításban láthatjuk a kiszakadt rész pontos helyét.

E logion jézusi eredetével kapcsolatban sincsenek információink. Ádám ebben a szövegben a régi embert jelenti, aki nem hallotta még a Jézus (vagy más tanító) által terjesztett örömhírt. Nem tudott róla – a szöveggörnyezet szerint nem is kereste önmagában a belső igazságot –, ezért nem volt képes olyan szintre emelkedni, mint mi, akik már ismerjük mindezt. Ha Ádám, a régi ember hozzánk hasonlóan gondolkodott volna (felért volna hozzánk), akkor ő is tudta volna, hogy a halál nem létezik, így nem is félt volna tőle.

86 Jézus mondta: A rókáknak van barlangjuk és a madaraknak van fészük, de az Emberfiának nincs helye, ahova lehajthatná a fejét, hogy kipihenje magát.

HP 86 Jézus mondta: [A rókáknak vannak barlang]jaik, és a madaraknak van fészük, de az ember fiának nincs helye lehajtani a fejét, kipihennie magát.

A logionban a „rókáknak van barlangjuk” rész a töredékes papiruszról leszakadt. A kiegészítést Máté 8:20 alapján tettük.

Máté 8:19 Egy írástudó odament, és így szólt hozzá: „Mester, követlek, akárhová mégy.” **Máté 8:20** Jézus így válaszolt: A rókáknak van barlangjuk és az égi madaraknak van fészük, de az Emberfiának nincs hova fejét lehajtania.

Lukács 9:57 Amikor mentek az úton, valaki ezt mondta neki: „Követlek, akárhova mégy.” **Lukács 9:58** Jézus azonban így felelt: A rókáknak barlangjuk van, és az égi madaraknak fészük, de az Emberfiának nincs hova fejét lehajtania.

87 Jézus mondta: Nyomorult a test, amely egy másik testhez kötődik*, és nyomorult a lélek, amely e kettőhöz kötődik.

HP 87 *Jézus mondta: Nyomorult a test, amely egy testen függ, és (még) nyomorultabb a lélek, amely ezen a kettőn függ.*

** Szó szerint „amely egy testen lóg”. A „másik” nincs a szövegben, de a mondat második fele két testhez való kötődést említ.*

Tamás 29 Jézus mondta: Ha a test lett a szellemért, ez csoda. Ám ha a szellem lett a testért, ez csodák csodája. Én azonban azon csodálkozom, hogy ekkora gazdagság hogyan találhatott helyet magának ebben a szegénységben.

Tamás 112 Jézus mondta: Jaj annak a testnek, amely a lelken csügg! Jaj annak a léleknek, amely a testen csügg!

88 Jézus mondta: Ha angyalok jönnének el hozzátok a prófétákkal és nektek adnák azt, amire szükségetek van, és ti is nekik adnátok azt, ami nálatok van, ti akkor is azon tanakodnátok, hogy mikor jönnek el és mikor fogják elvenni tőletek azt, ami az övék.

HP 88 *Jézus mondta: Angyalok jönnek hozzátok prófétákkal, és nektek adják, amik a tieitek, és ti is nekik adjátok, amik a kezetekben vannak. (És) magatokban azt mondjátok: Melyik az a nap, amikor eljönnek, (és) elveszik azt, ami az övék?*

A logion pontos fordításához a HP szöveget javasolt megnézni. Jézus szavait a kopt fordító (vagy a logion készítője) félreérthette. Jézus sosem mondta, hogy az angyalok vagy a próféták személyesen meg fognak jelenni a fizikai világban. (lásd 52. és 83. logionok). Itt Jézus feltételes módban beszél.

Jézus azt magyarázza el, hogy még ha szó szerint be is következne az, amit várnak az emberek, még azt sem hinnék el, és tovább várnának.

Tamás 51 A tanítványai kérdezték tőle: „Melyik napon jön el a halottak nyugalma? És mikor érkezik el az új világ?” Ezt válaszolta nekik: „Az, amit kerestek, már eljött, azonban ti nem ismeritek fel azt.”

89 Jézus mondta: Miért mossátok meg a kehely külsejét? Nem fogjátok fel, hogy aki a belsőt teremtette, ugyanaz, mint aki a külsőt teremtette?

HP 89 *Jézus mondta: Miért mossátok meg a kehely külsejét? Nem fogjátok föl, hogy aki a belsőt teremtette, ugyanaz, mint aki a külsőt teremtette?*

Máté 23:25 „Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert megtisztítjátok a pohár és a tál külsejét, belül pedig tele van rablásvággyal és féktelenséggel. **Máté 23:26** Vak farizeus, tisztítsd meg először a pohár és a tál belsejét, hogy azután a külseje is tiszta legyen!” **Máté 23:27** „Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert hasonlók vagytok a meszelt sírokhoz, amelyek kívülről szépnek látszanak, de belül tele vannak halottak csontjaival és mindenféle tisztátalansággal.”

Lukács 11:37 Beszéd közben egy farizeus arra kérte őt, hogy ebédeljen nála. Jézus bement, és asztalhoz telepedett. **Lukács 11:38** A farizeus pedig elcsodálkozott, amikor meglátta, hogy ebéd előtt nem mosdott meg. **Lukács 11:39** Az Úr azonban ezt mondta neki: „Ti farizeusok a pohár és a tál külsejét megtisztítjátok, de belül telve vagytok rablásvággyal és gonoszsággal. **Lukács 11:40** Esztelenek! Aki megalkotta a külsőt, nem az alkotta-e meg a belsőt is?”

Lukács és Máté ugyanazt a példabeszédet mondják el, azonban a kerettörténetek eltérnek egymástól. Lukács szerint egy farizeus megkérte Jézust, hogy ebédeljen nála. Ez nem tűnik hihetőnek, mint ahogy az sem, hogy ezt a meghívást Jézus elfogadta. Jézus, miután megérkezett, még a kezét sem mosta meg, úgy ült le az asztalhoz, majd megalázta a vendéglátóját. A történet abszurd.

A Q forrás valószínűleg nem is tartalmazott többet annál, mint ami ebben a logionban szerepel.

90 Jézus mondta: Gyertek hozzám, mert enyhe az igám, és szelíd az uralmam, és megtaláljátok a nyugalmat magatoknak.

HP 90 *Jézus mondta: Jöjjetek énhozzám, mert enyhe az igám, és az uralmam szelíd, és nyugalmat fogtok találni magatoknak.*

Máté 11:28 Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek. **Máté 11:29** Vegyétek magatokra az én igámat, és tanuljátok meg tőlem, hogy szelíd vagyok, és alázatos szívű, és megnyugvást találtok lelketeknek.

91 Ezt mondták neki: „Mondd meg nekünk, ki vagy te, hogy hihessünk neked!” Jézus ezt válaszolta: „Megfigyelitek az ég és a föld kinézetét, de ami előttetek van, azt nem ismeritek fel, mert a jelent nem figyelitek meg.”

HP 91 *Mondták neki: Mondd meg nekünk, hogy ki vagy te, hogy higgyünk neked! Mondta nekik: Megvizsgáljátok az ég és föld színét, és azt, ami előttetek van, nem ismertétek föl! Ezt az időt nem tudjátok megvizsgálni!*

A 43. logion tartalma, más fogalmazásban.

Tamás 43 A tanítványok kérdezték tőle: „Ki vagy te, aki ezeket mondod nekünk?” Ő válaszolta: „Amit mondok nektek, azokból nem ismeritek meg, hogy ki vagyok én? Olyanok lettetek, mint a zsidók, akik szeretik a fát, de gyűlölnek a gyümölcsöt, és szeretik a gyümölcsöt, de gyűlölnek a fát.”

Máté 16:1 A farizeusok és a szadduceusok odamentek, hogy kísértsék őt: kérték, hogy mutasson mennyei jelt nekik. **Máté 16:2** Ő azonban így válaszolt nekik: „Amikor esteledik, ezt mondjátok: Szép idő lesz, mert vöröslik az ég! **Máté 16:3** Reggel pedig: Ma zivatar lesz, mert vörös és borús az ég. Képmutatók! Az ég arcát meg tudjátok ítélni, az idők jeleit pedig nem tudjátok?”

Lukács 12:54 Azután szólt a sokasághoz is: „Amikor látjátok, hogy felhő támad nyugatról, mindjárt azt mondjátok, hogy eső jön; és úgy lesz. **Lukács 12:55** Amikor pedig azt halljátok, hogy a déli szél fúj, azt mondjátok, hogy hőség jön; és úgy lesz.”

Lukács evangéliumában ez a beszéd közvetlenül az elhíresült: „...nem azért jöttem, hogy békét hozzak...” kezdetű mondás után következik (lásd a 16. logion leírásánál). Többször észrevehettük már Lukács és Máté evangéliumában, hogy egy-egy jézusi tartalom teljesen más kerettörténetbe van ágyazva. Máténál a Q felhasználása rapszodikusabb, Lukácsnál fantáziadúsabb. Ő mindig valami kerek egészet szeretne kihozni a Q mozaikdarabkáiból. Talán hangzatosabb így, de kevésbé hiteles.

Megjegyzés: Hivatalosan úgy tartják, hogy Tamás evangéliuma nem felel meg azoknak a kritériumoknak, amelyek szükségesek ahhoz, hogy evangéliumnak lehessen nevezni. Ilyen például az, hogy a logionok egymástól függetlenek, nincsenek kerettörténetbe ágyazva és nem szólnak Jézus életéről. Azonban a logion-szerkezet önmagában már arról árulkodik, hogy a legkorábbi írások közül való, még nincs „kifinomítva”, illetve későbbi szerzők által csiszolva. Jézus azt kérte, hogy ne az életével foglalkozzunk, hanem a tanításaival. Tamás ennek a kérésnek eleget tett. A 62 logionban pontosan azt írta le, amire szükség volt

92a Jézus mondta: Keressetek, és találni fogtok!

HP 92 *Jézus mondta: Keressetek, és találni fogtok! De amik felől azokban a napokban kérdeztetek engem, nem mondtam meg nektek ama napokban. Most el akarnám mondani azokat, és nem keressetek azokat.*

Megjegyzés: A 92. logiont a fordítások általában nem választják ketté, bár két teljesen különböző dolgról szólnak.

A logion tartalma a 94. logion rövidített változata. Tamás evangéliumának nyitó gondolatát (2. logion) eleveníti fel az írnok, de más forrásból. (Valószínű, hogy a Q-ból, mivel Máté és Lukács evangéliumában is szerepel ugyanez a gondolat. Lásd a 94. logion leírásában.)

Tamás 2 Jézus mondta: A kereső ne hagyja abba a keresést, amíg nem talál. És ha talál, összezavarodik. Ha zavarodottságán úrrá lesz, ámulatba esik. És királlyá lesz a mindenségben.

Tamás 94 Jézus mondta: Aki keres, találni fog. Aki kitartóan zörget, annak megnyílik az ajtó.

92b Azokban a napokban, amikor nem voltam veletek*, hiába kérdeztetek azokról a dolgokról; én nem feleltem. Most el akarnám mondani a válaszomat, de ti nem keressetek azokat.

HP 92 *Jézus mondta: Keressetek, és találni fogtok! De amik felől azokban a napokban kérdeztetek engem, nem mondtam meg nektek ama napokban. Most el akarnám mondani azokat, és nem keressetek azokat.*

Megjegyzés: A 92. logiont a fordítások általában nem választják ketté, bár két teljesen különböző dolgról szólnak.

* A logion „azokról a napokról” beszél. Az „amikor nem voltam veletek” részt a jobb érthetőség kedvéért tettem hozzá.

A 92a és 92b logionokat valószínűleg azért nem választották szét a szakemberek, mert a 92b nem a szokásos „Jézus mondta” bevezetéssel kezdődik.

Lásd még a 38. logiont. Mindkettő arról szól, hogy most, amikor Jézus velük van, nem figyelnek rá. A 38. logion szerint amikor már nem lesz velük, akkor fogják keresni, a jelen 92. logionban pedig amikor még nem volt ott, akkor keresték őt.

Tamás 38 Jézus mondta: Sokszor kívántátok ezeket a szavakat hallani, amiket nektek mondok, és nem volt senki más, akitől hallanátok ezeket. Lesznek majd napok, amikor majd kerestek engem, és nem fogtok megtalálni.

93 Ne adjátok a szent dolgokat a kutyáknak, hogy ne vessék azokat a trágyadombra! Ne dobjatok gyöngyöt a disznók elé, hogy ne rágják szét azt értéktelen morzsává*.

HP 93 *Ne adjátok a szentet a kutyáknak, hogy ne vessék azokat a trágyadombra! Ne vessétek a gyöngyök[et a k]jocák elé, hogy ne tegyék azt [mo]rzs[sává]!*

** A papiruszról le van szakadva az a rész, ahol a „morzsává” szó szerepelhet. Az „értéktelen” jelzőt a jobb érthetőség kedvéért illesztettem be. A papiruszon ennyi olvasható: „Ne dobjatok gyöngyöt a disznó elé, hogy ne tegyék (azt)...” Máté 7:6-szerint: „...gyöngyeiteket se dobjátok oda a disznók elé, nehogy lábukkal széttapossák azokat, majd megfordulva széttépjenek titeket.”*

Máté 7:6 Ne adjátok oda a kutyáknak azt, ami szent, gyöngyeiteket se dobjátok oda a disznók elé, nehogy lábukkal széttapossák azokat, majd megfordulva széttépjenek titeket.

Tamás evangéliuma így kezdődik: „Ezek a rejtett szavak, amelyeket az élő Jézus mondott, és amelyeket Didymos Júdás Tamás írt le. Aki megtalálja e szavak értelmét, nem izleli meg a halált.”

Reménykedem abban, hogy ezt az evangéliumot nem fogják a „disznók értéktelen morzsává rágni”. Sajnos azonban – ahogy a bevezetőben is említettem –, sokan értelmezték és magyarázták már félre ezt az evangéliumot is, mint annyi más.

94 Jézus mondta: Aki keres, találni fog. Aki kitartóan zörget, annak megnyílik az ajtó*.

HP 94 *Jézus mondta: Aki keres, találni fog, [és aki bekopog]tat, megnyitvatik annak.*

A töredékes papiruszon a szöveg „kitartóan zörget” része teljesen hiányzik. Máté 7:8 és Lukács 11:9 szerint „zörgessetek és megnyitvatik nektek”. A szövegből 10-11 karakternyi rész hiányzik. Elképzelhető, hogy nem a „kopogás” vagy „zörgetés” szó állt ott eredetileg, hanem valami aktívabb és önállóbb cselekedet, például „kinyit”. Aki kinyitja az ajtót, annak az ajtó kinyílik. A szöveg utolsó szava „nyitva lesz” és nem valaki más által „megnyitvatik”, ami más szavakkal „kinyitják”.

** Az eredeti szövegben nem szerepel az ajtó, azonban alany nélkül értelmetlen a mondat.*

A logion tartalma a 92a. logionnak egy hosszabb változata.

Tamás 92a Jézus mondta: Keressetek, és találni fogtok!

Máté 7:7 Kérjétek, és adatik nektek, keressetek, és találtok, zörgessetek, és megnyitvatik nektek. **Máté 7:8** Mert aki kér, mind kap, aki keres, talál, és a zörgetőnek megnyitvatik.

Lukács 11:9 Én is azt mondom nektek: kérjétek, és adatik, keressetek, és találtok, zörgessetek, és megnyitvatik nektek. **Lukács 11:10** Mert mindaz, aki kér, kap; aki keres, talál; és aki zörget, annak megnyitvatik.

95 Jézus mondta: Ha pénzetek van*, ne adjátok azt kamatra. Adjátok inkább úgy, hogy ne kapjátok vissza azt.

HP 95 *[Jézus mondta:] Mikor pénzetek lesz, ne adjátok kamatra, hanem adjátok [azt] annak, akitől nem fogjátok (vissza)kapni azt.*

**Itt van vége a 48. papirusznak. A következő teljesen üres, és azután jön az, amelyik a 49. sorszámot kapta. Abban folytatódik a logion ezzel a résszel: „ne adjátok kamatra...”. Ugyanaz a kézírás, mint a korábbiaké, azonban úgy tűnik, a tinta más fajta és vékonyabb, mint az előző papírokon. Rosszabb minőségű és nehezebben lehet olvasni a szöveget. Az írnok ezt a tintát használja az 50. és 51. papiruszon is, ahol véget ér Tamás evangéliuma. Ebből a tényből többféle következtetést is le lehet vonni. Talán az írnok elrontotta a kéziratot a 49. oldalon és ezért később újraírta azt egy másik tintával. De vajon miért rakott egy üres papírt a 48. és a 49. közé? Elképzelhető az is, hogy olyan szöveg került a 49. papiruszra, amelyről később úgy gondolták, hogy mégsem osztják meg a gyülekezettel a tartalmát, és újraírták az egészet. Vagy talán maga az írnok ezen a ponton vette észre, hogy valami nincs rendben a későbbi fogalmazásokkal és magával a tartalommal sem. (Mi is erre gyanakodtunk, ugyanis a 95. logiontól kezdve a fogalmazás minőségének leromlása szemet szúr.)*

Máté 5:42 Aki kér tőled, annak adj, és aki kölcsön akar kérni tőled, attól ne fordulj el."

A tamási logion forrása ugyanaz lehetett, mint ami Mátéé volt. Az evangélium vége felé járunk, ami azt is jelentheti, hogy itt már olyan forrásokat is összeszedtek az evangélium írnokai, amelyek eredete nem teljesen megbízható, tartalma pedig nem minden esetben illeszkedik Jézus tanításaihoz. Talán a kopt fordító maga, vagy a gyülekezet vezetői döntöttek úgy, hogy újraírják a maradék három lapot és kijavítják a kritikus helyeket. A Máté idézetből megsejthetjük, hogy a logion forrásában egy ehhez hasonló szöveg szerepelhetett: „Ha pénzetek van, ne adjátok azt kamatra, hanem kamat nélkül...” Máskülönben miért szerepelne a kamat szó a szövegben? Egyszerűbb lenne így írni: „Ha pénzetek van, adjátok oda, és ne kérjétek vissza”. Jézus azt tanította, hogy ha valakinek adunk, ne kérjük azt vissza (se kamatra, se pedig kamat nélkül). E miatt kerülhetett javításra a szöveg.

96 Jézus mondta: Az Atya királysága hasonlít egy asszonyhoz: aki vett egy kevés kovászt és belekeverte azt a tésztába. Jó és nagy kenyereket készített belőle. Akinek van füle, hallja meg!

HP 96 *Jézus mondta: Az Atya királysága hasonlít egy asszonyhoz: vett egy kevés kovászt, [elrejt]ette azt lisztben, nagy kenyereket csinált (az asszony) belőle. Akinek van füle, hallja!*

A logion jelentése ugyanaz, mint a 20. mustármagról szóló példabeszédé (bennünk növekvő mennyország).

Tamás 20 A tanítványok mondták Jézusnak: „Mondd meg nekünk, hogy mihez hasonlít a mennyek királysága!” Azt válaszolta nekik: „Egy mustármaghoz hasonlít, ami kisebb minden magnál. Ha pedig olyan földbe esik, amit megműveltek, nagy ágat hoz, és az ég madarainak menedékévé válik.”

Máté 13:33 Más példázatot is mondott nekik: „Hasonló a mennyek országa a kovászhoz, amelyet fog az asszony, belekever három mérce lisztbe, míg végül az egész megkel.”

Lukács 13:21 Hasonló a kovászhoz, amelyet fogott egy asszony, és belekevert három mérce lisztbe, míg végül az egész megkelt.”

97 Jézus mondta: Az Atya királysága hasonlít egy asszonyhoz, aki egy liszttel teli korsót vitt magával egy hosszú úton. Letört egy darab a korsóból* és a liszt kiszóródott az útra. Ő nem vette észre a bajt**. Amikor megérkezett a házához és letette a korsót, akkor látta meg, hogy az üres.

HP 97 *Jézus mondta: Az [Atya] királysága [ha]sonlít egy asszonyhoz, aki midőn egy hosszú úton megy, liszttel teli korsót visz. A korsó füle letörött, a liszt kiömlött mögötte az útra. Nem vette észre, nem tudott a csapásról. Amikor elérte a házát, letette a korsót a földre, üresen találta azt.*

* A kopt szöveg szerint a korsó füle tört le, de ez hibás, mert attól, hogy a korsó füle letörik, még nem ömlik ki belőle a liszt.

** szó szerint „hiábavalóságot”

A logion tartalma nem szerepel a kanonizált evangéliumokban.

Számtalanszor előfordul, hogy az ember spirituális előrehaladása közben magát a kincset veszíti el, amit kezdetben még birtokolt. (Lásd 7. logion magyarázata.) Út közben, ahogy újabb és újabb belső élményekkel és felismerésekkel találkozik, önhitté válik. Így végül azt veszíti el, ami miatt az úton elindult.

98 Jézus mondta: Az Atya királysága hasonlít egy emberhez, aki meg akart ölni egy előkelő* embert. Kardot rántott a saját házában, átszúrta a falat, hogy megtudja, erős lesz-e a keze. Akkor megölte az előkelőt.

HP 98 *Jézus mondta: Az Atya királysága hasonlít egy emberhez, aki meg akar ölni egy előkelő embert. Kardot rántott a saját házában, átszúrta a falat, hogy megtudja, erős lesz-e a keze. Akkor megölte az előkelőt.*

A rossz szándék kártékony és veszélyes. Még csak próbálgatjuk (eljátsszuk a gondolattal), és már meg is történt. Vigyázzunk a vágyainkra és a gondolatainkra!

99 A tanítványai mondták neki: „A fivéride és az anyád állnak kint.” Ezt válaszolta: „Akik ezen a helyen vannak*, azok Atyám akaratát cselekszik. Ők a fivérideim és az anyám. Ők azok, akik be fognak menni Atyám királyságába.”

HP 99 *A tanítványok mondták neki: A fivéride és az anyád állnak kint. Mondta nekik: Azok, akik e helyeken (vannak)*, és Atyám akaratát cselekszik, azok az én fivérideim és az én anyám. Ők azok, akik be fognak menni Atyám királyságába.*

** ti. a hallgatósága (a fordító megjegyzése)*

** Ahol Jézus tanított, azon a helyen. Anyja és a testvérei távolabb álltak, ők nem tartoztak a hallgatósághoz. (Márk leírása alapján úgy tudjuk, hogy a helyszín Jézus otthona volt, a családja pedig kint az ajtó előtt várta őt.)*

Ebben a logionban és Máté evangéliumának az erről szóló részében csak a Márk által leírt történet konklúziója áll. Az 55. logion megtárgyalásakor megvizsgáltuk az előzményeket, melyek csak Márknál találhatók meg. Akkor nem esett szó a Máté szerinti leírásról.

Máté 12:46 Még beszélt a sokasághoz, amikor íme, anyja és testvérei megálltak odakint, mert beszélni akartak vele. **Máté 12:47** Valaki szólott neki: „Íme, anyád és testvéride odakint állnak, és beszélni akarnak veled.” **Máté 12:48** Ő azonban így felelt annak, aki szólott neki: „Ki az én anyám, és kik az én testvérideim?” **Máté 12:49** Erre kinyújtotta kezét tanítványai felé, és így szólott: „Íme, az én anyám és az én testvérideim! **Máté 12:50** Mert aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát, az az én fivéride, nővéride és az én anyám.”

Márk 3:31 Ekkor megérkeztek anyja és testvéride; kint megállva beküldtek hozzá, és hívták őt. **Márk 3:32** Körülötte pedig sokaság ült, és szólottak neki: „Íme, anyád, a fivéride és nővéride odakint keresnek téged!” **Márk 3:33** De ő így válaszolt nekik: „Ki az én anyám, és kik az én testvérideim?” **Márk 3:34** És végignézve a körülötte körben ülőkön, így szólott: „Íme, az én anyám és az én testvérideim. **Márk 3:35** Aki az Isten akaratát cselekszi, az az én fivéride, nővéride és az én anyám.”

Megjegyzés: Márknál megfigyelhetjük, hogy Jézus nőtestvérideit is megemlíti, de Máténál ez már hiányzik. Mivel Máté evangéliuma judeo-keresztény szisztémával került összeállításra, a nőket kihagyták az eseményekből, ahol csak tudták. Tamás logionja is csak fiútestvérideket említ, ezért feltételezzük, hogy e logion egy késői pótlás Tamás evangéliumához, a Máté-féle verzió ismeretében, amelyről tudjuk, hogy Márk után íródott.

100 Mutattak Jézusnak egy aranyat, és azt mondták neki: „A császár emberei követelik tőlünk az adókat.” Jézus azt válaszolta nekik: Adjátok a császárnak ami a császáré, adjátok Istennek ami az Istené, és ami az enyém, azt adjátok nekem!”

HP 100 *Mutattak Jézusnak egy aranyat, és mondták neki: A császárhoz tartozóak követelik tőlünk az adókat. Mondta nekik: Adjátok a császáráit a császárnak, adjátok az Istenéit az Istennek, és ami az enyém, azt adjátok nekem!*

Máté 22:15 Akkor a farizeusok elmentek, és elhatározták, hogy szóval csalják törbe. **Máté 22:16** Elküldték tehát hozzá tanítványait, a Heródes-pártiakkal együtt, akik ezt mondták: „Mester, tudjuk, hogy igaz vagy, és az Isten útját az igazsághoz ragaszkodva tanítod, és hogy nem tartasz senkitől, mert nem veszed figyelembe az emberek tekintélyét. **Máté 22:17** Mondd meg tehát nekünk, mi a véleményed: szabad-e adót fizetni a császárnak, vagy nem?” **Máté 22:18** Jézus felismerve gonoszságukat, így szólt: „Mit kísértetek engem, képmutatók? **Máté 22:19** Mutassatok nekem egy adópénzt!” Azok odavittek neki egy dénárt. **Máté 22:20** Jézus megkérdezte tőlük: „Kié ez a kép és ez a felirat?” **Máté 22:21** „A császáré” - felelték. Jézus erre kijelentette: „Adjátok meg tehát a császárnak, ami a császáré, és Istennek, ami az Istené.” **Máté 22:22** Amikor ezt meghallották, elcsodálkoztak, otthagyták őt, és eltávoztak.

Máté, Márk 12:13-17 és Lukács 20:20-25 ezt a történetet szinte szószerinti egyezéssel írják le.

Ebben a logionban a mondás kikerekített változatával találkozunk, utolsó tagmondata idegenül hat számunkra. Gyülekezeti kiegészítés lehet, mely hangzatosra sikerült ugyan, de mélyebb tartalom nélkül. Jézus nem kért önmagának semmit. Amikor kért vagy utasított, azt mindig a mi érdekünkben tette.

101 Aki nem gyűlöli az apját és az anyját, mint én, nem lehet a tanítványom. És aki nem szereti az apját és az anyját, mint én, nem lehet a tanítványom. Mert a szülőanyám adta nekem a testemet, de* az igazi anyám adta nekem az életet.

HP 101 *Aki [n]em fogja ap[ját] és anyját meggyűlölni, mint én, nem lehet t[anítvá]nyom. És aki [nem] fogja szeretni [apját] és anyját, mint én, nem lehet a tanítványom. Mert az anyám [.....], de az igazi [anyám] adta nekem az életet.*

* A papirusz annyira töredékes, hogy az „adta nekem a testemet, de” részt saját szavainkkal kellett kipótolnunk.

A logion első része megegyezik az 55. logion első részével, azonban az írnok a második rész helyére egy új, akkoriban születő gyülekezeti irányzat gondolatát építette be, mely a mennyei Anya fogalmát jelentette. Jézus viszont soha nem beszélt anyáról. A legfőbb Egyet Atyának nevezte és ezt elegendőnek tartotta. Az Atyának nincs neve, ahogy ezt korábban Jézus is mondta és mi is említettük a könyvünkben. A nemi princípiumok a fizikai, földi gondolkodásra utalnak. (Lásd 22b, 24, 44 és 50. logionokat)

Másrészt szerették volna valahogy értelmezni, de leginkább átfogalmazni és ezzel enyhíteni azt a kijelentést, miszerint gyűlölünk kell a szüleinket. Ez a törekvés sikertelen maradt, mivel az eredeti tartalmat nem magyarázza, a fogalmakat pedig összezavarja. Aki esetleg nem tette meg, annak javaslom, hogy nézze át az 55. logion magyarázatát ahhoz, hogy megértse Jézusnak e rendkívül kemény kijelentését.

Tamás 55 Jézus mondta: Aki nem gyűlöli meg apját és anyját, az nem lehet a tanítványom. És aki nem gyűlöli meg fivéréét és nővérét és nem hordja a keresztyét, mint én, nem lesz méltó hozzám.

102 Jézus mondta: Jaj a farizeusoknak! Mert hasonlítanak a barmok jászolában fekvő kutyához. Sem az nem eszik, sem a barmokat nem hagyja enni.

HP 102 *Jézus mondta: Jaj nekik, a farizeusoknak, mert hasonlítanak a barmok jászolában nyugvó kutyához; mert sem az nem eszik, sem a barmokat nem hagyja enni.*

Tamás evangéliuma lényegre törő, szűken fogalmaz és csak olyan jézusi mondásokat tartalmaz, amelyek az épülésünket szolgálják. A farizeusokról esett már szó a 39. logionban. Jézus azt a feladatot, ami a farizeusoké lett volna eredetileg, átadja a tanítványainak és figyelmezteti őket, hogy tegyék a dolgukat okosan és ártatlanul, nehogy farizeussá váljanak. Ez a jelen logion ismétlés, de lényeges, ránk vonatkozó tartalom nélkül.

Tamás 39 Jézus mondta: A farizeusok és az írástudók megkapták a tudás kulcsait és elrejtették azokat. Ők nem mentek be; azokat pedig, akik vágytak rá, hogy bemehessenek, nem engedték be. Ti viszont legyetek eszesek, mint a kígyók, és ártatlanok, mint a galambok!

Máté 23:13 „Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert bezárjátok a mennyek országát az emberek előtt: ti magatok nem mentek be, és azokat sem engeditek be, akik be akarnak menni.”

103 Jézus mondta: Boldog az az ember, aki tudja, hogy az éjszaka* melyik részében jönnek el a tolvajok. Így felkelhet, szemmel tarthatja** a királyságát és felővezheti magát, mielőtt azok megérkeznek.

HP 103 *Jézus mondta: Boldog az az ember, aki tudja, hogy <az éjszaka> [mely] részében jönnek el a latrok, hogy fölkeljen, összeszedje a [.....]ségét, és fölővezze ágyékát, mielőtt bejönnek.*

* A logionból hiányzik az „éjszaka” szó.

** a kopt szövegben „összegyűjtheti” szerepel.

A fogalmazás itt hibás. A tolvaj váratlanul érkezik, és bár lehet folyamatosan felkészülten várni, figyelni az utat, valójában nem tudjuk előre az időt, amikor jönni fog. A 21b. logion világosan és tisztán beszél erről.

Tamás21b „Ezért azt mondom: Ha a ház ura észreveszi, hogy rabló közeledik, figyelni fogja őt és nem engedi, hogy a rabló a királyságán keresztül alagutat ásson a házához és elvigye a javait. Ti pedig legyetek résen a világgal szemben és övezzétek fel magatokat nagy erővel, hogy a tolvajok ne találjanak utat hozzátok. Mert amikor nem figyeltek, akkor fognak rátok törni. Ha lenne közöttetek egy ember, aki ezt megérti, akkor ha a gyümölcs megérett, ő sietve jönne sarlóval a kezében, hogy learassa azt. Akinek füle van a hallásra, hallja meg!”

Máté 24:43 „Azt pedig jegyezzétek meg: ha tudná a ház ura, hogy melyik őrjátskor jön a tolvaj, virrasztana, és nem hagyná betörni a házába. (az apokalipszis beszédből)

Megjegyzés: Együgyűségre utal, hogy az evangélium végéhez csatolásra kerültek olyan mondások, amelyek a korábbi részekben Tamás által precízen, pontosan és érthetően le lettek jegyezve. A mennyiség előtérbe került a minőséggel szemben.

104 Mondták neki: „Gyere velünk. Ma imádkozni fogunk és böjtölni!” Jézus ezt válaszolta: „Milyen bűnt követtem el? Vagy milyen dolgok kerítették hatalmukba engem? Ha a vőlegényt elviszik a menyegzőről, akkor kell böjtölni és imádkozni.”

HP 104 *Mondták neki: Jöjj, imádkozni fogunk ma, és böjtölni! Jézus mondta: Mi hát a bűn, amit elkövettem? Vagy miben kerekedtek fölül rajtam? De ha a vőlegény elvitetik a menyegzőről, akkor böjtöljenek és imádkozzanak.*

Máté 9:14 Akkor odamentek hozzá János tanítványai, és megkérdezték: „Miért van az, hogy mi és a farizeusok sokat böjtölünk, a te tanítványaid pedig nem böjtölnek?” **Máté 9:15** Jézus ezt mondta nekik: „Gyászolhat-e a násznép, amíg velük van a vőlegény? De jönnek olyan napok, amikor elvételük tőlük a vőlegény, és akkor böjtölni fognak.”

Márk 2:18 János tanítványai és a farizeusok tartották a böjtöt. Odamentek Jézushoz, és így szóltak hozzá: „Miért böjtölnek János tanítványai és a farizeusok tanítványai, a te tanítványaid pedig miért nem böjtölnek?” **Márk 2:19** Jézus ezt mondta nekik: „Vajon böjtölhet-e a násznép, amíg velük van a vőlegény? Addig, amíg velük van a vőlegény, nem böjtölhetnek.”

Lukács 5:33 Ők pedig ezt mondták neki: „János tanítványai gyakran böjtölnek és imádkoznak, ugyanígy a farizeusok tanítványai is; a tieid pedig esznek és isznak.” **Lukács 5:34** Erre Jézus így válaszolt: „Rávehetnétek-e a násznépet, hogy böjtöljön, amíg velük van a vőlegény? **Lukács 5:35** De jönnek majd napok, amikor elvételük tőlük a vőlegény, akkor azokban a napokban böjtölni fognak.”

Jézus a 14. logionban kijelentette, hogy a böjt értelmetlen külsőség, hazug út!

Tamás 14 ...Ha böjtöltök, bűnt nemzetek magatoknak, és ha imádkoztok, elítéltettek, és ha alamizsnát adtok, gonoszt tesztek a lelketeknek.

Miért böjtölne a násznép akkor, ha velük van a vőlegény? Eljön az az idő, amikor hiányt fognak szenvedni, de az nem most van. Jézus a lelki táplálék hiányára utalhatott, és igaza is lett. Távozása után tanításainak csak töredéke jutott el az emberiséghez.

Most azonban, hogy rátaláltunk Tamás evangéliumára, egy kicsit úgy érezhetjük, hogy visszatért a vőlegény...

105 Jézus mondta: Azt, aki meg ismeri az Atyát és az Anyát, szajha fiának fogják nevezni.

HP 105 *Jézus mondta: Aki ismerni fogja az aty()át és az any()át, szajhafinak fogják nevezni.*

Többen fordítják „atyját és anyját”-ként, azonban a kopt szövegben nincs birtokviszony.

A 101. logion után ismét előkerül a „mennyei Anya” fogalma. Akkor kifejtettük, hogy Jézus Atyának nevezi a teremtőt, akinek nincs neve. A legmagasabb szellemi szint nemi felosztása földhözragadt gondolkodásra utal.

Tamás 101 ...Mert a szülőanyám adta nekem a testemet, de az igazi anyám adta nekem az életet.

106 Jézus mondta: Ha a kettőt egygé teszitek, az ember fiai lesztek. És ha azt mondjátok: „Hegy, menj arrébb!”, akkor az arrébb fog menni.

HP 106 *Jézus mondta: Ha a kettőt egygé teszitek, az ember fiai lesztek. És ha (azt) mondjátok: "Hegy, menj odébb!" - odébb fog menni.*

Tamás 22b Jézus ezt válaszolta: „Ha a kettőt egygé teszitek, és ha a belsőt olyanná teszitek, mint a külső ... akkor fogtok bemenni a királyságba.”

Tamás 30 Jézus mondta: Azon a helyen, ahol három isten van, istenek azok. Ahol ketten vagy egyedül vannak, én magam vagyok velük.

Tamás 48 Jézus mondta: Ha ketten békében lesznek egymással ugyanabban a házban, és azt mondják a hegynek: „Menj arrébb!”, akkor az arrébb fog menni.

Ez egy afféle turmix-logion a fent idézett tamási logionokból összevegyítve és erősen leegyszerűsítve.

107 Jézus mondta: A királyság hasonlít egy pásztorhoz, akinek száz juha van. Egy közülük elkóborolt, ő volt a legnagyobb. A pásztor* otthagyta a kilencvenkilencet, és addig kereste azt az egyet, amíg meg nem találta. Sokat vesződött érte. Azt mondta a juhnak: „Jobban akarlak** téged, mint a kilencvenkilencet.”

HP 107 *Jézus mondta: A királyság hasonlít egy pásztorhoz, akinek száz juha van. Egy közülük eltévedt, a legnagyobb. Ő elhagyta a kilencvenkilencet, kereste azt az egyet, amíg megtalálta. Miután vesződött, mondta a juhnak: Jobban szeretlek téged, mint a kilencvenkilencet.*

* A logionban nincs alany, csak „ő”.

** vagy szeretlek, vágyom rád

E logion a tartalmát megtalálhatjuk Máté 18:12-14 és Lukács 15:3-7 részekben is más-más szövegkörnyezetbe illesztve. Minden bizonyral Máté, Lukács és Tamás evangéliumának második felét összeszerkesztő írnokokok ugyanazt a közös Q forrást használták. Azonban e tamási logion szerzője lelkes túlzásba esett, miközben írta a szöveget. Az eltévedt juh a legnagyobb, őt szerette a pásztor a legjobban... Ezek a túlzások az írnok éretlenségét bizonyítják, mert elveszik a tanítás mondanivalóját: Mind a száz juh egyformán fontos. Ha csak egyetlen egy vész el közülük, a pásztor azért az egyért is mindent megtesz, hogy visszaszerezze, függetlenül attól, hogy az a juh nagyobb-e vagy kisebb a többinél.

Máté 18:12 Mit gondoltok? Ha egy embernek száz juha van, és eltéved közülük egy, nem hagyja-e ott a kilencvenkilencet a hegyekben, és nem megy-e el megkeresni az eltévedtet? **Máté 18:13** Ha azután megtalálja, bizony mondom néktek, jobban örül neki, mint annak a kilencvenkilencnek, amelyik nem tévedt el. **Máté 18:14** Ugyanígy a ti mennyei Atyátok sem akarja, hogy elveszen egy is e kicsinyek közül.

Lukács 15:4 Ha valakinek közületek száz juha van, és elveszít közülük egyet, vajon nem hagyja-e ott a kilencvenkilencet a pusztában, és nem megy-e addig az elveszett után, amíg meg nem találja? **Lukács 15:5** És ha megtalálta, felveszi a vállára örömeiben, **Lukács 15:6** hazamegy, összehívja barátait és szomszédait, majd így szól hozzájuk: Örüljetek velem, mert megtaláltam az elveszett juhomat. **Lukács 15:7** Mondom nektek, hogy ugyanígy nagyobb öröm lesz a mennyben egyetlen megtérő bűnösön, mint kilencvenkilenc igaz miatt, akinek nincs szüksége megtérésre.

108 Jézus mondta: Aki az én számból fog inni, olyanná válik, mint én. Én pedig azzá válok, aki ő. És minden, ami rejtett, kinyilvánul számára.

HP 108 *Jézus mondta: Aki az én számból fog inni, olyan lesz; mint én; én azzá válok, aki ő.* És azok, amik el vannak rejtve, kijelentetnek neki.*

* Szó szerint: "én ővé válok", azaz én átváltozom, és ő leszek.

Ha azonossá válunk Jézus tanításával, azonossá válunk Jézussal is. Nem megtanuljuk vagy elfogadjuk, hanem egygé válunk vele. Emlékezzünk vissza Tamás 13a. logionjára, ahol a mester nem mester többé, és a tanítvány nem tanítvány többé, mert azonossá váltak:

Tamás 13a Én nem vagyok a mestered, mivel ittál a feltörő forrásból és megmámosodtál. Tőlem való az.

A logionban megjelenik János evangéliumából ismert „víz” szimbólum.

János 4:13 Jézus azt mondta neki feleletül: „Aki ebből a vízből iszik, újra megszomjazik. **János 4:14** De aki abból a vízből iszik, amelyet én adok, az nem szomjazik meg soha többé, mert a víz, amelyet én adok, örök életre szökellő vízforrás lesz benne.”

109 Jézus mondta: A királyság hasonlít egy emberhez*, akinek a szántóföldjében kincs volt elrejtve, de nem tudott senki róla. Amikor meghalt, a fiára hagyta a földet. A fiú sem tudott a kincsről. Fogta a földet és eladta. Aki megvette, felszántotta és megtalálta a kincset. Pénzt kezdett kölcsönözni mindazoknak, akiknek csak akart.

HP 109 *Jézus mondta: A királyság hasonlít egy emberhez, akinek a szántóföldjében el[rejtett] kincs van, amelyről ő nem tud. Mi[után m]eghalt, a fiára hagyta azt. A fia sem tudta, fogta a szántóföldet, eladta azt. És aki megvette azt, elment, hogy szántson, (és) [megtalálta] a kincset. Pénzt kezdett kölcsönözni azoknak, akiknek (csak) akart.*

* Az 57. 76, 96, 97, 98. és 107. logionokban is ugyanezzel a mondatszerkezettel találkozunk (de még a szinoptikus evangéliumok példázataiban is). „A királyság hasonlít...” ezután pedig a hasonlóságot a példabeszéd első alanyához rendeli. Ez így hibás, mert a királyság nem ahhoz az emberhez hasonlít, akinek a földje volt, meghalt és utána a fia eladta a földet. A királyság a kincs. Helyesen így lehetne megfogalmazni: „A királyság egy elrejtett kincshez hasonló, amelynek a története a következő: Egy embernek szántóföldje volt...”

Máté 13:44 „Hasonló a mennyek országa a szántóföldben elrejtett kincshez, amelyet az ember, miután megtalált, elrejt, örömeiben elmegegy, eladja mindenét, amije van, és megveszi azt a szántóföldet.”

A Máté féle verzió egyszerűbb, tömörebb, lényegre törőbb. Valószínű, hogy a forrás is ehhez hasonló lehetett. A korabeli törvények miatt válhatott szükségessé az átfogalmazás. Ugyanis az akkori törvény szerint, ha valaki vett egy szántóföldet, az ott talált kincset vagy egyéb értékeket vissza kellett adnia az eredeti tulajdonosnak. Ebben a történetben a tulajdonos meghalt, a fia lett az örökös. Aki a fiútól vette meg a földet, az már megtarthatta a kincset, mert az apa már halott volt, így nem deríthették ki, hogy kié lehetett korábban a föld, mert azt a halott apa már nem tudta elmondani, a fiú pedig örökségül kapta, így neki sem kellett tudnia a korábbi tulajdonosról. A történet túl lett bonyolítva, mert mindenképpen azt kívánták kikerekíteni belőle, hogy aki megtalálja a kincset, az megtarthassa magának és ne kelljen senkinek sem átadnia.

A logion utolsó mondata kiegészítésként vehető a 95. logionhoz, miszerint a kölcsönadott pénzünket ne adjuk kamatra, sőt ne is kérjük vissza.

Tamás 95 Jézus mondta: Ha pénzetek van, ne adjátok azt kamatra. Adjátok inkább úgy, hogy ne kapjátok vissza azt.

Itt, a jelen, 106. logion utolsó mondata azzal, hogy kölcsönözhetünk, akinek csak akarunk, felold bennünket azon kötelezettségünk alól, hogy ha elkérik a pénzünket, ne akarjuk azt többé visszakapni. Ez a mondat nem is igazán illeszkedik a példázathoz, mert a szellem kincseit nem lehet kölcsön adni; azt ingyen osztjuk.

Megjegyzés: Ebben a logionban újabb bizonyítékot találunk arra, hogy a gyülekezet jó szándékú vezetői és tagjai nem töröltek és nem módosítottak semmit a korábban már lejegyzett logionokon, azonban jelen esetben egy új logion csatolásával megpróbáltak élheterőbb körülményeket biztosítani saját maguk és a híveik számára is.

110 Jézus mondta: Aki megtalálta a világot és meggazdagodott, mondjon le a világról.

HP 110 Jézus mondta: Aki megtalálta a világot, (és) meggazdagodott, tagadja meg a világot.

A 81. logionnal közel azonos tartalom, kis javítással. A „váljon királlyá” vagy „váljon gazdaggá” helyett „aki meggazdagodott”. A gazdagság itt nem cél, hanem egy elért állapot, amelyről le kell mondani.

Tamás 81 Jézus mondta: Aki gazdag, váljon királlyá, de aki erős, tagadja meg a gazdagságát.

111 Jézus mondta: Az egek fel fognak göngyölődni, és a föld is, ami előttetek van. És aki az élő szerint él, az nem fogja meglátni* a halált. Hát nem Jézus mondta, hogy aki megtalálja önmagát, a világ nem méltó arra?

HP 111 Jézus mondta: Az egek föl fognak göngyölődni, és a föld (is) előttetek. És aki az Élőből él, nem fogja meglátni a halált. Nem (úgy van), hogy Jézus ezt mondja?! (Hogy ti.) aki megtalálja önmagát, a világ nem méltó arra.

* Tamás így írta volna: „nem fogja megízlelni a halált”

A logion első fele a 11. logion tartalma, a második fele pedig az 56. és 80. logionban szerepel. Itt egy témával találkozunk, amelyet valószínűleg a gyülekezet számára vetett fel valaki.

Korábban már többszörösen bizonyítottuk, hogy a 62a. logionnal véget ér Tamás eredeti evangéliuma. Most azonban láthatjuk azt is, hogy a további töredékek között nem csak megőrzött jézusi mondások szerepelnek, hanem egyéb feljegyzések is. Ez a logion valószínűleg azért lett az evangéliumhoz csatolva, hogy megbeszélni való témát adjon a gyülekezetnek. (Akkoriban sok gyülekezeti hívő nem értette, hogy a test elmúlása nem halált jelent.)

Tamás 11 Jézus mondta: Ez az ég el fog múlni, és ami az ég felett van, az is el fog múlni. A halottak nem élnek; mert akik élnek, azok nem fognak meghalni. Azzal, hogy megettétek a halottat, élővé tettétek azt. Ha majd elértek a fénybe, mit fogtok tenni? Egy voltatok, de kettővé tettétek magatokat. Ha pedig kettő lesztek, mit fogtok tenni?

112 Jézus mondta: Jaj annak a testnek, amely a lelken csügg! Jaj annak a léleknek, amely a testen csügg!

HP 112 Jézus mondta: Jaj annak a testnek, amely a lelken csügg! Jaj annak a léleknek, amely a testen csügg!

Fogalmazásában és szerkezetében hasonló a 87. logionhoz, de a tartalomnak más árnyalata van. Itt nem két test kapcsolatáról van szó, hanem a test és a lélek egymásra utaltságáról.

Tamás 87 Jézus mondta: Nyomorult a test, amely egy másik testhez kötődik, és nyomorult a lélek, amely e kettőhöz kötődik.

113 A tanítványok azt kérdezték tőle: „Mikor jön el a királyság?” Ezt válaszolta*: „Nem akkor jön el, amikor várják. Nem akkor, amikor azt mondják: íme itt van vagy íme ott van. Az Atya királysága a földön terjed ki, de** az emberek nem látják azt.”

HP 113 A tanítványai mondták neki: Mikor jön el a királyság? <Mondta:> Nem akkor jön el, amikor várják. Nem, amikor (azt) mondják: Íme erre, vagy íme ott! De az Atya királysága a földön terjed ki, és az emberek nem látják azt.

* Az „Ezt válaszolta” rész nincs a logionban.

** eredetileg „és”

Az 51. logion hosszabb változata. Az 51. logion azt mondja, hogy „*már itt van*”, a 113. logion pedig így fogalmaz: „*a földön terjed ki*”. Tulajdonképpen igaz ez a térre és az időre is: itt van, a földön terjed ki, de az emberek nem látják azt. Akkor sem látták és most sem látják.

Lukács 17:20 Amikor a farizeusok megkérdezték tőle, hogy mikor jön el az Isten országa, így válaszolt nekik: „Az Isten országa nem úgy jön el, hogy az ember jelekből következtethetne rá. **Lukács 17:21** Azt sem mondhatják: Íme, itt, vagy íme, ott van! – Mert az Isten országa közöttetek van!”

Lukács közvetlenül ezután az előző kijelentést a feje tetejére állítva így folytatja:

Lukács 17:22 A tanítványoknak pedig ezt mondta: „Jönnek majd napok, amikor szeretnétek akár egyetlen egyet is látni az Emberfiának napjai közül, de nem láttok. **Lukács 17:23** Ha ezt mondják majd nektek: Íme, ott, vagy íme, itt van, ne menjetek oda, és ne fussatok utána! **Lukács 17:24** Mert ahogyan a villám cikázik, és az ég aljától az ég aljáig egyszerre villan fel és fénylik, úgy jön el az Emberfia is az ő napján. **Lukács 17:25** Előbb azonban még sokat kell neki szenvednie és megvettetnie ettől a nemzedéktől. **Lukács 17:26** És amint Nőé napjaiban történt, úgy lesz az Emberfia napjaiban is: **Lukács 17:27** ettek, ittak, házasodtak, férjhez mentek, egészen addig a napig, amíg Nőé be nem ment a bérébe. Azután jött az özönvíz, és elpusztított mindenkit. **Lukács 17:28** Éppen úgy lesz, mint ahogy Lót napjaiban történt: ettek, ittak, adtak, vettek, ültettek, építettek; **Lukács 17:29** de amely napon Lót kiment Sodomából, tűz és kénkö esett az égből, és elpusztított mindenkit. **Lukács 17:30** Ugyanígy lesz azon a napon is, amelyen az Emberfia megjelenik....

Megjegyzés: Az 51. logionban ezt a témát már részletesen megvitattuk. A beszédben ezek után következik Jeruzsálem pusztulása, majd a hamis próféták, az apokalipszis, végül mindezek bekövetkeztének az ideje egyre homályosabb és távolibb képben.

Lukács azt írja, hogy az Isten országa közöttünk van, azonban mégis lesz végítélet, amikor „elpusztul mindenki”. Ez az esemény az „Emberfia napjaiban” fog megtörténni. Ebben a szövegben ellentmondást találunk, mert egyrésztől Isten országa nem eljönni fog, hanem itt van közöttünk, másrésztől pedig a végítélet után fog megérkezni.

114 Simon Péter mondta a többieknek: „Bárcsak távozna Mária közülünk, mert az asszonyok nem méltóak az életre!” Jézus ezt válaszolta: „Én magam fogom vezetni őt és férfivá teszem, hogy ő is élő szellemmé váljon hozzátok hasonlóan. Mert ha bármely nő férfivá teszi magát, be fog menni a mennyek királyságába.”

***HP 114** Simon Péter mondta nekik: Bárcsak távozna Mária közülünk, mert az asszonyok nem méltóak az életre! Jézus mondta: Íme, én biztatni fogom őt, hogy férfivá teszem; hogy ő is élő szellemmé legyen, amely hozzátok, férfiakhoz hasonlít. Mert minden asszony, aki férfivá lesz, be fog menni a mennyek királyságába.*

Utoljára maradt az a logion, amelynek valódiságát már nagyon sokan megkérdőjelezték azok közül is, akik Tamás evangéliumának a korábbi 113 logionját elismerik. A kétkedés oka Péter kijelentése, amellyel degradálja a női nemet.

Más apokrif evangéliumok többször említik, hogy Péter nem szerette a nőket, így Magdolnát sem, aki Jézushoz igen közel állt. Fülöp apokrif evangéliuma szerint Magdolna Jézus tanítványa és egyben kedvese is volt.

Fülöp evangéliumának megvitatása nem tárgya jelen könyvünknek, ezért csak röviden szeretnék szólni róla. Keletkezésének idejéről nem sokat tudunk. Szerkezetét és kifejezőmódját tanulmányozva arra következtethetünk, hogy legalább 50-120 évvel Jézus

távozása után íródott. Az evangélium egyik mondat így kezdődik: „Fülöp, az apostol ezt mondta...”. A szövegkörnyezetet figyelembe véve egyértelmű, hogy idézet fog következni egy olyan szövegből, amit Fülöp mondott (valamikor). Ez tehát bizonyítja, hogy az evangéliumot nem Fülöp írta még az eredeti formájában sem. Tamás evangéliumához hasonlóan ez a kézirat is pusztításra lett ítélve, ezért rejtegetni kellett. Szintén görögből fordították kopt nyelvre. A Nag Hammadi kódexek között közvetlenül Tamás evangéliuma után található. Elbeszélő jellegű, sokszor nehezen érthető, ködös fogalmakkal. Személyes véleményem szerint a szerző a leírását saját – még kiforratlan – gondolataival gazdagította.

Más apokrifek alapján úgy gondoljuk, hogy az ebben a logionban említett Mária azonos azzal a Magdolnával, akit a kánoni evangéliumokból ismerünk, illetve Fülöp evangéliuma Jézus hitveseként ír le.

Péter, még ha elutasította is a nőket, és ha zavarta is Magdolna jelenléte, akkor sem mondhatott olyat, hogy *„a nők nem méltók az életre”* (örök életre). Ha azonban mégis kicsúszott volna a száján egy ilyen kijelentés, Jézus azonnal leteremtette volna őt. De ebben a logionban nem ez történik. Elfogadja Péter kijelentését, miszerint a nők alacsonyabb rendűek a férfiaknál, és kibúvót keres erre a problémára: *„Majd férfivá teszem...”*, hogy méltóvá váljon a férfi sovíniszta apostolhoz is...

Jézus a nőt soha nem akarta volna a férfi szellemi szintjére emelni, mert a szellemiség sosem volt a férfi privilégiuma. Jézus nem magyarázkodott, főleg nem egy olyan kijelentésre, mely szerint a nők nem méltók az életre.

Ez a legutolsó logion, ami azt is jelenti, hogy ez a legutolsó evangéliumi hozzászerkesztés. Valószínűleg azért csapták a könyv végéhez, hogy ezzel elérjék: a nők is aktív tagjai lehessenek a gyülekezeteknek. De nagy hibát követtek el. Ezzel az önálló lépéssel nem csak Pétert, de Jézust is súlyosan megrágalmazták. Aki ezt a logiont leírta, nem értette Jézus tanításait. Hiába másolta le szolgálai módon a szavakat, a gondolatok nem jutottak el hozzá.

Utószó

Dobronay László (rendező) 1993-ban autóbalesetet szenvedett és a klinikai halál állapotába került. Különleges, csodálatos, semmihez nem hasonlítható élményekkel tért vissza onnan. Élményeiről többször beszámolt már különböző interjúk alkalmával. Amikor hallottam az egyik elbeszélését, rá kellett döbbennem, hogy pontosan ugyanerről beszélt Jézus is 2000 évvel ezelőtt Tamás evangéliumában: az Egységről és az Atyáról. Az alábbiakban néhány részletet szeretnék megosztani Dobronay László beszámolójából:

... És van egy olyan állapot, amit nem tudok hova tenni azóta sem. Ami... ami nincs. Ahhoz képest mindig érzékeltem, hogy ez történt velem: baleset, körbevesznek a lelkek... Igen, vagyok valahol. Vannak dolgok, amikkel nekem feladatom van.

És van egy olyan állapot, ami nem tudom, hogy micsoda. Mert nincsenek rá szavaink. Ezeket körbe tudom írni, hogy olyan, mintha... olyan a fény, mintha... Látom az időt, ami olyan, mintha, de...

Az az állapot az... mintha én nem lennék. Én azt szoktam mondani, az olyan, mint hogyha a teremtés előtti állapot lenne, amikor én még nem vagyok, még nem lettem megteremtve és azt érzékelem, hogy onnan kezdődik megint valami. A következő pillanatban vagy ezer évvel később, amikor újra tudom, hogy megint van. És ez, amit eddig átéltem és tapasztaltam, ez még inkább kiszélesedik, még nagyobb a látókör, amit tapasztalok, hiszen azt tapasztalom, hogy egy olyan helyen vagyok, amibe minden és mindenki benne van. Benne van a kezdet, a vég, benne van a minden és a semmi, ami a VAN. Amitől minden és mindenki van. Én azt mondom, hogy ez az a pillanat, amikor találkoztam a teremtőmmel. Amikor azt tapasztaltam, hogy a szeretet nélkülem nincsen, nélküled nincsen, (egy harmadik személyre mutat) nélküle nincsen. Ami körülvesz minket, minden értünk van. Létfenntartó minden ami benne van. Ez az erő, ez a valami, valaki. Akit nem tudok megfogalmazni. És amit nem tudok megfogalmazni és számomra az abszolútum, az számomra az Istent jelenti. Egyenlő a szeretettel. Mert ezt tapasztaltam.

...Hogy ott mennyi ideig tartott, azt nem tudom megmondani, mert nincs idő, mert benne van a múltam, a jelenem és a jövőm. Benne van az, abban az állapotban, hogy itt beszélgetünk. Benne van az, hogy holnap mi történik velem, hogy mennyi ideig élek. Minden és mindenki benne van. Egy szóval tudom leírni, (ez) az, hogy van. Ez az az állapot, ami a teremtő állapot. Mindenki, az összes lélek, mindenki benne van. A múlt évi cseresznyetermés és a jövő évi hóesés, minden benne van. A világegyetemek összessége, amit csak el tudsz képzelni, minden benne van. És én ott állok és látom, hogy hogy mennek a spirálkarok a különböző világegyetekbe és milyen lények és milyen életformák (vannak) és minden ott van.

Abban a pillanatban én azt éreztem, hogy hazaérkeztem végre. Én itthon vagyok most ebben a pillanatban, én sehova nem szeretnék innen mozdulni. Mert részese vagyok ennek az egésznek. Nélkülem ez nem lehetne ilyen. Meg nélküled meg nélküle meg aki csak körülvesz minket. Ez az a tökéletes állapot, amire én mindig vágytam, egész életemben. Én itt most jó helyen vagyok.

... És abban a pillanatban tudtam, hogy azzal küldtek vissza, hogy: van még feladatod! Mi a feladatod, ha nem az, hogy elmondjam? Mitől kellene félnem, vagy kitől kellene félnem? Bármilyen történik velem, az minden értem van. Ez a feladatod, hogy aki csak kérdezi, neki elmondjam. És rá kellett jönnöm, hogy ez amit mi átélünk, ez annak a része. Itt is ugyanaz a jó kell, hogy legyen, mint amit ott tapasztaltam. És csak rajtam múlik, hogy én meg tudom-e teremteni a saját életemben, a szeretteim életében azt a szeretetet, hogy olyan kisugárzásom legyen egész életemben mindenki számára, hogy tudja: ez a jó.

Jézus találkozott az Atyával és megtapasztalta őt. Azért kezdett el 30 évesen tanítani, hogy kinyilatkoztassa számunkra az egyetlen és végső igazságot. Ez volt a küldetése. Ha nem találkozott volna a Fénnyel, nem tudta volna ezt megtenni. Hallja, akinek füle van a hallásra!